

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

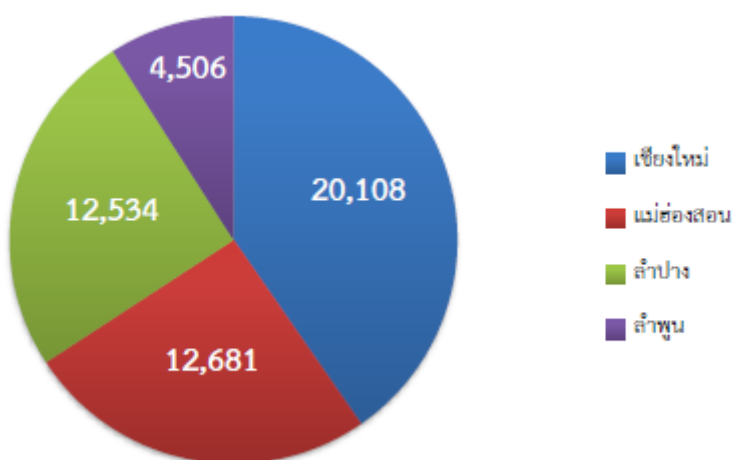
1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัด

1.1 ลักษณะทางกายภาพ

1.1.1 ที่ตั้ง

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน มีพื้นที่ประมาณ 49,828.163 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 31,142,602 ไร่ โดยจังหวัดภายในกลุ่มมีพื้นที่มากที่สุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ตามลำดับ

รูปภาพที่ 1 พื้นที่รวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ ปี 2557

1.1.2 อาณาเขต

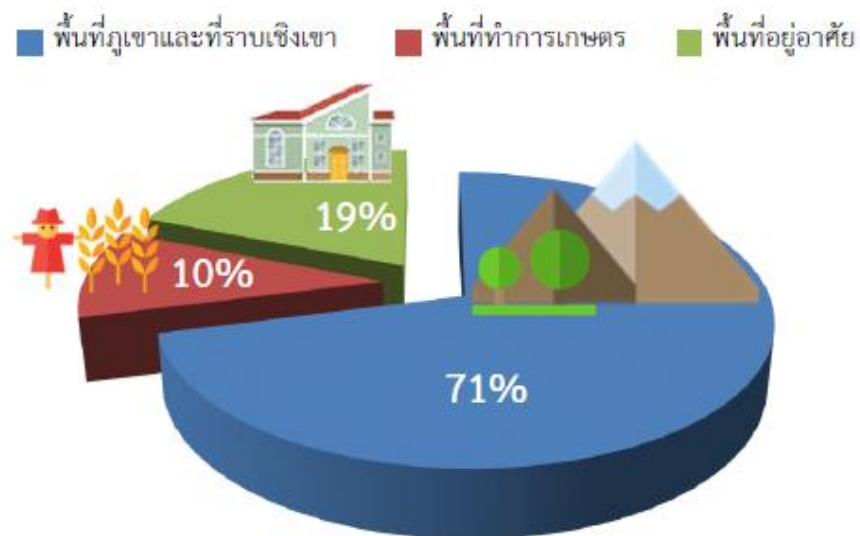
รูปภาพที่ 2 แผนที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัด/ประเทศต่างๆ ได้แก่		
ทิศเหนือ	ติดกับ	จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
ทิศใต้	ติดกับ	จังหวัดตาก
ทิศตะวันตก	ติดกับ	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
ทิศตะวันออก	ติดกับ	จังหวัดเชียงราย จังหวัดแพร่ และจังหวัดสุโขทัย

1.1.3 สภาพภูมิประเทศ

รูปภาพที่ 3 สภาพภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

สภาพภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกเป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบเชิงเขาร้อยละ 71 พื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 10 และพื้นที่อยู่อาศัยร้อยละ 19 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยสามารถแบ่งตามลักษณะพื้นที่ได้ ดังนี้

1) เขตทิวเขาและภูเขา ประกอบด้วย ทิวเขาแดนลาวทอดตัวยาวอยู่แนวตะวันตก-ตะวันออกกันพรมแดนระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ยอดเขาสำคัญ ได้แก่ ดอยผ้าห่มปก สูง 1,456 เมตร และดอยอ่างขางสูง 1,918 เมตร เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำปิงทิวเขาถนนธงชัยเป็นทิวเขาอยู่ทางตะวันตกทอดตัวแนวเหนือ-ใต้ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์วางตัวทอดลงมาในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดเชียงใหม่มีความยาวทั้งหมด 1,410 กิโลเมตร มียอดเขาสูงสุด คือ ดอยอินทนนท์ ความสูง 2,580 เมตร

2) เขตที่ราบและหุบเขาโดยมีที่ราบสำคัญ ได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำสาละวิน

3) เขตแอ่งที่ราบโดยมีแอ่งที่ราบที่สำคัญ ได้แก่ แอ่งแม่น้ำแจ่ม แอ่งน้ำแม่ตื่น แอ่งน้ำฝาง และแอ่งลำปาง

ด้วยสภาพภูมิประเทศดังกล่าวจึงทำให้กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเป็นพื้นที่ต้นน้ำสำคัญของประเทศประกอบด้วยลุ่มน้ำปิงและสาขา ลุ่มน้ำกก ลุ่มน้ำแม่ทา ลุ่มน้ำลี้ ลุ่มน้ำปายและสาขาลุ่มน้ำวาว ลุ่มน้ำวังและสาขา ลุ่มน้ำยมและสาขา รวมทั้งเป็นพื้นที่ทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ

1.1.4 ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถจำแนก 2 ลักษณะ ได้แก่

- 1) เขตภูมิอากาศแบบร้อนชื้น (Humid Tropical Climate) โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยในแต่ละเดือนสูงกว่า 18 องศาเซลเซียส และมีปริมาณฝนอยู่ระหว่าง 1,000-2,000 มิลลิเมตร/ปี
- 2) เขตย่อย คือ เขตทุ่งหญ้าเมืองร้อนหรือทุ่งหญ้าสะวันนา (Tropical Savanna Climate) โดยจะมีฤดูกาลสลับกับฤดูฝนอย่างชัดเจนปริมาณฝนจะผันแปรไปตามฤดูกาลและโดยเฉลี่ยจะอยู่ระหว่าง 1,000-1,500 มิลลิเมตร/ปี

ขณะที่อุณหภูมิเฉลี่ยและปริมาณน้ำฝนรายปีของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย 30 ปี (1981-2010) พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีค่าอุณหภูมิต่ำสุด เฉลี่ย 20.7 องศา อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.0 องศาและมีปริมาณน้ำฝนรายปีเฉลี่ยอยู่ที่ 1123.48 มิลลิเมตร/ปี กล่าวคือ

- จังหวัดเชียงใหม่มีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 20.8 องศาอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 32.2 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1140.2 มิลลิเมตร/ปี
- จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 20.1 องศาอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 33.1 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1299.1 มิลลิเมตร/ปี
- จังหวัดลำปางมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 21.0 องศา อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 33.7 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1049.2 มิลลิเมตร/ปี และ
- จังหวัดลำพูนมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยอยู่ที่ 20.7 องศาอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 33.0 องศา มีปริมาณน้ำฝน 1005.4 มิลลิเมตร/ปี

สำหรับอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนที่ต่ำที่สุดในรอบปีของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (ค่าสูงสุดและต่ำสุดมาเฉลี่ย) พบว่าจังหวัดเชียงใหม่มีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 21.4 องศา (เดือนธันวาคม) จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 20.6 องศา (เดือนมกราคม) จังหวัดลำปางมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 21.6 องศา (เดือนธันวาคม) และจังหวัดลำพูนมีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน 21.3 องศา (เดือนธันวาคม)

1.2 ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

1.2.1 เขตการปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน โดยมีอำเภอทั้งหมดรวม 53 อำเภอ 4,000 ตำบล 3,987 หมู่บ้าน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 แห่ง เทศบาลนคร 3 แห่ง เทศบาลเมือง 8 แห่ง เทศบาลตำบล 179 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 231 แห่ง

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลการปกครองในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.
เชียงใหม่	25	204	2,066	1	1	4	100	105
แม่ฮ่องสอน	7	45	415	1	-	1	6	42
ลำปาง	13	100	931	1	1	2	39	62
ลำพูน	8	51	575	1	1	1	34	22
รวม	53	400	3,987	4	3	8	179	231

ที่มา: กรมการปกครอง ข้อมูล ณ ปี 2559

1.2.2 โครงสร้างประชากร

จำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 3,178,393 คน จังหวัดที่มีจำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ 1,746,840 คน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดลำปาง 746,547 คน จังหวัดลำพูน 405,918 คน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 279,088 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ประชากรในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	ประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,551,307	1,627,086	3,178,393
เชียงใหม่	847,521	899,319	1,746,840
แม่ฮ่องสอน	142,213	136,875	279,088
ลำปาง	365,389	381,158	746,547
ลำพูน	196,184	209,734	405,918

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดฯ เปรียบเทียบกับและประเทศ

ประเทศ/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2558	2559	2560
ประเทศ	60,032,689	60,244,904	60,506,088
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	3,160,747	3,166,495	3,178,393
เชียงใหม่	1,728,242	1,735,762	1,746,840
แม่ฮ่องสอน	273,764	275,884	279,088
ลำปาง	752,356	748,850	746,547
ลำพูน	406,385	405,999	405,918

1.3 ข้อมูลเศรษฐกิจ

1.3.1 เศรษฐกิจภาพรวม

1) โครงสร้างเศรษฐกิจ / GPCP

จากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประมวลผล โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสามารถสรุปได้ว่า ในปี 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 374,015 ล้านบาท เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตรอยู่ที่ 65,991 ล้านบาท รองลงมาคือภาคการผลิต มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ 60,570 ล้านบาท และภาคการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ 46,605 ล้านบาท

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดอยู่ที่ 222,434 ล้านบาท ตามมาด้วยจังหวัดลำพูนอยู่ที่ 70,329 ล้านบาท ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมูลค่าต่ำที่สุดของจังหวัดในกลุ่มฯ อยู่ที่ 12,253 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดของผลิตภัณฑ์มวลรวมในแต่ละสาขาในปี พ.ศ. 2557 – 2559 ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (หน่วย: ล้านบาท)

กลุ่มจังหวัด/ภาค	2555	2556	2557	2558	2559
ภาคการเกษตร	77,742	70,899	81,016	66,214	65,991
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	77,742	70,899	81,016	66,214	65,991
ภาคนอกการเกษตร	249,056	254,795	270,227	286,313	308,024
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	15,267	14,204	14,843	13,578	16,301
การผลิต	48,342	51,548	57,496	59,264	60,570
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	7,824	8,365	8,732	8,762	8,793
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล	1,241	1,508	1,585	1,599	1,759
การก่อสร้าง	18,704	19,315	16,879	18,673	19,597
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	35,837	34,960	40,497	41,968	46,605
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	7,682	8,260	9,800	12,332	13,615
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	11,906	13,016	14,576	16,743	19,227
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	3,869	4,012	3,875	4,128	3,698
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	17,436	19,256	22,163	23,460	25,975
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	12,252	11,222	12,140	11,522	14,083
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	414	422	451	493	534
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	2,907	3,100	3,631	3,377	3,800
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	24,611	22,346	17,310	19,087	19,879
การศึกษา	22,788	23,836	25,680	29,419	30,089
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	12,540	13,388	14,433	15,508	16,528
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	740	822	778	807	947
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	4,694	5,212	5,357	5,594	6,021
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	326,798	325,694	351,243	352,527	374,015
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ต่อคน (บาท)	105,831	105,707	114,281	115,013	122,414
ประชากร (1,000 คน)	3,088	3,081	3,074	3,065	3,055

ตารางที่ 5 ผลผลิตทั้งหมดรวมของกลุ่มจังหวัด แยกตามจังหวัดปี 2557 - 2559 (หน่วย: ล้านบาท)

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	351,243	352,527	374,015
เชียงใหม่	198,862	206,983	222,434
แม่ฮ่องสอน	10,701	11,966	12,253
ลำปาง	64,737	64,427	68,999
ลำพูน	76,943	69,151	70,329

2) ผลผลิตทั้งหมดรวมต่อประชากร (GPP per Capita)

ผลผลิตทั้งหมดรวมต่อประชากร (GPP per Capita) ในปี พ.ศ.2559 มีมูลค่า 122,414 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2557 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 114,280 บาทต่อคนต่อปี

ในปี พ.ศ.2559 จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลผลิตทั้งหมดรวมต่อประชากรสูงที่สุดอยู่ที่ 130,034 บาท ต่อคนต่อปีและจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีมูลค่าผลผลิตทั้งหมดรวมต่อประชากรต่ำที่สุดอยู่ที่ 61,255 บาทต่อคนต่อปี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงผลผลิตทั้งหมดรวมต่อประชากรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (หน่วย : บาท)

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	114,280	115,012	122,414
เชียงใหม่	115,518	120,586	130,034
แม่ฮ่องสอน	52,757	59,431	61,255
ลำปาง	87,422	87,145	93,557
ลำพูน	188,268	169,491	172,717

1.3.2 เกษตรกรรม

1) พื้นที่เพาะปลูก

จากการสำรวจเนื้อที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่รวมประมาณ 31,142,600 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 29.37 ของพื้นที่ภาคเหนือ และคิดเป็นร้อยละ 9.71 ของพื้นที่ทั้งประเทศ โดยจังหวัดเชียงใหม่มีเนื้อที่มากที่สุด คือ 12,566,911 ไร่ รองลงมาคือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 7,925,787 ไร่ จังหวัดลำปาง 7,833,726 ไร่ จังหวัดลำพูน 2,816,176 ไร่ ตามลำดับ

เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถแบ่งออกได้ 5 ส่วน ได้แก่ นาข้าว พืชไร่ สวนไม้ผลไม้ยืนต้น สวนผักไม้ดอก/ไม้ประดับ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ โดยในปี พ.ศ. 2560 สวนไม้ผลและไม้ยืนต้นใช้พื้นที่รวมสูงสุดเท่ากับ 1,335,979 ไร่ ส่วนนาข้าวใช้พื้นที่รวม 1,276,570 ไร่ พืชไร่ใช้พื้นที่รวม 598,536 ไร่ เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ เท่ากับ 424,423 ไร่ และสวนผัก ไม้ดอก/ไม้ประดับ ใช้พื้นที่ 197,748 ไร่ จากเนื้อที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดฯ สามารถแบ่งเป็นพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร ได้ดังนี้

ตารางที่ 7 เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2560

ประเทศ/ ภาค/ จังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)				
		นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	สวนผัก/ ไม้ดอก/ ไม้ประดับ	การเกษตร อื่นๆ
ทั้งประเทศ	320,696,888	69,964,862	31,154,000	34,915,274	1,398,383	11,803,714
ภาคเหนือ	106,027,680	15,790,069	10,193,355	4,049,084	446,281	2,013,600
กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน 1	31,142,600	1,276,570	598,536	1,335,979	197,748	424,423
เชียงใหม่	12,566,911	541,503	209,476	708,353	122,911	247,834
แม่ฮ่องสอน	7,925,787	144,104	42,391	27,722	37,430	51,760
ลำปาง	7,833,726	462,329	205,394	132,462	21,578	74,862
ลำพูน	2,816,176	128,634	141,275	467,442	15,829	49,967

2) ผลผลิต

ผลผลิตรวมของพืชเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง สับปะรด ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2558-2560 สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 8 ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ข้าวนาปี) ปี พ.ศ. 2558-2560
(หน่วย: ตัน)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	581,674	625,272	665,282
เชียงใหม่	262,959	269,825	287,284
แม่ฮ่องสอน	60,584	66,512	73,867
ลำปาง	196,160	217,980	232,032
ลำพูน	61,971	70,955	72,099

ตารางที่ 9 ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ข้าวนาปรัง) ปี พ.ศ. 2558-2560
(หน่วย: ตัน)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	92,885	46,182	122,364
เชียงใหม่	75,322	38,893	85,642
แม่ฮ่องสอน	39	31	260
ลำปาง	8,103	2,067	24,515
ลำพูน	9,421	5,191	11,947

ตารางที่ 10 ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ปี พ.ศ. 2558-2560
(หน่วย: ตัน)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	288,540	337,927	347,569
เชียงใหม่	96,535	121,665	121,236
แม่ฮ่องสอน	31,994	37,515	36,826
ลำปาง	102,217	122,958	132,703
ลำพูน	57,794	55,789	56,804

ตารางที่ 11 ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (มันสำปะหลัง) ปี พ.ศ. 2558-2560
(หน่วย: ตัน)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	110,076	123,810	116,183
เชียงใหม่	7,172	6,994	4,562
แม่ฮ่องสอน	-	-	-
ลำปาง	90,634	106,649	99,895
ลำพูน	12,270	10,167	11,726

ตารางที่ 12 ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (สับปะรด) ปี พ.ศ. 2558-2560
(หน่วย: ตัน)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	46,445	46,824	49,790
เชียงใหม่	-	-	-
แม่ฮ่องสอน	-	-	-
ลำปาง	46,445	46,824	49,790
ลำพูน	-	-	-

ตารางที่ 13 ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ถั่วเหลือง) ปี พ.ศ. 2558-2560
(หน่วย: ตัน)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	18,421	18,672	18,467
เชียงใหม่	1,466	1,282	1,325
แม่ฮ่องสอน	16,144	16,585	16,372
ลำปาง	776	789	755
ลำพูน	35	16	15

1.3.3 อุตสาหกรรม

1) มูลค่า

อุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ประมาณ 76,869 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าจากการผลิต 60,569 ล้านบาท และเป็นมูลค่าจากการทำเหมืองแร่อยู่ที่ 16,300 ล้านบาท ทั้งนี้มูลค่าอุตสาหกรรมทั้งหมดเติบโตจากปี 2558 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 72,841 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 14 มูลค่าภาคอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัด (หน่วย: ล้านบาท)

กิจกรรม	2557	2558	2559
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	14,843	13,577	16,300
การผลิต	57,495	59,264	60,569
มูลค่าอุตสาหกรรม	72,338	72,841	76,869

2) จำนวนโรงงาน แรงงาน และเงินลงทุน

ในปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 5,245 โรงงาน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีจำนวนอยู่ที่ 5,419 โรงงาน โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 2,527 โรงงาน

ในส่วนของแรงงาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนแรงงานอยู่ทั้งสิ้น 113,223 คน ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีอยู่ประมาณ 114,911 คน โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีจำนวนแรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 42,985 คน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนเงินลงทุนอยู่ที่ 137,104 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าโดยที่จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีจำนวนเงินลงทุนสูงที่สุดอยู่ที่ 35,585 ล้านบาท

ตารางที่ 15 จำนวนโรงงาน แรงงาน และเงินลงทุนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

กลุ่ม จังหวัด / จังหวัด	จำนวนโรงงาน (แห่ง)			จำนวนแรงงาน (คน)			จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)		
	2557	2558	2559	2557	2558	2559	2557	2558	2559
กลุ่ม จังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน 1	5,366	5,419	5,245	115,719	114,911	113,223	134,516	134,293	137,104
เชียงใหม่	2,573	2,625	2,527	44,347	44,719	42,985	34,118	35,233	33,774
แม่ฮ่องสอน	113	117	114	846	976	987	1,016	1,061	1,139
ลำปาง	1,711	1,718	1,666	29,145	29,596	28,522	65,287	67,204	66,605
ลำพูน	969	959	938	41,381	39,620	40,729	34,095	30,795	35,585

1.3.4 ท่องเที่ยว

1) นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมชม)

จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี. โดยจำนวนนักท่องเที่ยวผู้มาเยี่ยมชมเยือนในปี พ.ศ. 2557 อยู่ที่ประมาณ 11.20 ล้านคน ในขณะที่ในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ 12.44 ล้านคน โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงที่สุดโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 16 จำนวนผู้มาเยี่ยมชมเยือนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (หน่วย: คน)

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	11,208,125	12,004,016	12,442,617
เชียงใหม่	8,665,502	9,286,307	9,623,958
แม่ฮ่องสอน	769,563	799,607	832,209
ลำปาง	804,161	859,083	904,653
ลำพูน	968,899	1,059,019	1,081,797

2) รายได้

รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี. โดยรายได้จากการท่องเที่ยวมีการเติบโตจาก 80,873 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2557 เป็น 98,473 ในปี พ.ศ. 2559 โดยจังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีรายได้มากที่สุด ดังนี้

ตารางที่ 17 รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (หน่วย : ล้านบาท)

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	80,873	90,503	98,473
เชียงใหม่	73,757	82,570	90,137
แม่ฮ่องสอน	3,459	3,792	3,982
ลำปาง	2,505	2,805	2,969
ลำพูน	1152	1336	1385

3) แหล่งท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศพร้อมทั้งมีเทศกาล/ประเพณีที่สำคัญ ดังนี้

3.1) สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

- จังหวัดเชียงใหม่ อาทิ อุทยานแห่งชาติขุนขาน อุทยานแห่งชาติออบหลวง ม่อนแจ่ม อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ดอยอ่างขาง น้ำตกวชิรธาร ดอยหลวงเชียงดาว อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง น้ำพุร้อนสันกำแพง เป็นต้น

- จังหวัดแม่ฮ่องสอน อาทิ วนอุทยานถ้ำปลา น้ำตกผาเสือ บ่อน้ำร้อนผาบ่อง น้ำตกผาบ่อง น้ำตกแม่เย็น ไปบ่อน้ำร้อนท่าปาย บ่อน้ำร้อนเมืองแปง น้ำตกหมอบึง ถ้ำแม่ละนา ถ้ำน้ำบ่อผี หุบบัวตอง ดอยแม่ฮ่อค้อ น้ำตกแม่สุรินทร์ น้ำตกดาวดิงส์ อุทยานแห่งชาติสาละวิน อุทยานแห่งชาติแม่เงาและล่องแพแม่น้ำเงา เป็นต้น

- จังหวัดลำปาง อาทิ อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อนลำปาง เขื่อนกิ่วลม บ่อน้ำร้อนบ้านโป่งร้อน น้ำตกวังแก้ว ดอยหนอก น้ำตกแม่ตี่ อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท น้ำตกเกาฟู่ หล่มภูเขียว อุทยานแห่งชาติแม่เงา ถ้ำพระสวาย อุทยานแห่งชาติดอยจาง

- จังหวัดลำพูน อาทิ ถ้ำหลวงผาเวียง อุทยานแห่งชาติแม่ปิง น้ำตกก้อน้อย ถ้ำยางวี น้ำตกก้อหลวง ถ้ำช้างร้อง ผาแมว อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล เป็นต้น

3.2) สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม

- จังหวัดเชียงใหม่ อาทิ วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดพระสิงห์มหาวิหาร วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดเจ็ดยอด พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศ พระมหาธาตุพนมทิเนตล เวียงกุมกาม ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายศูนย์หัตถกรรมกระดาษสาและร่มบ่อสร้าง/ต้นเปา วัดเชียงใหม่ ไนท์บาซาร์ ถนนคนเดินวัวลาย/ท่าแพ

- จังหวัดแม่ฮ่องสอน อาทิ วัดพระธาตุดอยกองมู วัดก้ำก้อ วัดจองคำและวัดจองกลาง วัดหัวเวียง วัดก้ำก้อ วัดพระนอน พระตำหนักปางตอง บ้านรักไทย วัดน้ำฮู วัดพระธาตุมะเยน วัดม่วยต่อ วัดต่อแพ พิพิธภัณฑ์อนุสรณ์สถานไทย-ญี่ปุ่น หมู่บ้านเมืองปอน บ้านกะเหรี่ยงห้วยห้อม บ้านกะเหรี่ยงแม่สะก๊วะ พระธาตุดอยทอง พระธาตุดอยแม่เจ็๋ง พระธาตุดอยมอญ สะพานชุตองเป่

- จังหวัดลำปาง อาทิ สะพานรัษฎาภิเศก วัดพระเจดีย์ขาวหลัง วัดปงสนุกใต้ วัดพระแก้วดอนเต้าบ้านแสนรัก ถนนวังเหนือ พิพิธภัณฑ์ธนบดีเชรามิก บ้านปองนก ค่ายสุรศักดิ์มนตรี สถานีรถไฟนครลำปาง พระพุทธรูปเรืองแสง ชุมชนบ้านมะเหลง ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย สำนักสงฆ์พระธาตุดอยมอญ วัดช่วงกอม วัดศรีหลวงแจ้ซ้อน บ้านศรีหลวงแจ้ซ้อน วัดพระธาตุดอยน้อย วัดพระธาตุดอยมอญ วัดพระธาตูลำปางหลวง หมู่บ้านหัตถกรรมการตีมีดบ้านขามแดง ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต้า หอปูนละคอน

- จังหวัดลำพูน อาทิ วัดพระพุทธบาทตากผ้า วัดจามเทวี วัดพระธาตุหริภุญชัย วรมหาวิหารวัดพระธาตุดอยเวียง อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี โบราณสถานกุ๋ช้าง-กุ๋ม้า วัดมหาวัน อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัยวัดพระคงฤาษี บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ดอยชะม้อ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญชัย พิพิธภัณฑ์วัดต้นแก้ว พิพิธภัณฑ์ชุมชนเมือง โบราณสถานเวียงเกาะกลาง แหล่งทอผ้าบ้านดอนหลวง แหล่งทอผ้าบ้านหนองเงือก วัดพระธาตุดอยเวียง อุโมงค์รถไฟขุนตาน หมู่บ้านกะเหรี่ยงแม่ขนาด

3.3) สถานที่ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และผจญภัย

- จังหวัดเชียงใหม่ อาทิ เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ย่านการค้าถนนนิมมานเหมินท์ ล่องแพแม่วาง กิ่วแม่ปาน Flight of the gibbon กิจกรรมดูนกบนดอยอินทนนท์

- จังหวัดแม่ฮ่องสอน อาทิ ล่องแก่งแม่น้ำปายปางอุ๋ง ภูโคลน คันทรีคลับ

- จังหวัดลำปาง อาทิ กาดกองต้า นักรมม้าชมเมือง โรงไฟฟ้าแม่เมาะ โครงการพระราชดำริบ้านทุ่งจิ๋ ชุมชนบ้านแม่แจ่ม สะพานโยง สะพานแห่งประวัติศาสตร์ โรงพยาบาลหมื่นแสน วังวิวิ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย กะลาดีไซน์ โฮมสเตย์ชุมชน บ้านวอแก้ว ถนนวัฒนธรรม

- จังหวัดลำพูน อาทิ สะพานขาวทาชมพู ถนนคนเดินจังหวัดลำพูน The Sun New Center

1.3.5 การค้า

1) สถานการณ์การค้าในกลุ่มจังหวัด

มูลค่าการค้า (กิจกรรมการขนส่งและการขายปลีกการซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีการเติบโตขึ้นมาอยู่ที่ประมาณ 46,605 ล้านบาท ซึ่งเติบโตมาจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่าอยู่ที่ประมาณ 41,968 ล้านบาท

ตารางที่ 18 สถานการณ์การค้าในกลุ่มจังหวัดปี พ.ศ. 2557 – 2559 (หน่วย: ล้านบาท)

กิจกรรม	2557	2558	2559
การขนส่งและการขายปลีกการซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	40,496	41,968	46,605

2) การค้าชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 1 ประเทศ คือ

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวคือ จังหวัดเชียงใหม่มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ใน 5 อำเภอ คือ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ อำเภอฝางและอำเภอแม่เฒ่า รวมระยะทาง 277 กิโลเมตร ขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทุกอำเภอ ระยะทางรวมทั้งสิ้น 483 กิโลเมตร แบ่งเป็นพรมแดนทางบก ยาวประมาณ 326 กิโลเมตร และพรมแดนทางน้ำ ยาวประมาณ 157 กิโลเมตร (ด้านแม่น้ำสาละวิน ยาว 127 กิโลเมตร และด้านแม่น้ำเมย ยาว 30 กิโลเมตร) โดยทุกอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

การค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปัจจุบัน เป็นการค้าระดับท้องถิ่นที่เกิดขึ้น บริเวณตามแนวชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีการติดต่อสัมพันธ์กันทางด้านการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศของประชาชน ชุมชน หรือผู้ประกอบการค้าขายซึ่งพ่อค้าส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนที่ทำการติดต่อค้าขายกันมานานแล้ว มีสายสัมพันธ์ที่ดีกับคู่ค้าและสามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้ ช่องทางการค้าระหว่างไทย-เมียนมาร์ ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนดำเนินการผ่านจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า 5 ช่องทาง คือ จุดผ่อนปรนห้วยผึ้ง จุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดิน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จุดผ่อนปรนเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง และจุดผ่อนปรนบ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย โดยจุดผ่อนปรนทั้ง 5 จุดเป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า มีลักษณะการซื้อขายส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีสินค้าที่ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เบียร์ น้ำมันพืช สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าที่นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ โค-กระบือมีชีวิต พืชผลทางการเกษตร อาทิ พริกแห้ง

ภาพรวมของมูลค่าการค้าชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนมูลค่าการค้าชายแดนไทย-เมียนมาด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2558 มีปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปี พ.ศ. 2559 ปรับตัวลดลงจากปี พ.ศ. 2558 เล็กน้อย

ตารางที่ 19 มูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559
(หน่วย: ล้านบาท)

ด้านศุลกากร	2555	2556	2557	2558	2559
การส่งออก	133.0	142.2	409.7	847.5	541.1
ด้านแม่ฮ่องสอน	93.0	84.3	132.8	266.1	178.6
ด้านแม่สะเรียง	40.0	57.9	276.8	581.5	362.5
การนำเข้า	52.8	170.2	492.7	719.3	681.1
ด้านแม่ฮ่องสอน	24.5	27.4	149.0	165.0	215.1
ด้านแม่สะเรียง	28.3	142.8	343.7	554.3	465.9
รวมมูลค่าการค้า	185.8	312.3	902.4	1,566.8	1,222.2

3) ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambol One Product: OTOP)

ใน พ.ศ. 2557-2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยจังหวัดเชียงใหม่สามารถทำรายได้จากการขายสินค้า OTOP มากที่สุด หากเทียบกับจังหวัดอื่นๆ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอนตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP จำนวน 13,419,136,228 บาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีมูลค่า 10,762,786,081 บาท ถึง 2,656,350,147 บาท

ตารางที่ 20 ยอดขายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจังหวัด (หน่วย: บาท)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	9,697,764,530	10,762,786,081	13,419,136,228
เชียงใหม่	7,365,119,341	8,373,500,784	10,296,620,065
แม่ฮ่องสอน	149,798,446	172,293,108	213,936,725
ลำปาง	553,203,815	626,479,166	733,098,679
ลำพูน	1,629,642,928	1,590,513,023	2,175,480,759

1.4 ข้อมูลทางสังคมและความมั่นคง

1.4.1 สถานการณ์ความยากจน

ในปี 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนคนจนอยู่ที่ประมาณ 307,000 คน โดยคิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมดอยู่ที่ร้อยละ 64 ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนและสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นจากช่วงปีก่อนหน้า ทั้งนี้จังหวัดที่มีจำนวนและสัดส่วนคนจนสูงที่สุดของกลุ่มจังหวัดฯ คือแม่ฮ่องสอน ที่มีจำนวนคนจนอยู่ที่ประมาณ 78,400 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.21

ตารางที่ 21 จำนวนและสัดส่วนคนจนเมื่อวัดด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนคนจน (พันคน)			สัดส่วนคนจน (ร้อยละ)		
	2557	2558	2559	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	323	251	307	72	53	64
เชียงใหม่	116.1	88.7	114.1	6.74	5.17	6.67
แม่ฮ่องสอน	93.5	64.8	78.4	46.08	32.19	39.21
ลำปาง	80.3	73.0	96.5	10.84	9.88	13.09
ลำพูน	33.1	24.9	18.4	8.11	6.11	4.53

1.4.2 แรงงาน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 มีกำลังแรงงานรวมประมาณ 1.81 ล้านคน ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย จังหวัดที่มีจำนวนแรงงานสูงที่สุดคือจังหวัดเชียงใหม่ที่มีแรงงานจำนวน 1,022,401 คน ในขณะที่จังหวัดลำพูน มีจำนวนแรงงานน้อยที่สุด อยู่ที่ 262,079 คน

อย่างไรก็ตาม กลุ่มจังหวัดฯ มีผู้ว่างงานในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ 18,791 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีผู้ว่างงานสูงที่สุดโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 22 สถานการณ์แรงงานของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	กำลังแรงงานรวม Total Labor Force (คน)			ผู้ว่างงาน Unemployed (คน)		
	2557	2558	2559	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,819,106	1,815,531	1,810,714	17,851	16,321	18,791
เชียงใหม่	1,000,464	1,019,430	1,022,401	11,366	10,070	13,517
แม่ฮ่องสอน	113,518	111,989	111,418	1,244	452	513
ลำปาง	432,009	419,547	414,815	3,331	3,351	2,947
ลำพูน	273,115	264,565	262,079	1,910	2,448	1,813

1.4.3 การศึกษา

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 1,787 แห่ง ประกอบด้วยสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในระดับประถมศึกษา จำนวน 1,639 แห่ง และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 88 แห่ง สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา (รัฐและเอกชน) จำนวน 38 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 22 แห่ง

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนสถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำแนกรายจังหวัดและระดับ/
ประเภทการจัดการศึกษา ปี 2558

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาจำแนกตามระดับ/ประเภทการจัดการศึกษา (แห่ง)				รวม
	ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)		อาชีวศึกษา (รัฐและเอกชน)	อุดมศึกษา (ศร.และอื่นๆ)	
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา			
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,639	88	38	22	1,787
จังหวัดเชียงใหม่	716	34	19	12	781
จังหวัดลำปาง	380	31	11	8	430
จังหวัดลำพูน	231	15	6	1	253
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	312	8	2	1	323

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 ข้อมูล ปี 2559

สำหรับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 แห่ง รองลงมาได้แก่ จังหวัดลำปาง จำนวน 8 แห่ง จังหวัดลำพูนและจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนจังหวัดละ 1 แห่ง ดังนี้

- จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตพายัพ มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบเชียงใหม่ และสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่
- จังหวัดลำปาง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยเนชั่น วิทยาลัยอินเตอร์เทค ลำปาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาวิทยาเขตลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตรลำปาง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง และสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง
- จังหวัดลำพูน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
- จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

ในส่วนสถานการณ์ทางการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2560 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 219,844 คน ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า ในขณะที่มีจำนวนครูอยู่ที่ 17,252 คน และมีจำนวนห้องเรียนอยู่ที่ 14,974 ห้อง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าทั้งสิ้น โดยจังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียน ครู และห้องเรียนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 24 จำนวนห้องเรียน ครู และนักเรียนของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จน.ห้องเรียน (สพป.-รวมทุกระดับชั้น)			จน.ครู (สพป.-รวมทุกระดับชั้น)			จน.นักเรียนทั้งหมด		
	2558	2559	2560	2558	2559	2560	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน 1	14,960	14,752	14,974	13,888	13,615	17,252	218,372	216,574	219,844
เชียงใหม่	7,045	7,032	7,202	7,279	7,272	8,844	125,868	125,417	127,327
แม่ฮ่องสอน	2,867	2,825	2,983	2,074	2,129	2,900	33,398	33,005	33,480
ลำปาง	3,092	3,042	2,939	2,834	2,633	3,490	36,728	36,250	36,767
ลำพูน	1,956	1,853	1,850	1,701	1,581	2,018	22,378	21,902	22,270

1.4.4 สาธารณสุข

1) จำนวนสถานพยาบาล

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนสถานพยาบาลจำนวน 82 แห่ง มีเตียงคนไข้รองรับได้จำนวน 9,806 เตียง โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีสถานพยาบาล และจำนวนเตียงคนไข้สูงที่สุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 25 จำนวนสถานพยาบาล และจำนวนเตียงคนไข้

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จน.สถานพยาบาล			จน.เตียงคนไข้		
	2557	2558	2559	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 1	84	45	82	9,474	3,739	9,806
เชียงใหม่	50	10	48	6,552	860	6,842
แม่ฮ่องสอน	8	8	8	495	480	491
ลำปาง	17	17	16	1,669	1,585	1,647
ลำพูน	9	10	10	758	814	826

จากข้อมูลสถานพยาบาลของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ดังกล่าวจะพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนสถานพยาบาลมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอนตามลำดับ โดยสถานพยาบาลที่มีการกักในการดูแลสุขภาพอนามัยประชาชนโดยตรงคือ สถานพยาบาลภาครัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีสถานพยาบาลภาครัฐอื่นช่วยสนับสนุน ทั้งนี้สำหรับสถานพยาบาลภาครัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการพัฒนาระบบบริการทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิ รวมถึงการพัฒนาความเชี่ยวชาญระดับสูง การสร้างระบบเครือข่ายบริการที่เชื่อมโยงกันในระดับจังหวัด ภายในกลุ่มจังหวัดเพื่อใช้ทรัพยากรในเครือข่ายที่มีจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด หลีกเลี่ยงการลงทุนซ้ำซ้อน ดังนั้น ประเด็นการพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วย และการจัดบริการที่เหมาะสมสำหรับประชาชนตามขีดความสามารถของสถานพยาบาลจึงเป็นประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องควบคู่

กับการพัฒนาระดับขีดความสามารถของสถานพยาบาล และศักยภาพบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญให้ปฏิบัติงานในทุกสถานพยาบาลอย่างทั่วถึงทุกๆ อำเภอ

2) จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

ในส่วนของบุคลากรทางการแพทย์ ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์เพิ่มขึ้น โดยในปี 2559 มีจำนวนแพทย์อยู่ที่ 743 คน ทันตแพทย์อยู่ที่ 466 คน เภสัชกร 743 คน และพยาบาลอยู่ที่ 9,159 คน โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์มากที่สุด ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์น้อยที่สุด

ตารางที่ 26 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จ.แพทย์			จ.ทันตแพทย์			จ.เภสัชกร			จ.พยาบาล		
	2557	2558	2559	2557	2558	2559	2557	2558	2559	2557	2558	2559
กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน 1	699	701	743	459	474	466	699	701	743	9,184	8,951	9,159
เชียงใหม่	436	434	471	313	317	313	436	434	471	5,667	5,516	5,641
แม่ฮ่องสอน	44	40	40	30	29	28	44	40	40	534	510	516
ลำปาง	137	142	144	74	80	78	137	142	144	2,043	1,982	2,030
ลำพูน	82	85	88	42	48	47	82	85	88	940	943	972

1.5 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน(เส้นทาง / จำนวนผู้ใช้)

1.5.1 คมนาคม

การคมนาคมขนส่งทางบก

1) ถนน เส้นทางคมนาคมขนส่งทางถนนภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่สำคัญ ได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างภูมิภาค จากจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง อยุธยา และเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 เข้าสู่จังหวัดปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร รวมระยะทางประมาณ 695 กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 (แยกทางหลวงหมายเลข 1 (เถิน) - ต่อเขตเทศบาลนครเชียงใหม่) เป็นถนนขนาด 2 ช่องจราจร มีแนวเส้นทางเริ่มจากทางแยกถนนพหลโยธิน (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1) อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ผ่านอำเภอลี้ อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอเวียงหนองล่อง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และตัดเข้าตัวเมืองเชียงใหม่ สิ้นสุดที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เส้นทางนี้เป็นเส้นทางลัดจากถนนพหลโยธิน ที่สามารถเชื่อมต่อไปยังสถานที่สำคัญ เช่น อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อุทยานแห่งชาติออบหลวง โดยไม่ต้องผ่านตัวเมืองเชียงใหม่ แต่ไม่เป็นที่นิยมนักเนื่องจากช่วงอำเภอเถิน ถึงอำเภอลี้ (รอยต่อระหว่างจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูน) เป็นทางแคบ ตัดขึ้นภูเขาสูง และคดเคี้ยวมาก จึงไม่เหมาะในการสัญจรในเวลากลางคืน

• ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 107 เชื่อมจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดเชียงใหม่ บริเวณอำเภอแม่แตง เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 ผ่านอำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า และเข้าสู่ตัวเมืองแม่ฮ่องสอน หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 เชียงใหม่-แม่สะเรียง โดยผ่านอำเภอหางดง อำเภอสันป่าตอง อำเภอจอมทอง อำเภอฮอดของจังหวัดเชียงใหม่ เข้าสู่อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2) **รถไฟ** จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่มีเส้นทางรถไฟเชื่อมต่อ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง โดยสถานีรถไฟเชียงใหม่เป็นสถานีปลายทางของทางรถไฟสายเหนือ ระยะทางจากกรุงเทพถึงสถานีเชียงใหม่ คือ 751 กิโลเมตร ปัจจุบันการคมนาคมทางรถไฟโดยการรถไฟแห่งประเทศไทยมีขบวนรถไฟสายกรุงเทพฯ - เชียงใหม่ที่เดินทางขึ้น-ลงผ่านจังหวัดลำปาง ลำพูน และเข้าสู่จุดหมายปลายทางสุดท้ายที่จังหวัดเชียงใหม่ทุกวัน วันละ 10 ขบวน (ไป-กลับ) และเปิดการเดินทางรถไฟสายเชียงใหม่-นครสวรรค์ จำนวน 2 ขบวน (ไป-กลับ)

การคมนาคมขนส่งทางอากาศ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศที่สำคัญ โดยปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสนามบิน ได้แก่

1) **ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่** ซึ่งเป็นสนามบินศูนย์กลางของภาคเหนือ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของประเทศรองจากสนามบินสุวรรณภูมิและดอนเมืองตามลำดับ อีกทั้งยังสามารถรองรับผู้โดยสารได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยสามารถรองรับผู้โดยสารระหว่างประเทศได้ 2 ล้านคนต่อปีและผู้โดยสารภายในประเทศได้ 6 ล้านคนต่อปี มีพื้นที่รวม 31,301 ตารางเมตร

ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่สามารถรองรับได้ 24 เที่ยวบินต่อชั่วโมง โดยสามารถรองรับเครื่องบินขนาดใหญ่ได้ 8 ลำ และขนาดเล็กได้ 13 ลำ มีพื้นที่จอดรวม 864 คัน ปัจจุบันท่าอากาศยานเชียงใหม่มีสายการบินที่ให้บริการภายในประเทศจำนวน 7 สายการบิน ได้แก่ การบินไทย บางกอกแอร์เวย์ กานต์นิธิ นกแอร์ ไทยแอร์เอเชีย ไทยสมิล์ ไทยไลอ้อนแอร์ และมีสายการบินระหว่างประเทศให้บริการอีก 18 สายการบิน ได้แก่ แอร์บาคัน แอร์เอเชีย บางกอกแอร์เวย์ดราگونแอร์ซิลค์แอร์ ลาวแอร์ไลน์ โคเรียนแอร์ ไซนาอิสเทิร์น จุนเหยาแอร์ไลน์ วีแอร์ ไทเกอร์แอร์เวย์ ไทเกอร์แอร์ไต้หวัน ฮองกงเอ็กซ์เพรสแอร์ไชน่า ซานตงแอร์ไลน์ ไชน่าเซาท์เทิร์นสปริงค์ไลน์ และโกลเด้นเมียนมาร์แอร์ไลน์

นอกจากนี้ จังหวัดเชียงใหม่มีเส้นทางการบินภายในประเทศ 15 เส้นทาง และเส้นทางการบินระหว่างประเทศ 19 เส้นทาง

2) **ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน** มีขนาดพื้นที่ 233 ไร่ สามารถรองรับผู้โดยสารภายในประเทศได้จำนวน 300 คน มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น เครื่องปรับอากาศ ลิฟท์ และสะพานลำเลียงสัมภาระ ปัจจุบันท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอนมีจำนวนเที่ยวบิน 68 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ มีเส้นทางการบินหลักๆ คือ จากจังหวัดเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน และจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน-เชียงใหม่ โดยทั้งสองเส้นทางรับผิดชอบโดยสายการบิน KAN AIR และ สายการบิน BANGKOK AIRWAYS

นอกจากนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีท่าอากาศยานปาย ท่าอากาศยานแม่สะเรียง และสนามบินขุนยวม โดยท่าอากาศยานปายมีสายการบินพาณิชย์เปิดให้บริการ 1 สายการบิน ได้แก่ บริษัท กานต์นิธิ เอวิเอชั่น จำกัด (Kanair) เปิดให้บริการเชียงใหม่-ปาย-เชียงใหม่ โดยเครื่องบิน Cessna Grand Caravan

208B จำนวนที่นั่งผู้โดยสาร 12 ที่นั่ง ใช้เวลาบินประมาณ 35 นาที ส่วนท่าอากาศยานแม่สะเรียง และสนามบินขุนยวมไม่มีสายการบินพาณิชย์ขึ้น-ลง เป็นประจำ มีเพียงอากาศยานของหน่วยราชการที่ทำการขึ้น-ลง ตามภารกิจเท่านั้น

3) ท่าอากาศยานจังหวัดลำปางเปิดให้บริการเที่ยวบินสำหรับผู้โดยสารในเส้นทางระหว่างจังหวัดลำปางกับท่าอากาศยานดอนเมือง (สายการบินนกแอร์) และท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (สายการบินบางกอกแอร์เวย์) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) บริษัทบางกอกแอร์เวย์(Bangkok Airway) ภายในประเทศ กรุงเทพฯ (สุวรรณภูมิ)
- ลำปาง จำนวน 3 เที่ยวบิน/วัน

(2) สายการบินนกแอร์ เปิดบริการเส้นทางบินในประเทศ กรุงเทพฯ (ดอนเมือง) - ลำปาง จำนวน 3 เที่ยวบิน/วัน

ในปี พ.ศ. 2555 - 2557 ท่าอากาศยานลำปางได้รับงบประมาณ จำนวน 250,000,000 บาท ในการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารหลังใหม่ เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น พื้นที่ใช้สอยประมาณ 4,000 ตารางเมตร โดยเป็นอาคารที่มีลักษณะของสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์

1.5.2 ประปา

จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ในกลุ่มภาคเหนือตอนบนมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนอยู่ที่ 250,001 ครัวเรือน ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีจำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้มากที่สุด อยู่ที่ 166,685 ครัวเรือน ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีครัวเรือนมีน้ำใช้น้อยที่สุด อยู่ที่ 12,063 ครัวเรือน

ตารางที่ 27 จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ในปี พ.ศ. 2558 - 2560

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้		
	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	227,146	239,241	250,001
เชียงใหม่	149,522	158,353	166,685
แม่ฮ่องสอน	11,405	11,813	12,063
ลำปาง	50,412	52,299	53,944
ลำพูน	15,807	16,776	17,309

1.5.3 ไฟฟ้า

จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนอยู่ที่ 1,262,135 ครัวเรือน ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้ามากที่สุด อยู่ที่ 734,696 ครัวเรือน ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าน้อยที่สุด อยู่ที่ 67,212 ครัวเรือน

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าในปี พ.ศ. 2558 - 2560

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า		
	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,189,206	1,226,776	1,262,135
เชียงใหม่	685,992	711,632	734,696
แม่ฮ่องสอน	62,106	64,475	67,212
ลำปาง	266,650	270,918	275,877
ลำพูน	174,458	179,751	184,350

1.5.4 อินเทอร์เน็ต

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งมีจำนวนอยู่ที่ 1,435,829 ราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด อยู่ที่ 845,240 ราย ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตน้อยที่สุด อยู่ที่ 58,238 ราย

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2558 - 2560

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต		
	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1,137,368	1,342,287	1,435,829
เชียงใหม่	705,339	819,008	845,240
แม่ฮ่องสอน	46,634	57,399	58,238
ลำปาง	239,064	291,994	349,746
ลำพูน	146,331	173,886	182,605

1.6 ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.6.1 แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำผิวดิน

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำผิวดินจากแม่น้ำสำคัญได้แก่

1) แม่น้ำปิง เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลอยู่ในหุบเขาระหว่างทิวเขาถนนธงชัยกลางกับทิวเขาผีปันน้ำ ตะวันตก มีต้นน้ำอยู่ที่ดอยถั่ว ในเทือกเขาแดนลาว เขตตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากต้นกำเนิดแม่น้ำปิงไหลลงมาทิศใต้ ผ่านเมืองเชียงใหม่ ลำพูนและไหลเข้าเขตจังหวัดตาก ไปบรรจบกับแม่น้ำวังที่อำเภอบ้านตาก จังหวัดตากแล้วไหลต่อไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองกำแพงเพชร บรรจบกับแม่น้ำน่านที่จังหวัดนครสวรรค์รวมเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 715 กิโลเมตร ระยะทางที่แม่น้ำปิงไหลผ่านพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่มีความยาวประมาณ 335 กิโลเมตร และเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดเชียงใหม่และ จังหวัดลำพูน ลงไปทางทิศใต้เป็นระยะทางยาวประมาณ 70 กิโลเมตรในจังหวัดลำพูน น้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง โดยเรียงจากเหนือจดใต้คือ น้ำแม่ทา น้ำแม่กวัง แม่น้ำลี้ ห้วยแม่ตาล ห้วยแม่หาด

และน้ำแม่ก้อ นอกจากนี้ยังมีลำน้ำที่ไม่มีชื่ออีกเป็นจำนวนมากที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง แม่น้ำปิงมีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ 6,355 ตารางกิโลเมตร

2) แม่น้ำวัง มีต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย และอำเภอวังเหนือ ไหลมาทางใต้ผ่านอำเภอวังเหนือ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอเกาะคา อำเภอปราบ อำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก แล้วไหลเข้าจังหวัดตากไปบรรจบกับแม่น้ำปิงที่เหนือบ้านปากวัง อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ช่วงที่แม่น้ำวังไหลผ่านเขตจังหวัดลำปาง มีความยาวประมาณ 382 กิโลเมตร

3) แม่น้ำสาละวิน เป็นแม่น้ำนานาชาติมีต้นกำเนิดมาจากธิเบตไหลผ่านทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ผ่านทางด้านตะวันออกของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และทางด้านตะวันตกของประเทศไทยแล้ววกกลับเข้าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และไหลลงสู่ทะเลอันดามันมีความยาวประมาณ 2,200 กิโลเมตร ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน แม่น้ำสาละวินมีอีกชื่อหนึ่งเรียกว่า แม่น้ำคง ช่วงที่ไหลผ่านอำเภอแม่ลาน้อย เป็นที่ตั้งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน ไหลลงมาทางใต้ผ่านอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมยเป็นเขตอุทยานแห่งชาติสาละวิน

4) น้ำแม่กวัง มีต้นน้ำอยู่ที่ตอยผิ่ปันน้ำ (หรือตอยนางแก้ว) ตอยมด แล้วไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ลงสู่ที่ราบเชียงใหม่-ลำพูน ผ่านอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทรายและไหลต่อไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองลำพูน แล้วบรรจบกับแม่น้ำปิงที่บ้านสบทา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้ำแม่กวังมีความยาวประมาณ 110 กิโลเมตร น้ำแม่กวังเป็นแม่น้ำที่สำคัญอีกสายหนึ่งในบริเวณที่ราบเชียงใหม่-ลำพูน มีลำน้ำสาขาที่สำคัญคือ น้ำแม่ทาและห้วยแม่สะแงะ น้ำแม่กวังมีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ 1,740 ตารางกิโลเมตร

5) แม่น้ำลี้ มีต้นน้ำอยู่ที่ตอยสบเทิม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ไหลลงไปทางใต้จนถึงบริเวณใกล้อำเภอลี้ จึงค่อยไหลวกกลับไปทางเหนือเป็นรูปตัวยู ผ่านอำเภอลี้ อำเภอบ้านโฮ่ง แล้วไหลต่อไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ บรรจบกับแม่น้ำปิงที่บ้านวังสะแกง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน แม่น้ำลี้มีความยาวประมาณ 180 กม. แม่น้ำลี้มีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ 315 ตารางกิโลเมตร

ระบบชลประทาน

เขตลุ่มน้ำปิงตอนบน ลุ่มน้ำกก (ลำน้ำฝาง) และลุ่มน้ำสาละวิน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ 2 เขื่อนได้แก่ เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล เขื่อนแม่กวงอุดมธารา และอ่างเก็บน้ำขนาดกลางจำนวน 18 อ่าง

1) เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล มีปริมาณน้ำ 74.643 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 28.17% ของความจุเก็บกักมีปริมาณน้ำมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (12.46 ล้านลบ.ม.)

2) เขื่อนแม่กวงอุดมธารามีปริมาณน้ำ 42.278 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 16.08 % ของความจุเก็บกักมีปริมาณน้ำมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (12.50 ล้านลบ.ม.)

3) อ่างเก็บน้ำขนาดกลางในเขตจังหวัดเชียงใหม่ (12 อ่าง) มีปริมาณน้ำรวม 21.081 ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็น 24.33 % ของความจุเก็บกักมีปริมาณน้ำรวมมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (2.85 ล้านลูกบาศก์เมตร) และมีอ่างเก็บน้ำที่มีน้ำน้อยกว่า 50 % จำนวน 9 อ่าง คือ อ่างฯแม่ออน อ่างฯแม่จอกหลวง อ่างฯแม่โก้น อ่างฯห้วยมะนาว อ่างฯโป่งจ้อ อ่างฯห้วยเตือ อ่างฯแม่ตูป อ่างฯสันหนอง และอ่างฯ แม่ทะลบหลวง

4) อ่างเก็บน้ำขนาดกลางในเขตจังหวัดลำพูน (4 อ่าง) มีปริมาณน้ำรวม 8.830 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 25.16% ของความจุเก็บกัก มีปริมาณน้ำรวมมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (2.79 ล้านลูกบาศก์เมตรและมี อ่างเก็บน้ำที่มีน้ำน้อยกว่า 50% จำนวน 4 อ่าง คือ อ่างเก็บน้ำแม่ธิ, อ่างแม่ตึบ อ่างแม่สาน และ อ่างแม่เมย

5) อ่างเก็บน้ำในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2 อ่าง) คืออ่างฯห้วยแม่ฮ่องสอน และ อ่างฯแม่สะกิด มีปริมาณน้ำรวม 0.437 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 34.30 % ของความจุเก็บกักมีปริมาณน้ำรวมน้อยกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (-0.54 ล้านลูกบาศก์เมตร)

6) อ่างเก็บน้ำขนาดกลางในเขตจังหวัดเชียงใหม่ (12 อ่าง) มีปริมาณน้ำรวม 21.081 ล้านลูกบาศก์เมตรคิดเป็น 24.33 % ของความจุเก็บกักมีปริมาณน้ำรวมมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (2.85 ล้านลูกบาศก์เมตร) และมีอ่างเก็บน้ำที่มีน้ำน้อยกว่า 50% จำนวน 9 อ่าง คือ อ่างฯแม่ออน อ่างฯแม่จอกหลวง อ่างฯแม่โก้น อ่างฯห้วยมะนาว อ่างฯโป่งจ้อ อ่างฯห้วยเตือ อ่างฯแม่ตูป อ่างฯสันหนอง และอ่างฯ แม่ทะลบหลวง

7) อ่างเก็บน้ำขนาดกลางในเขตจังหวัดลำพูน (4 อ่าง) มีปริมาณน้ำรวม 8.830 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 25.16% ของความจุเก็บกัก มีปริมาณน้ำรวมมากกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (2.79 ล้านลูกบาศก์เมตรและมีอ่างเก็บน้ำที่มีน้ำน้อยกว่า 50% จำนวน 4 อ่าง คือ อ่างเก็บน้ำแม่ธิ อ่างฯแม่ตึบ อ่างฯแม่สาน และ อ่างฯแม่เมย

8) อ่างเก็บน้ำในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2 อ่าง) คืออ่างฯห้วยแม่ฮ่องสอน และ อ่างฯแม่สะกิด มีปริมาณน้ำรวม 0.437 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 34.30% ของความจุเก็บกัก มีปริมาณน้ำรวมน้อยกว่าเมื่อเทียบกับปี 2558 (-0.54 ล้านลูกบาศก์เมตร)

ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 118 แห่งมีปริมาณน้ำ 21.148 ล้านลูกบาศก์เมตร (คิดเป็นร้อยละ 30.13) โดยปริมาณน้ำที่น้อยกว่า 30% ของความจุอ่างมีจำนวน 69 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 58 ของจำนวนอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในจังหวัดเชียงใหม่ ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในเขตจังหวัดลำพูน จำนวน 46 แห่ง มีปริมาณน้ำ 5.113 ล้านลูกบาศก์เมตร (คิดเป็นร้อยละ 20.72) โดยปริมาณน้ำที่น้อยกว่า 30 % ของความจุอ่างมีจำนวน 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในจังหวัดลำพูน ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 29 แห่ง มีปริมาณน้ำ 5.668 ล้านลูกบาศก์เมตร (คิดเป็นร้อยละ 50.01) โดยปริมาณน้ำที่น้อยกว่า 30 % ของความจุอ่างมีจำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34 ของจำนวนอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในจังหวัดแม่ฮ่องสอนขณะที่เขตลุ่มน้ำวัง จังหวัดลำปาง มีเขื่อนขนาดใหญ่ 2 แห่ง คือ เขื่อนกิ่วคอหมา และเขื่อนกิ่วลม มีปริมาณน้ำ 101 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 36 ส่วนอ่างเก็บน้ำ 28 แห่ง มีปริมาณน้ำคิดเป็นร้อยละ 42.52

แหล่งน้ำบาดาล

แอ่งเชียงใหม่-ลำพูน มีพื้นที่ประมาณ 4,000 ตารางกิโลเมตร แหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญในแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) ชั้นหินอุ้มน้ำตะกอนน้ำพายุคปัจจุบัน มีพื้นที่กว้างประมาณ 5 กิโลเมตร ยาว 120 กิโลเมตร และมีความหนา 20-80 เมตร ส่วนใหญ่เป็นชั้นน้ำบาดาลแบบเปิดหรือไร้แรงดันให้ปริมาณน้ำ 10-50 ลบ.ม./ชม. มีระดับน้ำบาดาลปกติที่วัดจากระดับน้ำผิวดินในฤดูฝนลึก 2-4 เมตร ในฤดูแล้งลึก 5-10 เมตร ส่วนคุณภาพน้ำบาดาลส่วนใหญ่มีปริมาณเหล็กสูงกว่ามาตรฐานน้ำดื่ม ปัจจุบันมีการใช้น้ำในแหล่งน้ำบาดาลชั้นนี้เพิ่มมากขึ้น

2) ชั้นหินอุ้มน้ำตะกอนน้ำพายุเก่าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบ ทราบชั้นบันไดระดับต่ำ วางตัวติดกับชั้นตะกอนน้ำพายุปัจจุบันซึ่งเป็นตะกอนกรวดทรายแทรกสลับอยู่ในตะกอนดินเหนียวและทรายละเอียด ความหนาของชั้นตะกอนประมาณ 30-70 เมตร มีความลึกจากระดับผิวดิน 100-150 เมตร ให้ปริมาณน้ำ 5-10 ลบ.ม./ชม. และอีกประเภทหนึ่งคือชั้นตะกอนแบบที่ราบชั้นบันไดระดับสูงพบบริเวณขอบแอ่ง ประกอบด้วยตะกอนกรวดขนาดใหญ่ กรวด ทราย และดินเหนียว มีความหนา 200-500 ม. ชั้นน้ำที่มีศักยภาพการให้น้ำสูงจะอยู่ที่ ระดับ 200-300 เมตร บริเวณขอบแอ่งที่ความลึกไม่เกิน 200 เมตร จะให้ปริมาณน้ำประมาณ 2-15 ลบ.ม./ชม. ที่ระดับความลึก 300 เมตร สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชั้น มีความหนา 20-50 เมตร ให้ปริมาณน้ำประมาณ 50-200 ลบ.ม./ชม. คุณภาพน้ำส่วนใหญ่มีคุณภาพดี แต่ปริมาณเหล็กและฟลูออไรด์ค่อนข้างสูง

แอ่งลำปางมีพื้นที่ประมาณ 2,000 ตร.กม. มีความหนาของชั้นตะกอนประมาณ 100-300 เมตร แหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญในแอ่งลำปางแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1) ชั้นหินอุ้มน้ำตะกอนน้ำพายุปัจจุบัน ประกอบด้วย ตะกอนกรวดทรายและดินเหนียวจากแม่น้ำวังที่มีการกัดเซาะค่อนข้างตื้นอยู่ลึกจากผิวดินเฉลี่ย 15-30 เมตร มีความหนาของชั้นตะกอนเฉลี่ย 10-30 เมตร ให้ปริมาณน้ำประมาณ 5-8 ลบ.ม./ชม. คุณภาพน้ำโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดีแต่มีปริมาณเหล็กสูง

2) ชั้นหินอุ้มน้ำบาดาลตะกอนน้ำพายุเก่า ประกอบด้วย

2.1) ชั้นหินอุ้มน้ำแบบตะกอนทราบชั้นบันไดระดับต่ำ ประกอบด้วยตะกอนทรายขนาดปานกลางถึงทรายละเอียดและมีดินเหนียวแทรกสลับมีความหนา 20-40 เมตร ชั้นหินอุ้มน้ำเป็นตะกอนทรายและทรายละเอียดความหนาประมาณ 3-10 เมตร ประกอบด้วยตะกอนกรวด ทราย และดินเหนียวแทรกสลับมีความหนาของชั้นตะกอนเฉลี่ย 100-200 เมตร มีตะกอนหินอุ้มน้ำหรือชั้นน้ำบาดาลอยู่ 3 ระดับชั้นแรกอยู่ที่ความลึกจากผิวดินประมาณ 40-100 ม. ให้ปริมาณน้ำ 20-30 ลบ.ม./ชม. ชั้นที่สองอยู่ที่ความลึกจากผิวดินประมาณ 140-200 เมตร ให้ปริมาณน้ำ 30-50 ลบ.ม./ชม. และชั้นที่สามอยู่ที่ความลึกจากผิวดิน 240 เมตร ให้ปริมาณน้ำประมาณ 5-10 ลบ.ม./ชม. ความหนาของชั้นน้ำบาดาลแต่ละชั้น หนาประมาณ 20-40 เมตร ที่ระดับความลึก 40-120 เมตร ให้ปริมาณน้ำ 30-100 ลบ.ม./ชม. ชั้นน้ำบาดาลทั้ง 3 ชั้นนี้เป็นชั้นน้ำบาดาลแบบมีแรงดัน มีระดับน้ำเฉลี่ยลึก 2-10 เมตรจากผิวดินและบางแห่งเมื่อเจาะบ่อจะให้บ่อน้ำพุ ซึ่งพื้นที่ในบริเวณขอบแอ่งที่ระดับความลึกไม่เกิน 80 ม. ให้ปริมาณน้ำเพียง 3-10 ลบ.ม./ชม. คุณภาพน้ำในชั้นน้ำบาดาลที่มีคุณภาพดี แต่มีปริมาณเหล็กสูง

แหล่งน้ำบาดาลในหน่วยหินปูน ได้แก่ หินปูนยุคไทรแอสซิก ยุคเพอร์เมียนและยุคออร์โดวิเซียน เช่น บริเวณ จังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นต้น โพร่งหรือถ้ำหินปูนยุคเพอร์เมียนให้น้ำบาดาลปริมาณมาก 5-30 ลบ.ม./ชม. บางแห่งให้น้ำถึง 50 ลบ.ม./ชม. หินปูนยุคไทรแอสซิก บริเวณแอ่งแม่มาะ จังหวัดลำปางที่ระดับความลึก 30-100 เมตร ให้ปริมาณน้ำมากประมาณ 100 ลบ.ม./ชม. คุณภาพน้ำบาดาลมีความกระด้างสูง

แหล่งน้ำบาดาลในหน่วยหินชั้นกึ่งหินแปร ได้แก่ หินดินดาน หินทราย หินทรายแป้ง หินชนวน หินฟิลไลต์และหินกรวดมน น้ำบาดาลได้จากรอยแตกรอยแยกของชั้นหิน มีปริมาณน้ำ 1-10 ลบ.ม./ชม. บางบริเวณอาจไม่ได้น้ำ แต่บางแห่งอาจได้น้ำมากกว่า 10 ลบ.ม./ชม. ได้แก่ บริเวณอำเภอแม่ทา จังหวัดลำปาง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ (ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

1.6.2 ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นป่าต้นน้ำอันอุดมสมบูรณ์ของประเทศ ป่าไม้ที่พบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

1) **ป่าดิบเขา** เป็นป่าที่ปรากฏอยู่ในระดับความสูงเกินกว่า 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเลขึ้นไป ที่ระดับความสูงดังกล่าวภูมิอากาศจะหนาวเย็นและมีความชื้นสูงตลอดทั้งปี ป่าชนิดนี้พบกระจายอยู่ตามยอดเขาสูง โดยเฉพาะทางแถบเทือกเขาทางฝั่งตะวันตกของภาคเหนือ ลักษณะโครงสร้างที่แท้จริงของป่าชนิดนี้สามารถพบเห็นได้จากป่าบริเวณยอดดอยอินทนนท์

2) **ป่าดิบแล้ง** เป็นป่าที่กระจายทั่วไปตามที่ราบเชิงเขา ไหล่เขา และหุบเขาที่ชุ่มชื้นจนถึงพื้นที่ระดับความสูงไม่เกิน 950 เมตร มีน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,000 ถึง 2,000 มิลลิเมตรต่อปี โดยมีช่วงความแห้งแล้งที่ยาวนานประมาณ 3 - 4 เดือน มีดินค่อนข้างลึก สามารถกักเก็บน้ำได้ดีพอควร

3) **ป่าเบญจพรรณ** เป็นป่าที่มีพรรณไม้เด่น 5 ชนิด ได้แก่ ไม้สัก มะค่า แดง ประดู่ และชิงชัน จะพบป่าชนิดนี้ได้ในพื้นที่ที่มีฤดูกาลแบ่งแยกชัดเจน มีช่วงแห้งแล้งยาวนานเกินกว่า 3 เดือน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1,200-1,400 มิลลิเมตรต่อปี ที่ระดับความสูงตั้งแต่ 50-800 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

4) **ป่าเต็งรัง** เป็นป่าที่มีความหนาแน่นของต้นไม้้น้อยกว่าป่าเบญจพรรณ เพราะดินตื้นกักเก็บน้ำได้น้อย ป่าเต็งรังเกิดขึ้นที่ระดับความสูงประมาณ 50-1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล มีช่วงแห้งแล้งจัดเกิน 4 เดือนต่อปี ประกอบกับปริมาณน้ำฝนตกน้อยคือ 900-1,200 มิลลิเมตรต่อปีเท่านั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดที่กำหนดการคงอยู่ของป่าเต็งรังคือ ไฟป่า ซึ่งมักเกิดขึ้นระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม เนื่องจากไฟเป็นตัวจัดการโครงสร้างป่าและคัดเลือกพันธุ์ไม้

พื้นที่ป่า

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2559 มีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 23,700,861.83 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.11 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุดในกลุ่มจังหวัด คือ จำนวน 6,905,002.46 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.55 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด รองลงมาคือจังหวัดลำปาง มีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 5,517,481.66 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.69 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด โดยจำนวนพื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัด ในปี 2559 มีแนวโน้มลดลงประมาณ 24,327.45 ไร่ จากปี 2558

สัดส่วนการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนพื้นที่ป่าไม้ เท่ากับ 23,700,861.83 ไร่ ลดลงจำนวน 24,327.45 ไร่ จากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีจำนวน 23,725,239.28 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.08

ตารางที่ 30 แสดงเนื้อที่ป่าไม้ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2558 - 2560

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	2558		2559		2560	
	เนื้อที่ป่า (ไร่)	ร้อยละ พ.ท.จว.	เนื้อที่ป่า (ไร่)	ร้อยละ พ.ท.จว.	เนื้อที่ป่า (ไร่)	ร้อยละ พ.ท.จว.
กลุ่มจังหวัด ภาคเหนือ ตอนบน 1	23,725,239	284	23,700,912	284	23,651,313	284
เชียงใหม่	9,678,957.48	69.96	9,680,150.64	69.97	9,669,932.13	69.90
แม่ฮ่องสอน	6,939,953.28	86.99	6,905,002.46	86.55	6,901,283.53	86.50
ลำปาง	5,513,656.85	70.64	5,517,481.66	70.69	5,472,579.57	70.11
ลำพูน	1,592,671.67	56.90	1,598,277.07	57.10	1,607,517.27	57.43

1.6.3 ขยะ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีปริมาณขยะต่อวัน ในปี พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 2,998 ตัน โดยในช่วงที่ผ่านมาถือว่ามีแนวโน้มที่ลดลง จังหวัดเชียงใหม่มีการปล่อยปริมาณขยะสูงสุด อยู่ที่ 1,669 ตันต่อวัน ในขณะที่จังหวัดลำพูนมีการปล่อยปริมาณขยะน้อยที่สุด อยู่ที่ 385 ตันต่อวัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 31 ปริมาณขยะต่อวันของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ปี 2558-2560 (หน่วย: ตัน)

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ปริมาณขยะต่อวัน		
	2558	2559	2560
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	3,140	3,042	2,998
เชียงใหม่	1,652	1,658	1,669
แม่ฮ่องสอน	219	156	151
ลำปาง	867	825	793
ลำพูน	402	403	385

2. การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ

2.1 ทบทวนนโยบาย และความเชื่อมโยงต่อกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้มีการวิเคราะห์นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง และได้มีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงต่อกลุ่มจังหวัดในมิติต่างๆ ที่จะมีผลต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในเรื่องของ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นั้น มีประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญทั้งสิ้น 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้วยกัน ประกอบด้วย 1) ความมั่นคง 2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม 5) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและ 6) การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ข้างต้น พบว่ามี 3 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกลุ่มจังหวัด โดยมีรายละเอียดสำคัญในยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน:**การเกษตรสร้างมูลค่า พืชเกษตรเขตร้อนสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน

- **ยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม:**สร้างความมั่นคง ความเป็นธรรมและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพมีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัยสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชนเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

- **ยุทธศาสตร์ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม:**มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีการพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ

2.1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งแปลงยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมียุทธศาสตร์ทั้งสิ้น 10 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ 2) การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 3) การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน 4) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 5) การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน 6) การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดีและธรรมาภิบาลในสังคมไทย 7) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ 8) การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม 9) การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และ 10) ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ทั้งนี้ จากทั้ง 10 ยุทธศาสตร์ข้างต้น พบว่า**ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ**ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนากลุ่มจังหวัดมากที่สุด ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ก็ยังได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในแต่ละภูมิภาคเอาไว้ ซึ่งสำหรับภาคเหนือ มีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายในการพัฒนาภาคเหนือ: พัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง

- 1) พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน
- 2) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดใหม่ๆ
- 3) พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คืนความอุดมสมบูรณ์
- 4) พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

2.1.3 แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปีนี้ เป็นแผนแม่บทที่จัดทำควบคู่มา กับทิศทางการพัฒนาของประเทศในระยะ 20 ปี ภายใต้วิสัยทัศน์ในการพัฒนา “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตร มั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนา 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) เกษตรกรมีความสามารถในการอาชีพของตนเอง (Smart Farmers) 2) สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups) 3) สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products) และ 4) พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)

จากเป้าประสงค์ข้างต้น จึงมีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ออกมาเป็น 5 ยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร 3) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4) การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ 5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งเป้าหมายสินค้าเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน คือ ข้าว กระบือ โค ยาสูบ พืชผัก ถั่วเหลือง(ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

2.1.4 แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปีนี้ มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างและต่อยอดอุตสาหกรรมหลัก และวางแผนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและกิจกรรมการผลิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเชื่อมโยงเกาะเกี่ยวกันเป็น Value Chain ซึ่งอุตสาหกรรมเป้าหมาย (First S- Curve and New S-Curve) โดยจำแนกเป็น 5 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเกษตรแปรรูปอาหารและเทคโนโลยีชีวภาพ กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ กลุ่มเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม อุปกรณ์อัจฉริยะ และหุ่นยนต์ กลุ่มดิจิทัล และกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ทิวทัศน์วัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูงซึ่งประกอบไปด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่

1) ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา: เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มการใช้งานด้านดิจิทัลในการบริหารจัดการการผลิตในกลุ่ม SMEs เพิ่มจำนวนผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม ลดปริมาณของเสียและการปล่อยก๊าซ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย

2) ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา: ปฏิรูปองค์กรภาครัฐ รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มมูลค่าการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่เพิ่มการลงทุน R&D เพิ่มจำนวนนักวิจัย เพิ่มจำนวนสิทธิบัตรจดทะเบียนต่อประชากร และเพิ่มจำนวนแรงงานคุณภาพเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

3) เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก: ปรับรูปแบบการผลิตของภาคการผลิตให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลกและปรับเปลี่ยนสู่ห่วงโซ่ที่มีมูลค่าสูง พัฒนารูปแบบและเพิ่มการใช้ดิจิทัลเพื่อการจัดหา วัตถุดิบและการตลาดระดับโลก เพิ่มการลงทุนของผู้ประกอบการไทยและเพิ่มการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มการขยายตัวของอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมายไปยังตลาดต่างประเทศ

ซึ่งทิศทางการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมของภาคเหนือตอนบน 1 คือ อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ (Creative Craft) (ของฝาก ของที่ระลึก เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย) และพืช ผัก ผลไม้ แปรรูป (ลำไย กระเทียม ผัก ผลไม้ เมืองหนาว) (ที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรม)

2.1.5 แผนแม่บทการท่องเที่ยวฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ทิศทางของแผนแม่บทการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 นี้ จะให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากขึ้น โดยจะเน้นย้ำตั้งแต่ในเรื่องการบริหารจัดการภาคการท่องเที่ยวในภาพรวม การตลาด และการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็ง และเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยปี 2579 ที่ว่าให้ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ที่เติบโตอย่างมีคุณภาพ บนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
- 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว
- 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว
- 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

นอกจากยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ข้างต้นนี้แล้ว แผนแม่บทดังกล่าวยังได้มีการกำหนดถึงทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ไว้ด้วย ซึ่งมีรายละเอียดในส่วนของภาคเหนือตอนบน 1 ดังนี้

เป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา โดยมี เป้าหมาย: การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์เชื่อมโยงอนุภาคน้ำโขง

นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีทิศทางการพัฒนาโดยเชียงใหม่ ลำปาง ลำพูนเป็นแหล่งอารยธรรมล้านนา และลำปางเป็น 12 เมืองต้องห้าม...พลาด รวมทั้งลำพูนเป็น 12 เมืองต้องห้าม...พลาด PLUS

2.1.6 แผนแม่บทการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย

พ.ศ. 2558 – 2565

กระทรวงคมนาคม ได้มีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. 2558 – 2565 ขึ้นมา โดยให้ความสำคัญตั้งแต่ 1) เสริมสร้างรากฐานความมั่นคงทางสังคมด้วยการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง 2) เสริมสร้างรากฐานความมั่นคงทางเศรษฐกิจโดยลดต้นทุนการขนส่ง เพิ่มความเร็วในการเดินทาง และกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในภาคการผลิตและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 3) เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย ในการเดินทางและการขนส่งและเกิดการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ 4) สร้างโอกาสสำหรับการแข่งขันและให้ประเทศได้ประโยชน์สูงสุดจากการเป็นประชาคมอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคมนาคมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งแผนงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบไปด้วย

- 1) แผนงานการพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมืองโดยให้มีรถไฟความเร็วสูงกรุงเทพ-พิษณุโลก-เชียงใหม่
- 2) แผนงานการเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงฐานการผลิตที่สำคัญของประเทศและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านโดยให้พัฒนาถนนลาดยาง ในจังหวัดเชียงใหม่ทางลัดฟ้าฮ่ามสันป่าตอง หางดง
- 3) แผนงานการเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการขนส่งทางอากาศโดยให้พัฒนาท่าอากาศยานเชียงใหม่

2.1.7 แผนพัฒนาภาคเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาภาคเหนือ เป็นแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงานของแต่ละภูมิภาคในประเทศ ซึ่งในส่วนของภาคเหนือนั้น ได้มีการกำหนดเป้าหมาย “พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างเสริมมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง” ผ่านแนวทางการขับเคลื่อนสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม: พัฒนากลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพตามแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุน Community Based Tourism/Local Tourism สนับสนุนการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทั้งระหว่างแหล่งท่องเที่ยวในภาค เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวและบริการต่อเนื่องทั้งระบบ รักษาอัตลักษณ์ของเมือง โดยให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ สืบสานประเพณี วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมพื้นบ้านและเมืองเก่า นอกจากนี้พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงโดยสนับสนุนสถาบันการศึกษาในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม และส่งเสริมการนำมาใช้เชิงพาณิชย์ขยายเครือข่ายการพัฒนาธุรกิจบริการทางการแพทย์และสุขภาพให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับตลาดเป้าหมาย เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มธุรกิจ ขยายเครือข่ายเพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจตลอด Value Chain

2) ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค: เสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานและวางผังเมืองทั้งเมืองหลักและเมืองชายแดน ให้สอดคล้องและสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจพัฒนาเมืองสำคัญ ได้แก่ เชียงใหม่ และพิษณุโลก ให้เป็นเมืองศูนย์กลางการค้า บริการ ธุรกิจบริการสุขภาพ บริการการศึกษา ธุรกิจดิจิทัล พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรให้มีความรู้ มีทักษะฝีมือ เข้าถึงข้อมูล กฎระเบียบ การดำเนินธุรกิจ ในธุรกิจระดับภูมิภาค และสากล พัฒนาสินค้าที่มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้ รวมทั้งสินค้าที่ตอบสนองตลาดในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และ AEC

3) ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง: พัฒนาฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง โดยสนับสนุนการทำเกษตรยั่งยืนอย่างครบวงจร สนับสนุนการเชื่อมโยงผลผลิตเกษตรสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีศักยภาพ สนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนและผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ในจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร โดยสนับสนุนการนำผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากพืชและสัตว์ พัฒนาเป็นพลังงานทดแทน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางการเกษตรทั้งระบบ ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4) พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ: ส่งเสริมการสร้างรายได้และการมีงานทำของผู้สูงอายุและคนยากจน โดยดำเนินการในรูปของกลุ่มอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พัฒนาแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ควบคู่ไปกับการยกระดับทักษะฝีมือให้สูงขึ้น สร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามา มีบทบาทในการจัดสวัสดิการชุมชนได้อย่างยั่งยืน

5) อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน: ฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าไม้ในพื้นที่ป่าต้นน้ำในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะ จังหวัดน่าน โดยให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมให้มีความอุดมสมบูรณ์ พัฒนาการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบในลุ่มน้ำหลักของภาค แก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและจังหวัดตาก โดยส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวไปสู่การปลูกพืชในระบบวนเกษตร

2.1.8 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด

จากนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการวิเคราะห์ และรวบรวมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยแบ่งออกมาเป็นมิติการพัฒนาที่สำคัญๆ ดังนี้

ตารางที่ 32 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด

ประเด็นเศรษฐกิจในภาพรวม
+ สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน ผ่านการร่วมมือกันระหว่างรัฐกับเอกชน + เศรษฐกิจเชียงใหม่เติบโตจากการพัฒนาสู่ศูนย์กลางการผลิตและธุรกิจด้านอาหารและสินค้าเพื่อสุขภาพ บริการทางการแพทย์และสุขภาพ บริการ การศึกษานานาชาติและเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า สุขภาพ ดิจิทัล รวมถึงการเป็น Creative city + เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน นำเสนอผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มจังหวัด เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ + ระบบเศรษฐกิจมีการพัฒนาจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน อย่างสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ + กระจายรายได้สู่ชุมชนผ่านการพัฒนา Community Based Tourism/Local Tourism
ประเด็นด้านการเกษตร
+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตรเป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยสนับสนุนให้เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน เป็นพื้นที่หลักในการแปรรูปพืชผัก ผลไม้และสมุนไพร และการทำ เกษตรอินทรีย์ - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ประเด็นด้านอุตสาหกรรม
+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรม สร้างสรรค์เชียงใหม่ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย
ประเด็นด้านการค้า
+ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และการพัฒนาเมืองและระบบโครงสร้างพื้นฐาน + การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ทำให้การขนส่งสินค้าและการเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ
ประเด็นด้านการท่องเที่ยว
+ สร้างรายได้จากการนำความโดดเด่นมาพัฒนาสู่สินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เช่น กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน กลุ่มท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน + สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง ในกลุ่มเป้าหมาย การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน - การมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาอาจทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและการปนเปื้อนวัฒนธรรม
ประเด็นด้านสังคม
+ ผู้สูงอายุได้รับการให้ความสำคัญมากขึ้น ทั้งการจ้างงานผู้สูงอายุ นวัตกรรมดูแลผู้สูงอายุ + สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมืองศูนย์กลางให้น่าอยู่ ทั้งระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดี + กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน ผ่านการร่วมมือกันระหว่างรัฐกับเอกชน
ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม
+ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ + ปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งป่าไม้ และหมอกควันโดยเฉพาะ เชียงใหม่ ได้รับการดูแล โดยส่งเสริมการปลูกพืชในระบบวนเกษตร - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรม และการพัฒนาสู่สังคมเมืองอาจสร้างปัญหาขยะมลพิษ
ประเด็นด้านความมั่นคง
+ สร้างความมั่นคงในทุกภาคส่วนด้วยการยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยสถาบันชาติ + ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการสร้างความปลอดภัยในชุมชน และตรวจสอบพฤติกรรมทางทุจริต

2.2 สรุปปัญหา และความต้องการในพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้เก็บรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในกลุ่มจังหวัด ทั้งจากการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐ และเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 การประชุมเพื่อพิจารณาข้อเสนอ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 และการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 - 2564) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ที่สำคัญ สามารถสรุปประเด็นปัญหา และความต้องการในแต่ละมิติออกมา ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 33 สรุปประเด็นปัญหา และความต้องการในพื้นที่¹

ประเด็น ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในระยะยาว โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่มีความต้องการให้ภาครัฐสนับสนุน ได้แก่ 1) ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่แห่งที่ 2 ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (Chiang Mai International Airport) ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ 4 กิโลเมตร ในตำบลสุเทพ เป็นสนามบินนานาชาติ 1 ใน 6 แห่ง ที่ดำเนินการโดยบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เป็นศูนย์กลางทางการบินของภาคเหนือ โดยมีเที่ยวบินเข้าออกหนาแน่น เป็นลำดับที่ 4 รองจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานภูเก็ต ปัจจุบันมีพื้นที่กว่า 1,600 ไร่ ปัจจุบันมีอาคารผู้โดยสาร 2 หลัง คือหลังเดิม เป็นอาคารผู้โดยสารภายในประเทศ และหลังใหม่เป็นอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ โดยท่าอากาศยานนี้ สามารถรองรับผู้โดยสารได้สูงสุดเพียง 8 ล้านคนต่อปี ปีงบประมาณ 2559 ปริมาณจราจรทางอากาศยานของเชียงใหม่เติบโตทั้งจากสายการบินต้นทุนต่ำที่เดินทางจากท่าอากาศยานดอนเมือง และนักท่องเที่ยวชาวจีนที่ใช้บริการเที่ยวบินตรงระหว่างประเทศ โดยมีสายการบินให้บริการแบบประจำรวม 23 สายการบิน เที่ยวบินขึ้นลง 67,134 เที่ยวบิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.20 จากจำนวนเที่ยวบินระหว่างประเทศจำนวน 17,027 เที่ยวบิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.16 และเที่ยวบินภายในประเทศ จำนวน 50,107 เที่ยวบิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.92 จำนวนผู้โดยสารรวม 9,208,256 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.11 เป็นผู้โดยสารระหว่างประเทศ 2,098,385 คน ผู้โดยสารภายในประเทศ 7,109,871 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.07 ผู้โดยสารภายในประเทศ 7,109,871 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.26 เนื่องจากจำนวนผู้โดยสาร และสายการบินที่ใช้บริการท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ มีศักยภาพในการรองรับผู้โดยสารเพียง 8 ล้านคนต่อปี แต่ในปี 2559 มีผู้โดยสารในการใช้สนามบิน ถึง 9.2 ล้านคนต่อปี เที่ยวบิน 67,134 เที่ยวบิน จากการคาดการณ์ในปี พ.ศ. 2573 จะมีผู้โดยสารประมาณ 17 ล้านคน เที่ยวบินรวม 122,644 เที่ยวบิน การขนถ่ายสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ 27,038 ตัน และในปี พ.ศ. 2579 ท่าอากาศยานเชียงใหม่ (ทชม.) จะมีผู้โดยสารรวมประมาณ 19.7 ล้านคน เที่ยวบินรวม 138,513 เที่ยวบิน การขนถ่ายสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ 30,118 ตัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการรองรับผู้โดยสารของท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการในอนาคต อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกระทรวงคมนาคม โดยสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) ได้ว่าจ้าง ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการด้านการขนส่งทางอากาศ ภาควิชาวิศวกรรมการบินและอวกาศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้เป็นผู้ดำเนินโครงการ “งานจ้างที่ปรึกษาจัดทำแผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ” ซึ่งแผนแม่บทฯ ได้คัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดตั้งท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ แห่งที่ 2 ไว้แล้ว ดังนั้น จึงขอเร่งรัดโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่แห่งที่ 2 ตามผลการศึกษาของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม

¹อ้างอิงจากแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 – 2564) (ฉบับทบทวน)

ประเด็น ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

2) โครงการมอเตอร์เวย์เชียงใหม่ – เชียงราย

กรมทางหลวงมีแผนก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) แนวใหม่ สายเชียงใหม่-เชียงรายเพื่อลดเวลาเดินทางจากเชียงใหม่-เชียงรายไม่ถึง 2 ชั่วโมง โดยได้ว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษาศึกษาความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจ วิศวกรรม ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วยงบกว่า 30 ล้านบาทใช้ระยะเวลา 18 เดือน เส้นทางการศึกษาโครงการมีพื้นที่ครอบคลุม 4 จังหวัด อำเภอดอยสะเก็ดและอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง อำเภอเมืองพะเยาและอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา และ (อำเภอพาน อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย) ทั้งนี้ กรมทางหลวงได้มีแผนดำเนินโครงการมอเตอร์เวย์เชียงใหม่ – เชียงราย ในปี พ.ศ. 2566 – 2579 ตามแผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศ ดังนั้น จึงขอเร่งรัดการดำเนินโครงการมอเตอร์เวย์ เชียงใหม่-เชียงราย ให้ดำเนินการเร็วขึ้นกว่าระยะเวลาที่กำหนดในแผนแม่บทการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองของประเทศ เพื่อประโยชน์ในการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงไปยังเส้นทาง R3A

3) การขับเคลื่อนจังหวัดลำปางในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภาคเหนือตอนบน (Land Logistics Hub)

ขอเสนอให้มีการกำหนดการใช้พื้นที่ Land Logistics Hub ในบริเวณที่ราชพัสดุ อลป. 1 และ 2 ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เนื้อที่ประมาณ 500 ไร่ ให้รองรับกิจกรรมการรวบรวมและกระจายสินค้าการเป็นจุดเปลี่ยนถ่ายสินค้าระหว่างทางขนส่งทางบก พื้นที่ใช้ประโยชน์สำหรับคลังสินค้า/จุดเก็บสินค้า จุดให้บริการด้านการผลิตและพื้นที่สำหรับเก็บตู้คอนเทนเนอร์ จุดรับรองมาตรฐานการขนส่งทางบก ระหว่างประเทศ การเป็นศูนย์ข้อมูลด้านโลจิสติกส์แบบเบ็ดเสร็จ ศูนย์ธุรกิจแบบครบวงจร และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านค้า ศูนย์อาหาร ธนาคาร เป็นต้น ทั้งนี้ ขอให้กรม ธารักษ์พิจารณากำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ เพื่อเปิดประมูลให้เอกชนเข้าพัฒนาพื้นที่และขอให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจพิจารณาแก้ไขระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการลงทุน

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโครงข่ายเส้นทางและระบบขนส่งเพื่อเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในพื้นที่จังหวัดลำพูน จำนวน 4 เส้นทาง

(4.1) โครงการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106

(4.1.1) ขอให้มีการพิจารณาบรรจุแผนงานโครงการเพื่อดำเนินการก่อสร้าง ขยายถนนจาก 2 ช่องทาง เป็น 4 ช่องทาง จราจร ระยะทาง 40 กิโลเมตร (กม.28-507-153+903) ปริมาณรถเฉลี่ย 19,853 คันต่อวัน (ข้อมูลปี 2560)

(4.1.2) การศึกษาเพื่อสำรวจออกแบบการก่อสร้างและการใช้พื้นที่ในการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 ช่วงอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง – อำเภอเถิน จังหวัดลำพูน ทั้งนี้ ขอให้มีการศึกษา สำรวจออกแบบ และพิจารณาการขอใช้พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง

(4.2) การก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 116 (ตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน – แยกสะปุ่น- ตำบลบ้านเรือน อำเภอป่าซาง เชื่อมถนนวงแหวนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

(4.2.1) ขอให้มีการพิจารณาบรรจุแผนงานโครงการเพื่อดำเนินการก่อสร้าง โดยขยายถนนจาก 2 ช่องทาง เป็น 4 ช่องทางจราจร ระยะทาง 20.831 กิโลเมตร (กม.2+820 - 23+651) (ข้อมูลปี 2559 ปริมาณรถเฉลี่ย 36,184 คันต่อวัน)

(4.2.2) ขอสนับสนุนงบประมาณ เพื่อดำเนินการในช่วงที่มีความพร้อมในด้านรูปแบบรายการก่อสร้าง จำนวน 1 ช่วง ระยะทาง 1.580 กิโลเมตร ช่วง กม.2+820 – กม. 4+400

(4.3) การก่อสร้างทางหลวงแนวใหม่ (เชียงใหม่ – เลียงเมืองลำพูน) ขอให้มีการนำผลการศึกษาที่กรมทางหลวงได้ดำเนินการศึกษาไว้แล้วมาพิจารณาดำเนินการก่อสร้าง แนวทางการดำเนินงาน ก่อสร้างถนนสายใหม่ ระยะทาง 20.5 กม. จุดเริ่มต้นโครงการตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 1141 (ถนนมทิล) ห่างจากสนามบินเชียงใหม่มาทางทิศตะวันออก ระยะทางประมาณ 1.2 กม. โดยมาบรรจบกับทางหลวงหมายเลข 106 (ถนนเจริญราษฎร์ อ.เมืองลำพูน)

(4.4) การพิจารณาก่อสร้างทางยกระดับหรือทางลอดข้ามแยกดอยติ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนขอเร่งรัดแผนงาน/โครงการ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง โดยขอให้เร่งรัดพิจารณาการก่อสร้างจุดข้ามแยก ดอยติ ว่าจะเป็นการก่อสร้างทางยกระดับหรืออุโมงค์ทางลอด เพื่อลดปริมาณการจราจรแออัดและคอขวด และอุบัติเหตุ ประกอบกับขณะนี้กรมทางหลวงได้ดำเนินการก่อสร้างขยายช่องทางจราจรทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 จากแยกดอยติ ถึงแยกหนองประทีป อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้น จึงต้องมีการเตรียมการรองรับ

ประเด็น ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

5) โครงการยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงหมายเลข 1035

เนื่องจากปัจจุบันการขยายตัวของชุมชนเมือง และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ทำให้บริเวณสองข้างทาง ในทางหลวงหมายเลข 1035 มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ประกอบกับยังมีโรงงานปูนซีเมนต์ตั้งอยู่ในสายทางดังกล่าว ผิวจราจรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจึงเกิดการชำรุด ทรุดตัวเป็นร่องล้อ ตลอดทั้งสาย คั่นทางเริ่มเสียรูปทรง จากการกระทำของน้ำหนักรถบรรทุกซ้ำ ๆ รวมไปถึงสมรรถนะของรถบรรทุกที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความเสียหายของผิวจราจรและคั่นทางลุกลามอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้บางช่วงของทางหลวงดังกล่าวยังตัดผ่านภูเขาที่ลาดชัน มีโคลนถล่มหลายแห่ง ในช่วงฤดูฝนมักจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง นำมาซึ่งความสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และของทางราชการ ปริมาณการจราจรต่อวัน 30,000 คันต่อวัน เป็นรถบรรทุก 4,500 คันต่อวัน คิดเป็น 15 % ดังนั้นจึงเสนอพัฒนาทางหลวงหมายเลข 1035 ระหว่าง กม.4+800 – กม.105+110 ระยะทาง 100.310 กิโลเมตร

6) โครงการบูรณะซ่อมแซมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 (เชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน)

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีรายได้หลักมาจากการท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ถูกยอมรับจากทั่วโลก โดยเส้นทางสายหลักในการเดินทางมาเยือนจังหวัดแม่ฮ่องสอน มี 2 เส้นทาง สายที่ 1 คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 เริ่มต้นจากจังหวัดเชียงใหม่ - แม่สะเรียง - แม่ฮ่องสอน (สายใต้) ระยะทางรวมประมาณ 355 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 6 – 7 ชั่วโมง และสายที่ 2 คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 เริ่มต้นจากจังหวัดเชียงใหม่ (แยก ทล.107) - ปาย - ปางมะผ้า - แม่ฮ่องสอน ระยะทางรวมประมาณ 204 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 4 - 5 ชั่วโมง แต่เนื่องจากถนน 2 สายนี้ได้ก่อสร้างมานานทำให้ผิวจราจรชำรุด เป็นหลุมเป็นบ่อ ในช่วงฤดูฝนน้ำได้กัดเซาะผิวทาง โครงสร้างทาง และระบบระบายน้ำเสียหาย ทำให้การสัญจรไปมาเป็นไปด้วยความยากลำบาก สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ใช้เส้นทางนี้ในการคมนาคม และขนส่งผลผลิตทางการเกษตร รวมไปถึงมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงต้องมีการบูรณะซ่อมแซมอย่างเร่งด่วน ดังนั้น จึงเสนอเร่งรัดดำเนินโครงการบูรณะทางหลวงหมายเลข 108 และ 1095 ดังนี้

(6.1) ปรับปรุงทางหลวงหมายเลข 108 ตอน สะพานแมริต- ห้วยยูง - หนองแห้ง ระหว่าง กม.201+300 - กม.236+000 (เป็นช่วงๆ) ซึ่งสภาพปัจจุบันผิวทางชำรุดเสียหายถึงขั้นโครงสร้างทาง ซึ่งสภาพปัจจุบันผิวทางกว้าง 8.00 ม. และชำรุดเสียหายถึงขั้นโครงสร้างทาง จึงขอบูรณะด้วยวิธีการปรับปรุงคุณภาพชั้นทางเดิมในที่ (Pavement In-place Recycling) และปูผิวทาง AC. ตีเส้นจราจรด้วยสี Thermoplastic และก่อสร้างระบบระบายน้ำ โดยขอสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดเพื่อจะได้มาทำการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข 108 ตอน สะพานแมริต- ห้วยยูง - หนองแห้ง ระหว่าง กม.201+300 - กม.236+000 (เป็นช่วงๆ)

(6.2) ปรับปรุงทางหลวงหมายเลข 1095 ตอน กัวคอกหมา - แม่สะเรียง ระหว่าง กม.79+000 - กม.88+000 และ ตอน แม่สะเรียง - ท่าไคร้ ระหว่าง กม.144+820 - กม.148+900 ซึ่งสภาพปัจจุบันผิวทางชำรุดเสียหายถึงขั้นโครงสร้างทาง ซึ่งสภาพปัจจุบันผิวทางกว้าง 8.00 ม. และชำรุดเสียหายถึงขั้นโครงสร้างทาง จึงขอบูรณะด้วยวิธีการปรับปรุงคุณภาพชั้นทางเดิมในที่ (Pavement In-place Recycling) และปูผิวทาง AC. ตีเส้นจราจรด้วยสี Thermoplastic และก่อสร้างระบบระบายน้ำ โดยขอสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดเพื่อจะได้มาทำการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข 1095 ตอน กัวคอกหมา - แม่สะเรียง ระหว่าง กม.79+000 - กม.88+000 และ ตอน แม่สะเรียง - ท่าไคร้ ระหว่าง กม.144+820 - กม.148+900

7) เร่งรัดการขยายทางวิ่ง พื้นที่ปลอดภัยรอบทางวิ่ง พื้นที่ปลอดภัยปลายทางวิ่ง ท่าอากาศยานลำปาง

ขอให้กรมท่าอากาศยานพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาท่าอากาศยานลำปาง สำหรับการขยายทางวิ่ง (Runway) พื้นที่ปลอดภัยรอบทางวิ่ง พื้นที่ปลอดภัยปลายทางวิ่งของท่าอากาศยานลำปาง ให้สามารถรองรับอากาศยานแบบ B737-800 หรือ A319/320 และให้สามารถรองรับจำนวนผู้โดยสารและเที่ยวบินเพิ่มมากขึ้น โดยขยายทางวิ่งจากเดิมความยาว 1,975 เมตร เป็นความยาว 2,100 เมตร

ประเด็น ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

8) การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะจังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนการเดินทางเพิ่มสูงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นเมืองเก่าที่มีโครงสร้างทางหลวงในเขตเมืองขนาดเล็ก การขยายทางหลวงเป็นไปได้ยาก ส่งผลกระทบต่อชุมชนสูงรวมทั้งพื้นที่กิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง มีปัญหาการติดขัดของการสัญจรในเขตเมืองสูง คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) จึงมีมติให้สำนักงานการขนส่งและจราจร (สนข.) จัดให้มีการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเมืองเชียงใหม่ โดยการศึกษาได้ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบเทคโนโลยีระบบขนส่งสาธารณะและพิจารณารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับเป็นระบบขนส่งสาธารณะหลักของเมืองเชียงใหม่ ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบเทคโนโลยีที่มีความเป็นไปได้มี 4 รูปแบบ ได้แก่ รถโดยสารประจำทาง รถโดยสารประจำทางด่วน (BRT) รถรางไฟฟ้า (Tram) และรถไฟฟ้ารางเบา (Light Rail Transit : LRT) การศึกษาได้พิจารณาปัจจัยด้านความจุในการรองรับผู้โดยสาร ปัจจัยด้านวิศวกรรมและจราจร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการลงทุน และปัจจัยด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรึกษาหารือร่วมกับภาคประชาชนแล้ว ระบบ LRT เป็นรูปแบบเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระบบหลักของโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะเมืองเชียงใหม่มากที่สุด ดังนั้นจึงเสนอให้เร่งรัดให้เกิดการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะจังหวัดเชียงใหม่อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นด้านการเกษตร

ขอให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนโครงการยกระดับพื้นที่เศรษฐกิจนวัตกรรมอาหารภาคเหนือ มุ่งสู่การเป็นฐานการผลิตเกษตรกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูง (Next Northern Thailand Food Valley : High Value Agro Industry Base) โดย

- 1) ขอให้รัฐบาลประกาศให้พื้นที่ภาคเหนือเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูง เน้นการผลิตอาหารเพื่อสุขภาพ (Healthy Food) อาหารเพื่อคุณประโยชน์ (Functional Food) และอาหารเพื่อผู้สูงอายุ (Aging Food) โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) พิจารณาออกมาตรการส่งเสริมให้เกิดการลงทุน ในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ภาคเหนือ เช่น มาตรการทางด้านภาษี และการนำเข้าเครื่องมือเครื่องจักร เป็นกรณีพิเศษ
- 3) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สถาบันการเงิน (ธ.ก.ส., ออมสิน, SME Bank) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพิจารณาออกมาตรการส่งเสริมให้เกิดการสร้างนักธุรกิจการเกษตร (Food Startup) โดยให้การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) การสนับสนุนเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยในการผลิต (Pilot Plant) และการเชื่อมโยงการตลาดเป้าหมาย โดยเฉพาะตลาดออนไลน์ (Digital Marketing) เป็นต้น
- 4) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) พิจารณาการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงทางการตลาดในลักษณะ Business Matching กับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) กลุ่มประเทศ CLMV รวมทั้งระบียงเศรษฐกิจ หลวงพระบาง-อินโดจีน-เมะล่าย (LIMEC) รวมทั้งการจัดงานแสดงศักยภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือระดับนานาชาติ (International Northern Thailand Food Valley Expo) ในลักษณะเดียวกับการจัดงาน THAIFEX โดยจัดแสดง ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำทุกปี

ประเด็นด้านการพัฒนาด้านชายแดน

- 1) ข้อเสนอด้านนโยบายเชิงกฎหมาย กรณีการขอเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้า (บางส่วน) เพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ผ่านจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ดอยเวียงหล้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยขอเสนอให้ผลักดันด้านข้อกฎหมาย ขอเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ดอยเวียงหล้า (บางส่วน) เพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ผ่านจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น ระยะทาง 9.7 กิโลเมตร ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535
- 2) การสำรวจรายละเอียดภูมิประเทศร่วม (Joint Detail Survey) ในบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น (BP.13) อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน – บ้านน้ำม่าง อำเภอแม่แจ่ม รัฐกะยา โดยขอให้พิจารณาผลักดันการดำเนินการการสำรวจภูมิประเทศร่วมกัน (Joint Detail Survey) ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย และกรมสนธิสัญญาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้เขตแดนระหว่างไทย - เมียนมาร์ มีความชัดเจน และได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถพัฒนาเส้นทางในบริเวณดังกล่าวได้ และเกิดประโยชน์ทางด้านการค้า เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนาคต โดยเป็นการดำเนินการการสำรวจภูมิประเทศร่วมกัน (Joint Detail Survey) ตามกรอบความตกลงของคณะกรรมการเขตแดนร่วม (Joint Boundary Committee - JBC) ไทย - เมียนมาร์

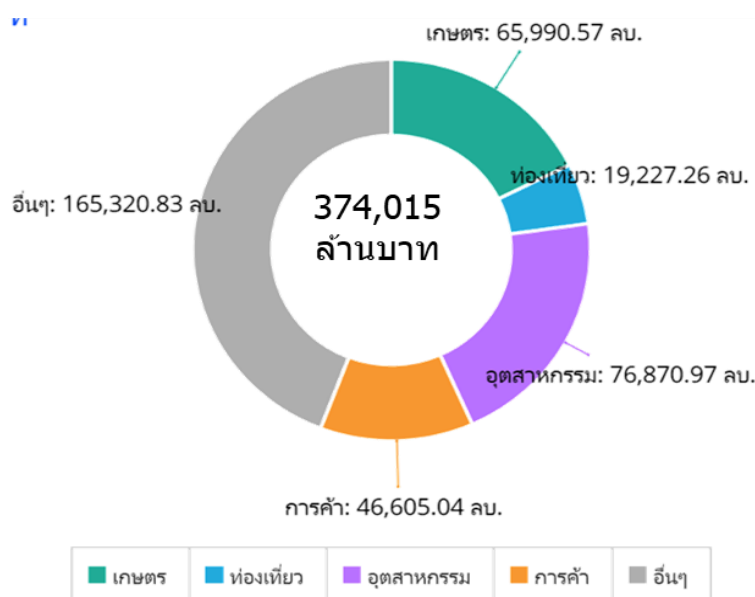
ประเด็นด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ควรพัฒนากลุ่มแม่น้ำทั้งระบบ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำบริเวณต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ ทั้งนี้ การบริหารลุ่มน้ำปิงตอนบน เสนอให้ปรับปรุงฝายสบร้อง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยขอรับการสนับสนุนในการดำเนินการปรับปรุงฝายสบร้องให้เป็นฝายคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีความมั่นคงแข็งแรงพร้อมช่องบานระบายน้ำและอาคารป้องกันกัดเซาะตลิ่งแม่น้ำปิง เพื่อเพิ่มศักยภาพการระบายน้ำ สามารถควบคุม/บริหารจัดการน้ำในแม่น้ำปิงสายหลักอย่างเป็นระบบ

2.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด

2.3.1 เศรษฐกิจภาพรวม

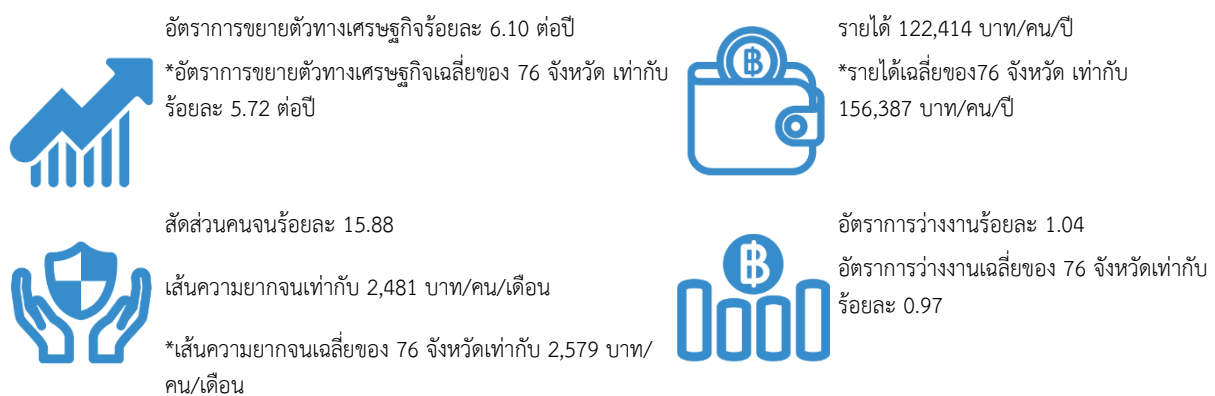
รูปภาพที่ 4 สรุปเศรษฐกิจภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

รูปภาพที่ 5 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นเศรษฐกิจภาพรวมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

อันดับ				ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจภาพรวม	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1			18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
				(2559) อัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่	3.00	3.74	ร้อยละ	6
				(2559) มูลค่าผลิตภัณฑ์ฯ เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita)	166,850	122,414	บาท	9
				(2559) ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	301,906	209,457	บาท/คน/ปี	9
				(2560) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	0.8	-0.7	ร้อยละ	16
				(2561) อัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐ	-1.29	2.27	ร้อยละ	7

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

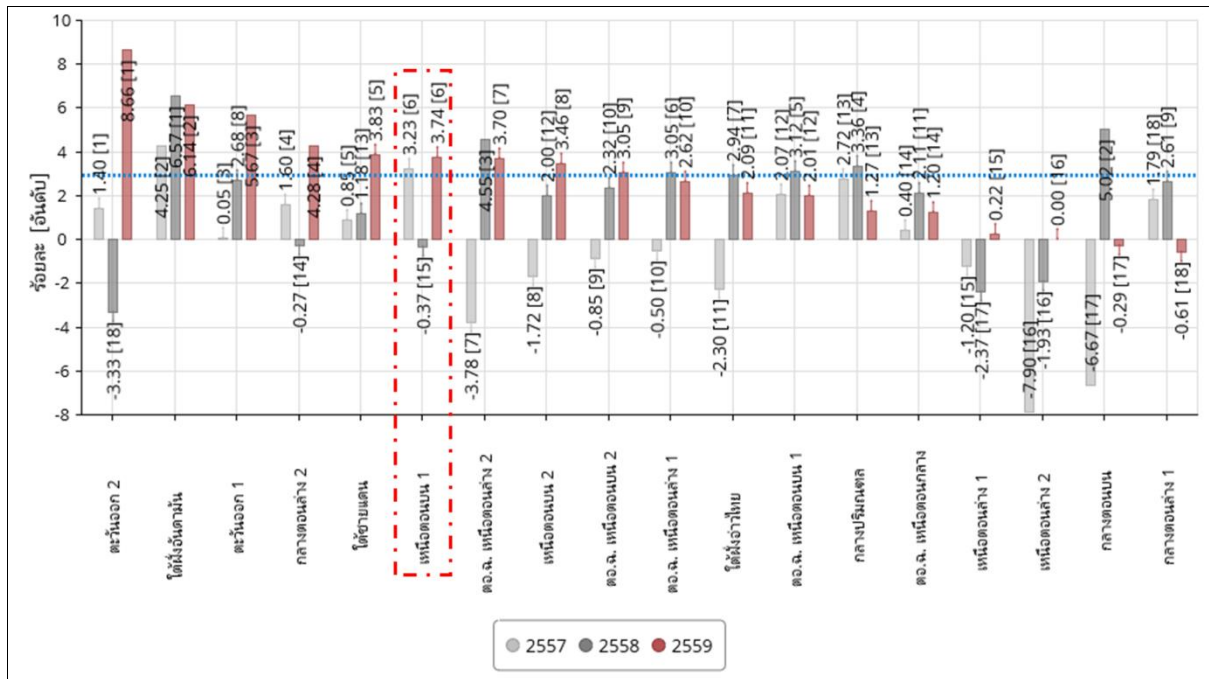

จากรูปภาพที่ 4 มูลค่าทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 เห็นได้จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดฯ เท่ากับ 374,015 ล้านบาท โดยโครงสร้างเศรษฐกิจหลักอยู่ในภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า 76,870.97 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.55 และภาคเกษตรมีมูลค่า 65,990.57 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.64 ตามลำดับมีอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐ อยู่ที่ร้อยละ 2.27 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่อยู่ที่ร้อยละ -1.29 ซึ่งเป็นลำดับที่ 7 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดทั้งหมด

อย่างไรก็ดีกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยังมีระดับการพัฒนาที่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยมีอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.04 ยังว่างงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 0.97) มีสัดส่วนคนจนสูงอยู่ที่ ร้อยละ 15.88 เป็นอันดับที่ 15 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มต้องปรับปรุง อีกทั้งยังมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita) ของกลุ่มอยู่ที่ 122,414 บาท/คน/ปี ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (166,850 บาท/คน/ปี) จัดเป็นอันดับที่ 9 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดนอกจากนี้ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยก็ยังต่ำ อยู่ที่ 209,457 บาท/คน/ปี และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่อยู่ที่ร้อยละ 301,906 บาท/คน/ปีซึ่งเป็นลำดับที่ 9 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดทั้งหมด ซึ่งยังอยู่ในกลุ่มพอใช้

รูปภาพที่ 6 อัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่ (รายการจังหวัด)

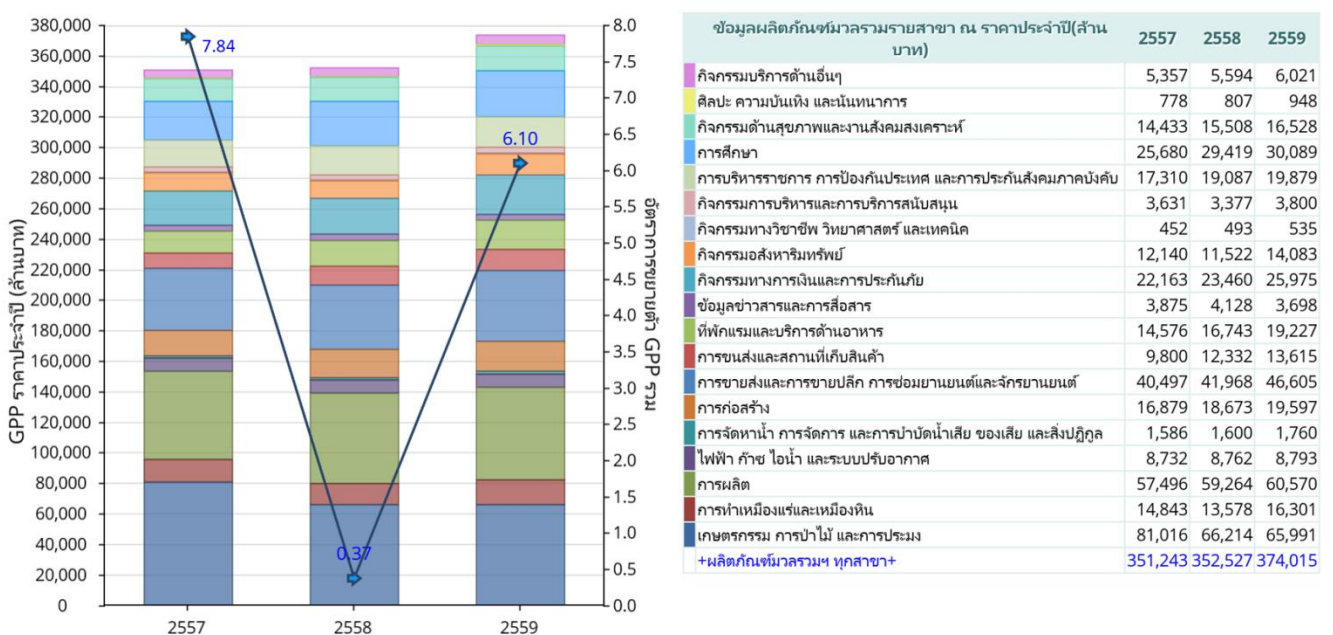
--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: ร้อยละ 3.00

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

จากรูปภาพที่ 6 จะเห็นว่าอัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ร้อยละ 3.74 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 อย่างมากที่เคยติดลบร้อยละ 0.37 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่อยู่ที่ร้อยละ 3.00 ซึ่งเป็นลำดับที่ 6 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดทั้งหมดซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มดี

รูปภาพที่ 7 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขา ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)

หมายเหตุ: ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี ข้อมูลปี 2559

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

เศรษฐกิจภาพรวมในปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีระดับการพัฒนาที่ตีมากเป็นส่วนใหญ่อัตราการขยายตัว GRP ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เพิ่มขึ้นจาก 0.37 ในปี 2558 เป็น 6.10 ในปี 2559 มูลค่าทางเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ 374,015 ล้านบาท ในช่วงที่ผ่านมามีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้น โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 - 2559 อยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 4.77 ต่อปีทั้งนี้สาขาภาคเศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัดจะมุ่งเน้นไปที่สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้และการประมงเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นสาขาการผลิต และสาขาการขนส่งและการขายปลีก ตามลำดับ

รูปภาพที่ 8 แสดงขนาดทางเศรษฐกิจของสาขาต่าง ๆ เมื่อเทียบกับภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
GROSS PROVINCIAL CLUSTER PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES

	สัดส่วนของภาคเหนือบน 1 ใน GDP ประเทศ	เชียงใหม่ 2016p	ลำปาง 2016p	แม่ฮ่องสอน 2016p	ลำพูน 2016p	สัดส่วนรวม ในแต่ละสาขา
Agriculture	5.34	63.17	10.75	5.00	21.08	100.00
Agriculture, forestry and fishing	5.34	63.17	10.75	5.00	21.08	100.00
Non-Agriculture	2.32	58.68	20.10	2.91	18.32	100.00
Mining and quarrying	4.09	8.10	89.77	0.19	1.94	100.00
Manufacturing	1.53	31.21	13.41	0.99	54.39	100.00
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2.36	37.51	46.36	1.50	14.63	100.00
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3.01	58.19	11.74	1.96	28.11	100.00
Construction	4.86	70.59	16.53	4.16	8.72	100.00
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	2.16	65.14	15.33	2.55	16.98	100.00
Transportation and storage	1.63	85.56	9.85	1.61	2.98	100.00
Accommodation and food service activities	2.74	95.45	2.31	1.16	1.09	100.00
Information and communication	1.09	79.46	8.13	3.78	8.63	100.00
Financial and insurance activities	2.32	68.94	17.41	3.26	10.39	100.00
Real estate activities	3.99	63.57	19.66	4.00	12.77	100.00
Professional, scientific and technical activities	0.21	89.86	7.29	1.60	1.25	100.00
Administrative and support service activities	1.56	83.15	12.17	1.02	3.66	100.00
Public administration and defence; compulsory social security	2.27	65.58	21.31	5.83	7.28	100.00
Education	4.88	63.55	21.09	6.79	8.57	100.00
Human health and social work activities	5.40	70.94	16.67	3.73	8.66	100.00
Arts, entertainment and recreation	1.17	57.97	14.10	2.91	25.02	100.00
Other service activities	2.74	68.79	18.84	4.42	7.95	100.00
Gross provincial cluster product	2.57	59.47	18.45	3.28	18.80	100.00
Gross provincial cluster product per capita (Baht)	56.82	106.22	76.43	50.04	141.09	373.78
Population (1,000 persons)	4.53	55.99	24.14	6.55	13.33	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ: สีเขียว หมายถึง สาขาเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับกลุ่ม

จากรูปภาพที่ 8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีขนาดทางเศรษฐกิจเล็กมากเมื่อเทียบกับประเทศ มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2.57 ของ GDP โดย จังหวัดเชียงใหม่ มีขนาดทางเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 59.47 ของกลุ่มจังหวัดฯ และ เมื่อเทียบ Sector by sector ระดับประเทศ (แนวนอน) พบว่า สาขาสาธารณสุขมีสัดส่วนสูงสุดที่ ร้อยละ 5.40 ของ GDP สาขานี้ นอกจากนี้ หากเทียบ Sector by sector ภายในกลุ่มจังหวัด(แนวตั้ง) จะพบว่าเกือบทุกสาขาการผลิตมีศูนย์กลางอยู่ที่ จังหวัดเชียงใหม่ ยกเว้นสาขาอุตสาหกรรมอยู่ที่ จังหวัดลำพูน ส่วนสาขาเหมืองแร่และการผลิตน้ำอยู่ที่ จังหวัดลำปาง

การนำสัดส่วนและอัตราการขยายตัวของกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 มาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่ทิศทางการพัฒนาในอนาคต สามารถทำได้โดยการสร้าง BCGMatrix ขึ้น

BCG Matrix คือ แบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์ด้านการตลาด โดยการเริ่มต้นของ GE (General Electric) และ Boston Consulting Group (BCG) แบบจำลองจะแสดงฐานะหรือความแข็งแกร่งของบริษัทเมื่อเทียบกับตลาดสินค้านั้นๆ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา 2 เกณฑ์ คือ 1) ส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบ (Relative Market Share) เป็นการเปรียบเทียบกับคู่แข่งว่าส่วนแบ่งตลาดของผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นกี่เท่าเมื่อเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญ 2) ความน่าสนใจของตลาด (Market Attractiveness) หรือ อัตราการเติบโตของตลาดสินค้า (Market Growth Rate) คือ อัตราการขยายตัวของตลาดสินค้าทั้งตลาดไม่ใช่ของบริษัท เพราะเกณฑ์ที่ใช้ขึ้นเพื่อต้องการดูว่าตลาดสินค้านั้นๆ มีความน่าสนใจมากน้อยเพียงใด

BCG Matrix แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) Star ได้แก่ธุรกิจที่มีส่วนแบ่งตลาดสูง อัตราความเจริญเติบโตสูง ธุรกิจได้กำไรสูงอันเกิดจากตลาดโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้น มักมีเงินสดน้อยหรือขาดแคลนเงินสด
- 2) Cash Cow เป็นธุรกิจที่มีส่วนแบ่งตลาดสูง อัตราการเจริญเติบโตต่ำ ธุรกิจได้กำไรสูงและมีเงินสดเหลืออยู่มากเพราะตลาดเจริญเติบโตน้อย และอาจนำเงินสดไปลงทุนในธุรกิจอื่น
- 3) Question Marks ได้แก่ธุรกิจที่มีส่วนแบ่งตลาดต่ำในตลาดที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูง ธุรกิจกำไรน้อย ทั้ง ๆ ที่มีโอกาส เพราะมีปัญหาในการดำเนินงาน
- 4) Dogs ได้แก่ธุรกิจที่มีส่วนแบ่งตลาดต่ำ อัตราการเจริญเติบโตต่ำ ธุรกิจกำไรน้อย ขีดความสามารถต่ำ

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยการนำสัดส่วนและอัตราการขยายตัวรายสาขาการผลิตของกลุ่มจังหวัดมาใช้สร้าง BCG Matrix ดังรูปภาพที่ 9

รูปภาพที่ 9 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวม โครงสร้างเศรษฐกิจ และอัตราการเติบโตของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
GROSS PROVINCIAL CLUSTER PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES

1 สาขาค้าปลีก	Share = 12.5%					Avg. Growth = 7.4%														
	Nominal Gross Provincial Cluster Product					Share					Growth					5 yrs Avg. Growth				
	2012r	2013r	2014r	2015r	2016p	2012r	2013r	2014r	2015r	2016p	2012r	2013r	2014r	2015r	2016p	Avg. Growth	Avg. Growth	Share	Fixed 10%	
Agriculture	77,742	70,899	81,016	66,214	65,991	23.79	21.77	23.07	18.78	17.64	8.46	-8.80	14.27	-18.27	-0.34	-0.9	LG	HS		
Agriculture, forestry and fishing	77,742	70,899	81,016	66,214	65,991	23.79	21.77	23.07	18.78	17.64	8.46	-8.80	14.27	-18.27	-0.34	-0.9	LG	HS		
Non-Agriculture	249,056	254,795	270,227	286,313	308,024	76.21	78.23	76.93	81.22	82.36	7.04	2.30	6.06	5.95	7.58	5.8	HG	HS		
Mining and quarrying	15,267	14,204	14,843	13,578	16,301	4.67	4.36	4.23	3.65	4.36	-8.33	-6.97	4.50	-8.53	20.06	-0.1	LG	LS		
Manufacturing	46,342	51,548	57,496	59,264	60,570	14.79	15.83	16.37	16.61	16.19	-8.91	6.63	11.54	3.08	2.20	2.9	LG	HS		
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7,624	8,365	8,732	8,762	8,793	2.39	2.57	2.49	2.49	2.35	7.58	6.92	4.39	0.34	0.36	3.9	LG	LS		
Water supply, sewerage, waste management and remediation activities	1,242	1,508	1,586	1,600	1,760	0.38	0.46	0.45	0.45	0.47	18.42	21.46	5.13	0.89	9.99	11.2	HG	LS		
Construction	18,704	19,315	16,679	16,673	19,597	5.72	5.93	4.81	5.30	5.24	25.23	3.27	-12.61	10.63	4.95	6.3	HG	LS		
Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles	35,837	34,960	40,497	41,968	46,605	10.97	10.73	11.93	11.90	12.46	8.85	-2.45	15.84	3.63	11.05	7.4	HG	HS		
Transportation and storage	7,682	8,280	9,800	12,332	13,615	2.35	2.54	2.79	3.50	3.64	18.28	7.52	18.65	25.84	10.40	16.1	HG	LS		
Accommodation and food service activities	11,906	13,016	14,576	16,743	19,227	3.64	4.00	4.15	4.75	5.14	21.09	9.33	11.98	14.87	14.84	14.4	HG	LS		
Information and communication	3,969	4,012	3,875	4,128	3,698	1.18	1.23	1.10	1.17	0.99	5.67	3.70	-3.41	6.51	-10.41	0.4	LG	LS		
Financial and insurance activities	17,436	19,256	22,163	23,460	25,975	5.34	5.91	6.31	6.65	6.95	23.24	10.44	15.10	5.85	10.72	13.1	HG	LS		
Real estate activities	12,252	11,222	12,140	11,522	14,083	3.75	3.45	3.46	3.27	3.77	-3.66	-6.41	8.18	-5.10	22.23	2.6	LG	LS		
Professional, scientific and technical activities	415	423	452	493	535	0.13	0.13	0.13	0.14	0.14	13.55	1.88	6.84	9.17	8.45	8.0	HG	LS		
Administrative and support service activities	2,908	3,100	3,631	3,377	3,800	0.89	0.95	1.03	0.96	1.02	-5.61	6.60	17.14	-6.99	12.51	4.7	HG	LS		
Public administration and defence, compulsory social security	24,611	22,346	17,310	19,087	19,879	7.53	6.86	4.93	5.41	5.32	31.47	-9.20	-22.54	10.27	4.15	2.8	LG	LS		
Education	22,788	23,836	25,680	29,419	30,089	6.97	7.32	7.31	8.35	8.04	8.63	4.60	7.73	14.56	2.28	7.6	HG	LS		
Human health and social work activities	12,540	13,388	14,433	15,508	16,528	3.84	4.11	4.11	4.40	4.42	8.00	6.77	7.81	7.45	6.58	7.3	HG	LS		
Arts, entertainment and recreation	741	823	778	807	948	0.23	0.25	0.22	0.23	0.25	25.93	11.08	-5.42	3.72	17.39	10.5	HG	LS		
Other service activities	4,694	5,212	5,357	5,594	6,021	1.44	1.60	1.53	1.59	1.61	7.07	11.04	2.79	4.41	7.65	6.6	HG	LS		
Gross provincial cluster product	326,798	325,694	351,243	352,527	374,015	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	7.38	-0.34	7.84	0.37	6.10	4.3				
Gross provincial cluster product per capita (Baht)	105,831	105,707	114,261	115,013	122,414						7.59	-0.12	8.11	0.64	6.44					
Population (1,000 persons)	3,088	3,081	3,074	3,065	3,055						-0.19	-0.22	-0.25	-0.27	-0.32					

HG = High Growth // LG = Low Growth // HS = High Share // LS = Low Share

รูปภาพที่ 10 แสดงการวิเคราะห์อัตราการขยายตัวรายสาขาเฉลี่ย 5 ปีและขนาดของเศรษฐกิจรายสาขาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยใช้ BCG Analytics

จากรูปภาพที่ 10 การวิเคราะห์อัตราการขยายตัวรายสาขาเฉลี่ย 5 ปีและขนาดของเศรษฐกิจรายสาขาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยใช้ตัวแบบการวิเคราะห์ของ Boston Consulting Group (BCG Analytics) จากรูปภาพที่ 9 สามารถนำมาสร้าง BCG Matrix ได้ดังรูปภาพที่ 10 ซึ่งอธิบายได้ว่า สาขาเศรษฐกิจที่เป็นดาวรุ่ง Star (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจสูง และมีอัตราการเติบโตสูง) ได้แก่ สาขาการขนส่งและการขายปลีกฯ ส่วนสาขาเศรษฐกิจที่เป็น Question mark (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจต่ำ แต่มีอัตราการเติบโตสูง) ได้แก่ การก่อสร้าง ท่องเที่ยว การเงิน ความเชี่ยวชาญ การศึกษา บันเทิง ขณะที่สาขาเศรษฐกิจที่เป็น Cash Cow (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจสูง แต่มีอัตราการเติบโตต่ำ) ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และสาขาเศรษฐกิจที่เป็น Dog (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจต่ำ และมีอัตราการเติบโตต่ำ) ได้แก่ เหมืองแร่ สาธารณูปโภค การสื่อสาร อสังหาริมทรัพย์ การใช้จ่ายภาครัฐ

สรุปประเด็นสำคัญด้านเศรษฐกิจภาพรวม

- ความได้เปรียบเชิงที่ตั้งและได้รับการพัฒนาเป็นเมืองหลัก ทำให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเกือบทุกด้านของภาคเหนือตอนบนและภาคเหนือ มีอัตราการขยายตัว GRP เพิ่มขึ้นจาก 0.37 ในปี 2558 เป็น 6.10 ในปี 2559 โดยมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ ร้อยละ 6.47 เป็นอันดับที่ 6 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมด และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 5.12 เป็นอันดับที่ 5 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมด
- เศรษฐกิจภาพรวมในปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีระดับการพัฒนาที่ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มเท่ากับ 374,015 ล้านบาท โครงสร้างเศรษฐกิจหลักอยู่ในภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่า 76,870.97 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.55 และภาคเกษตรมีมูลค่า 65,990.57 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.64 ตามลำดับ

- สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวร้อยละ 6.76 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นอันดับที่ 3 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมด นอกจากนี้มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการคิดเป็น ร้อยละ 65.55 เป็นอันดับที่ 3 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อย่างไรก็ตามยังมีระดับการพัฒนาที่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โดยมีอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.04 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 0.99) มีสัดส่วนคนจนสูงอยู่ที่ร้อยละ 15.88 เป็นอันดับที่ 15 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดและรายได้เฉลี่ยของกลุ่มอยู่ที่ 122,414 บาท/คน/ปี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเล็กน้อย

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีขนาดทางเศรษฐกิจเล็กมากเมื่อเทียบกับประเทศ มีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 2.57 ของ GDP โดยจังหวัดเชียงใหม่ มีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.47 ของกลุ่มจังหวัดฯ และ เมื่อเทียบ Sector by sector เทียบระดับประเทศ พบว่า สาขาสารณสุข มีสัดส่วนสูงสุดที่ ร้อยละ 5.40 ของ GDP สาขานี้ นอกจากนี้ หากเทียบ Sector by sector ภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จะพบว่าเกือบทุกสาขาการผลิตมีศูนย์กลางอยู่ที่ จังหวัดเชียงใหม่ ยกเว้นสาขาอุตสาหกรรมอยู่ที่ จังหวัดลำพูน ส่วนสาขาเหมืองแร่และการผลิตน้ำอยู่ที่ จังหวัดลำปาง

- การวิเคราะห์อัตราการขยายตัวรายสาขาเฉลี่ย 5 ปีและขนาดของเศรษฐกิจรายสาขาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยใช้ BCG Analytics พบว่า สาขาเศรษฐกิจที่เป็นดาวรุ่ง Star (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจสูง และมีอัตราการเติบโตสูง) ได้แก่ สาขาการขนส่งและการขายปลีกฯ ส่วนสาขาเศรษฐกิจที่เป็น Question mark (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจต่ำ แต่มีอัตราการเติบโตสูง) ได้แก่ การก่อสร้าง ท่องเที่ยว การเงิน ความเชี่ยวชาญ การศึกษา บันเทิง ขณะที่สาขาเศรษฐกิจที่เป็น Cash cow (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจสูง แต่มีอัตราการเติบโตต่ำ) ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และสาขาเศรษฐกิจที่เป็น Dog (มีสัดส่วนในภาคเศรษฐกิจต่ำ และมีอัตราการเติบโตต่ำ) ได้แก่ เหมืองแร่ สาธารณูปโภค การสื่อสาร อสังหาริมทรัพย์ การใช้จ่ายภาครัฐ

- เศรษฐกิจภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีการเปลี่ยนแปลงและความเหลื่อมล้ำของการเติบโตระหว่างกันมาก โดยในปี พ.ศ. 2559 ถึงแม้ว่าจังหวัดเชียงใหม่ มีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.47 ของกลุ่มจังหวัดฯ แต่จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่เจริญสูงสุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ซึ่งเห็นได้จากมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปริมาณลูกโซ่เป็นอันดับที่ 13 ของทั้งประเทศ ขณะที่เชียงใหม่เป็นลำดับที่ 19 และจังหวัดลำพูน เป็นลำดับที่ 50 ส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นลำดับที่ 68 ของประเทศตามลำดับ

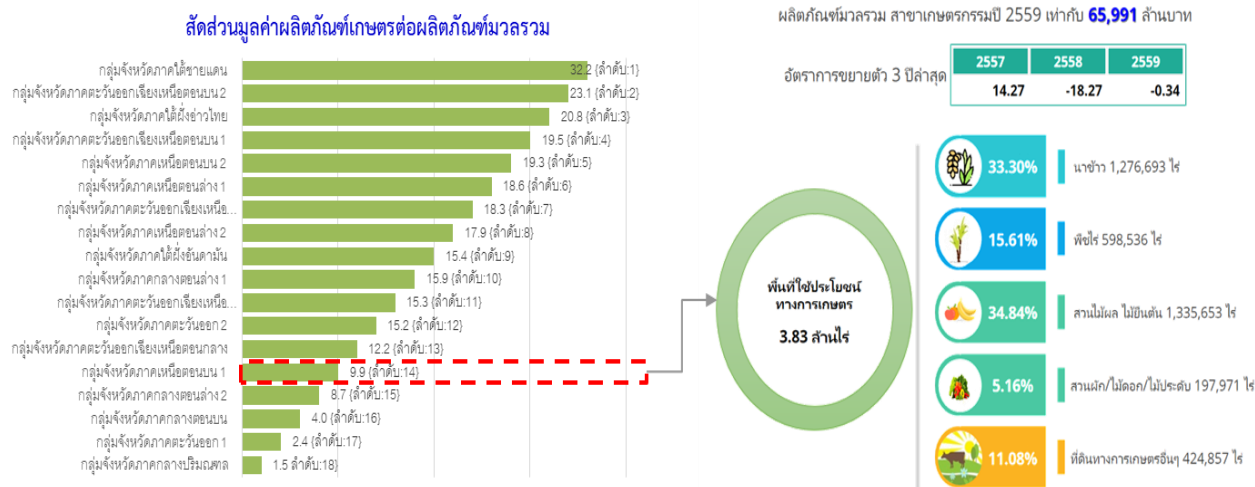
2.3.2 การเกษตร

รูปภาพที่ 11 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

อันดับ		ตัวชี้วัดด้านเกษตร	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1	18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
		(2559)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	9.44	9.90	ร้อยละ	14
		(2559)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่	-2.45	-4.29	ร้อยละ	14
		(2559)สัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อภาคเกษตร	46.20	11.83	ร้อยละ	18
		(2560)จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP	880	1,731	ฟาร์ม	3
		(2559)อัตราเพิ่มของแรงงานเกษตรกรรมในพื้นที่	-5.31	2.29	ร้อยละ	3
		(2560)สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี	48.40	44.00	ร้อยละ	13
		(2559)รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อครัวเรือน	71,617	51,377	บาทต่อครัวเรือน	12
		(2559)สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร	1.82	2.00	เท่า	8
		(2560)สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืมเพื่อการเกษตร	4.21	10.39	ร้อยละ	18
		(2560)สัดส่วนองค์กรชุมชน (สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) ที่มีเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับมั่นคงดีถึงดีมาก	50.16	53.02	ร้อยละ	8

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

รูปภาพที่ 12 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์การเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เทียบกับทุกกลุ่มจังหวัด

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในภาพรวมด้านการเกษตร ปี 2559 มูลค่าทางการเกษตรของประเทศอยู่ที่ 1,233,095 ล้านบาท กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรกรรม อยู่ที่ 65,991 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.35 ของมูลค่าทางการเกษตรของประเทศ

ในปี พ.ศ. 2559 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรกรรม ลดลงจากปีก่อนหน้าในอัตราประมาณร้อยละ 0.34 ในขณะที่ตัวชี้วัดระดับการพัฒนาสะท้อนว่ามีผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรแบบปริมาณลูกโซ่ลดลงด้วยเช่นกัน [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่ ลดลงอยู่ที่ร้อยละ(-4.29)]ซึ่งอาจเกิดมาจากความผันผวนทางด้านราคาสินค้าเกษตร และหากพิจารณาแนวโน้มของภาคเกษตรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา จะพบว่าสถานการณ์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงแกว่งตัวสูงมากโดยปี 2557 มีอัตราเพิ่มสูงถึง ร้อยละ14.27 แต่ปี 2558 มีอัตราลดลงอย่างเห็นได้ชัดร้อยละ (-18.27) และลดต่อเนื่องถึงปี 2559 ดังกล่าว ทำให้มีอัตราการลดลงเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ประมาณร้อยละ (-1.4) ต่อปี

ตารางที่ 34 แสดงเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตพืชเกษตรสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (ปี 2559-2560)

พืชสำคัญ (f:ข้อมูล พยากรณ์)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2559	2560	2561(f)	2559	2560	2561(f)	2559	2560	2561(f)
ข้าว									
ข้าวนาปี	1,127,973	1,145,575	1,144,132	625,272	665,282	669,205	554	581	585
ข้าวนาปรัง	74,591	190,729	194,183	46,182	122,364	126,489	619	642	651
พืชไร่									
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	500,444	495,889	492,131	337,927	347,569	348,022	675	701	707
ถั่วเหลือง	60,227	58,631	57,301	18,672	18,467	18,252	310	315	319
มันสำปะหลัง	39,839	35,988	32,656	123,810	116,183	107,249	3,108	3,228	3,284
สับปะรด	15,993	16,514	16,951	46,824	49,790	53,074	2,928	3,015	3,131
สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น									
ลำไย	586,076	586,888	595,296	331,163	488,559	526,362	565	832	884
ยางพารา	25,100	41,165	55,038	2,962	5,517	7,388	118	134	134
ลิ้นจี่	56,010	55,639	49,866	19,459	26,189	24,958	347	471	501
กาแฟ	26,231	27,590	29,502	4,032	3,737	4,384	154	135	149
ปาล์มน้ำมัน	4,153	4,875	4,784	2,639	4,675	4,910	635	959	1,026
เงาะ	1,659	1,569	1,584	515	1,136	1,214	310	724	766
ส้มเขียวหวาน	26,432	26,467	na	70,750	74,671	na	2,677	2,821	na
สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ									
กระเทียม	49,473	52,693	57,407	57,533	56,929	63,717	1,163	1,080	1,110
หอมแดง	13,019	15,497	16,701	28,820	35,352	38,358	2,214	2,281	2,297
หอมหัวใหญ่	7,447	6,604	7,294	32,786	22,923	32,171	4,403	3,471	4,411
กระเจี๊ยบเขียว	9,175	na	na	10,986	na	na	1,197	na	na
มะเขือเทศ	8,711	8,555	na	30,312	30,957	na	3,480	3,619	na
ข้าวโพดหวาน	44,907	48,697	na	103,481	122,877	na	2,304	2,523	na
ข้าวโพดอ่อน	9,175	9,371	na	10,986	11,662	na	1,197	1,244	na

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถแบ่งออกได้ 5 ส่วนได้แก่ นาข้าว พืชไร่ สวนไม้ผลไม้ยืนต้น สวนผักไม้ดอก/ไม้ประดับ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2560 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตพืชเกษตรสำคัญในลำดับต้นๆ ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่

- ข้าวนาปี มีพื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น จากปี 2559 เป็น 1,145,575 ไร่ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 665,282 ตัน มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็น 581 กิโลกรัม/ไร่
- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่เก็บเกี่ยวลดลง จากปี 2559 เป็น 495,889 ไร่ แต่มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 347,569 ตัน มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็น 701 กิโลกรัม/ไร่

- ลำไย มีพื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากปี 2559 เป็น 586,888 ไร่ แต่มีผลผลิตเพิ่มขึ้นมากเป็น 488,559 ตัน มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็น 832 กิโลกรัม/ไร่

- กระเทียมมีพื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น จากปี 2559 เป็น 52,693 ไร่ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 56,929 ตัน แต่มีผลผลิตต่อไร่ลดลงเป็น 1,080 กิโลกรัม/ไร่

ตารางที่ 35 แสดงเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี 2560
(หน่วย : ไร่)

จังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด	เนื้อที่ป่าไม้	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร					เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร
				นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผลไม่ยืนต้น	สวนผัก ไม้ดอก/ไม้ประดับ	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ	
เชียงใหม่	12,566,911	9,669,932.13	1,830,078.00	541,503.00	209,476.00	708,353.00	122,911.00	247,834.19	1,066,901
ลำปาง	7,833,726	5,472,579.57	896,624.00	462,329.00	205,394.00	132,462.00	21,578.00	74,862.00	1,464,522
ลำพูน	2,816,176	1,607,517.27	803,147.00	128,634.00	141,275.00	467,442.00	15,829.00	49,967.02	405,512
แม่ฮ่องสอน	7,925,787	6,901,283.53	303,407.00	144,104.00	42,391.00	27,722.00	37,430.00	51,760.00	721,096
เหนือตอนบน 1	31,142,600	23,651,313	3,833,256	1,276,570	598,536	1,335,979	197,748	424,423	3,658,032

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถแบ่งออกได้ 5 ส่วนได้แก่ นาข้าว พืชไร่ สวนไม้ผลไม่ยืนต้น สวนผัก ไม้ดอก/ไม้ประดับ และเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2560 สวนไม้ผลและไม้ยืนต้นใช้พื้นที่รวมสูงสุดเท่ากับ 1,335,979 ไร่ ส่วนนาข้าวใช้พื้นที่รวม 1,276,570 ไร่ พืชไร่ใช้พื้นที่รวม 598,536 ไร่ เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่นๆ เท่ากับ 424,423 ไร่ และ สวนผัก ไม้ดอก/ไม้ประดับ ใช้พื้นที่ 197,748 ไร่ ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงเนื้อที่ในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จะพบว่า ในปี พ.ศ. 2560 จังหวัดเชียงใหม่มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรสูงที่สุดภายในกลุ่มจังหวัด รองลงมาได้แก่ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นฐานการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย และมีศักยภาพที่จะพัฒนาไปสู่เกษตรมูลค่าสูงซึ่งจะเป็นการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและการสร้างความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร เนื้อที่ในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในปี พ.ศ. 2560 จังหวัดเชียงใหม่มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรสูงที่สุดภายในกลุ่มจังหวัด รองลงมาได้แก่ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ

ข้อมูลทางด้านสินค้าเกษตร ในปี พ.ศ. 2560 พบว่าพืชสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบไปด้วย ข้าว ซึ่งมีผลผลิตมากที่สุด อยู่ที่ประมาณ 787,646 ตัน ตามมาด้วยลำไย ที่มีปริมาณกว่า 488,559 ตัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อีกกว่า 347,569 ตัน ตามลำดับ ซึ่งล้วนเป็นสินค้าเกษตรที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าทั้งสิ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้าวนาปี

ตารางที่ 36 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปี ปี 2559-2560

จังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล(กก./ไร่)	
	2559	2560	2559	2560	2559	2560
เชียงใหม่	435,248	442,384	269,825	287,284	620	649
ลำปาง	418,460	423,869	217,980	232,032	521	547
ลำพูน	115,305	117,002	70,955	72,099	615	616
แม่ฮ่องสอน	158,960	162,320	66,512	73,867	418	455
เหนือตอนบน 1	1,127,973	1,145,575	625,272	665,282	554	581

ในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวทั้งสิ้น 1,145,575 ไร่ และมีผลผลิตประมาณ 665,282 ตัน ซึ่งสูงกว่าปีที่ผ่านมาประมาณร้อยละ 6.4 โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และแม้แต่ว่าผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวอยู่ที่ 442,384 ไร่ มีผลผลิตอยู่ที่ 287,284 ตัน และมีผลผลิตต่อไร่อยู่ที่ 649 กก. ต่อไร่ ทั้งนี้พบว่าจังหวัดลำพูน เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตที่ต่ำที่สุด โดยมีเนื้อที่อยู่ที่ 117,002 ไร่ และมีผลผลิตอยู่ที่ 72,099 ตัน แต่กลับมีผลผลิตต่อไร่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ 616 กก. ต่อไร่

ลำไย

ตารางที่ 37 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ของลำไย ปี 2559-2560

จังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล(กก./ไร่)	
	2559	2560	2559	2560	2559	2560
เชียงใหม่	295,177	297,443	205,423	254,219	696	855
ลำปาง	19,651	19,218	2,540	5,445	129	283
ลำพูน	270,354	269,333	122,809	228,352	454	848
แม่ฮ่องสอน	894	894	391	543	437	607
เหนือตอนบน 1	586,076	586,888	331,163	488,559	565	832

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในปี พ.ศ. 2560 เนื้อที่เพาะปลูกลำไยมีจำนวน 586,888 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าประมาณร้อยละ 0.1 แต่กลับมีผลผลิตสูงขึ้นถึงกว่า 488,559 ตัน หรือเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 47.5 จากปีก่อนหน้า ทั้งนี้ พบว่าในปี จังหวัดเชียงใหม่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่สูงที่สุด ตามมาด้วยจังหวัดลำพูน ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตต่ำที่สุด โดยจังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำที่สุด

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 38 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2559-2560

จังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล(กก./ไร่)	
	2559	2560	2559	2560	2559	2560
เชียงใหม่	176,677	171,958	121,665	121,236	689	705
ลำปาง	183,287	185,715	122,958	132,703	671	715
ลำพูน	81,151	80,577	55,789	56,804	687	705
แม่ฮ่องสอน	59,329	57,639	37,515	36,826	632	639
เหนือตอนบน 1	500,444	495,889	337,927	347,569	675	701

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2560 มีเนื้อที่เพาะเก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ที่ประมาณ 495,889 ไร่ และมีผลผลิตอยู่ที่ 347,569 ตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ 2.9 จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตสูงที่สุด อยู่ที่ 185,715 ไร่ และ 132,703 ตัน ตามลำดับ ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ที่ต่ำที่สุดในกลุ่ม

ด้านปศุสัตว์

จากข้อมูลพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนปศุสัตว์หลากหลายชนิด แต่พบว่าปศุสัตว์สำคัญของกลุ่มจังหวัด ที่จะสามารถส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ไก่พื้นเมือง ไก่เนื้อ และโคนม ดังนี้

ตารางที่ 39 จำนวนการเลี้ยง ผลผลิต และผลผลิตต่อหน่วย ของปศุสัตว์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี 2559-2560

ปศุสัตว์สำคัญ	จำนวนการเลี้ยง (ตัว)			ปริมาณผลผลิต				ผลผลิตต่อหน่วยการเลี้ยง			
	2558	2559(p)	2560(p)	2558	2559(p)	2560(p)	หน่วย	2558	2559(p)	2560(p)	หน่วย
การเลี้ยงปศุสัตว์											
โคนม (น้ำนมดิบ)	58,554	62,614	65,040	122,352	126,145	133,833	ตัน	2,089.60	2,014.60	2,057.70	กก.
กระบือ	34,913	33,661	31,417	4,562	4,529	4,709	ตัว	0.1	0.1	0.1	ตัว
สุกร	350,127	336,907	372,763	611,805	666,984	580,601	ตัว	1.7	2	1.6	ตัว
ไก่เนื้อ	4,119,815	4,434,968	4,384,539	25,271,093	23,513,318	26,609,126	ตัว	6.1	5.3	6.1	ตัว
ไก่ไข่ (ไข่ไก่)	3,201,201	3,176,848	2,832,614	873,523	896,537	1,000,575	ฟอง	272.9	282.2	353.2	ฟอง
โคเนื้อ	262,377	255,654	268,477	50,850	52,445	54,402	ตัว	0.2	0.2	0.2	ตัว
ไก่พื้นเมือง	4,539,766	4,659,481	4,626,105	5,254,023	5,299,158	5,351,403	ตัว	1.2	1.1	1.2	ตัว
เป็ดเนื้อ	41,110	42,616	44,117	85,257	85,852	87,816	ตัว	2.1	2	2	ตัว
เป็ดไข่ (ไข่เป็ด)	25,321	23,872	25,561	4,744	5,007	5,411	ฟอง	187.4	209.7	211.7	ฟอง

ไก่พื้นเมือง

ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมือง 153,400 ครัวเรือน ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 40 จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง ปี 2556 - 2558

จังหวัด	ปี พ.ศ.2556	ปี พ.ศ.2557	ปี พ.ศ.2558
เชียงใหม่	63,191	66,912	65,556
ลำพูน	31,353	32,578	32,859
ลำปาง	39,717	41,658	43,465
แม่ฮ่องสอน	11,019	10,122	11,520
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	145,280	151,270	153,400

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

การส่งเสริมและพัฒนาไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 1 ต้องพัฒนาแนวทาง การส่งเสริมจากการส่งเสริมแก่เกษตรกรรายย่อยเป็นการส่งเสริมในรูปแบบกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกร สนับสนุนซึ่งกันและกัน แบ่งออกเป็นกลุ่มเลี้ยงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกไก่จำหน่ายสายพันธุ์ และจำหน่ายเป็นไก่ขุน กลุ่มเลี้ยงไก่ขุนเพื่อจำหน่ายเป็นไก่เนื้อ และรวมกลุ่มบริหารจัดการด้านการตลาด เพื่อให้เกษตรกรได้ร่วมกันวางแผนการผลิตให้มีปริมาณที่เพียงพอ มีความต่อเนื่อง และร่วมกันวางแผนด้านการตลาด ลดปัญหาจากพ่อค้าคนกลาง จากผลการพัฒนาที่ผ่านมาซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้สนับสนุนงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 พื้นที่ภาคเหนือตอนบน 1 มีกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมือง (ประดู่หางดำเชียงใหม่) ที่เข้มแข็งกระจายอยู่ทุกจังหวัด กว่า 13 เครือข่าย ผลิตลูกไก่และจำหน่ายไก่ขุนมากกว่าปีละ 1.5 ล้านตัว จำหน่ายในตลาดทั่วไปทั้งตลาดในท้องถิ่น ตลาดระดับจังหวัดและขยายตัวสู่ตลาด Modern Trade เช่น Central Festival เชียงใหม่ Top Supermarket สร้างมูลค่ากว่าปีละ 300 ล้านบาท

โคนม

ตารางที่ 41 จำนวนโคนม ผลผลิตและมูลค่าน้ำนมดิบในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี 2558 – 2559

จังหวัด	จำนวนการเลี้ยง (ตัว)		ปริมาณผลผลิตน้ำนมดิบ (ตัน)		ผลผลิตต่อหน่วย (กก.)	
	2558	2559	2558	2559	2558	2559
เชียงใหม่	42,287	43,444	90,703	102,734	2,144.9	2,364.7
ลำปาง	2,378	2,424	4,006	3,191	1,684.6	1,316.4
ลำพูน	17,949	19,172	31,436	27,908	1,751.4	1,455.7
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	-	-	-
เหนือตอนบน 1	62,614	65,040	126,145	133,833	2,014.6	2,057.7

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์ผลผลิตนํ้ามันดิบในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มที่สูงขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนโคนมอยู่ที่ 65,040 ตัว และมีผลผลิตนํ้ามันดิบอยู่ที่ 133,833 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ 6 โดยจังหวัดเชียงใหม่นับว่าเป็นพื้นที่ที่มีการเลี้ยงและการผลิตสำคัญของกลุ่มจังหวัด โดยมีจำนวนการเลี้ยงกว่า 43,444 ตัว และผลิตนํ้ามันดิบได้กว่า 102,734 ตัน

การตลาดนํ้ามันดิบ ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนจะมีผู้ประกอบการรับซื้อนํ้ามันดิบจากเกษตรกรจำนวน 4 ราย ได้แก่ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อสม.สำนักงานสาขาภาคเหนือตอนบน) บริษัทเชียงใหม่เฟรชมิลค์ จำกัด บริษัท โกลด์ มิลค์ จำกัด และสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ จำกัด ราคาจำหน่ายนํ้ามันดิบซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เท่ากับ 19 บาทต่อกิโลกรัม และเพิ่มราคาต่อกิโลกรัมตามคุณภาพขององค์ประกอบนํ้ามันดิบตามประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่องมาตรฐานการรับซื้อนํ้ามันโค พ.ศ. 2558 ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558

สรุปประเด็นสำคัญด้านเกษตร

- สำหรับศักยภาพด้านการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพต้องปรับปรุงถึงดี ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพ ปี 2559/ 2560 เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรกรรมปี 2559 เท่ากับ 65,991 ล้านบาท มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ ร้อยละ 9.90 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 9.44) อยู่อันดับที่ 14 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ตีลบร้อยละ 4.29 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ตีลบร้อยละ 2.45) อยู่อันดับที่ 14 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด สัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อภาคเกษตร ร้อยละ 11.83 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมาก(ร้อยละ 46.20) อยู่อันดับที่ 18 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP จำนวน 1,731 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(880 ฟาร์ม) อยู่อันดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อัตราเพิ่มของแรงงานเกษตรกรในพื้นที่ร้อยละ 2.29 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่ (ตีลบร้อยละ 5.31) อยู่อันดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดเช่นกัน นอกจากนี้จำนวนพื้นที่ชลประทาน 1,664,061 ไร่ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (1,814,677ไร่) อยู่อันดับที่ 9 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด เป็นต้น

- สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดเชียงใหม่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- ในปี พ.ศ. 2558 สินค้าในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 ที่มีสัดส่วนมูลค่าผลผลิตสูงสุด 8 ลำดับแรก ได้แก่ ลำไย รองลงมาได้แก่ ข้าวนาปี สุกกร พืชผัก ส้มเขียวหวาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไข่ไก่ และนํ้ามันดิบ

- อัตราการเจริญเติบโต โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงในด้านปริมาณผลผลิต พบว่า สตรอเบอร์รี่เป็นสินค้าที่มีอัตราการเจริญเติบโตดีที่สุด รองลงมาได้แก่พืชผัก ไข่เนื้อ นํ้ามันดิบ และไข่ไก่

- สินค้าสำคัญที่มีสถานะสินค้าเป็นดาว ได้แก่ พืชผัก และสุกร สถานะสินค้าที่มีแนวโน้มทำเงิน คือ ลำไย ข้าวและส้มเขียวหวาน สถานะสินค้าที่มีทิศทางไม่ชัดเจน คือ ไข่เนื้อ นํ้ามันดิบ ไข่ไก่ กาแฟมะม่วง สตรอเบอร์รี่ สำหรับสินค้าที่มีแนวโน้มตกต่ำ คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไข่เนื้อ ถั่วเหลือง และลิ้นจี่

- อย่างไรก็ดีในปี พ.ศ. 2557 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร เท่ากับ 81,476 ล้านบาท สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศซึ่งเท่ากับ 72,792 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากมูลค่า 71,403 ล้านบาท เมื่อปี พ.ศ. 2556 ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรคิดเป็นร้อยละ 5.0 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 1.0 และเป็นการขยายตัวจากปี พ.ศ. 2556 ซึ่งมีการหดตัวร้อยละ 8.0

- ลำไย เป็นสินค้าที่มีสัดส่วนสูงที่สุด แต่ในปี 2558 มีอัตราการหดตัวร้อยละ 20.82 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลำไยที่ลดน้อยถอยลงเนื่องจากสภาวะแล้ง ขาวนาปี ซึ่งมีสัดส่วนลำดัดบรลงมามีอัตราการหดตัวร้อยละ 10.03 เนื่องจากสภาวะแล้ง ปริมาณฝนที่ลดลงและมาล่าช้า ประกอบกับการลดพื้นที่ลงเนื่องจากการยกเลิกนโยบายรับจำนำ ส่วนสุกรมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.53 สำหรับพืชผักรวม 4 ชนิด คือ กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่ และมันฝรั่ง มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.96 เมื่อวิเคราะห์มูลค่าปริมาณผลผลิตและอัตราการเจริญเติบโต ของสินค้าเกษตรปี 2558 เทียบกับปี 2557

- สินค้าสำคัญที่มีสถานะสินค้าเป็นดาว ได้แก่ พืชผัก และสุกร สถานะสินค้าที่มีแนวโน้มทำเงิน คือ ลำไย ข้าวและส้มเขียวหวาน สถานะสินค้าที่มีทิศทางไม่ชัดเจน คือ ไข่เนื้อ น้านมดิบ ไข่ไก่ กาแฟมะม่วง สตอเบอร์รี่ สำหรับสินค้าที่มีแนวโน้มตกต่ำ คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โคเนื้อ ถั่วเหลือง และลิ้นจี่

ประเด็นที่ท้าทายภาคการเกษตรภาพรวม

ในระยะปี พ.ศ. 2561 – 2565 มีประเด็นท้าทายที่ภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ต้องเตรียมพร้อมที่จะรับมือ ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศโลก เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง และโรคระบาด ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตแต่ละปีอย่างมากทำให้ต้องมีการเตรียมรับมือกับผลกระทบต่างๆ โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ไม่ผลหรือในฤดูแล้ง

- แรงงานเกษตรที่ลดจำนวนลงและมีอายุมากขึ้น แรงงานจ้างที่ราคาแพงขึ้นและต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

- มาตรฐานสินค้าเกษตรเป็นสิ่งที่ผู้ค้า/ผู้บริโภคต้องการมากขึ้นทำให้กลุ่มจังหวัดต้องเร่งสร้างและยกระดับมาตรฐานสินค้าให้ครอบคลุมในทุกกลุ่มสินค้า

- กระแสการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ผู้คนสนใจมากขึ้นทำให้กลุ่มจังหวัดต้องเร่งแก้ไขปัญหามลพิษจากควันพิษจากการเผาเศษวัสดุการเกษตรให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในหลายกระทรวง

- การวางแผนและกำหนดท่าทีในการผลิตพืชสำคัญ เช่น ขาวนาปี นาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย โคนม พืชผักเมืองหนาว โดยใช้ Agri Map เป็นฐานหนึ่งในการตัดสินใจและใช้ประชาคมสร้างความเข้าใจร่วมกันทั้งผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และภาคประชาสังคม

- รูปแบบการบริโภคของประชากรที่เปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องรูปลักษณ์ บรรจุภัณฑ์ คุณภาพ และมาตรฐานความปลอดภัย ผู้ผลิต ผู้แปรรูป ผู้ประกอบการ ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

- ระบบคมนาคม รถไฟความเร็วสูง รถไฟรางคู่ ที่จะมีการพัฒนาในอนาคตจะช่วยทำให้การขนส่งสินค้าเกษตรทำได้เร็วขึ้นและไกลขึ้น ซึ่งเป็นโอกาสในการขยายตลาดสินค้าทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัด

- ภาคการเกษตรและธุรกิจที่เกี่ยวข้องของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ควรต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในกลุ่มจังหวัดปีละไม่ต่ำกว่า 8 ล้านคน และจะเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปีเพื่อสร้างรายได้เชื่อมโยงไปยังภาคการเกษตร เช่น ธุรกิจร้านอาหารที่เป็นอัตลักษณ์

ร้านอาหารปลอดภัย/อินทรีย์ สินค้าเกษตรของฝาก การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ธุรกิจที่พักอาหารแนวธรรมชาติ การแปรรูป การค้าสินค้าเกษตรในรูปแบบใหม่ ๆ

- Digital Economy ควรขับเคลื่อนสู่การใช้ประโยชน์ในชุมชนเกษตรต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงนวัตกรรม การค้า การขาย และต่างๆ ให้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว

- สินค้ากลุ่มจังหวัดมีหลากหลาย ซึ่งนับเป็นสิ่งที่โดดเด่นและเป็นสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสตอเบอรี่ งาม ถั่วลิสง ลำไย ลิ้นจี่ กาแฟ มัลเบอร์รี่ พืชผักเมืองหนาว ไม้ดอก ผลไม้เมืองหนาว น้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ สินค้าเกษตรอินทรีย์ยังสามารถเติบโตได้อีกมาก ถ้าหากได้รับการส่งเสริมและการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แบบใหม่ ๆ ที่ตอบสนองเพื่อต่อความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน

2.3.3 อุตสาหกรรม

รูปภาพที่ 13 อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด ปี 2557 - 2559

GPP สาขาอุตสาหกรรมปี 2559 เท่ากับ **76,870.97** ล้านบาท

2557	2558	2559
10.02	0.70	5.53

อัตราการขยายตัว 3 ปีล่าสุด

รูปภาพที่ 14 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นอุตสาหกรรม

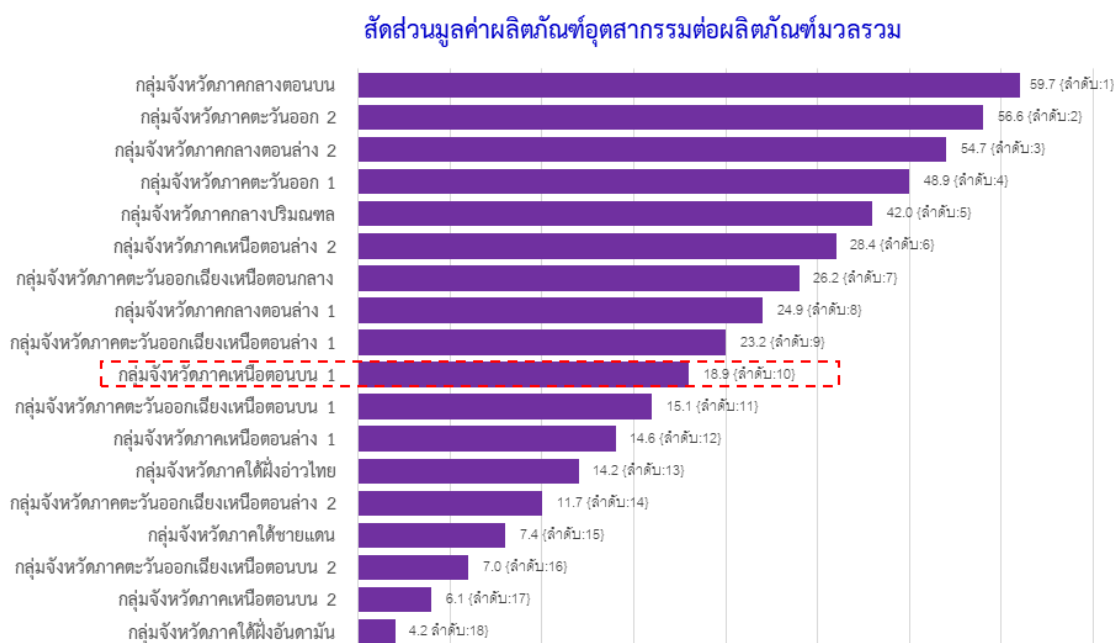
อันดับ	ตัวชี้วัดด้านอุตสาหกรรม	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
1	18				
	(2559)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	40.49	22.42	ร้อยละ	10
	(2559)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่	2.05	5.12	ร้อยละ	5
	(2560)ปริมาณการใช้ไฟฟ้าในเขตชล	989,887.59	771,840.74	พันลิตร	7
	(2560)ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	432,240.89	413,752.00	พันลิตร	6
	(2560)สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย	204.33	268.56	พันลิตรต่อ 1 Ktoe	3
	(2560)สัดส่วนการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ	5.99	6.89	พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท	5
	(2559)ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	301,906	209,457	บาท/คน/ปี	9

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

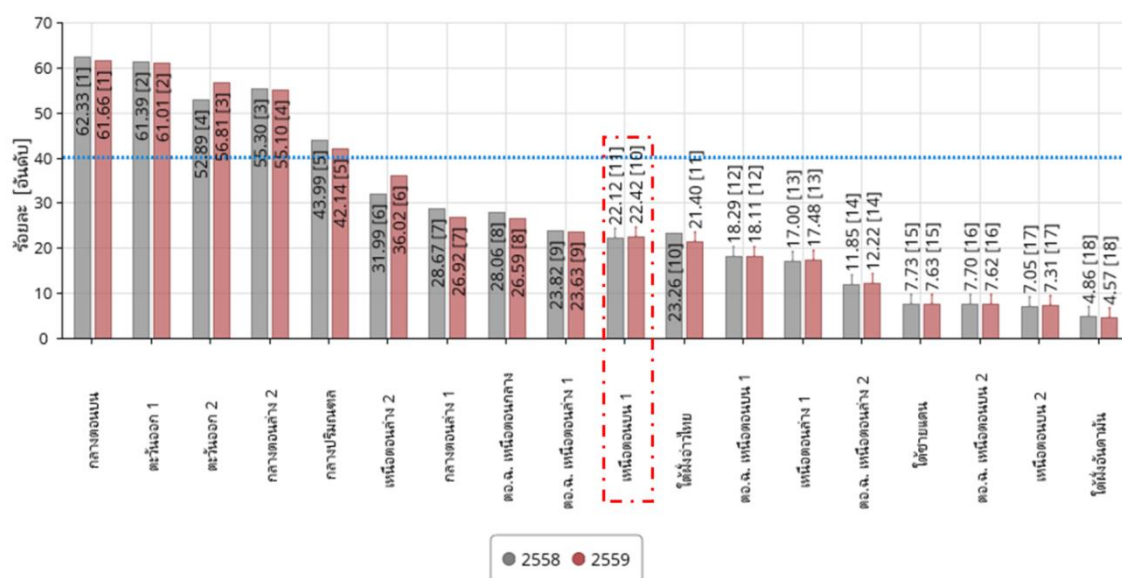
ในภาพรวมด้านอุตสาหกรรม ปี 2559 มูลค่าอุตสาหกรรมของประเทศอยู่ที่ 3,749,080 ล้านบาท กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรม อยู่ที่ 76,870 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.05 ของมูลค่าอุตสาหกรรมของประเทศ

ในปี พ.ศ. 2559 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าในอัตราประมาณร้อยละ 5.53 หากคำนวณการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่ จะพบว่าอัตราการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดนี้ถือว่าการเติบโตที่สูงมาก หากเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่ อยู่ที่ร้อยละ 5.12 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ 2.05 โดยอยู่ในอันดับที่ 5 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดและหากพิจารณาแนวโน้มของภาคอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา จะพบว่าแนวโน้มมูลค่าภาคอุตสาหกรรมมีการเติบโตขึ้นโดยเฉลี่ยกว่าร้อยละ 5.42 ต่อปี

รูปภาพที่ 15 สัดส่วนมูลผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมปี พ.ศ. 2559 (ร้อยละ)

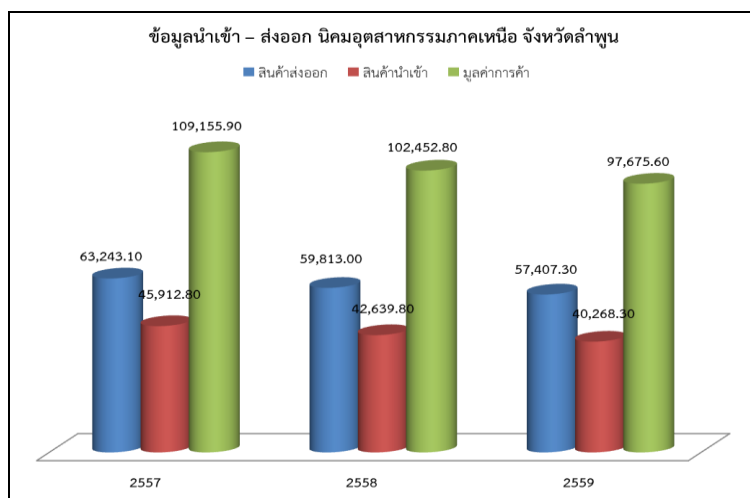
รูปภาพที่ 16 แสดงสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ (รายกลุ่มจังหวัด)--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: ร้อยละ 40.49

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ร้อยละ 22.42 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 เล็กน้อยที่ร้อยละ 22.12 แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศอยู่ที่ร้อยละ 40.49 ซึ่งเป็นลำดับที่ 10 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด

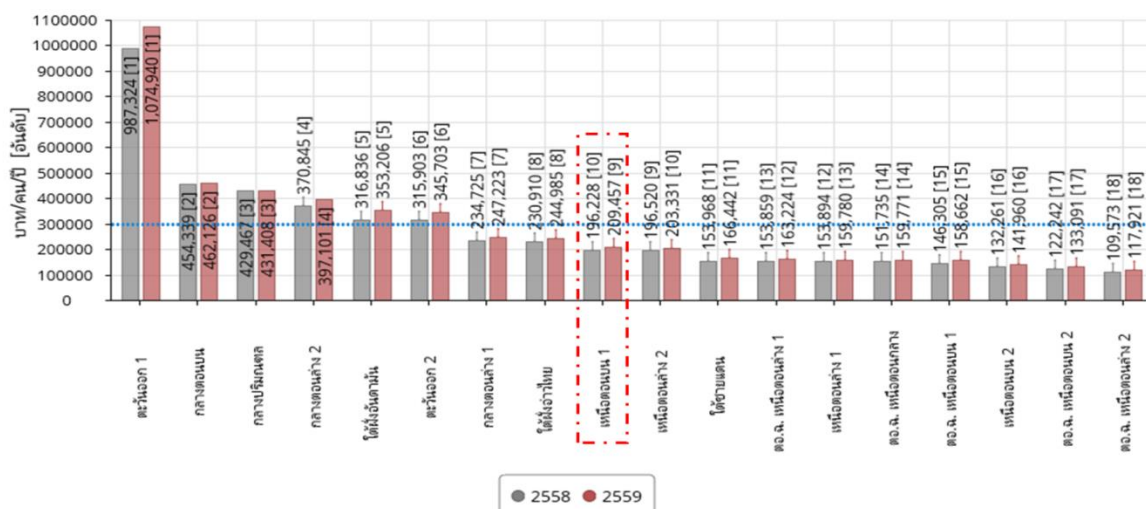
รูปภาพที่ 17 การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อส่งออกของภาคเหนือ
แหล่งผลิตสำคัญอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน (หน่วย : ล้านบาท)

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นฐานการผลิตสำคัญสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อส่งออกของภาคเหนือ แหล่งผลิตสำคัญอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน โดย ณ สิ้นเดือนมิถุนายน พ.ศ.2560 มีโรงงานเปิดดำเนินการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ รวม 74 โรงงาน จ้างงาน 39,740 คน เงินลงทุนรวม 71,044 ล้านบาท เป็นเงินลงทุนจากนักลงทุนสัญชาติญี่ปุ่น ร้อยละ 68.6 และเงินลงทุนจากนักลงทุนสัญชาติสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 15.9 ของเงินลงทุนรวม ตามลำดับ อุตสาหกรรมหลักของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ คือ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ เช่น แผงวงจรรวมตัวเก็บประจุไฟฟ้า เครื่องตัดต่อวงจรไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ติดกับยานยนต์ ชิ้นส่วนโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น

รูปภาพที่18 แสดงผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
เทียบกับทุกกลุ่มจังหวัด (หน่วย: บาท/คน/ปี)
ค่าเฉลี่ยประเทศปี 2559: 301,906 บาท/คน/ปี

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ตารางที่ 42 แสดงผลิตภาพแรงงานของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (หน่วย: บาท/คน/ปี)

จังหวัด	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ในปี 2559
เชียงใหม่	201,227	205,100	221,161	28
ลำพูน	283,919	263,837	270,756	21
ลำปาง	152,504	155,289	168,116	47
แม่ฮ่องสอน	95,797	108,431	111,685	74

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ประมาณ 209,457 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ที่อยู่ที่ 196,228 บาท/คน/ปี ซึ่งถือว่าสูงเป็นลำดับที่ 9 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อย่างไรก็ตาม จากจำนวนผลิตภาพแรงงานดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา โดยมีจังหวัดลำพูน ที่มีผลิตภาพแรงงานสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 รองลงมาเป็นจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง และ แม่ฮ่องสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 43 แสดงจำนวนและสัดส่วนโรงงานทางด้านอาหารเปรียบเทียบกับโรงงานทั้งหมดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัด	โรงงาน (โรง)		เงินลงทุน (ล้านบาท)		แรงงาน (คน)	
	ทั้งหมด	อาหาร	ทั้งหมด	อาหาร	ทั้งหมด	อาหาร
เชียงใหม่	2,573	1,320 (51%)	34,117	14,825 (43%)	44,347	13,061 (29%)
ลำพูน	969	385 (40%)	34,094	6,005 (18%)	41,381	4,401 (11%)
ลำปาง	1,711	741 (43%)	65,286	2,393 (4%)	29,145	3,839 (13%)
แม่ฮ่องสอน	113	34 (30%)	1,016	68 (7%)	846	126 (15%)
รวมทั้งหมด	5,366	2,480 (46%)	134,513	23,291 (17%)	115,719	21,427 (18%)

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 นับเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ของประเทศ มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรทำให้หลายจังหวัดในภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอนกลายเป็นแหล่งผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก ทำรายได้เข้าประเทศต่อปีมูลค่ามหาศาล ส่งผลดีต่อเกษตรกรในภาคการผลิต ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมและอาหารตลอดจนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งระบบซึ่งในเขตจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน และลำปางเองก็มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารมากกว่า 2,400 โรง หรือเป็นสัดส่วนกว่า 46% ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ทั้งทางด้านการท่องเที่ยวและการเกษตร มีพื้นที่เหมาะสมหลายแห่งที่สามารถนำมาพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบของโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่จะรองรับการผลิตโดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารซึ่งมีตลาดวัตถุดิบจำนวนมากกระจายทั่วทั้งภูมิภาคได้

โดยต้องร่วมกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยในพื้นที่เพื่อเชื่อมโยงในระดับอุตสาหกรรมที่จะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมด้านอาหาร ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่ม (value creation) ที่สูงมากให้แก่ท้องถิ่นและพัฒนาขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปเพื่อก้าวสู่การเป็น Northern Food Valley ต่อไป

สรุปประเด็นสำคัญด้านอุตสาหกรรม

- สำหรับศักยภาพด้านอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพพอใช้ถึงดี ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพ ปี 2559/ 2560 เช่น มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม ร้อยละ 18.9 เป็นอันดับที่ 10 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมแบบปริมาณลูกโซ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นร้อยละ 5.12 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 2.05) อยู่อันดับที่ 5 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด แต่สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด เป็นร้อยละ 22.42 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 40.49) อยู่อันดับที่ 10 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ยังมีผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเป็น 209,457.04 บาท/คน/ปี ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (266,412.61 บาท/คน/ปี) อยู่อันดับที่ 9 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด นอกจากนี้สัดส่วนการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ อยู่ที่ 6.89 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (5.99 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท) อยู่อันดับที่ 5 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด เป็นต้น

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นฐานการผลิตสำคัญสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อส่งออกของภาคเหนือ แหล่งผลิตสำคัญอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนอุตสาหกรรมหลักของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ คือ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ เช่น แผงวงจรรวม ตัวเก็บประจุไฟฟ้า เครื่องตัดต่อวงจรไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ติดกับยานยนต์ ชิ้นส่วนโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวจากความต้องการเพื่อใช้ประกอบในสินค้าประเภทอุปกรณ์การสื่อสาร ยานยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าในสินค้านวัตกรรมใหม่เพื่อออกสู่ตลาดและเป็นผลจากการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้มีการใช้ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนประกอบในสินค้าหลายประเภทมากขึ้น

- นอกจากนี้อุตสาหกรรมที่ขยายตัวได้ดี ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง ตามการผลิตผักและผลไม้แปรรูป เช่น ข้าวโพดหวานกระป๋อง ผัก และผลไม้แช่แข็ง เนื่องจากตลาด มีความต้องการมากขึ้น เพราะปริมาณการผลิตของโลกโดยรวมลดลงจากปัญหาภัยธรรมชาติ

2.3.4 การค้า

รูปภาพที่ 19 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นการค้า

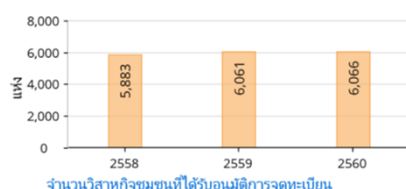
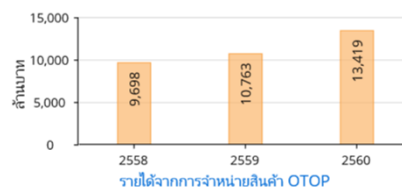
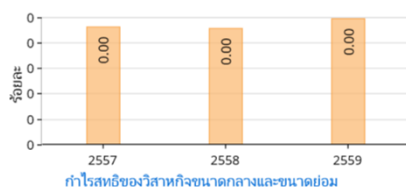
อันดับ	ตัวชี้วัดด้านการค้า และธุรกิจขนาดย่อม	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	หน่วย อันดับ
1	18			
	(2559)ค่าไรสุทธิของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	4.00	4.94 ร้อยละ	2
	(2560)อัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP	22.45	24.68 ร้อยละ	4
	(2560)จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับอนุมัติการจัดทะเบียน	4,762	6,066 แห่ง	7
	(2560)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	5.81	4.24 ร้อยละ	4

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

ผลิตภัณฑ์รวม การขายส่งและการขายปลีก 2559 เท่ากับ **46,605** ล้านบาท

อัตราการขยายตัว 3 ปีล่าสุด

2557	2558	2559
15.84	3.63	11.05

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

รูปภาพที่ 20 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) 5 ปีล่าสุด ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือบน 1

		มูลค่า (ล้านบาท)			สัดส่วน (%)			อัตราการเติบโต (%yoy)		
		2558	2559	2560	2558	2559	2560	2558	2559	2560
เชียงใหม่	จัดเก็บรวม	3,481.86	3,745.98	3,976.24	69.5	70.9	72.2	5.9	7.6	6.1
	จัดเก็บจากในจังหวัด	3,403.91	3,672.85	3,882.72	69.0	70.5	71.8	6.7	7.9	5.7
	จัดเก็บจากนำเข้า	77.95	73.13	93.52	99.5	99.5	97.5	-18.4	-6.2	27.9
ลำปาง	จัดเก็บรวม	812.55	806.33	763.40	16.2	15.3	13.9	7.1	-0.8	-5.3
	จัดเก็บจากในจังหวัด	812.55	806.33	763.40	16.5	15.5	14.1	7.1	-0.8	-5.3
	จัดเก็บจากนำเข้า									
แม่ฮ่องสอน	จัดเก็บรวม	61.01	63.17	59.29	1.2	1.2	1.1	50.6	3.5	-6.1
	จัดเก็บจากในจังหวัด	60.61	62.77	56.89	1.2	1.2	1.1	51.3	3.6	-9.4
	จัดเก็บจากนำเข้า	0.41	0.40	2.40	0.5	0.5	2.5	-10.3	-1.9	502.4
ลำพูน	จัดเก็บรวม	656.79	670.50	707.21	13.1	12.7	12.8	-0.6	2.1	5.5
	จัดเก็บจากในจังหวัด	656.79	670.50	707.21	13.3	12.9	13.1	-0.6	2.1	5.5
	จัดเก็บจากนำเข้า									
ภาคเหนือบน 1	จัดเก็บรวม	5,012.21	5,285.98	5,506.13	100.0	100.0	100.0	5.6	5.5	4.2
	จัดเก็บจากในจังหวัด	4,933.86	5,212.46	5,410.22	100.0	100.0	100.0	6.1	5.6	3.8
	จัดเก็บจากนำเข้า	78.35	73.53	95.92	100.0	100.0	100.0	-18.4	-6.2	30.5
รวมทั้งประเทศ	จัดเก็บรวม	710,277.48	717,618.80	752,907.56				-0.2	1.0	4.9
	จัดเก็บจากในประเทศ	436,620.28	442,692.55	452,683.41				7.9	1.4	2.3
	จัดเก็บจากนำเข้า	273,657.20	274,926.25	300,224.15				-10.9	0.5	9.2

ที่มา : ข้อมูลจาก สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

การค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่สะท้อนผ่านการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีมูลค่ากว่า 5.5 พันล้านบาท เกือบทั้งหมดเป็นการเก็บจากฐานการบริโภคภายในจังหวัด และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง 3 ปีหลังที่ ร้อยละ 5.1 ต่อปี สูงกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปี ของประเทศที่ ร้อยละ 1.9

ทั้งนี้ฐานการจัดเก็บรายได้อยู่ที่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 70 ของการจัดเก็บภายในกลุ่ม ในขณะที่การจัดเก็บจากฐานการนำเข้าจะอยู่ที่ จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีด่านชายแดน เป็นมูลค่า 96 ล้านบาท ขยายตัวสูงถึง ร้อยละ 30.5 ในปี 2560 ซึ่งเป็นผลจากการค้าผ่านด่านศุลกากรเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทั้ง 2 จังหวัด

ตารางที่ 44 แสดงมูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559
(หน่วย:ล้านบาท)

ด้านศุลกากร	2555	2556	2557	2558	2559
การส่งออก	133.0	142.2	409.7	847.5	541.1
ร้อยละอัตราการเปลี่ยนแปลง	(-48.3)	(6.9)	(188.1)	(106.9)	(-36.1)
ด่านแม่ฮ่องสอน	93.0	84.3	132.8	266.1	178.6
ร้อยละอัตราการเปลี่ยนแปลง	(-48.1)	(-9.3)	(57.6)	(100.3)	(-32.9)
ด่านแม่สะเรียง	40.0	57.9	276.8	581.5	362.5
ร้อยละอัตราการเปลี่ยนแปลง	(-48.6)	(44.7)	(378.1)	(110.1)	(-37.6)
การนำเข้า	52.8	170.2	492.7	719.3	681.1
ร้อยละอัตราการเปลี่ยนแปลง	(11.8)	(222.1)	(189.6)	(46.0)	(-5.3)
ด่านแม่ฮ่องสอน	24.5	27.4	149.0	165.0	215.1
ร้อยละอัตราการเปลี่ยนแปลง	(47.2)	(11.5)	(444.5)	(10.7)	(30.4)
ด่านแม่สะเรียง	28.3	142.8	343.7	554.3	465.9
ร้อยละอัตราการเปลี่ยนแปลง	(-7.5)	(404.9)	(140.7)	(61.3)	(-15.9)
รวมมูลค่าการค้า	185.8	312.3	902.4	1,566.8	1,222.2
ร้อยละอัตราการเปลี่ยนแปลง	(22.2)	(68.1)	(188.9)	(73.6)	(-22.0)

ที่มา : กรมศุลกากร/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

จากสภาพภูมิประเทศที่เป็นช่องทางการค้าทำให้กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่ติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยสามารถพัฒนาระดับจุดผ่อนปรนทางการค้าเป็นจุดผ่านแดนถาวรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนในอนาคต คือ

จังหวัดเชียงใหม่ มีศักยภาพในการส่งเสริมการค้าชายแดนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ จำนวน 2 แห่ง คือ จุดผ่อนปรนกัวผาวอก ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว และ จุดผ่อนปรนบ้านหลักแตง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีศักยภาพในการส่งเสริมการค้าชายแดนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จำนวน 1 แห่ง คือ จุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

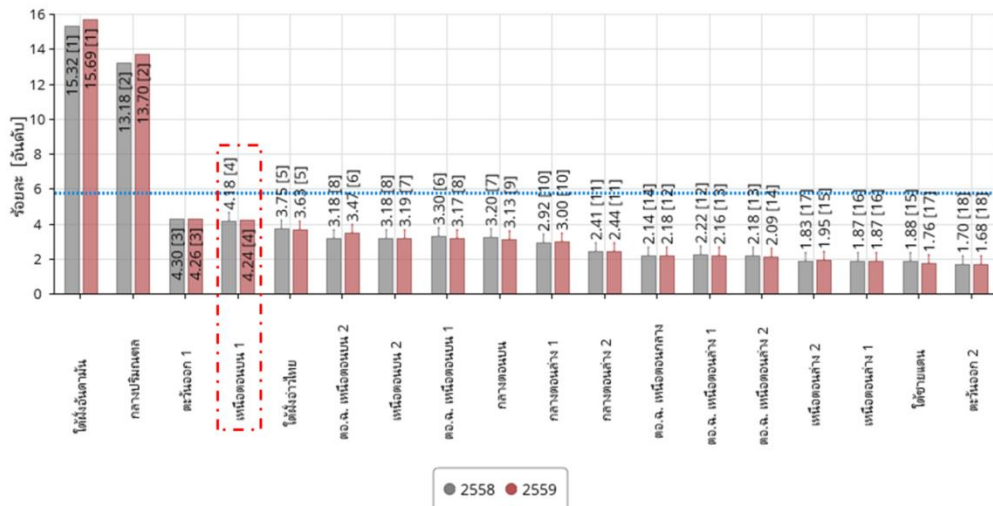
ตารางที่ 45 แสดงสถิติมูลค่าสินค้านำเข้าและส่งออกผ่านด่านศุลกากรเชียงดาว เชียงใหม่
ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545

ปีงบประมาณ	มูลค่าการส่งออก (บาท)	มูลค่าการนำเข้า (บาท)	มูลค่ารวม (บาท)
2541	181,846,012	7,693,930	189,539,942
2542	224,523,707	35,057,749	259,581,457
2543	269,267,017	82,839,181	352,106,198
2544	85,283,630	21,676,594	106,960,225
2545	40,851,224	7,918,259	48,769,483
2546	5,097,308	0	5,097,308
2547	819,140	0	819,140
รวม	625,842,028	147,491,785	773,333,813

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดน โดยในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2545 ได้มีคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ที่ดำรงวาระในสมัยนั้นให้ระงับการผ่านเข้า-ออก ตลอดจนการค้าขายสินค้าทุกชนิดด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงและหลังจากนั้นก็ไม่มีการเปิดค้าขายอีกเลยจนถึงปัจจุบัน

รูปภาพที่ 21 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่(รายกลุ่มจังหวัด)--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: ร้อยละ 5.81

สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีการเติบโตขึ้นเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ. 2559 มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่งฯ ซึ่งเติบโตจากปีที่ผ่านมามีร้อยละ 4.24 เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศอย่างไรก็ดีต่ำกว่าสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่งฯ ของประเทศที่อยู่ร้อยละ 5.81

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน

รูปภาพที่ 22 ตัวอย่างแผนงานโครงการการพัฒนาในด้านคมนาคมในพื้นที่

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ในระยะแรก ปี 2559-2568 บริษัท ท่าอากาศยานไทย มีแผนที่จะดำเนินการก่อสร้างอาคาร Terminal ผู้โดยสารระหว่างประเทศหลังใหม่ รองรับผู้โดยสารได้ 7 ล้านคนต่อปี ปรับปรุงอาคาร Terminal ระหว่างประเทศ-ในประเทศเดิม ให้รองรับผู้โดยสารได้ 11 ล้านคนต่อปี ปรับปรุงทางวิ่งเครื่องบิน Taxiway และ Rapid Taxiway ขยายลานจอดอากาศยาน-ปรับปรุงลานจอดเพิ่ม รองรับเครื่องบินได้ 31 หลุมจอด สร้างอาคารคลังสินค้า และสร้างอาคารจอดรถยนต์ สำหรับ Terminal ระหว่างประเทศ-ในประเทศ จอดรถได้ 6,300 คัน

ทอท.วางแผนลงทุนระยะ 10 ปี (2558-2568) ใช้งบฯ ลงทุน 2.2 แสนล้านบาท ปรับแผนให้รองรับกับศักยภาพจริงที่มีผู้โดยสารใช้บริการแต่ละสนามบิน สำหรับพื้นที่สร้างสนามบินเชียงใหม่แห่งที่ 2 จะอยู่บริเวณ อ.บ้านธิ จ.ลำพูน รัฐบาลมีนโยบายจะสร้างไว้รองรับลูกค้าระดับแมสที่เพิ่มสูงขึ้นทุกๆ ปี ส่วนที่เดิมจะรองรับลูกค้าระดับไฮเอนด์

สำหรับในระยะที่ 2 ปี 2569-2573 มีแผนขยายอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ ให้รองรับผู้โดยสารได้ 8 ล้านคนต่อปี ขยายอาคารผู้โดยสารในประเทศให้รองรับผู้โดยสารได้ 12 ล้านคนต่อปี และสร้างหลุมจอดอากาศยานเพิ่มอีก 7 หลุมจอด

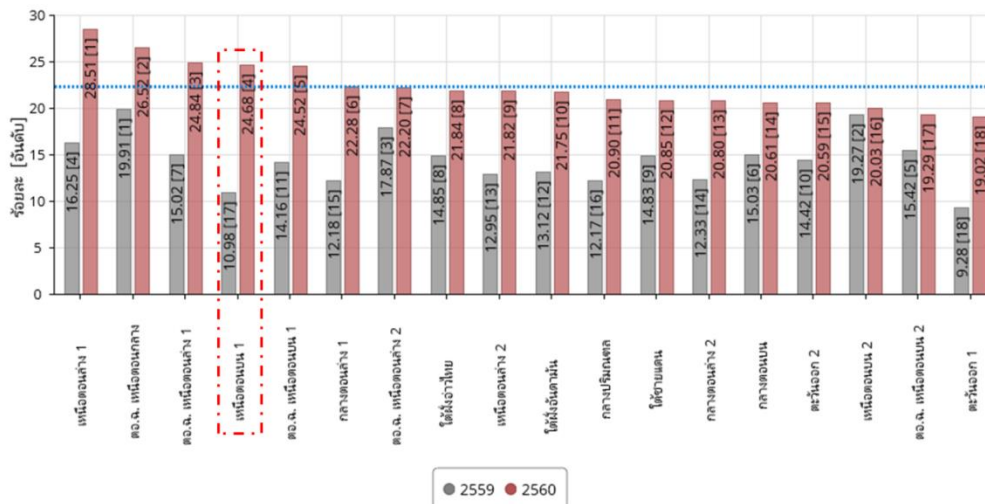
รูปภาพที่ 23 แผนที่โครงการรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพ-เชียงใหม่

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

โครงการรถไฟความเร็วสูงของประเทศไทย เส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ ถึงแม้มีพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงคมนาคมของไทยและกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2558 อย่างไรก็ดี โครงการดังกล่าวจะต้องชะลอออกไปมีการแถลงข่าวเมื่อ 3 ส.ค. 2561 แจ้งผลการศึกษาของญี่ปุ่นพบว่าไม่คุ้มค่าการลงทุน ญี่ปุ่นยืนยันให้ไทยลงทุนเองทั้งหมด 100 % และโครงการนี้จะต้องเป็นรถไฟความเร็วสูงเท่านั้น กระทรวงคมนาคมจึงยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนเกี่ยวกับรูปแบบการลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ-เชียงใหม่ อีกทั้งแผนที่จะเข้าไปเจรจาเงินกับกระทรวงการคลังยังต้องเลื่อนออกไปแบบไม่มีกำหนด (สำนักข่าว Straits Times ของสิงคโปร์รายงาน)

รูปภาพที่ 24 แสดงอัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP (รายการกลุ่มจังหวัด)
ค่าเฉลี่ยประเทศ = ร้อยละ 22.45

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ตารางที่ 46 แสดงรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP และอัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า
OTOP ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัด	รายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP (ล้านบาท)			อัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP (ร้อยละ)		
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2558	ปี 2559	ค่าอันดับใน 76 จังหวัดปี 2559
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	9,698	10,763	13,419	10.98	24.68	
เชียงใหม่	7,365	8,374	10,297	13.70	22.96	26
ลำพูน	1,630	1,591	2,175	-2.39	36.71	2
ลำปาง	553	626	733	13.20	17.09	73
แม่ฮ่องสอน	150	172	214	14.67	24.42	21

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2560 มีมูลค่าอยู่ที่ 13,419 ล้านบาท ซึ่งเติบโตจากปีที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 24.68 สูงกว่าอัตราการเติบโตของประเทศที่อยู่ที่ร้อยละ 22.45 เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศโดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สูงที่สุดในกลุ่ม ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 76.7 ในขณะที่จังหวัดลำปางและแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนการจำหน่ายที่ต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ร้อยละ 5.5 และร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 47 แสดงกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนปี 2558 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ
ตอนบน 1 แบ่งตามจังหวัด

จำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนปี 2558 (ราย)					
ประเภทผู้ผลิตและผู้ประกอบการ	เชียงใหม่	แม่ฮ่องสอน	ลำพูน	ลำปาง	รวม
1. กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	521	181	200	333	1,235
2. ผู้ประกอบการรายเดียว	624	32	189	260	1,105
3. SMEs	43	1	7	12	63

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

รูปภาพที่ 25 ผลิตภัณฑ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยังได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย (GI) ซึ่งหมายถึง ชื่อหรือสัญลักษณ์หรือสิ่งอื่นใดที่บอกแหล่งผลิตของสินค้าโดยสามารถสื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจได้ว่าสินค้านั้นมีคุณภาพหรือคุณลักษณะพิเศษแตกต่างจากสินค้าที่ผลิตในแหล่งผลิตอื่นจำนวนทั้งหมด 7 สินค้าในประเภทผ้า หัตถกรรม/อุตสาหกรรม และอาหาร

อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยังต้องได้รับการพัฒนายิ่งๆขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาต่อยอดไปสู่หัตถกรรมสร้างสรรค์ หรือ Creative Crafts เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคและการตลาดทั้งในส่วนของ รูปลักษณ์ บรรจุภัณฑ์ คุณภาพ และการสร้างแบรนด์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการวิจัยผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อสร้างคุณค่าของตัวผลิตภัณฑ์เอง ตลอดจนกระบวนการพัฒนาจะต้องมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเป็นระบบ มีการสนับสนุนและส่งเสริมจากทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นในที่สุด

สรุปประเด็นสำคัญด้านการค้า

- สำหรับศักยภาพด้านการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพที่ดีถึงดีมาก ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพ ปี 2559/ 2560 ได้แก่ กำไรสุทธิของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นร้อยละ 4.94 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 4.00) อยู่อันดับที่ 2 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นร้อยละ 24.68 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 22.54) อยู่อันดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด นอกจากนี้จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับอนุมัติการจดทะเบียน มีจำนวน 6,066.00 แห่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (1,127 แห่ง) อยู่อันดับที่ 7 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่งสถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นร้อยละ 4.24 ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 5.81) แต่อยู่อันดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด

- การค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่สะท้อนผ่านการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม จะเห็นได้ว่ามีมูลค่ากว่า 5.5 พันล้านบาท เกือบทั้งหมดเป็นการเก็บจากฐานการบริโภคภายในจังหวัด และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง 3 ปีหลังที่ร้อยละ 5.1 ต่อปี สูงกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ย 3 ปี ของประเทศที่ร้อยละ 1.9 โดยมีฐานการจัดเก็บรายได้อยู่ที่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 70 ของการจัดเก็บภายในกลุ่ม ในขณะที่การจัดเก็บจากฐานการนำเข้าจะมีที่ จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีด่านชายแดน เป็นมูลค่า 96 ล้านบาท ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 30.5 ในปี 2560 ซึ่งเป็นผลจากการค้าผ่านด่านศุลกากรเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทั้ง 2 จังหวัด

- การค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่เป็นการค้าระดับท้องถิ่นที่เกิดขึ้นบริเวณตามแนวชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ช่องทางการค้าระหว่างไทย-เมียนมาร์ ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนดำเนินการผ่านจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า 5 ช่องทาง คือ จุดผ่อนปรนห้วยผึ้ง จุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดิน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จุดผ่อนปรนเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง และจุดผ่อนปรนบ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย โดยจุดผ่อนปรนทั้ง 5 จุด เป็นจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า มีลักษณะการซื้อขายส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค โดยมีสินค้าที่ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เปียร์ น้ำมันพืช สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าที่นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ โค-กระบือมีชีวิต พืชผลทางการเกษตร อาทิ พริกแห้ง

- เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในภาคเหนือ มี 2 แห่ง ได้แก่ อำเภอแม่สลด จังหวัดตาก และอำเภอแม่สาย เชียงแสน เชียงของ ในจังหวัดเชียงราย ปัจจุบันอยู่ระหว่าง การพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน 2 ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สามารถใช้ประโยชน์โดยเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ทำการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน เมียนมาร์ และสามารถเชื่อมโยงการค้ากับประเทศจีนตอนใต้ ค้าผ่านด่านอำเภอแม่สาย เชียงแสน เชียงของ ในจังหวัดเชียงราย

- ผลกระทบชุมชนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีบทบาทอย่างมากต่อการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เป็นสินค้าบนพื้นฐานภูมิปัญญา วัฒนธรรมล้านนาในแต่ละท้องที่สามารถนำมาประยุกต์เข้ากับการพัฒนาเชิงธุรกิจ การตลาดและเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี ตอบสนองความต้องการและความนิยมของทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อีกทั้งภาครัฐยังมีนโยบายส่งเสริมและให้การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ OTOP อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาความเข้มแข็งของผู้ประกอบการชุมชน การร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อยกระดับด้านการตลาด การเชื่อมโยงเป็นหมู่บ้าน OTOP เพื่อยกระดับการท่องเที่ยว รวมทั้ง

การสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาและบูรณาการร่วมกันในด้านการผลิตและการตลาดในระยะยาว

- ผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยังต้องได้รับการพัฒนาต่อยอดไปสู่หัตถกรรมสร้างสรรค์ หรือ Creative Crafts เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคและการตลาดทั้งในส่วนของ รูปลักษณ์ บรรจุภัณฑ์ คุณภาพ และการสร้างแบรนด์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการวิจัยผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อสร้างคุณค่าของตัวผลิตภัณฑ์ ตลอดจนกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

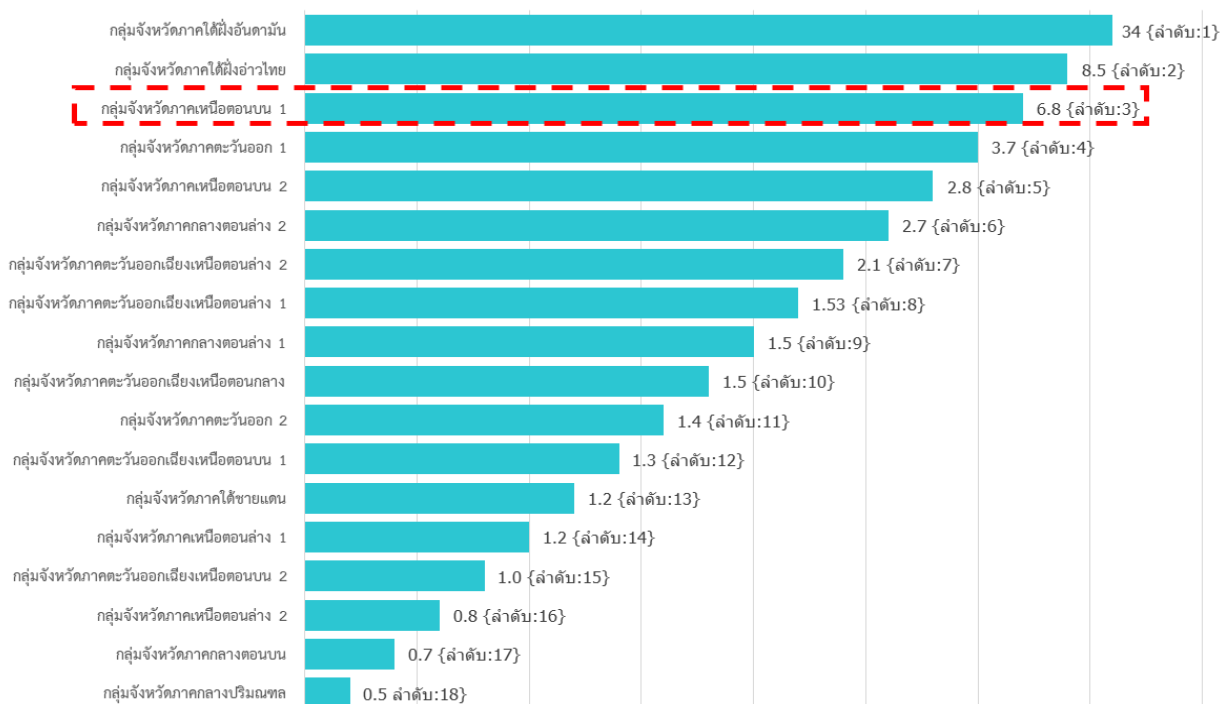
2.3.5 การท่องเที่ยว

รูปภาพที่ 26 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นการท่องเที่ยว

อันดับ	1	18	ตัวชี้วัดด้านท่องเที่ยว และบริการ	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
					ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2559)รายได้จากการท่องเที่ยว	74,041	98,473	ล้านบาท	4
			(2559)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด...	4.02	6.76	ร้อยละ	3
			(2559)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาตัวกลางทางการเงินต่อผลิตภัณฑ์มวล...	4.52	7.16	ร้อยละ	8
			(2559)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการภาครัฐ...	48.44	65.55	ร้อยละ	3
			(2559)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริก...	5.85	6.47	ร้อยละ	6

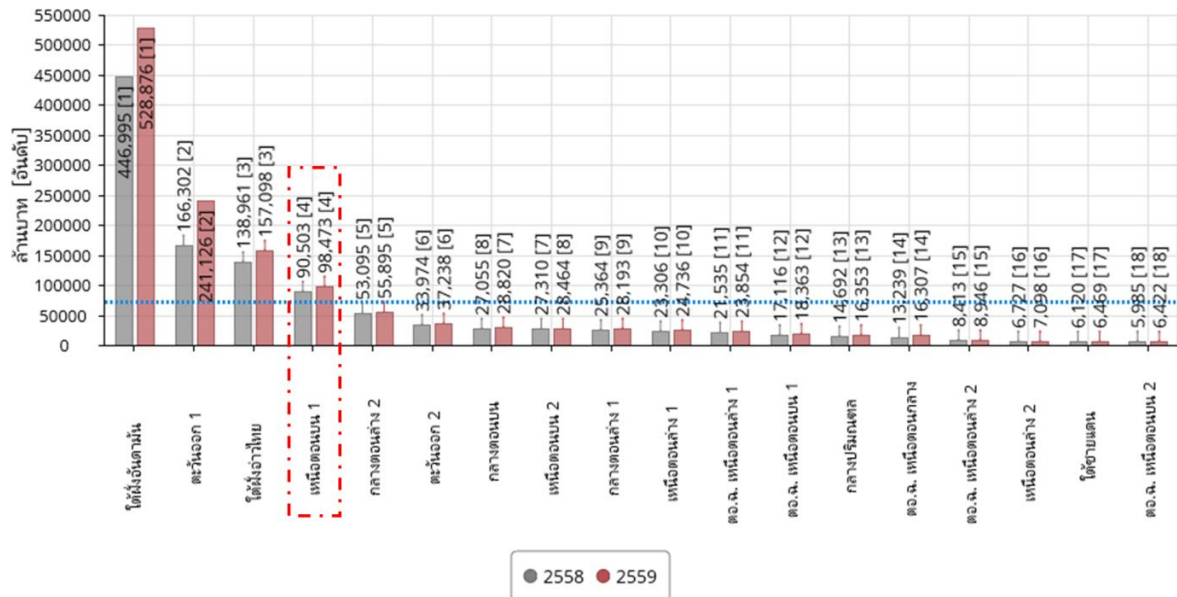
หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

รูปภาพที่ 27 แสดงสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559)

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

รูปภาพที่ 28 แสดงรายได้จากการท่องเที่ยว (รายการจังหวัด)
ค่าเฉลี่ยประเทศปี 2559: 74,041 ล้านบาท

ที่มา: รวบรวมและจัดทำสถิติการท่องเที่ยว โดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เผยแพร่โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2559 มีมูลค่าอยู่ที่ 98,473 ล้านบาท ซึ่งเติบโตจากปีที่ผ่านมาที่รายได้จากการท่องเที่ยว 90,503 ล้านบาท และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศอยู่ที่ 74,041 ล้านบาท เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ

ตารางที่ 48 จำนวนนักท่องเที่ยว(ผู้เยี่ยมเยือน) และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 1

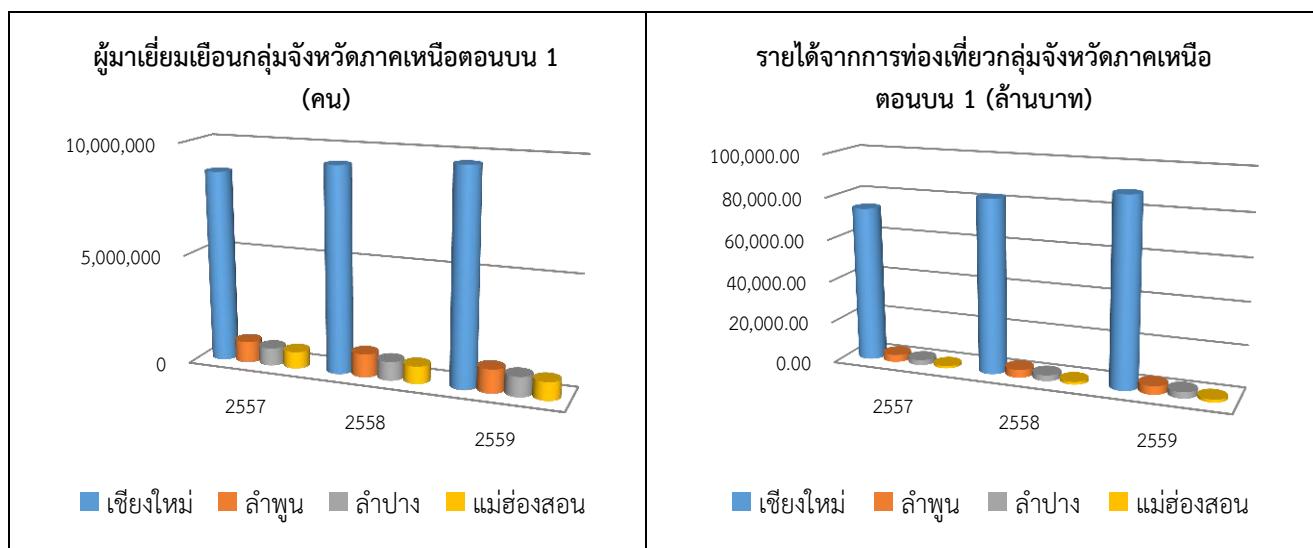
รายการ/ปี	2557	2558	2559
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน)	11,208,125	12,004,016	12,442,617
ชาวไทย	8,300,201	8,851,741	9,209,802
ชาวต่างชาติ	2,907,924	3,152,275	3,232,815
จำนวนพำนักรเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	2.47	2.49	2.45
ชาวไทย	2.41	2.43	2.37
ชาวต่างชาติ	2.75	2.77	2.76
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว (บาท/คน/วัน)	1,938	2,035	2,108
ชาวไทย	1,837	1,927	1,978
ชาวต่างชาติ	2,276	2,389	2,504
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	41,116	42,872	41,875
อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	47	52	55

ที่มา: รวบรวมและจัดทำสถิติการท่องเที่ยว โดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เผยแพร่โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพดีมาก ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพ ปี 2559 ได้แก่ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ เป็นร้อยละ 6.76 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 4.02) อยู่อันดับที่ 3 ของทุกกลุ่มจังหวัด(รองจากอันดับ 1 กลุ่มจังหวัดอันดามัน(ร้อยละ 34) และอันดับ 2 กลุ่มจังหวัดภาคใต้่าวไทย(ร้อยละ 8.5)) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการภาครัฐ)เป็นร้อยละ 65.55 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 48.44) อยู่อันดับที่ 3 ของทุกกลุ่มจังหวัดเช่นกัน

จำนวนผู้เยี่ยมเยือน 12,442,617 คน จำนวนพำนักรเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 2.45 วัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว 2,108 บาท/คน/วัน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

รูปภาพที่ 29 จำนวนนักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือน) และรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดต่างๆ ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว/แผนพัฒนาจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ตารางที่ 49 แสดงจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนและรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

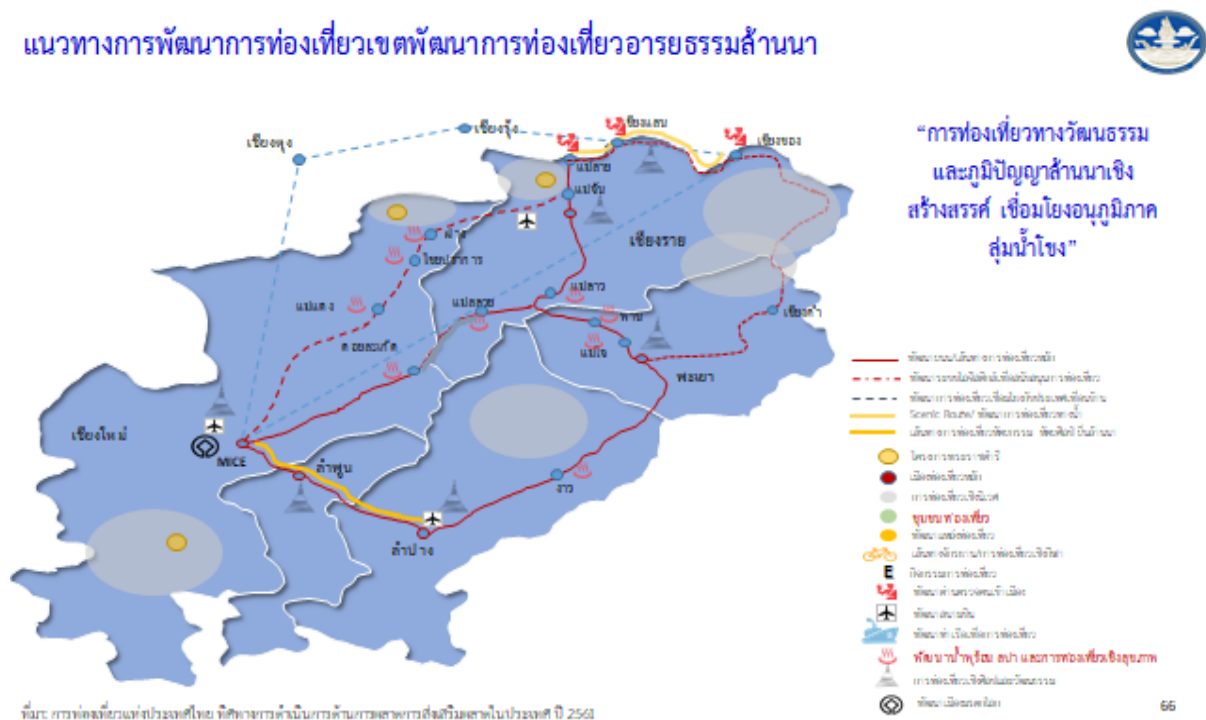
จังหวัด	ผู้มาเยี่ยมเยือน (หน่วย: คน)			รายได้จากการท่องเที่ยว (หน่วย:ล้านบาท)		
	2557	2558	2559	2557	2558	2559
เชียงใหม่	8,665,502	9,286,307	9,708,098	73,757	82,570	90,137
ลำพูน	968,899	1,059,019	1,086,657	1,152	1,336	1,385
ลำปาง	804,161	859,083	904,653	2,505	2,805	2,969
แม่ฮ่องสอน	769,563	799,607	847,715	3,459	3,792	3,982
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	11,208,125	12,004,016	12,558,493	80,873	90,503	98,473

หมายเหตุ ผู้มาเยี่ยมเยือน คือ นักท่องเที่ยว + นักทัศนาจร ที่มา : กรมการท่องเที่ยว

จากศักยภาพที่โดดเด่นดังกล่าวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ทำให้ภาคการท่องเที่ยวเป็น ภาคเศรษฐกิจสำคัญของการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดและประเทศไทยโดยรวม ดังจะเห็นได้จากสถิติ ต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีผู้มาเยี่ยมเยือน (visitor) จำนวน 12,558,493 คน แบ่งเป็น ในจังหวัดเชียงใหม่ 9,708,098 คน ในจังหวัดลำพูน 1,086,657 คน ในจังหวัดลำปาง 904,653 คน และในจังหวัดแม่ฮ่องสอน 847,715 คน ภาพเศรษฐกิจท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ขยายตัวในเกณฑ์สูงช่วงปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบัน จากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 โดยในปี พ.ศ. 2559 จังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ รองลงมาคือ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง และ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายได้จากการท่องเที่ยวจะพบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี มีรายได้จำนวน 98,473 ล้านบาท โดยจังหวัดเชียงใหม่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุด จำนวน 90,137 ล้านบาท รองลงมาจังหวัดแม่ฮ่องสอน 3,982 ล้านบาท จังหวัดลำปาง 2,969 ล้านบาท และจังหวัดลำพูน 1,385 ล้านบาท ตามลำดับ

รูปภาพที่ 30 แนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเขตการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีความโดดเด่นในการเป็นศูนย์กลางด้าน Health and Wellness โดยจังหวัดเชียงใหม่มีความพร้อมและโดดเด่นในด้านสถานบริการทางการแพทย์และทันตกรรม การบริการเพื่อสุขภาพ เช่น สปา/นวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย การเป็นที่ตั้งของโรงเรียนสอนธุรกิจสุขภาพ สถานที่ผลิตเครื่องสำอาง และสถานเสริมความงาม ขณะที่จังหวัดลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอนจะมีศักยภาพในเชิงสนับสนุนการบริการสุขภาพ อาทิ การเป็นแหล่งสมุนไพร หรือแหล่งวัตถุดิบในการผลิตอาหารเพื่อสุขภาพ/เครื่องสำอาง แหล่งน้ำพุร้อน ตลอดจนเป็นแหล่งภูมิปัญญาในการนวดหรือบำรุงสุขภาพตามวิธีพื้นบ้านล้านนา

ยิ่งไปกว่านั้นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพซึ่งเป็นการท่องเที่ยวภูมิปัญญา ล้านนาเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จากการมีแหล่งน้ำพุร้อนที่มีความโดดเด่นหลายแห่ง ในหลายจังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปางและเชื่อมต่อไปจังหวัดเชียงรายโดยพัฒนาเป็นเส้นทาง การท่องเที่ยวพุร้อน สปาและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยพัฒนาสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูงและได้ มาตรฐานยิ่งขึ้น

ตารางที่ 50 กิจกรรมที่ทำการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน 1

กิจกรรมท่องเที่ยว		ไทย (ร้อยละ)	ทวีป อเมริกา (ร้อยละ)	ทวีป ยุโรป (ร้อยละ)	ญี่ปุ่น (ร้อยละ)	จีน (ร้อยละ)	กลุ่ม ประเทศ ซีเกลโต้ (ร้อยละ)
1.	ชมแหล่งโบราณสถาน แหล่ง ประวัติศาสตร์	72.4	45.9	62.4	70.0	84.0	35.0
2.	ชมพิพิธภัณฑ์	51.4	13.5	15.3	30.0	43.0	19.0
3.	ชมย่านชุมชนเก่าแก่ บ้านเรือ ยนต์ หรืออาคารในรูปแบบ สถาปัตยกรรมดั้งเดิม	48.6	43.2	38.8	40.0	67.0	47.6
4.	ชมวัดสำคัญและศาสนสถานที่ สำคัญ	82.7	86.5	76.5	73.3	73.0	81.0
5.	ศึกษารวมฝึกสมาธิ วิปัสสนา	16.8	18.9	15.3	3.3	21.0	9.5
6.	ชมการแสดงทางวัฒนธรรม ร่วมงานเทศกาลและงาน ประเพณีทางวัฒนธรรม	55.1	37.8	37.6	40.0	51.0	47.6
7.	ชิมอาหารพื้นเมือง	85.0	73.0	65.9	80.0	84.0	81.0
8.	ทดลอง ฝึกทำอาหารพื้นเมือง	13.6	40.5	23.5	6.7	19.0	23.8
9.	เยี่ยมชมและพูดคุยกับคนใน ชุมชนเกี่ยวกับวิถีชีวิตดั้งเดิม	37.4	51.4	42.4	30.0	44.0	57.1
10.	ชมและซื้อสินค้าในแหล่ง หัตถกรรมท้องถิ่นสินค้า พื้นเมือง	76.6	59.5	5.1	36.7	69.0	57.1
11.	ฝึกทำงานหัตถกรรมพื้นเมือง หัตถกรรมท้องถิ่น	16.8	8.1	7.1	3.3	18.0	9.5
12.	ฝึกการแสดงพื้นเมือง (คำว ซอ จ้อย ฟ้อน)	12.1	13.5	3.5	13.3	14.0	9.5
13.	ใช้บริการฟื้นฟูสุขภาพและนวด แบบพื้นเมืองล้านนา(นวด ย่ำ ขาง ตอกเส้น)	43.9	29.7	16.5	56.7	72.0	14.3
14.	อื่นๆ	3.3	8.8	4.9	6.7	5.0	-

ที่มา: พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน, แผนงานวิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมเส้นทางอารยธรรมล้านนา, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2559/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

จากผลการศึกษาของแผนงานวิจัยการบริหารจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นทางอารยธรรมล้านนา โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การเดินทางมาท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบนของนักท่องเที่ยวมีเป้าหมายที่จะไปแหล่งท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน สำหรับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้ทำนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยชอบชมอาหารพื้นเมือง เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวชาวจีน และนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศซีกโลกใต้ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวจีนยังชอบชมแหล่งโบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์อีกด้วย ส่วนนักท่องเที่ยวจากทวีปอเมริกา และนักท่องเที่ยวจากทวีปยุโรปนั้นชอบชมวัดสำคัญและศาสนสถานที่สำคัญของภาคเหนือตอนบน

รูปภาพที่ 31 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวตามภาค ปี 2558

ที่มา: รายงานประจำปีงบประมาณ 2558, สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (สสปน.)/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

จุดหมายของผู้เข้าร่วมประชุม ท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และงานแสดงสินค้า/นิทรรศการชาวไทยหรือผู้ที่พำนักถาวรในประเทศไทย ใน 5 พื้นที่ คือ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต และพัทยา ซึ่งได้รับการส่งเสริมให้เป็น MICE City พบว่า ในปี พ.ศ. 2558 กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมของผู้เดินทางไมซ์จำนวน 18,635,869 ราย (ร้อยละ 79) และก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่า 34,411 ล้านบาท สำหรับ เชียงใหม่ผู้เดินทางไมซ์จำนวน 1,308,883 ราย (ร้อยละ 5) และก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่า 2,885 ล้านบาท ในขณะที่ภูเก็ตเป็นจุดหมายปลายทางที่มีผู้เดินทางกลุ่มไมซ์ในประเทศไปน้อยที่สุด (ร้อยละ 1)

การเป็นเมืองแห่งไมซ์ของจังหวัดเชียงใหม่ไม่ได้สร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่จังหวัดเชียงใหม่เพียงจังหวัดเดียว แต่ยังสามารถต่อยอดและเชื่อมโยงไปยังจังหวัดอื่นๆ ภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 อื่นๆ ได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาโครงการสร้างเมืองรองรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (กิจกรรมการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะรองรับธุรกิจ MICE และการท่องเที่ยว) โดย

สำนักบริการวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะว่า ระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพื่อรองรับ ธุรกิจ MICE มีความจำเป็นเพื่อการเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายระหว่างเมืองเพื่อกระจายให้มีการเดินทางมากขึ้น ระบบก็จะมีประสิทธิภาพและช่วงส่งเสริมธุรกิจการค้าโรงแรมต่างๆให้ดีขึ้น ธุรกิจ MICE ของจังหวัดนั้นก็ดียิ่งขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนี้ เนื่องจากกิจกรรม MICE เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาของกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่มที่แตกต่างกัน เช่น หากเป็นกลุ่ม MICE จากต่างประเทศ นิทรรศการขนาดใหญ่จาก ส่วนกลาง หรือการจัดกิจกรรม MICE ด้านการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่จะมีความพร้อมมากที่สุด หากเป็นกลุ่ม MICE จากประเทศเพื่อนบ้าน CMLV จังหวัดลำปางก็สามารถเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ นอกเหนือจากจังหวัด เชียงใหม่ หากมีการพัฒนาสนามบินให้มีเที่ยวบินจากต่างประเทศมาลงได้ ขณะที่จังหวัดลำพูนมีความโดดเด่น ด้านเกษตรกรรมและการบริหารจัดการเมืองแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทเชิงเกษตรกรรมจึงเป็นทางเลือกสำหรับ MICE ในระดับท้องถิ่น ส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีระบบนิเวศอันอุดมสมบูรณ์จึงเหมาะสำหรับกลุ่ม Incentive และ small group meeting รวมไปถึงกิจกรรม MICE ให้กับนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการเรียนรู้ระบบนิเวศ หรือวิถีชีวิตคนเมืองและคนชนบทในพื้นที่ที่โอบล้อมด้วยขุนเขา ดังนั้น ความร่วมมือกันของกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน 1 ที่มีความเป็นไปได้สูงต่อการพัฒนากิจกรรม MICE ร่วมกัน ก็คือนำเอากลุ่มตลาด เป้าหมายที่แตกต่างกันนี้มารวมกันเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อนำเสนอไปยังตลาด ซึ่งทำให้ตลาดสามารถเลือกกิจกรรม MICE ที่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าเป้าหมายที่มีความต้องการและพฤติกรรมที่ แตกต่างกัน

ตารางที่ 51 แสดงสถานบริการทางการแพทย์และทันตกรรม การบริการเพื่อสุขภาพ และห่วงโซ่การพัฒนาธุรกิจบริการสุขภาพของจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ลำดับที่	ประเภทสถานประกอบการ	จำนวนสถานประกอบการ / ปี/ จังหวัด														
		2557					2558					2559				
1	- การแพทย์และทันตกรรม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม
	1.1 โรงพยาบาลเอกชน	14	2	2	0	16	15	2	2	0	19	16	2	2	0	20
	1.2 สถานพยาบาลเอกชน	770	138	218	26	1,152	805	147	228	26	1,206	835	133	234	25	1,227
	1.3 คลินิกทันตกรรม	146	18	28	1	193	158	21	30	1	210	170	24	31	0	225
	1.4 คลินิกทันตกรรมเฉพาะทาง	6	0	0	0	6	6	0	0	0	6	6	0	0	0	6
	1.5 คลินิกทันตกรรมตามเกณฑ์คุณภาพคลินิกทันตกรรม ถิ่นนา	27	0	0	0	27	27	0	0	0	27	23	0	0	0	23
2	- การบริการเพื่อสุขภาพ	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม
	2.1 สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	43	1	2	1	47	45	1	2	1	49	50	1	2	2	60
	สปาเพื่อสุขภาพ	43	1	2	1	47	45	1	2	1	49	50	1	2	2	60
	นวดเพื่อสุขภาพ	102	1	3	21	127	154	0	4	25	183	168	1	6	39	214
	นวดเพื่อเสริมสวย	3	0	0	1	4	2	0	0	1	3	1	0	0	1	2
	2.2 โรงเรียนสอนธุรกิจสุขภาพ (นวด / สปา)	27	0	0	0	27	28	0	0	0	28	29	3	0	0	32
3	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม
	3.1 สถานที่ผลิตเครื่องสำอาง	175	17	23	8	223	200	17	33	8	258	173	11	45	14	243
	3.2 สถานเสริมความงาม ประเภทคลินิกเสริมสวย	99	3	12	0	114	112	3	14	0	129	138	3	19	0	160
	3.3 สถานที่ผลิตเครื่องมือแพทย์	7	0	0	0	7	8	1	0	0	9	8	1	0	0	9
	3.4.1 เครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท	96	122	34	3	255	104	18	34	3	159	122	18	34	3	177
	3.4.2 ชา	31	44	7	3	85	41	3	8	3	55	44	3	8	3	58
	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม	ชม	ลพ	ลป	มส	รวม
	3.4.3 ชาสมุนไพร	37	1	5	2	45	54	2	5	2	63	63	3	5	2	73
	3.4.4 น้ำนมถั่วเหลืองในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท	1	1	0	0	2	1	1	0	0	2	1	1	0	0	2
	3.4.5 น้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท	376	86	205	35	702	383	89	221	38	731	388	89	226	39	742
	3.4.6 น้ำดื่ม	36	5	0	0	41	44	5	1	1	51	45	5	1	0	51
	3.4.7 น้ำแร่ธรรมชาติ	5	0	1	0	6	8	0	1	0	9	8	0	2	0	10
	3.4.8 นมโค	5	0	1	0	6	5	0	1	1	7	5	0	1	0	6

ลำดับที่	ประเภทสถานประกอบการ	จำนวนสถานประกอบการ / ปี/ จังหวัด														
		2557					2558					2559				
3 (ต่อ)	3.4.9 ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร	16	5	0	1	22	23	5	1	0	29	3	6	3	1	13
	3.4.10 อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ- ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร	-	8	1	0	9	23	0	2	0	25	16	0	3	0	19
	3.4.11 อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท	23	0	8	0	31	17	8	8	0	33	17	8	14	0	39
	3.4.12 พืช ผัก ผลไม้ ถั่วและผลิตภัณฑ์	17	0	0	0	17	16	0	0	0	16	16	7	5	0	28
	3.4.13 พืชผักแช่แข็ง	5	0	1	0	6	6	0	1	0	7	6	1	1	0	8
	3.4.14 พืชผักผลไม้	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
	3.4.15 พืชผักผลไม้สด	19	0	2	0	21	21	2	2	0	25	24	0	1	0	25
	3.4.16 พืชผักแห้ง	3	0	0	0	3	5	0	0	0	5	7	1	0	0	8
	3.4.17 อาหารพร้อมปรุง	58	1	8	0	67	46	1	10	0	57	57	2	10	0	69
	3.4.18 อาหารสำเร็จรูปที่พร้อมบริโภคทันที แช่แข็ง	4	0	0	0	4	4	0	0	0	4	6	2	0	0	8

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ณ เดือนกันยายน 2559/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ธุรกิจบริการสุขภาพ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยังมีศักยภาพที่โดดเด่นในด้านธุรกิจบริการสุขภาพซึ่งสอดคล้องกับกระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือ Health Tourism โดยจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพตั้งแต่ธุรกิจบริการทางการแพทย์ ทันตกรรม บริการสปา นวดแผนไทย แพทย์แผนไทย และผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างครบวงจรและมีการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งด้านการแพทย์และทันตกรรม การบริการเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์สุขภาพ

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีความโดดเด่นในการเป็นศูนย์กลางด้าน Health and Wellness โดยจังหวัดเชียงใหม่มีความพร้อมและโดดเด่นในด้านสถานบริการทางการแพทย์และทันตกรรม การบริการเพื่อสุขภาพ เช่น สปา/นวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย การเป็นที่ตั้งของโรงเรียนสอนธุรกิจสุขภาพ สถานที่ผลิตเครื่องสำอาง และสถานเสริมความงาม ขณะที่จังหวัดลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอนจะมีศักยภาพในเชิงสนับสนุนการบริการสุขภาพ อาทิ การเป็นแหล่งสมุนไพร หรือแหล่งวัตถุดิบในการผลิตอาหารเพื่อสุขภาพ/เครื่องสำอาง แหล่งน้ำพุร้อน ตลอดจนเป็นแหล่งภูมิปัญญาในการนวดหรือบำรุงสุขภาพตามวิถีพื้นบ้านล้านนา โดยในการพัฒนาธุรกิจบริการสุขภาพกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 นั้น นอกจากจะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดแล้ว ยังมีความเชื่อมโยงกับภาคการเกษตรซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นอย่างดี

สรุปประเด็นสำคัญด้านการท่องเที่ยว

- ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพดีมาก ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพ ปี 2559 ได้แก่ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ เป็นร้อยละ 6.76 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 4.02) อยู่อันดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด(รองจากอันดับ 1 กลุ่มจังหวัดอันดามัน(ร้อยละ 34) และอันดับ 2 กลุ่มจังหวัดภาคใต้่าวไทย(ร้อยละ 8.5) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการภาครัฐ)เป็นร้อยละ 65.55 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 48.44) อยู่อันดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด เช่นกันนอกจากนี้จำนวนผู้เยี่ยมเยือน 12,442,617 คน รายได้จากการท่องเที่ยว 98,473 ล้านบาท จำนวนพำนักรเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 2.45 วัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว 2,108 บาท/คน/วัน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- การพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในอนาคต นอกเหนือจากการรักษาทุนทางประวัติศาสตร์ สังคมวัฒนธรรม ภาพลักษณ์และความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกันระหว่างจังหวัดในกลุ่มให้มากขึ้น การฟื้นฟูและอนุรักษ์ความเป็นท้องถิ่นทั้งองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานในการสืบสานการพัฒนาและส่งต่อให้คนรุ่นหลังได้อย่างมีคุณค่า และการให้ความสำคัญกับเป้าหมายในกลุ่ม Culture, Creativity, High-value Services เพื่อยกระดับภาคบริการสู่ตลาดคุณภาพสูง

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีความโดดเด่นในการเป็นศูนย์กลางด้าน Health and Wellness โดยจังหวัดเชียงใหม่มีความพร้อมและโดดเด่นในด้านสถานบริการทางการแพทย์และทันตกรรม การบริการเพื่อสุขภาพ เช่น สปา/นวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย การเป็นที่ตั้งของโรงเรียนสอนธุรกิจสุขภาพ สถานที่ผลิตเครื่องสำอาง และสถานเสริมความงาม ขณะที่จังหวัดลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอนจะมี

ศักยภาพในเชิงสนับสนุนการบริการสุขภาพ อาทิ การเป็นแหล่งสมุนไพร หรือแหล่งวัตถุดิบในการผลิตอาหาร เพื่อสุขภาพ/เครื่องสำอาง แหล่งน้ำพุร้อน ตลอดจนเป็นแหล่งภูมิปัญญาในการนวดหรือบำรุงสุขภาพตามวิถีพื้นบ้านล้านนา โดยในการพัฒนาธุรกิจบริการสุขภาพกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 นั้น นอกจากจะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดแล้ว ยังมีความเชื่อมโยงกับภาคการเกษตรซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นอย่างดี

- MICE เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาของกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่มที่แตกต่าง กัน เช่น หากเป็นกลุ่ม MICE จากต่างประเทศ นิทรรศการขนาดใหญ่จากส่วนกลางหรือการจัดกิจกรรม MICE ด้านการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่จะมีความพร้อมมากที่สุด หากเป็นกลุ่ม MICE จากประเทศเพื่อนบ้าน CMLV จังหวัดลำปางก็สามารถเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ นอกเหนือจากจังหวัดเชียงใหม่ หากมีการพัฒนาสนามบินให้มีเที่ยวบินจากต่างประเทศมาลงได้ ขณะที่จังหวัดลำพูนมีความโดดเด่นด้านเกษตรกรรมและการบริหารจัดการเมืองแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทเชิงเกษตรกรรมจึงเป็นทางเลือกสำหรับ MICE ในระดับท้องถิ่น ส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีระบบนิเวศอันสมบูรณ์จึงเหมาะสำหรับกลุ่ม Incentive และ small group meeting รวมไปถึงกิจกรรม MICE ให้กับนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการเรียนรู้ระบบนิเวศ หรือวิถีชีวิตคนเมืองและคนชนบทในพื้นที่ที่โอบล้อมด้วยขุนเขา ดังนั้น ความร่วมมือกันของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่มีความเป็นไปได้สูงต่อการพัฒนากิจกรรม MICE ร่วมกัน ก็คือนำเอากลุ่มตลาดเป้าหมายที่แตกต่างกันนี้มารวมกันเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อนำเสนอไปยังตลาด ซึ่งทำให้ตลาดสามารถเลือกกิจกรรม MICE ที่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าเป้าหมายที่มีความต้องการและพฤติกรรมที่ต่างกัน

2.3.6 สังคม

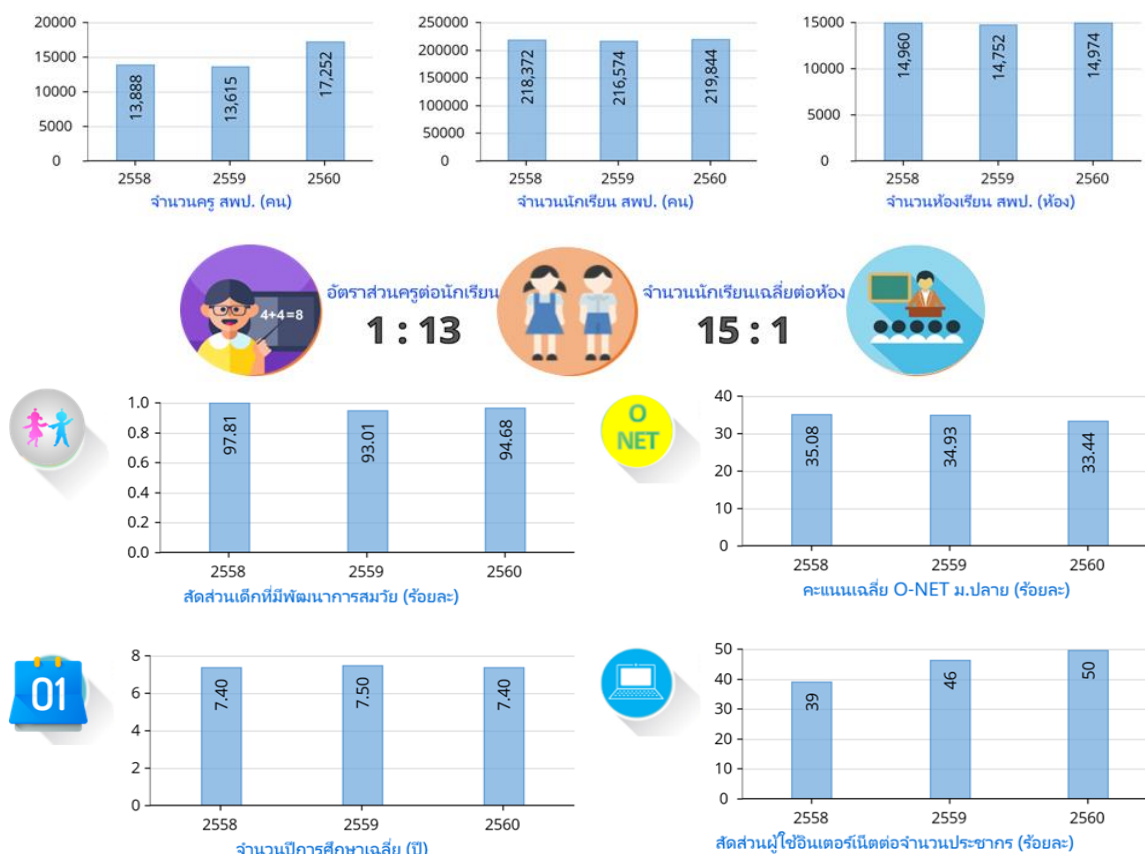
การศึกษา

รูปภาพที่ 32 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นการศึกษา

อันดับ		ตัวชี้วัดด้านสังคม (การศึกษา เรียนรู้ และอาชีพ)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1	18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
		(2560)จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย	8.00	7.40	ปี	13
		(2560)ระดับคะแนนเฉลี่ย O-NET	32.16	33.44	คะแนน	6
		(2559)คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย	98.10	99.61	คะแนน	7
		(2559)ร้อยละของเด็กนักเรียนที่มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	77.03	75.37	ร้อยละ	13
		(2561)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไปปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	99.56	99.58	ร้อยละ	10
		(2560)สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร	49.69	49.66	ร้อยละ	7
		(2560)จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน	46	73	คน	1
		(2561)สัดส่วนคนอายุ 15 -59 ปี มีอาชีพและมีรายได้	99.38	98.98	ร้อยละ	16
		(2561)สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	94.97	91.52	ร้อยละ	18
		(2560)สัดส่วนแรงงานเพศหญิงต่อประชากรแรงงาน	43.80	45.79	ร้อยละ	1
		(2560)สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจต่อจำนวนแรงงานในระดับบริหารทั้งหมด	28.62	26.99	ร้อยละ	10
		(2560)สัดส่วนนักเรียนต่อโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมด	62.72	72.78	ร้อยละ	15
		(2560)จำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมเฉลี่ยต่อโรงเรียน	12	11	คนต่อโรงเรียน	11

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

รูปภาพที่ 33 จำนวนครู และนักเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1(คน)

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในช่วงปีที่ผ่านมาจำนวนนักเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีจำนวนครู (และครูลูกจ้าง) เพิ่มขึ้นด้วยโดยเฉพาะปี 2560 จำนวนครูเพิ่มขึ้นมาก ทำให้สัดส่วนของครูต่อนักเรียน และจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2560 พบว่าครูในกลุ่มจังหวัดฯ 1 คน สามารถรองรับนักเรียนได้ที่ 13 คน และมีจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 15 คน ซึ่งดีกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (อัตราส่วนครูต่อนักเรียน อยู่ที่ 1:13.7 และจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 16.4:1)

สรุปประเด็นสำคัญด้านการศึกษา

- จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน จำนวน 73.34 คน เป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด
- ระดับคะแนนเฉลี่ย O-NET 33.44 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด (32.16) เป็นอันดับที่ 6 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด
- อย่างไรก็ดี กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยร้อยละ 7.40 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 8.02) เป็นอันดับที่ 13 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด และมีสัดส่วนนักเรียนด้อยโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมดร้อยละ 72.78 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ 60.36) เป็นอันดับที่ 15 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด
- จำนวนนักเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีจำนวนครู (และครูลูกจ้าง) เพิ่มขึ้นด้วยโดยเฉพาะปี 2560 จำนวนครูเพิ่มขึ้นมาก ทำให้สัดส่วน

ของครูต่อนักเรียน และจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2560 พบว่าครูในกลุ่มจังหวัดฯ 1 คน สามารถรองรับนักเรียนได้ที่ 13 คน และมีจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 15 คน

- มีการเปิดโอกาสให้กลุ่มคนพิการได้ดี(จำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมเป็นอันดับที่ 11 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด)แต่ยังคงมีปัญหาการเข้าถึงการศึกษาสำหรับคนด้อยโอกาสบางกลุ่ม[สัดส่วนนักเรียนด้อยโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมดเป็นอันดับที่ 15 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด]

สาธารณสุข

รูปภาพที่ 34 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นสาธารณสุข

อันดับ		ตัวชี้วัดด้านสังคม (สุขภาพ และสาธารณสุข)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1	18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
		(2560)อัตราการเกิดมีชีพ	10	11	รายต่อประชากรพันคน	7
		(2560)สัดส่วนเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย	95.84	94.68	ร้อยละ	14
		(2560)สัดส่วนคนอายุยืน ตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป	2.23	2.67	ร้อยละ	4
		(2561)สัดส่วนครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน	99.05	97.95	ร้อยละ	18
		(2561)สัดส่วนครัวเรือนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นอย่างเหมาะสม	99.24	98.42	ร้อยละ	18
		(2561)สัดส่วนคนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	95.96	98.11	ร้อยละ	7
		(2561)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที	99.46	99.34	ร้อยละ	11
		(2560)สัดส่วนประชากรที่มีภาวะอ้วนและหรืออ้วนลงพุง	32.84	34.01	ร้อยละ	12
		(2561)สัดส่วนคนสูบบุหรี่	6.49	5.51	ร้อยละ	7
		(2561)สัดส่วนคนดื่มสุรา	6.41	8.55	ร้อยละ	16
		(2559)อัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคไม่เรื้อรังที่สำคัญ (โรคหัวใจ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง หรือมะเร็ง)	4.45	3.95	ร้อยละ	7
		(2560)อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิต	3,230	4,954	รายต่อประชากรแสนคน	18
		(2560)อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน	6.34	11.23	รายต่อประชากรแสนคน	17
		(2560)สัดส่วนค่าใช้จ่ายประเภทเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือน เฉลี่ยต่อเดือน	2.23	2.34	ร้อยละ	11
		(2560)สัดส่วนประชากรต่อแพทย์ 1 คน	6,017	4,019	คน	1

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ตารางที่ 52 แสดงจำนวนสถานพยาบาลของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี 2558

สถานพยาบาล	เชียงใหม่	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน	รวม
โรงพยาบาลศูนย์	1	0	1	0	2
โรงพยาบาลทั่วไป	2	1	0	1	4
โรงพยาบาลชุมชน	21	7	12	7	47
โรงพยาบาลเฉพาะทาง	1	0	1	0	2
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงอื่น	5	0	1	0	6
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	267	72	141	71	551
สถานบริการสาธารณสุขชุมชน	33	63	4	2	102
โรงพยาบาลเอกชน	16	0	2	2	20
สถานพยาบาลเอกชน/คลินิก	835	25	234	133	1,227
สถานือนามัย	4	0	0	0	4
คลินิกทันตกรรม	170	0	31	24	225
คลินิกทันตกรรมเฉพาะทาง	6	0	0	0	6
รวม	1,361	168	427	240	

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่/แม่ฮ่องสอน/ลำปาง/ลำพูน ปี 2559/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ตารางที่ 53 แสดงจำนวนและอัตราส่วนของบุคลากรทางการแพทย์ทั้งภาครัฐและเอกชน ปี พ.ศ. 2558

จังหวัด	บุคลากรทางการแพทย์							
	แพทย์		ทันตแพทย์		เภสัชกร		พยาบาลวิชาชีพ	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
เชียงใหม่	1,122	1:1,541	318	1:5,435	438	1:3,946	5,612	1:308
แม่ฮ่องสอน	56	1:4,889	26	1:10,529	40	1:6,095	531	1:516
ลำปาง	332	1:2,267	71	1:10,597	143	1:5,262	1,847	1:408
ลำพูน	119	1:3,415	38	1:10,695	81	1:5,017	962	1:423
กลุ่มจังหวัด	1,629	1:1,941	453	1:6,978	702	1:4,503	8,952	1:353

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน ปี 2559/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ตารางที่ 54 สถานการณ์และแนวโน้มการเจ็บป่วยของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ลำดับ ที่	ชื่อโรค	ปี 2559	ปี 2558	ปี 2557
1	ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุ	47,963	51,192	38,893
2	การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่น ๆ	24,155	26,718	24,607
3	เบาหวาน	23,076	24,834	18,470
4	เนื้อเยื่อผิดปกติ	20,664	24,168	21,137
5	คออักเสบเฉียบพลันและต่อมทอนซิลอักเสบเฉียบพลัน	13,465	15,152	13,921
6	ความผิดปกติอื่น ๆ ของฟันและโครงสร้าง	12,695	13,934	10,321
7	พยาธิสภาพของหลังส่วนอื่น ๆ	11,350	13,168	9,481
8	การบาดเจ็บกระดูกเฉพาะอื่น ๆ ไม่ระบุเฉพาะและหลายบริเวณ ในร่างกาย	10,733	12,015	8,957
9	โรคอื่น ๆ ของหลอดอาหาร กระเพาะและดูโอดีนัม	9,807	11,296	8,790
10	โรคอื่น ๆ ของผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง	8,524	9,595	7,348

แหล่งข้อมูล : การคำนวณ คิดตาม 298 กลุ่มโรคนับเป็นครั้งตามการวินิจฉัย ระบบคลังข้อมูลการแพทย์และสุขภาพกระทรวง
สาธารณสุข (<http://hdcservice.moph.go.th>) /แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564)
(ฉบับทบทวน)

ในภาพรวม แม้ว่าบุคลากรทางการแพทย์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีอัตราส่วน
ค่อนข้างสูง และแต่หากพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดส่วนใหญ่ยังมีอัตราบุคลากรทางการแพทย์ยังอยู่ใน
เกณฑ์ต่ำ เนื่องจากบุคลากรจำนวนหนึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแพทย์ (คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) โรงพยาบาลศูนย์ลำปาง และโรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ และโรงพยาบาล
เอกชน แต่ในโรงพยาบาลระดับอำเภอหลายแห่งยังขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะ
สาขา ดังนั้น นโยบายภาครัฐ โดยกระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้ทุกจังหวัดมีการบริหารจัดการลักษณะ
เครือข่ายบริการ มีการใช้ทรัพยากร ทุกๆ ด้านร่วมกันมีการวางแผนการจัดระบบบริการสุขภาพ (Service
plan) และพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วย ตามขีดความสามารถของโรงพยาบาลและข้อจำกัดด้านบุคลากร
การพัฒนาโดยบูรณาการร่วมกับภาคประชาชน และส่วนท้องถิ่น การใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย หรือแพทย์
แผนไทยล้านนาเป็นแนวทางที่ควรได้รับการส่งเสริมทั้งการดูแลสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ และ
การสร้างมูลค่าส่งเสริมเศรษฐกิจโดยรวม

สำหรับสถานการณ์และแนวโน้มการเจ็บป่วยของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ
ตอนบน 1 มีแนวโน้มสอดคล้องกัน ยกตัวอย่างข้อมูลของจังหวัดเชียงใหม่ ย้อนหลัง 3 ปี โรคความดันโลหิตสูง
ยังเป็นสาเหตุการป่วยสูงสุดในแต่ละปี การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่นๆ โรคเบาหวาน
เป็นรายโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นลำดับต่อมาพบว่า อัตราป่วยลำดับต้นๆ จะเป็นกลุ่มโรคเรื้อรัง และกลุ่ม
เนื้อเยื่อผิดปกติ ครอบคลุมโรคมะเร็ง เป็นอันดับ 4 นับได้ว่าเป็นสถานการณ์เจ็บป่วยที่อยู่ในอัตราสูง

สรุปประเด็นสำคัญด้านสาธารณสุข

- ปี พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนประชากรต่อแพทย์ 1 คน เป็น 4,019 คน ดีกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่ 6,017 คน เป็นอันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด แสดงว่า บุคลากรทางการแพทย์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีอัตราส่วนค่อนข้างสูง แต่จังหวัดส่วนใหญ่ยังมีอัตราบุคลากรทางการแพทย์อยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากบุคลากรจำนวนหนึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแพทย์ (คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) โรงพยาบาลศูนย์ลำปาง และโรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ และโรงพยาบาลเอกชน แต่ในโรงพยาบาลระดับอำเภอหลายแห่งยังขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

- ในภาพรวม สถานการณ์และแนวโน้มการเจ็บป่วยของประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2559 มีอัตราการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคไม่เรื้อรังสำคัญ ร้อยละ 3.95 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดร้อยละ 4.37 เป็นอันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคมะเร็ง ซึ่งเป็นกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีสาเหตุมาจากสภาพการดำเนินชีวิตที่เร่งรีบในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้พฤติกรรมการใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม สะท้อนให้เห็นว่าสังคมเมืองเริ่มเข้าไปแทนที่สังคมชนบทดั้งเดิมของแต่ละจังหวัด ความท้าทายของการดูแลสุขภาพส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ตลอดจนการรักษาพยาบาลฟื้นฟูสภาพ ของประชาชน ผู้ป่วยในกลุ่มโรคเหล่านี้ คือ ต้องอาศัยระยะเวลา ความตระหนักในการดูแล ใส่ใจสุขภาพของแต่ละบุคคล ภายใต้อุปสรรคและทรัพยากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่มีอยู่จำกัด

ความยากจน

ตารางที่ 55 โครงสร้างผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัด	จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น	สัดส่วนต่อประชากร (%)	ผู้มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน 30,000 บาทต่อปี	สัดส่วนต่อประชากร (%)	ผู้มีรายได้สูงกว่าเส้นความยากจน 30,000 บาทต่อปี	สัดส่วนต่อประชากร (%)
เชียงใหม่	355,343	20.77%	258,192	15.09%	97,151	5.68%
แม่ฮ่องสอน	77,357	38.67%	66,452	33.22%	10,905	5.45%
ลำปาง	203,398	27.58%	161,816	21.94%	41,582	5.64%
ลำพูน	97,544	23.96%	73,927	18.16%	23,617	5.80%
รวมภาคเหนือบน 1	733,642	24.01%	560,387	18.34%	173,255	5.67%
ทั้งประเทศ	11,469,184	17.00%	8,348,692	12.38%	3,120,492	4.63%

จังหวัด	อายุต่ำกว่า 60 ปี	สัดส่วนต่อประชากร (%)	อายุสูงกว่า 60 ปี	สัดส่วนต่อประชากร (%)	ปกติ	สัดส่วนต่อประชากร (%)	พิการ	สัดส่วนต่อประชากร (%)
เชียงใหม่	236,400	13.82%	118,943	6.95%	345,974	20.23%	9,369	0.55%
แม่ฮ่องสอน	61,744	30.87%	15,613	7.81%	76,080	38.03%	1,277	0.64%
ลำปาง	131,411	17.82%	71,987	9.76%	196,039	26.58%	7,359	1.00%
ลำพูน	60,591	14.88%	36,953	9.08%	92,820	22.80%	4,724	1.16%
รวมภาคเหนือบน 1	490,146	16.04%	243,496	7.97%	710,913	23.27%	22,729	0.74%
ทั้งประเทศ	7,849,026	11.64%	3,620,158	5.37%	11,092,990	16.45%	376,194	0.56%

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โครงสร้างผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จะเห็นได้จาก ผู้มีรายได้น้อยมีจำนวน 733,642 คน คิดเป็นสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 24.0 ของประชากรในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 มากที่สุดคือจังหวัดเชียงใหม่ และในจำนวนดังกล่าว เป็นผู้ที่มิรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน 560,387 คน คิดเป็น

สัดส่วน ร้อยละ 18.3 ของประชากรในกลุ่ม นอกจากนี้ในจำนวนดังกล่าวเป็นผู้สูงอายุ 243,496 คนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของประชากรในกลุ่ม ในจำนวนดังกล่าวยังเป็นผู้พิการ 22,729 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.7 ของประชากรในกลุ่ม

ตารางที่ 56 รายละเอียดผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ช่วงอายุ (ปี)			อาชีพ			เงินฝาก		
	จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)		จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)		จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)
<0	4	0.00%	1. วางงาน	215,562	29.38%	0-5,000	660,686	90.06%
0-17	1	0.00%	2. นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา(ศึกษาอย่างเดี..	27,308	3.72%	5,001-10,000	24,821	3.38%
18-25	71,569	9.76%	3. นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา(ศึกษาและทำ..	1,947	0.27%	10,001-20,000	18,273	2.49%
26-35	77,086	10.51%	4.1 รับจ้างอิสระ/ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้า..	193,373	26.36%	20,001-30,000	9,689	1.32%
36-45	101,211	13.80%	4.2 ลูกจ้าง-รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	4,420	0.60%	30,001-40,000	5,033	0.69%
46-59	240,275	32.75%	4.3 ลูกจ้าง-ภาคอุตสาหกรรม(โรงงาน/สา..	13,780	1.88%	40,001-50,000	7,208	0.98%
60-69	158,175	21.56%	4.4 ลูกจ้าง-ภาคเกษตรกรรม(ทำนา/ทำส..	24,457	3.33%	50,001-60,000	2,364	0.32%
70-79	61,212	8.34%	4.5 ลูกจ้าง-ภาคการก่อสร้าง	8,880	1.21%	60,001-70,000	1,571	0.21%
80-89	22,068	3.01%	4.6 ลูกจ้างภาคบริการ(แม่บ้าน/รปภ./แม่..	13,012	1.77%	70,001-80,000	1,286	0.18%
90-120	1,689	0.23%	4.7 ทั่วประเทศกรปลูกพืช	223,883	30.52%	80,001-90,000	748	0.10%
>120	15	0.00%	4.8 เลี้ยงสัตว์	1,732	0.24%	90,001-100,000	906	0.12%
ไม่ระบุ	337	0.05%	4.9 เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	84	0.01%	>100,000	1,057	0.14%
รวม	733,642	100.00%	4.10 ข้าราชการ-บำนาญ	18	0.00%	รวม	733,642	100.00%
รายได้(บาทต่อปี)			4.11 ข้าราชการ-พนักงานรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ	163	0.02%	สถานภาพร่างกาย		
	จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)	4.12 อื่นๆ	5,012	0.68%		จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)
ไม่มีรายได้	146,101	19.91%	ไม่ระบุ	11	0.00%	ปกติ	710,905	96.90%
1-5,000	72,238	9.85%	รวม	733,642	100.00%	ปกติ (แต่ระบุว่ามีบัตรคนพิการ)	8	0.00%
5,001-10,000	148,375	20.22%	ประเภทของพืชที่ปลูก			พิการ (ไม่มีบัตรคนพิการ)	20,469	2.79%
10,001-20,000	105,442	14.37%		จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)	พิการ (ไม่มีบัตรพิการ)	2,245	0.31%
20,001-30,000	88,231	12.03%	ไม่ระบุ	509,668	69.47%	พิการ (ไม่ระบุว่ามีบัตรหรือไม่มี..	15	0.00%
30,001-40,000	55,006	7.50%	ข้าว	159,639	21.76%	รวม	733,642	100.00%
40,001-50,000	38,885	5.30%	พืชอื่นๆ ระบุ	62,894	8.57%	สภาพความเป็นอยู่		
50,001-60,000	27,286	3.72%	ยางพารา	294	0.04%		จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)
60,001-70,000	14,050	1.92%	มันสำปะหลัง	1,063	0.14%	มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง	379,576	51.74%
70,001-80,000	15,096	2.06%	อ้อย	55	0.01%	อาศัยกับครอบครัว/ผู้อื่นโดยไม่..	321,213	43.78%
80,001-90,000	13,289	1.81%	ปาล์มน้ำมัน	29	0.00%	เช่าบ้าน/ที่อยู่อาศัย	25,594	3.49%
90,001-100,000	9,639	1.31%	รวม	733,642	100.00%	อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐ	1,532	0.21%
อื่นๆ	4	0.00%	หนี้สิน (จำนวนคน)			ไม่มีบ้าน/ที่อยู่อาศัย	2,414	0.33%
รวม	733,642	100.00%		จำนวนคนรวม	สัดส่วน(คน) (รวม)	ไม่ระบุ	3,313	0.45%
เพศ			หนี้ในระบบอย่างเดียว	255,806	34.87%	รวม	733,642	100.00%
	จำนวนคน	สัดส่วน(คน) (รวม)	หนี้นอกระบบอย่างเดียว	22,878	3.12%			
ชาย	304,614	41.52%	เป็นหนี้ทั้งในและนอกระบบพร้อมกัน	23,461	3.20%			
หญิง	403,828	55.04%	รวมคนเป็นหนี้	302,145	41.18%			
ไม่ระบุ	25,038	3.41%	ไม่มีหนี้	431,497	58.82%			
อื่นๆ	162	0.02%	รวม	733,642	100.00%			
รวม	733,642	100.00%						

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรปลูกพืชจำนวน223,883 คน คิดเป็นร้อยละ 30.52 รองลงมาว่างงาน จำนวน 215,562 คน คิดเป็นร้อยละ 29.38 มีเงินฝากอยู่ในช่วง 0-5,000 บาท จำนวน 660,686 คน คิดเป็นร้อยละ 90.06 มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองจำนวน 379,576 คิดเป็นร้อยละ 51.74

ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ

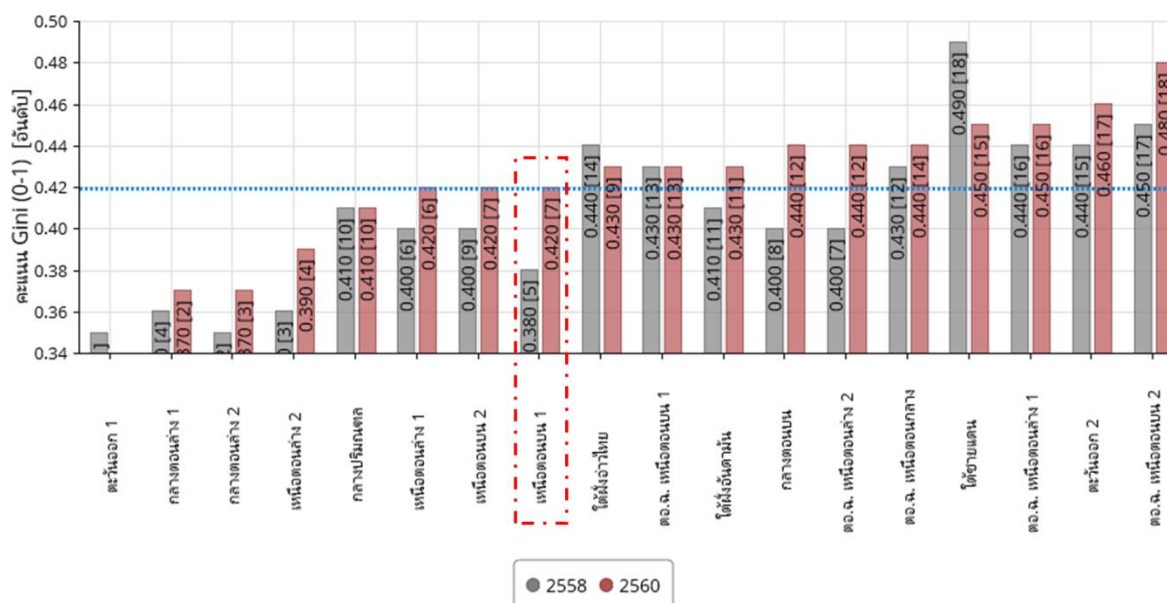
รูปภาพที่ 35 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับความยากจนและความเหลื่อมล้ำของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือบน 1

อันดับ				ตัวชี้วัดด้านสังคม (ความยากจน และความเหลื่อมล้ำ)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1			18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
				(2560)รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย	23,552	20,022	บาทต่อเดือน	13
				(2560)อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	20.42	19.91	ร้อยละ	10
				(2560)รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด	9,368	8,771	บาทต่อเดือนต่อคน	9
				(2560)มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด	45,405	24,337	บาทต่อครัวเรือน	17
				(2560)สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบต่อครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งหมด	90.76	96.84	ร้อยละ	1
				(2560)ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient)	0.421	0.421	คะแนน Gini (0-1)	7
				(2559)สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย	11.15	15.88	ร้อยละ	15
				(2560)สัดส่วนหนี้สินเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนกลุ่มที่ยากจนที่สุด	14.21	10.97	ร้อยละ	3
				(2560)สัดส่วนนักเรียนด้อยโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมด	62.72	72.78	ร้อยละ	15

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

รูปภาพที่ 36 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) (รายกลุ่มจังหวัด)

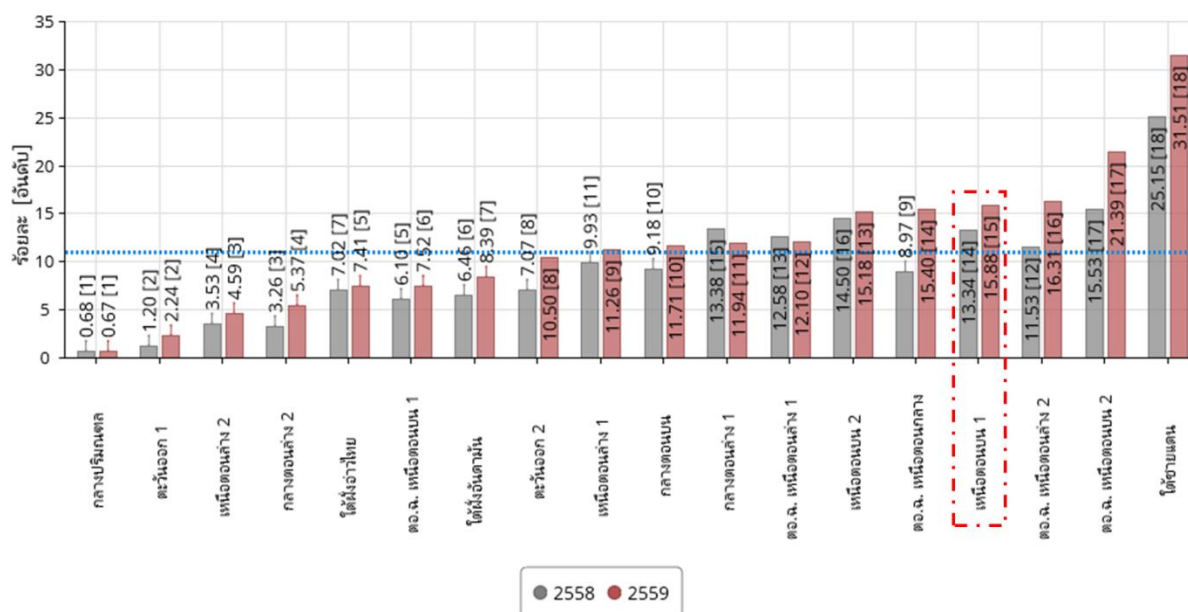
— ค่าเฉลี่ยปี 2560: 0.420 คะแนน

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ปี 2558/2560 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือบน 1 มีแนวโน้มความเหลื่อมล้ำด้านรายได้สูงขึ้น และเท่ากับค่าเฉลี่ยประเทศซึ่งสะท้อนจากค่าสัมประสิทธิ์จีนิเท่ากับ 0.420 (ค่าเฉลี่ยของประเทศ เท่ากับ 0.420) เป็นอันดับที่ 7 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดมีอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.04 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด(ร้อยละ 0.99)นอกจากนี้ยังมีสัดส่วนคนจนสูงอยู่ที่ร้อยละ 15.88 เป็นอันดับที่ 15 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดและมีอัตราพึ่งพิงสูงอยู่ที่ร้อยละ 52.09 (ค่าเฉลี่ยของประเทศ เท่ากับ 50.06) เป็นอันดับที่ 15 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดเช่นกัน

รูปภาพที่ 37 สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย (รายกลุ่มจังหวัด)
ค่าเฉลี่ยปี 2559: ร้อยละ 11.15

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2558-2559 ภาคเหนือ มีสัดส่วนคนจนด้านรายจ่ายที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นบ้าง และมีสัดส่วนคนจนด้านรายจ่ายสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ 11.15 สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนคนจนด้านรายจ่ายในปี 2559 ที่ร้อยละ 15.88 สูงกว่าปีที่ผ่านมา และเป็นอันดับที่ 15 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด โดยอยู่ในกลุ่มต้องปรับปรุง อย่างไรก็ตาม ปัญหาคนจนยังเป็นประเด็นความท้าทายที่ต้องเฝ้าติดตามทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม

ตารางที่ 57 สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย (ร้อยละ)

กลุ่มจังหวัด	2557	2558	2559
ภาคเหนือ	15.37	10.30	11.70
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	17.94	13.34	15.88
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	21.31	14.50	15.88
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	15.30	9.93	11.26
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	6.95	3.53	4.59

จังหวัด	2557	2558	2559	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2559
เชียงใหม่	6.74	5.17	6.67	30
แม่ฮ่องสอน	46.08	32.19	39.21	76
ลำปาง	10.84	9.88	13.09	52
ลำพูน	8.11	6.11	4.53	20

สัดส่วนคนยากจนในพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2558-2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมีเพียงจังหวัดลำพูนเท่านั้นที่มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2559 จังหวัดลำพูนถือว่าเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนน้อยที่สุดในกลุ่ม อยู่ที่ร้อยละ 4.53 ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนคนจนสูงที่สุดอยู่ที่ ร้อยละ 39.21 ซึ่งหากเทียบกับสัดส่วนคนจนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2559 จะพบว่าจังหวัดในกลุ่มมีสัดส่วนคนจนที่น้อยกว่าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เกือบทั้งหมด ยกเว้นจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีสัดส่วนคนยากจนสูงที่สุดในประเทศ

ตารางที่ 58 สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ (ร้อยละ)

กลุ่มจังหวัด	2558	2560
ประเทศไทย		82.86
ภาคเหนือ	73.60	77.97
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	74.17	74.51
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	56.44	68.68
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	88.64	93.73
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	69.87	71.08

จังหวัด	2558	2560	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2560
เชียงใหม่	74.01	72.70	55
แม่ฮ่องสอน	43.68	32.85	74
ลำปาง	78.11	79.93	47
ลำพูน	81.00	91.15	29

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2558/2560 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยแต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคเหนือและต่ำกว่าบางกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือด้วยกัน นอกจากนี้ในบางจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่จังหวัดลำปางและลำพูน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สรุปประเด็นสำคัญด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มความเหลื่อมล้ำด้านรายได้สูงขึ้น และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศซึ่งสะท้อนจากค่าสัมประสิทธิ์จีนิเท่ากับ 0.420 (ค่าเฉลี่ยของประเทศ เท่ากับ 0. 420) เป็นอันดับที่ 7 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีสัดส่วนคนจนสูงอยู่ที่ร้อยละ 15.88 เป็นอันดับที่ 15 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดและมีอัตราพึงพิงสูงอยู่ที่ร้อยละ 52.09 (ค่าเฉลี่ยของประเทศ เท่ากับ 50.06) เป็นอันดับที่ 15 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมดเช่นกันด้านประเด็นด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสังคมคุณภาพ พัฒนาการศึกษา สุขภาพและเสริมสร้างการมีงานทำ

- โครงสร้างผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือบน 1 จะเห็นได้จาก ผู้มีรายได้น้อยมีจำนวน 733,642 คน คิดเป็นสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 24.0 ของประชากรในกลุ่มภาคเหนือล่าง 1 มากที่สุดคือจังหวัดเชียงใหม่ และในจำนวนดังกล่าว เป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน 560,387 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.3 ของประชากรในกลุ่ม นอกจากนี้ในจำนวนดังกล่าวเป็นผู้สูงอายุ 243,496 คนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของประชากรในกลุ่ม ในจำนวนดังกล่าวยังเป็นผู้พิการ 22,729 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.7 ของประชากรในกลุ่ม

- มีอัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 1.04 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอัตราการว่างงานของประเทศที่ร้อยละ 0.99 (ทั้งนี้ปี พ.ศ. 2558 มีอัตราการว่างงาน ร้อยละ 0.90 ยังอยู่สูงกว่าอัตราการว่างงานของประเทศที่ ร้อยละ 0.75) มีอัตราพึงพิงสูงอยู่ที่ร้อยละ 52.09 (ค่าเฉลี่ยของประเทศ เท่ากับ 50.06) เป็นอันดับที่ 15 จากกลุ่มจังหวัดทั้งหมด

- สัดส่วนคนยากจนในพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2558-2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีเพียงจังหวัดลำพูนเท่านั้นที่มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2559 จังหวัดลำพูนถือว่าเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนน้อยที่สุดในกลุ่ม อยู่ที่ร้อยละ 4.53 ในขณะที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนคนจนสูงที่สุดอยู่ที่ ร้อยละ 39.21 ซึ่งหากเทียบกับสัดส่วนคนจนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2559 จะพบว่าจังหวัดในกลุ่มมีสัดส่วนคนจนที่น้อยกว่าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เกือบทั้งหมด ยกเว้นจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีสัดส่วนคนยากจนสูงที่สุดในประเทศ

- สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2558/2560 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยแต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคเหนือและต่ำกว่าบางกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือด้วยกัน นอกจากนี้ในบางจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่จังหวัดลำปางและลำพูน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

2.3.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รูปภาพที่ 38 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อันดับ				ตัวชี้วัดด้านทรัพยากร/สวล. (ทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1			18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
				(2560)สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัด	31.67	72.96	ร้อยละ	1
				(2560)สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัด	2.39	6.51	ร้อยละ	1
				(2560)ผลตรวจวัดคุณภาพน้ำ (WQI)	55	45	คะแนน (1-100)	15
				(2560)สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ (ค่า AQI) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	97.33	97.92	ร้อยละ	10
				(2560)สัดส่วนขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์	33.37	10.64	ร้อยละ	18
				(2560) สัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	68.14	73.72	ร้อยละ	5
				(2560)ปริมาณขยะมูลฝอย	3,426	2,998	ตันต่อวัน	9
				(2560)ปริมาณการจัดการกากอุตสาหกรรมอันตรายที่เข้าสู่ระบบการจัดการ	101,466.20	14,053.68	ตัน	9
				(2560)จำนวนเรื่องร้องเรียนด้านปัญหามลพิษที่ได้รับแจ้งทั้งหมดในพื้นที่	24	19	เรื่อง	12

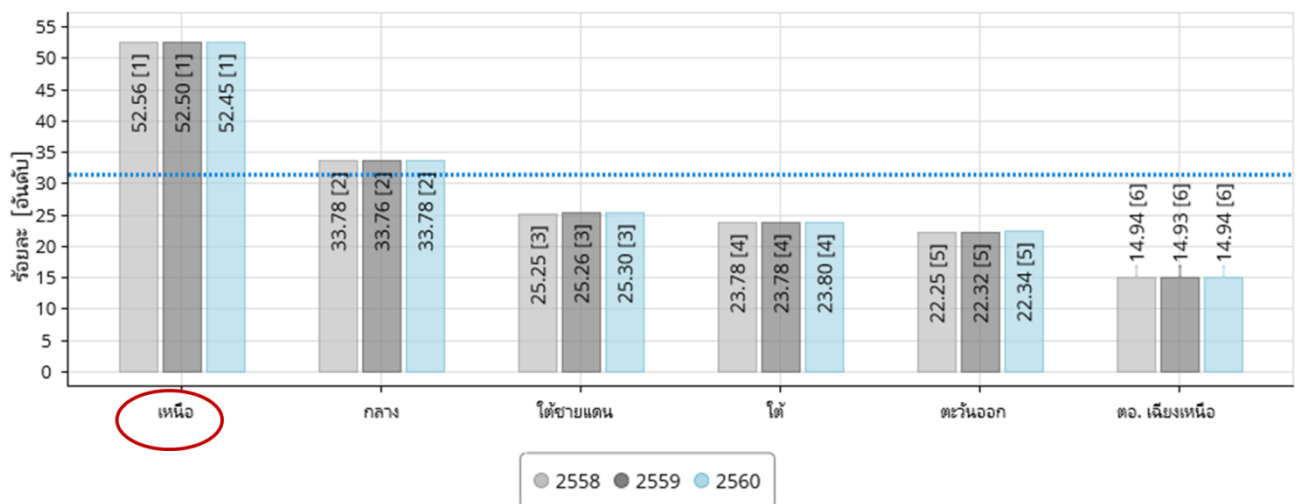
อันดับ				ตัวชี้วัดด้านทรัพยากร/สวล. (ภัยธรรมชาติ)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1			18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
				(2560)จำนวนระบบพยากรณ์และอุปกรณ์เตือนภัยล่วงหน้าในพื้นที่	173	198	ชิ้น	7
				(2560)สัดส่วนผู้ประสบอุทกภัย	6.08	5.95	ร้อยละ	12

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

สำหรับศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพพอใช้ถึงดีมากเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพ ปี 2560 ได้แก่ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัดเป็นร้อยละ 72.96 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ31.67) อยู่อันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด และสัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัดเป็นร้อยละ 6.51 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 2.39) อยู่อันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด (2560) สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ (ค่า AQI) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 97.92 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 97.33) อยู่อันดับที่ 10 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ยังมีที่ต้องปรับปรุงได้แก่ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ผลตรวจวัดคุณภาพน้ำ (WQI) ได้คะแนน 45 จากคะแนนเต็ม100 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (55 คะแนน) อยู่อันดับที่ 15 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด และสัดส่วนขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 10.64 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 33.37) อยู่อันดับที่ 18 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด เป็นต้น

รูปภาพที่ 39 แสดงสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัด (รายภาค)

--- ค่าเฉลี่ยปี 2560: 31.67

ตารางที่ 59 สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัด (ร้อยละ)

กลุ่มจังหวัด	2558	2559	2560
ประเทศไทย			31.67
ภาคเหนือ	52.56	52.50	52.45
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	73.19	73.11	72.91
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	53.89	53.71	53.53
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	48.49	48.48	48.55
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	21.70	21.74	21.79

จังหวัด	2558	2559	2560	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2560
เชียงใหม่	69.96	69.97	69.90	4
แม่ฮ่องสอน	86.99	86.55	86.50	1
ลำปาง	70.64	70.69	70.11	3
ลำพูน	56.90	57.10	57.43	8

ตารางที่ 60 สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัด (ร้อยละ)

กลุ่มจังหวัด	2558	2559	2560
ประเทศไทย			2.39
ภาคเหนือ	1.84	3.79	4.55
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1.97	4.65	6.51
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	2.39	3.87	4.30
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	1.80	3.96	4.21
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	1.02	1.82	2.02

จังหวัด	2558	2559	2560	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2560
เชียงใหม่	0.68	1.03	3.16	13
แม่ฮ่องสอน	1.05	1.23	3.02	15
ลำปาง	4.78	14.98	17.08	1
ลำพูน	3.11	3.44	3.55	11

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ตารางที่ 61 รายละเอียดเนื้อที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)				การเปลี่ยนแปลง (+/-)	
		ปี 2557 - 2558	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	ปี 2558 - 2559	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	ไร่	ร้อยละ
เชียงใหม่	13,834,594.19	9,678,957.48	69.96	9,680,150.64	69.97	1,193.16	0.01
แม่ฮ่องสอน	7,978,039.52	6,939,953.28	86.99	6,905,002.46	86.55	-34,950.82	-0.44
ลำปาง	7,805,168.84	5,513,656.85	70.64	5,517,481.66	70.69	3,824.81	0.05
ลำพูน	2,798,924.68	1,592,671.67	56.90	1,598,227.07	57.10	5,605.40	0.20
รวม	32,416,727.23	23,725,239.28	73.19	23,700,861.83	73.11	-24,327.45	-0.08

ที่มา : กรมป่าไม้/แผนพัฒนาภูมิคุ้มกันภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ลดลงเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนพื้นที่ป่าไม้ เท่ากับ 23,700,861.83 ไร่ ลดลงจำนวน 24,327.45 ไร่ จากปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีจำนวน 23,725,239.28 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.08 โดยเป็นการลดลงในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำหรับพื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดจะอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นหลัก ตามมาด้วยจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลำปางและลำพูนตามลำดับ

สถานการณ์หมอกควันไฟป่า

ปัญหาหมอกควันไฟป่าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 อันเนื่องมาจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่เป็นหุบเขาล้อมรอบพื้นที่ราบมีลักษณะคล้ายแอ่งกระทะ การเพิ่มขึ้นของประชากรประกอบกับกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ในสภาพพื้นที่ภูเขา เกษตรกรจึงนิยมใช้วิธีเตรียมพื้นที่ด้วยการเผาเศษซากวัชพืชให้ทันต่อการเพาะปลูกในฤดูฝน รวมทั้งผลจากหมอกควันข้ามแดนซึ่งจากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความ

ร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่โขง ดังนั้น ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายนของทุกปีจะเป็นช่วงที่มีปัญหาหมอกควันไฟป่าส่งผลต่อปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย เด็กและคนชรา บดบังทัศนียภาพส่งผลต่อการมองเห็นในการใช้รถยนต์ทางพหุทางอากาศก่อให้เกิดอุบัติเหตุซึ่งเป็นที่มาของการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินได้รวมถึงกระทบต่อ ภาคการท่องเที่ยวทำให้ขาดรายได้ในช่วงที่เกิดหมอกควันไฟป่า

ตารางที่ 62 แสดงจุดความร้อน (hotspot) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2559– 2560

จังหวัด	จำนวนจุดความร้อน (hotspot)		ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจำนวนจุดความร้อน
	2559	2560	
เชียงใหม่	2,005	904	- 54.91
แม่ฮ่องสอน	1,379	1,188	- 13.85
ลำปาง	827	663	-19.64
ลำพูน	250	333	33.20
รวม	4,461	3,088	- 30.77

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ในปี 2559 พบจุดความร้อนสะสม จำนวน 4,461 จุด พบจุดความร้อน (Hotspot) มากที่สุดในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2,005 จุดและแม่ฮ่องสอน จำนวน 1,379 จุด ส่วนในปี 2560 มีจำนวนจุดความร้อน (Hotspot) รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,088 จุด ลดลงจากปี 2559 ร้อยละ 30.77 สำหรับจังหวัดที่จุดความร้อนสะสมไม่ลดลงคือจังหวัดลำพูน

ตารางที่ 63 จุดความร้อนสะสม (Hotspot) แบ่งตามพื้นที่การใช้ประโยชน์ ปี พ.ศ. 2559

จังหวัด	จุดความร้อนสะสม (Hotspot) ปี พ.ศ. 2560 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 30 เมษายน 2560						รวม
	ป่าอนุรักษ์	ป่าสงวนแห่งชาติ	เขตสปก.	พื้นที่เกษตร	พื้นที่ริมทางหลวง (250 เมตร)	ชุมชนและอื่น ๆ	
เชียงใหม่	358	343	29	28	48	71	904
แม่ฮ่องสอน	635	467	0	20	32	34	1,188
ลำปาง	97	366	73	36	46	45	663
ลำพูน	136	132	11	13	25	16	333
รวม	1,253	1,308	113	97	151	166	3,088

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิศาสตร์สารสนเทศ (องค์การมหาชน)/

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

เมื่อแบ่งตามพื้นที่การใช้ประโยชน์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2560 พบจุดความร้อน (Hotspot) เกิดในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมากที่สุด จำนวน 1,308 จุด รองลงมาเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน 1,253 จุด พื้นที่ชุมชนและอื่น ๆ จำนวน 166 จุด พื้นที่ริมทางหลวง จำนวน 151 จุด พื้นที่ เขต สปก. จำนวน 113 จุดและ พื้นที่เกษตร จำนวน 97 จุด ตามลำดับ

ตารางที่ 64 ค่าคุณภาพอากาศ (PM10) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน ปี พ.ศ. 2559 – 2560

ปี	รายการ	ค่าคุณภาพอากาศ (PM10) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน			
		เชียงใหม่	แม่ฮ่องสอน	ลำปาง	ลำพูน
2559	จำนวนวัน	26 วัน	25 วัน	27 วัน	10 วัน
	ปริมาณสูงสุด	199 (26 มี.ค. 59)	264 (20 มี.ค.59)	233 (21 มี.ค.59)	175 (11 ก.พ.59)
2560	จำนวนวัน	5 วัน	18 วัน	34 วัน	2 วัน
	ปริมาณสูงสุด	153 (24 มี.ค. 60)	178 (20,24 มี.ค.60)	237 (24 มี.ค.60)	131 (24 ก.พ.60)

ที่มา: สำนักจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

สำหรับสถานการณ์คุณภาพอากาศ พบว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-เมษายน 2559 พบฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) สูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน 88 วัน (เพิ่มขึ้น 9 วัน จากปี 2558) โดยค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง สูงสุด เท่ากับ 217 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขณะที่ในปี 2559 พบฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) สูงเกินค่ามาตรฐาน จำนวน 59 วัน ซึ่งลดลงจากปี 2559 จำนวน 29 วัน ค่าคุณภาพอากาศ (PM₁₀) โดยเฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐานสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี และจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีค่า PM₁₀ เกินค่ามาตรฐานสูงสุด

ตารางที่ 65 สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ(ค่า AQI) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน(ร้อยละ)

กลุ่มจังหวัด	2558	2559	2560
ประเทศไทย			97.33
ภาคเหนือ	94.56	93.78	98.54
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	94.40	93.99	97.92
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	94.94	93.10	99.44
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	-	100	96.99
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	93.60	92.60	99.73

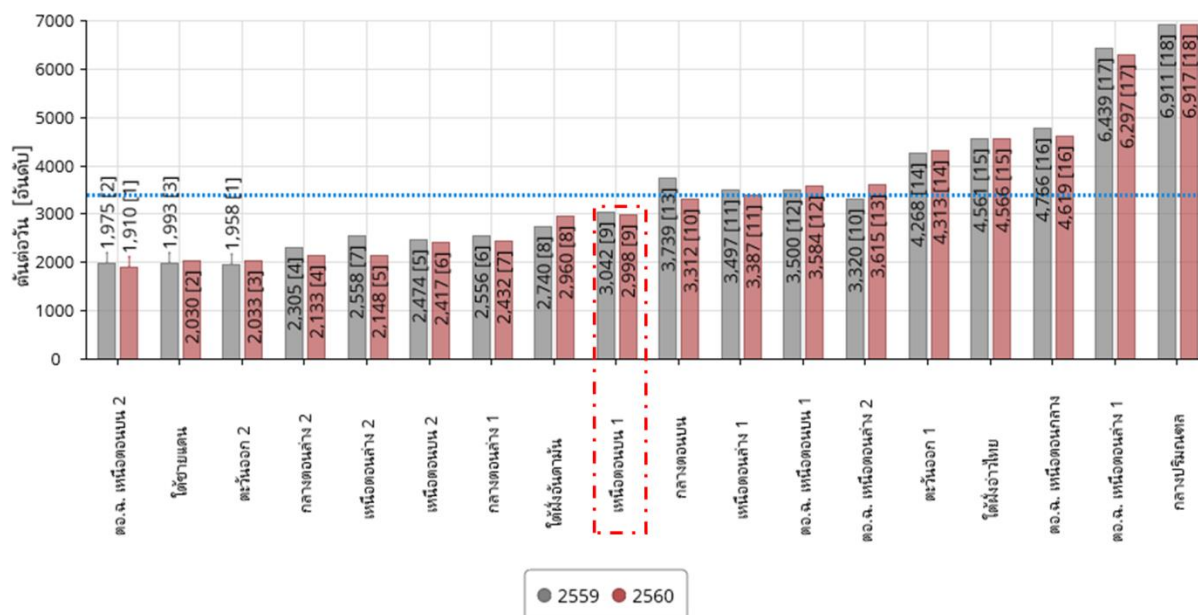
จังหวัด	2558	2559	2560	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2560
เชียงใหม่	95.48	92.08	99.45	13
แม่ฮ่องสอน	90.34	93.17	95.34	28
ลำปาง	94.33	94.59	97.43	24
ลำพูน	95.5	96.13	99.42	14

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา<http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2559-2560 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ(ค่า AQI) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคเหนือ และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือด้วยเช่นกันเมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พบว่ามีค่าสัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ(ค่า AQI) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยปี 2560 จังหวัดเชียงใหม่มีค่าร้อยละ 99.45 จังหวัดลำพูนมีค่าร้อยละ 99.42 ซึ่ง 2 จังหวัดนี้มีค่าสูงกว่ากลุ่มจังหวัดและภาคเหนือ สำหรับจังหวัดลำปางมีค่าร้อยละ 97.43 และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีค่าร้อยละ 95.34 มีค่าต่ำกว่ากลุ่มจังหวัดและภาคเหนือตามลำดับ

รูปภาพที่ 40 แสดงปริมาณขยะมูลฝอย รายกลุ่มจังหวัด

--- ค่าเฉลี่ยปี 2560: 3,426 ตันต่อวัน

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2559-2560 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีปริมาณขยะมูลฝอย 3,042 ตันต่อวัน และ 2,998 ตันต่อวัน ลดลงตามลำดับ และมีจำนวนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 3,426 ตันต่อวัน เป็นอันดับที่ 9 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อยู่ในกลุ่มพอใช้ซึ่งเป็นประเด็นความท้าทายที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ต้องเฝ้าระวังและจัดการกับปริมาณขยะที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับแนวโน้มของประเทศ

ตารางที่ 66 แสดงปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

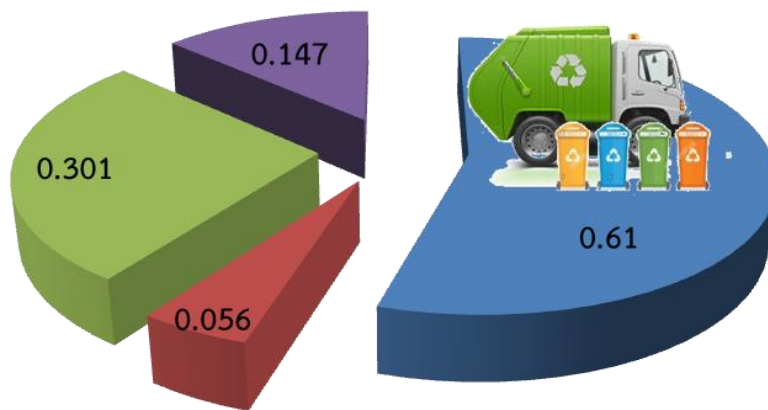
จังหวัด	จำนวน อปท. (แห่ง)	อปท.ที่มีการให้บริการ เก็บรวบรวมขนส่งขยะ มูลฝอย (แห่ง)	อปท.ที่ไม่มี การให้บริการเก็บรวบรวม ขนส่ง ขยะมูลฝอย (แห่ง)	ปี 2559 ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/ปี)	ปี 2560 ปริมาณขยะที่ เกิดขึ้น (ตัน/ปี)	ปี 2559 ปริมาณขยะ สะสม (ตัน)
เชียงใหม่	210	149	61	605,351.16	421,421.70	42,978.90
แม่ฮ่องสอน	49	25	24	56,798.79	56,727.00	533.22
ลำปาง	103	64	39	301,211.50	116,678.24	43,316.68
ลำพูน	57	31	26	146,974.96	86,840.71	131.28
รวม	419	269	150			

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 (ข้อมูล จังหวัดเชียงใหม่,จังหวัดแม่ฮ่องสอน,จังหวัดลำพูน)สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 (ข้อมูล จังหวัดลำปาง) /แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

รูปภาพที่ 41 ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 แยกตามจังหวัด (ล้านตัน / ปี)

ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (ล้านตัน/ปี)

■ เชียงใหม่ ■ แม่ฮ่องสอน ■ ลำปาง ■ ลำพูน

ที่มา: แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (พ.ศ. 2561 -2564) (ฉบับทบทวน)

ในปี พ.ศ. 2559 จังหวัดเชียงใหม่มีปริมาณขยะมากที่สุด 0.61 ล้านตันต่อปี รองลงมา คือ จังหวัดลำปาง 0.301 ล้านตัน และจังหวัดลำพูน 0.147 ล้านตัน ตามลำดับ สำหรับจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีขยะ 0.056 ล้านตัน

อย่างไรก็ดี ทั้ง 4 จังหวัดมีปริมาณขยะไม่เกินค่ามาตรฐาน (1.1 กก./คน/วัน) โดยจังหวัดลำปางมีปริมาณขยะเพียง 0.64 กก./คน/วัน ทั้งจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน เฉลี่ย 1.0 กก./คน/วัน สำหรับจังหวัดลำพูน 1.09 กก./คน/วัน

สรุปประเด็นสำคัญด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- สำหรับศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพพอใช้ถึงดีมากเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้จากตัวชี้วัดระดับการพัฒนาศักยภาพ ปี 2560 ได้แก่ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัดเป็นร้อยละ 72.96 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ31.67) อยู่อันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด และสัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัดเป็นร้อยละ 6.51 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 2.39) อยู่อันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด (2560) สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศ (ค่า AQI) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 97.92 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ(ร้อยละ 97.33) อยู่อันดับที่ 10 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ยังมีต้องปรับปรุงได้แก่ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ผลตรวจวัดคุณภาพน้ำ (WQI) ได้คะแนน 45 จากคะแนนเต็ม100 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (55 คะแนน) อยู่อันดับที่ 15 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด และสัดส่วนขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 10.64 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 33.37) อยู่อันดับที่ 18 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด เป็นต้น

- ปัญหาหมอกควันไฟป่าเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 อันเนื่องมาจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่เป็นหุบเขาล้อมรอบพื้นที่ราบมีลักษณะคล้ายแอ่งกระทะ การเพิ่มขึ้นของประชากรประกอบกับกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับเพาะปลูกในสภาพพื้นที่ภูเขา เกษตรกรจึงนิยมใช้วิธีเตรียมพื้นที่ด้วยการเผาเศษซากวัชพืชให้ทันต่อการเพาะปลูกในฤดูฝน รวมทั้งผลจากหมอกควันข้ามแดนซึ่งจากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่โขง ดังนั้น ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายนของทุกปีจะเป็นช่วงที่มีปัญหาหมอกควันไฟป่าส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย เด็กและคนชรา บดบังทัศนียภาพส่งผลกระทบต่อกรมมองเห็นในการใช้เวทยานพาหนะอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุซึ่งเป็นที่มาของการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินได้ รวมถึงกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวทำให้ขาดรายได้ในช่วงที่เกิดหมอกควันไฟป่า

- ปัญหาร้ายธรรมชาติบ่อยครั้งและรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่าไม้ การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลจากภาวะโลกร้อนและสภาพอากาศแปรปรวน ส่งผลก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติตามมารวมทั้งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน

- ปริมาณขยะ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับแนวโน้มของประเทศ โดยปริมาณขยะของจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแนวโน้มลดลง จังหวัดในกลุ่มจึงต้องมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยการบูรณาการการทำงานเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน เป็นต้น รวมถึงจัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างค่านิยมในการทิ้งขยะของประชาชนให้ถูกต้องและกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ยังต้องให้ความสำคัญกับปัญหาสภาวะแวดล้อมอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของเมือง และความหนาแน่นของประชากร เช่น ปัญหาน้ำเสีย ซึ่งในปัจจุบันมีปัญหที่ต้องเฝ้าระวังและเร่งรัดแก้ไข คือ แม่น้ำกว๊นาซึ่งเป็นแม่น้ำสำคัญที่สุดสายหนึ่งของจังหวัดลำพูน

2.3.8 ความมั่นคง

รูปภาพที่ 42 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นด้านความมั่นคงของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

อันดับ			ตัวชี้วัดด้านความมั่นคง (ด้านครอบครัว ความอบอุ่น)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1		18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2560)สัดส่วนของครอบครัวขยาย	37.41	32.36	ร้อยละ	13
			(2559)สัดส่วนผู้สูงอายุอยู่ลำพังคนเดียว	6.62	9.00	ร้อยละ	17
			(2560)อัตราการจดทะเบียนหย่า	6	6	คู่ต่อพันครัวเรือน	15
			(2560)อัตราเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	6	5	เหตุการณ์ต่อแสนครัวเรือน	7

อันดับ			ตัวชี้วัดด้านความมั่นคง (ด้านคุณภาพชีวิต และชุมชน)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1		18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2557)สัดส่วนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่อจำนวนหมู่บ้าน	55.72	102.45	ร้อยละ	1
			(2556)สัดส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อจำนวนหมู่บ้าน	41.65	47.24	ร้อยละ	5
			(2560)จำนวนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน	130.37	207.40	แห่ง	4
			(2561)สัดส่วนครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ชุมชนหรือท้องถิ่น	99.54	99.77	ร้อยละ	7
			(2559)สัดส่วนครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง	78.81	76.62	ร้อยละ	12
			(2560)สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ในครัวเรือน	82.86	74.51	ร้อยละ	12
			(2561)สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 45 ลิตรต่อวัน	99.83	99.51	ร้อยละ	16
			(2561)สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี	99.84	99.78	ร้อยละ	14
			(2560)สัดส่วนผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ในห้องนอนชั้นล่างหรืออยู่บ้านชั้นเดียว	80.74	72.47	ร้อยละ	15
			(2560)สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีห้องน้ำส้วมแบบโถนั่งห้อยเท้าภายในบ้าน	46.93	56.63	ร้อยละ	5

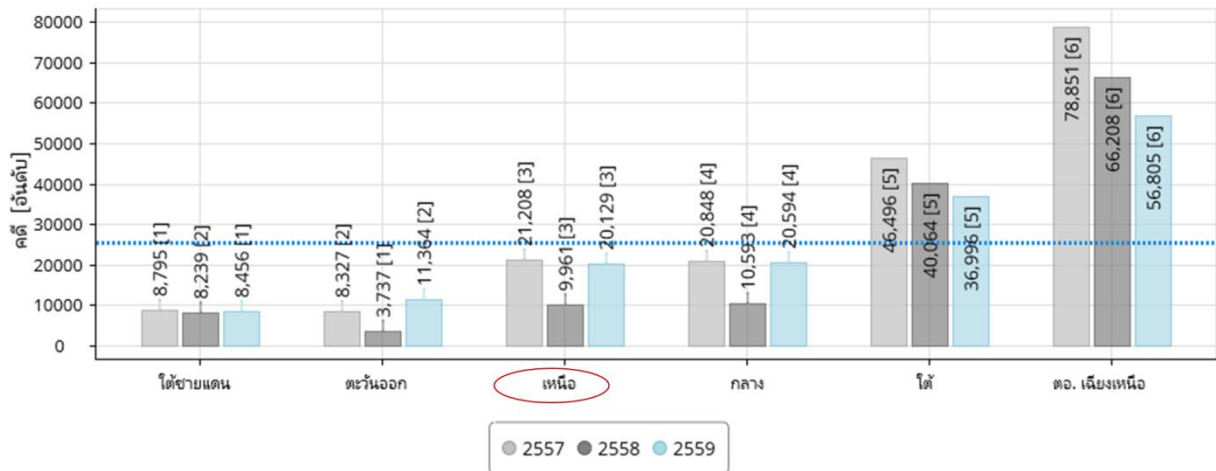
อันดับ			ตัวชี้วัดด้านความมั่นคง (ความสงบสุข และปัญหาในสังคม)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1		18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2561)อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน	36.92	35.27	รายต่อประชากรแสนคน	11
			(2560)จำนวนคดียาเสพติด	8,575	3,567	คดี	2
			(2559)อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน	86	86	คดีต่อประชากรแสนคน	9
			(2559)สัดส่วนคดีที่จับกุมได้ต่อคดีที่รับแจ้ง	68.25	56.22	ร้อยละ	16
			(2560)อัตราเด็กที่อยู่ในการคุมประพฤติ	0	0	คดีต่อเยาวชนพันคน	8
			(2559)อัตราการคลอดในมารดาอายุ 15-19 ปี	43	35	รายต่อหญิงวัยเดียวกันพันคน	3
			(2559)อัตราการคลอดในมารดาอายุ 10-14 ปี	1	2	รายต่อหญิงวัยเดียวกันพันคน	14

อันดับ			ตัวชี้วัดด้านความมั่นคง (หลักประกันทางสังคม)	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดเหนือตอนบน 1		
1		18			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
			(2558)สัดส่วนประชากรในการเข้าถึงสวัสดิการ	99.95	99.94	ร้อยละ	14
			(2560)สัดส่วนประชากรผู้ใช้สิทธิประกันสุขภาพ	20.58	23.23	ร้อยละ	2
			(2560)สัดส่วนแรงงานในระบบที่อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน	5.79	7.23	ร้อยละ	4
			(2560)สัดส่วนแรงงานที่เป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติต่อกำลังแรงงานทั้งหมด	1.54	1.97	ร้อยละ	7
			(2561)สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน ชุมชน หรือภาครัฐ	99.95	99.91	ร้อยละ	14

หมายเหตุ: การคำนวณค่าลำดับใช้ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดปริมาณลูกโซ่ ข้อมูลตัวชี้วัดปี 2559

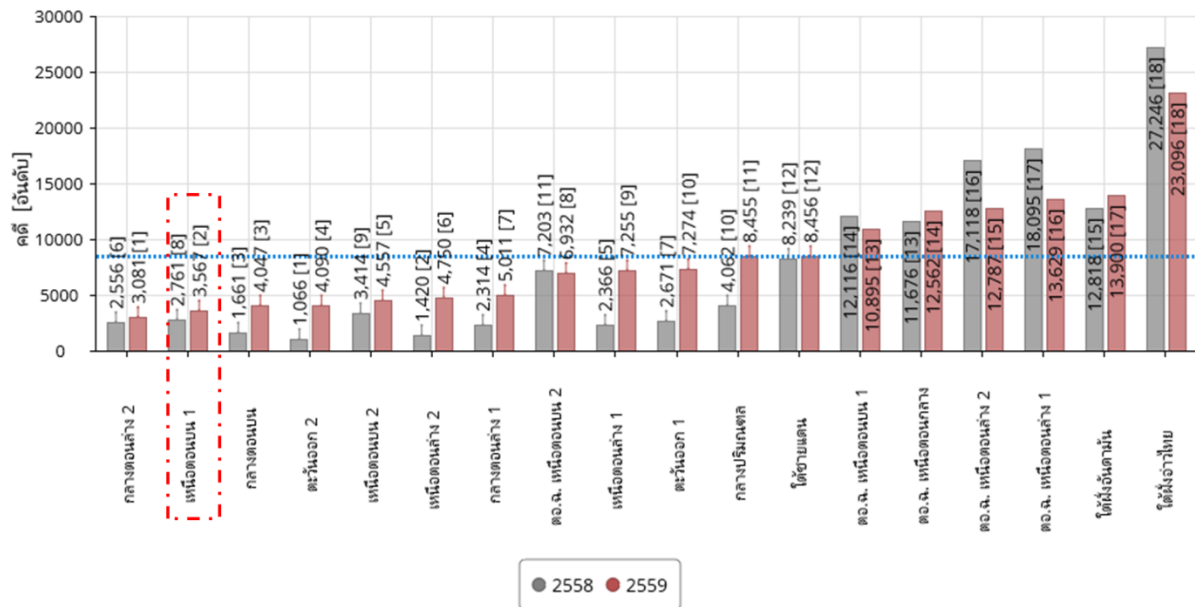
รูปภาพที่ 43 แสดงจำนวนคดียาเสพติด (รายภาค)

--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: 25,724 คดี

รูปภาพที่ 44 จำนวนคดียาเสพติด (รายกลุ่มจังหวัด)

--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: 8,575 คดี

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ภาคเหนือ มีจำนวนคดียาเสพติดมีแนวโน้มลดลงบ้าง และมีจำนวนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทุกภาค 25,724 คดี เป็นอันดับที่ 3 ของทุกภาค อยู่ในกลุ่มดี อย่างไรก็ตาม ปัญหายาเสพติดยังเป็นประเด็นความท้าทายที่ต้องเฝ้าระวัง

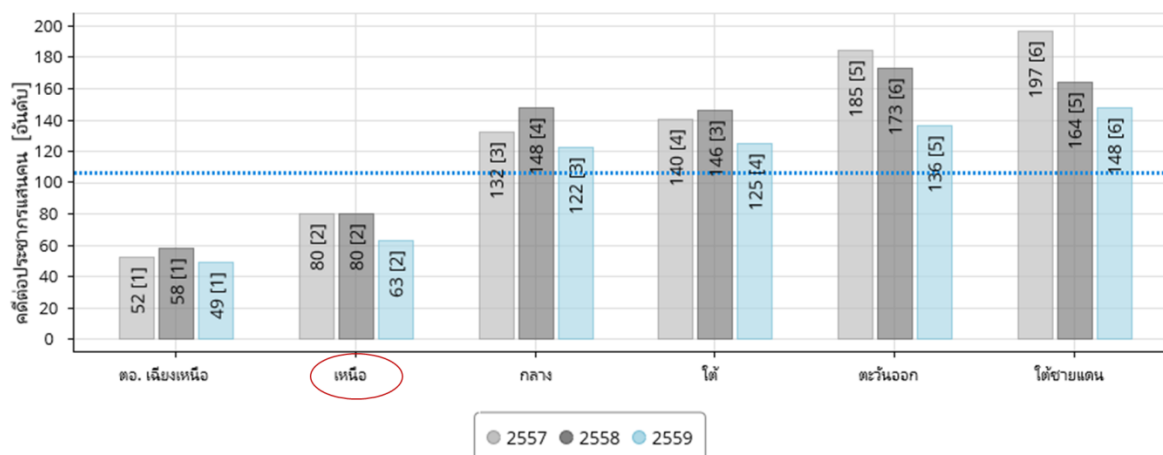
ตารางที่ 67 สถิติจำนวนคดีอาชญากรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (คดี)

กลุ่มจังหวัด	2557	2558	2559	จังหวัด	2557	2558	2559	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2559
ภาคเหนือ	21,208	9,961	20,129	เชียงใหม่	3,095	1,893	2,173	52
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	4,513	2,761	3,567	แม่ฮ่องสอน	70	46	84	1
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	5,801	3,414	4,557	ลำปาง	429	325	444	7
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	6,934	2,366	7,255	ลำพูน	919	497	866	19
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	3,960	1,420	4,750					

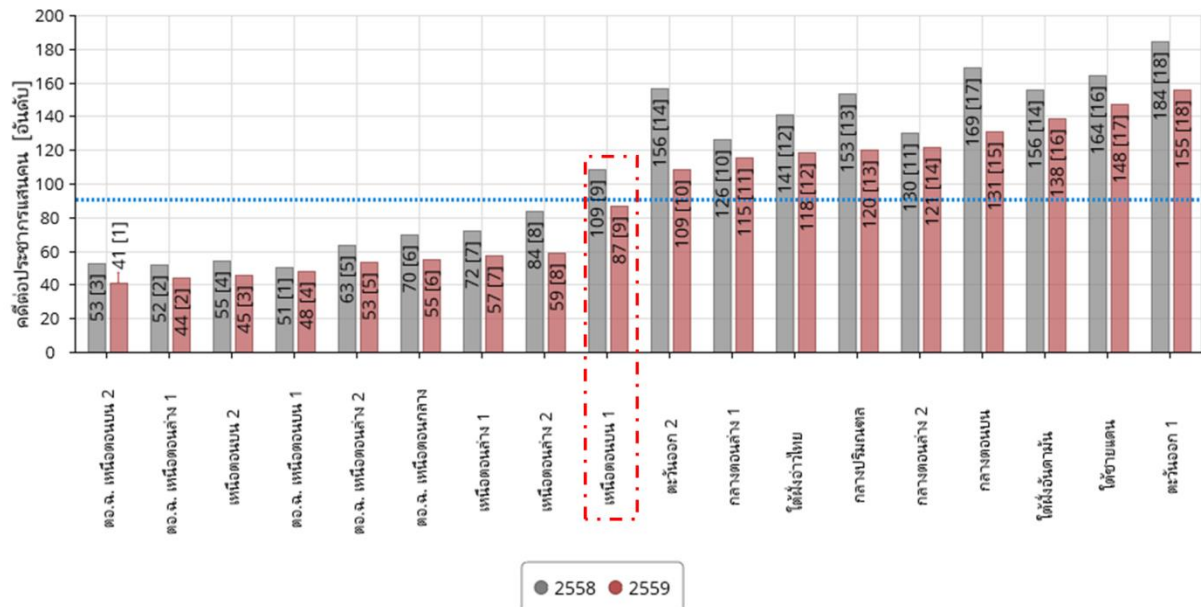
ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนคดีอาชญากรรมลดลงบ้าง โดยมีจำนวนคดีอาชญากรรม 3,567 คดี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ 8,547 คดีและมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของเกือบกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือด้วยกัน โดยเป็นอันดับที่ 2 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พบว่ามีจำนวนคดีอาชญากรรม มากน้อยแตกต่างกัน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนคดีอาชญากรรมสูงที่สุด โดยปี 2559 จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนคดีอาชญากรรม 2,173 คดี จังหวัดลำพูนมีจำนวนคดีอาชญากรรม 866 คดีสำหรับจังหวัดลำปางมีจำนวนคดีอาชญากรรม 444 คดี เป็นอันดับที่ 7 ของทั้ง 76 จังหวัด และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนคดีอาชญากรรม 84 คดี เป็นอันดับที่ 1 ของทั้ง 76 จังหวัด ตามลำดับ

รูปภาพที่ 45 อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน (รายภาค)
--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: 107 (คดี:100,000 คน)

รูปภาพที่ 46 อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน (รายกลุ่มจังหวัด)
 --- ค่าเฉลี่ยปี 2559: 91 (คดี:100,000 คน)

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ภาคเหนือมีสถิติอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน ที่มีแนวโน้มลดลงบ้าง และมีจำนวนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 107 (คดี:100,000 คน) เป็นอันดับที่ 2 ของทุกภาค สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสถิติอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน ที่มีแนวโน้มลดลงมาก จัดอยู่ในอันดับที่ 9 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ปัญหาการเกิดคดีอาชญากรรมยังเป็นประเด็นความท้าทายที่ต้องเฝ้าระวัง

ตารางที่ 68 อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน(คดี:100,000 คน)

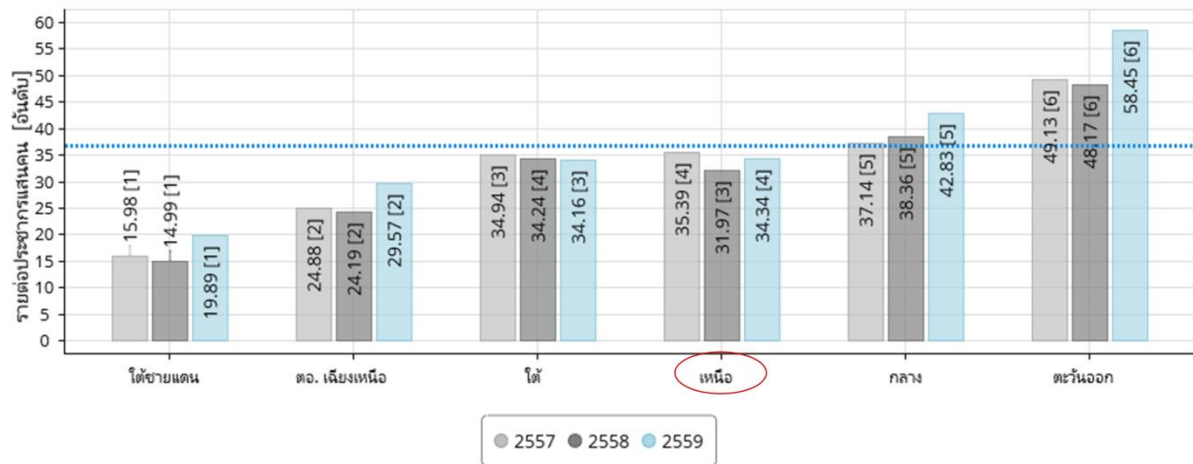
กลุ่มจังหวัด	2557	2558	2559	จังหวัด	2557	2558	2559	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2559
ภาคเหนือ	80	80	63	เชียงใหม่	130	127	112	51
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	104	109	87	แม่ฮ่องสอน	73	72	48	17
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	53	55	45	ลำปาง	65	89	51	20
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	75	72	57	ลำพูน	86	94	68	35
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	85	84	59					

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสถิติอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคนลดลง แต่ยังมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดในภาคเหนือด้วยกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พบว่ามีสถิติอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน มากน้อยแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีสถิติอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน สูงที่สุด โดยปี 2559 จังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการเกิดคดีอาชญากรรม 112 (คดี:100,000 คน)เป็นอันดับที่ 51 ของทั้ง 76 จังหวัด จังหวัดลำพูนมีอัตราการเกิดคดีอาชญากรรม 68 (คดี:100,000 คน)เป็นอันดับที่ 35 ของทั้ง 76 จังหวัด สำหรับจังหวัดลำปางมีอัตราการเกิดคดีอาชญากรรม 51 (คดี:100,000 คน) เป็นอันดับที่ 20 ของทั้ง 76 จังหวัด และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอัตราการเกิดคดีอาชญากรรม 48 (คดี:100,000 คน) เป็นอันดับที่ 17 ของทั้ง 76 จังหวัด ตามลำดับ

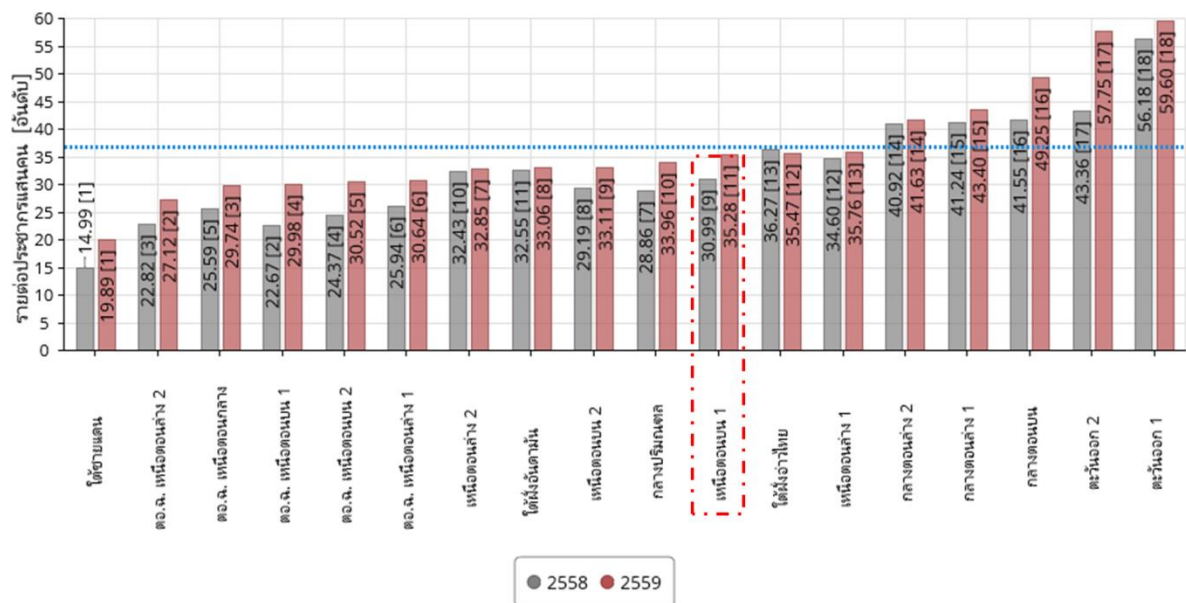
รูปภาพที่ 47 อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน (รายภาค)

--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: 36.92 (ราย: 100,000คน)

รูปภาพที่ 48 อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน (รายกลุ่มจังหวัด)

--- ค่าเฉลี่ยปี 2559: 36.92 (ราย:100,000คน)

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ภาคเหนือมีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน ในจำนวนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 36.92 (รายได้: 100,000คน) เป็นอันดับที่ 4 ของทุกภาค สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสถิติอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน จัดอยู่ในอันดับที่ 11 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดอยู่ในกลุ่มพอใช้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาการอุบัติเหตุบนท้องถนนยังเป็นประเด็นความท้าทายที่ต้องบูรณาการหน่วยงานต่างๆในการเฝ้าระวัง

ตารางที่ 69 อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน (รายได้: 100,000 คน)

กลุ่มจังหวัด	2557	2558	2559
ภาคเหนือ	35.39	31.97	34.34
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	32.02	30.99	35.28
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	34.27	29.19	33.11
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	38.29	34.60	35.76
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	36.26	32.43	32.85

จังหวัด	2557	2558	2559	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด ปี 2559
เชียงใหม่	37.61	32.70	40.93	50
แม่ฮ่องสอน	16.17	14.96	18.17	2
ลำปาง	34.10	34.62	39.44	49
ลำพูน	42.18	41.69	42.66	55

ที่มา: เครื่องมือวัดระดับการพัฒนา, <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking2561/>

ในปีช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสถิติมีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคนเพิ่มขึ้น และยังมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคเหนือและเกือบทุกกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือด้วยเช่นกันเมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พบว่าสถิติมีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน มากน้อยแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคนสูงที่สุด โดยปี 2559 จังหวัดเชียงใหม่มีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน 40.93 (รายได้:100,000 คน) เป็นอันดับที่ 50 ของทั้ง 76 จังหวัด รองลงมาเป็นจังหวัดลำพูนมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน 42.66 (รายได้:100,000 คน) เป็นอันดับที่ 55 ของทั้ง 76 จังหวัด สำหรับจังหวัดลำปางมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน 39.44 (รายได้:100,000 คน) เป็นอันดับที่ 49 ของทั้ง 76 จังหวัด และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน 18.17 (รายได้: 100,000 คน) เป็นอันดับที่ 2 ของทั้ง 76 จังหวัด ตามลำดับ

สรุปประเด็นสำคัญด้านความมั่นคง

สถานการณ์ความมั่นคงของครอบครัว พื้นที่ภาคเหนือตอนบน 1 ปี 2559

- รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยอยู่ที่ 20,022.48 บาทต่อเดือน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ 23,225.75 บาทต่อเดือน และเป็นอันดับที่ 13 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด
- สัดส่วนของครอบครัวขยายร้อยละ 32.36 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ ร้อยละ 37.16 และเป็นอันดับที่ 13 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด
- สัดส่วนคนอายุ 15-59 ปี มีอาชีพและมีรายได้ ร้อยละ 98.55 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ เล็กน้อย ร้อยละ 98.99 และเป็นอันดับที่ 15 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด นอกจากนี้สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้ ร้อยละ 88.81 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ ร้อยละ 92.78 และเป็นอันดับที่ 18 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด รวมทั้งอัตราพึ่งพิงร้อยละ 52.09 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ ร้อยละ 50.52 และเป็นอันดับที่ 15 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด แสดงถึงสถานะความไม่มั่นคงของครอบครัว จึงเป็นประเด็นท้าทายที่เข้าข่ายต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่

อาจจะเชื่อมโยงต่อความมั่นคงทางสังคม ความยากจน และอาจเชื่อมโยงสู่ปัญหายาเสพติดต่อไป
ถึงแม้อัตราเด็กที่อยูในการคุมประพฤติมีจำนวน 0.24 คดีต่อเยาวชนพันคน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ
ทั้งประเทศเล็กน้อย 0.37 คดีต่อเยาวชนพันคนและอยู่เป็นอันดับที่ 8 ของทุกกลุ่ม

แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 1 ปี 2559

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีจำนวนคดียาเสพติดลดลงบ้าง โดยมีจำนวนคดียาเสพติด 3,567 คดี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ 8,547 คดีและมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของเกือบกลุ่ม จังหวัดในภาคเหนือด้วยกัน โดยเป็นอันดับที่ 2 ของกลุ่มจังหวัดทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พบว่ามีจำนวนคดียาเสพติด มากน้อยแตกต่างกัน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนคดียาเสพติดสูงที่สุด
- พฤติการณ์การกลุ่มการค้าภายในประเทศในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนจากข้อมูลที่ผ่านมา
 - (1) กลุ่มการค้าภายในประเทศตามแนวชายแดนยังคงเป็นกลุ่มชนเผ่ามีการจัดตั้งเป็นเครือข่าย – องค์กรอาชญากรรมในลักษณะข้ามชนเผ่า
 - (2) รูปแบบการนำเข้าในพื้นที่ชายแดนบริเวณจุดตรวจ/ด่าน ใช้การซุกซ่อนตามช่องว่างในร่างกาย สำหรับการลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ตอนในยังคงใช้การ ซุกซ่อนในรถยนต์ส่วนบุคคล
 - (3) กลุ่มผู้ลำเลียงชนเผ่ามีศักยภาพในการลำเลียงเข้าถึงพื้นที่ตอนในและมีแนวโน้มเชื่อมกับผู้ค้ายาเสพติดชาวต่างชาติ ยาเสพติดหลักได้แก่ เฮโรอีน ยาบ้า และไอซ์
- แนวโน้มระยะต่อไปคาดว่า รูปแบบการค้าและการลักลอบลำเลียงยาเสพติดในประเทศ อาจจะมี ความซับซ้อนและการต่อต้านการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้นโดยการอาศัยเทคโนโลยีการ ติดต่อสื่อสารสมัยใหม่ผ่านโทรศัพท์มือถือมาใช้ในการค้า/ลำเลียง นอกจากนี้ความซับซ้อนในการ ดำเนินงานด้านธุรกรรมการเงิน เช่น การโอนเงินค่ายาเสพติด ต่างๆ ก็จะมีเพิ่มมากขึ้น มีการตัด ตอนเพื่อป้องกันการสืบสวน การจับกุมส่วนใหญ่จะได้เพียงผู้ที่รับจ้างมาดำเนินการ ไม่สามารถ จับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่หรือผู้ที่อยู่เบื้องหลังได้ เช่นเดียวกับการยึดทรัพย์สินผู้กระทำ ความผิดจะทำได้ยากขึ้น มูลค่าทรัพย์สินที่ยึดได้จะลดลง

แนวโน้มสถานการณ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในปีช่วงปี พ.ศ. 2557-2559

- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสถิติอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคนลดลง บ้าง แต่ยังมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้งหมดในภาคเหนือด้วยกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจาก ทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พบว่ามีสถิติอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อ ประชากรแสนคน มากน้อยแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีสถิติอัตราการเกิดคดี อาชญากรรมต่อประชากรแสนคน สูงที่สุด
- นอกจากนั้นกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีสถิติมีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อ ประชากรแสนคนเพิ่มขึ้น และยังมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคเหนือและเกือบทุกกลุ่มจังหวัดใน ภาคเหนือด้วยกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พบว่า สถิติมีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน มากน้อยแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคนสูง ที่สุด

2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด

2.4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)

- S1 เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีพื้นฐานเอื้อต่อการพัฒนาเชื่อมโยงกลุ่มประเทศต่างๆ ได้แก่ GMS BIMSTECs และประเทศอาเซียน
- S2 มีประวัติศาสตร์ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมล้านนา และกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตลักษณ์ทรงคุณค่า และเสน่ห์ที่โดดเด่น เอื้อต่อการพัฒนาและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ
- S3 เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา มีผลงานวิจัยและพัฒนา และสร้างองค์ความรู้เทคโนโลยีที่มีศักยภาพเอื้อต่อการพัฒนาพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตการเกษตรและการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป เป็นต้น
- S4 ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนเป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญของภาคเหนือและของประเทศ เช่น ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำกก ลุ่มน้ำสาละวิน
- S5 มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและมีชื่อเสียงระดับประเทศและต่างประเทศ
- S6 เป็นแหล่งผลิตหัตถอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือและมีความหลากหลาย แหล่งผลิตส่วนใหญ่กระจายในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งจำหน่ายหลัก และเป็นเมือง UNESCO's Creative City Network (สาขา Crafts and Folk Art) รวมทั้งเป็นฐานการผลิตหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ฐานความรู้ ด้านเทคโนโลยีศิลปวัฒนธรรมและการออกแบบร่วมสมัย เพื่อตอบสนองต่อกระแสความต้องการของตลาดและสินค้าหัตถกรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มสู่งานหัตถศิลป์
- S7 มีการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในกลุ่มซอฟต์แวร์ และดิจิทัลคอนเทนต์ โดยโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และดิจิทัลคอนเทนต์ มีการขยายตัวเฉลี่ย ของจำนวนผู้ประกอบการสูงถึงร้อยละ 29.4 ต่อปี โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นเมืองสำหรับนักพัฒนางานดิจิทัล (Best City for Digital Nomads) ซึ่งปัจจุบันมีการพัฒนาธุรกิจ Startup โดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA ภาคเหนือ) และมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ได้ให้การสนับสนุน
- S8 มีศักยภาพในการพัฒนาด้านเกษตรประณีต เกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะพืชผักและดอกไม้เมืองหนาวสำหรับตลาดเฉพาะที่มีกำลังซื้อสูง และพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น อาหารเสริมสุขภาพ Functional Food และผลิตภัณฑ์เวชสำอางต่างๆ เป็นต้น
- S9 มีแหล่งน้ำพุร้อนหลายแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ลำปางและแม่ฮ่องสอนที่สามารถพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มต่อการให้บริการเชิงสร้างสรรค์ เช่น จัด Route การท่องเที่ยวสุขภาพของกลุ่มจังหวัดโดยความร่วมมือของภาครัฐ เอกชนและท้องถิ่นร่วมดำเนินการพัฒนาสินค้าและบริการในแหล่งน้ำพุร้อน การต่อท่อส่งน้ำจากแหล่งน้ำพุร้อนให้บริการแช่และอาบในโรงแรม รีสอร์ท เป็นต้น

จุดอ่อน (Weaknesses)

- W1 การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมในสาขาเกษตรและอุตสาหกรรมยังไม่มีประสิทธิภาพ
- W2 การพัฒนาการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทานในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพ
- W3 ขาดการพัฒนาทักษะแรงงานทำให้ผลิตภาพแรงงานต่ำในสาขาเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว
- W4 ขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนและการบริหารจัดการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
- W5 ขาดการพัฒนาและส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน

- W6 การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้สัดส่วนกำลังแรงงานในอนาคตลดลงและส่งกระทบกับภาคการผลิต เช่น เกษตรกรรม
- W7 ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลง และประสบปัญหาหมอกควัน มีการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่าต้นน้ำ ความสมดุลของระบบนิเวศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ก่อให้เกิดปัญหาการชะล้างหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน อุทกภัย ภัยแล้ง นอกจากนี้ ยังมีปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ซึ่งเป็นผลมาจาก การเผาป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ภาวะเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
- W8 การขยายตัวของพื้นที่เมือง ชุมชน และอุตสาหกรรมที่ขาดการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง โดยเฉพาะการกำจัดขยะมูลฝอยคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินมีแนวโน้มแย่ลง สาเหตุหลักมาจากน้ำเสียของชุมชน เมือง ชุมชนที่อาศัยริมน้ำ การท่องเที่ยว (รีสอร์ท โรงแรม) และการปนเปื้อนของสารเคมีที่ใช้ในพื้นที่เกษตรกรรม

โอกาส (Opportunities)

- O1 การขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทย และการสนับสนุนเชิงนโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง
- O2 รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการของประเทศ โดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้นอย่างมากของผลผลิตด้านการเกษตร เพื่อตอบโจทย์กลุ่มลูกค้าที่กำลังซื้อสูง อาทิ การผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และการแปรรูปผลผลิตการเกษตรจากผลการศึกษาวิจัยและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตขั้นสูงเข้ามาใช้ในการเพิ่มมูลค่า
- O3 แนวโน้มการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นโอกาสสำหรับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ
- O4 รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่าเพื่อนำสู่พัฒนาสินค้า บริการ และสร้างแบรนด์ของผลิตภัณฑ์ไทยเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
- O5 รัฐบาลมีนโยบายผลักดันกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนให้เป็นศูนย์กลางการประชุม (MICE City) การบริการสุขภาพ(Wellness Hub) ของภูมิภาค
- O6 การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านทำให้มีโอกาสในการขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าทางฐานเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด
- O7 มีเขตพื้นที่ชายแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีศักยภาพด้านการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวในอนาคต อาทิ ด้านห้วยต้นนุ่น ด้านกัวผาวอก ด้านหลักแต่ง
- O8 ยุทธศาสตร์ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ที่กำหนดแนวทางการพัฒนาด้าน Digital Contents และกำหนดให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่นำร่องในแผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติ การพัฒนา เมืองอัจฉริยะ (Smart city) ซึ่งจะส่งผลให้ภาคเหนือเป็นฐานการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และเป็นแหล่งสร้างสรรค์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญ เช่น การตูน/ภาพยนตร์ Animation การตัดต่อภาพยนตร์ เกมคอมพิวเตอร์ และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ

อุปสรรค (Threats)

- T1 ภาวะวิกฤตด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อทรัพยากรป่าไม้และแหล่งน้ำ รวมถึงการผลิตภาคเกษตร
- T2 การเปิดความร่วมมือทางการค้ากับประเทศต่างๆ ส่งผลให้การแข่งขันมีความรุนแรงมากขึ้นและกระทบกับภาคธุรกิจหลายส่วนที่ไม่สามารถปรับตัวให้แข่งขันได้
- T3 ปัญหาภาวะเศรษฐกิจและปัจจัยลบที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการเดินทางมีผลต่อการตัดสินใจและการวางแผนเดินทางของนักท่องเที่ยว
- T4 การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและการเมืองที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตและบริการสูงขึ้น โดยเฉพาะต้นทุนค่าแรงและต้นทุนด้านการขนส่ง
- T5 ความไม่แน่นอนของตลาดสินค้าเกษตร การคาดการณ์ความต้องการของตลาดต่อสินค้าเกษตรไม่มีความแน่นอน ส่งผลต่อการผลิตสินค้าเกษตรและราคาสินค้าเกษตร ทำให้เกษตรกรต้องเผชิญกับราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ
- T6 ยังไม่มีการระบุแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว เช่น การจัดการของเสีย
- T7 ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
- T8 ต่างชาติย้ายเข้ามาประกอบอาชีพโดยใช้ทรัพยากรและแรงงานคนในพื้นที่โดยไม่สร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่
- T9 แรงกดดันจากมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เช่น มาตรฐานการผลิต สินค้า มาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัย มาตรฐานแรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม และมาตรฐาน ด้านทรัพย์สินทางปัญญา

2.4.2 การวิเคราะห์ทิศทางกลยุทธ์ (TOWS Matrix)

จากการวิเคราะห์ศักยภาพผ่านเครื่องมือ SWOT Analysis ข้างต้น ทำให้สามารถวิเคราะห์ และกำหนดทิศทางกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นกรอบของประเด็นการพัฒนาสำคัญของกลุ่มจังหวัดตามกรอบแนวคิด TOWS Matrix ได้ ดังนี้

ตารางที่ 70 การวิเคราะห์ทิศทางกลยุทธ์ตามกรอบแนวคิด TOWS Matrix

SO Strategy= กลยุทธ์เชิงรุก>>>>>>	WO Strategy = กลยุทธ์เชิงแก้ไข >>>>>>
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวและภาคบริการโดยให้ความสำคัญกับ Culture, Creativity, High Value services อาทิ การใช้อัตลักษณ์และเสน่ห์ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นฐานที่เข้มแข็งสำหรับภาคบริการ การพัฒนารูปแบบท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการใหม่ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ธุรกิจบริการสุขภาพ การทำนกระยะยาว การสร้างความยั่งยืนในภาคการท่องเที่ยว สำหรับตลาดเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง เช่น นักท่องเที่ยวจีน หรือ ความเติบโตในตลาดคุณภาพสูงอื่นๆ (S2/S3/S5/S9/O1/O3/O5) 2. พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนพัฒนากิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวให้มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ การท่องเที่ยวเส้นทางน้ำพุร้อนเชิงสุขภาพรวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ (S2/S3/S5/S9/O1/O3/O5) 3. การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความพิเศษหรืออัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ การสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ 4. เป็นฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือที่มีความหลากหลายรวมทั้งพัฒนาการผลิตหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ของประเทศโดยใช้ฐานความรู้ ด้านเทคโนโลยีศิลปวัฒนธรรมและการออกแบบร่วมสมัย เพื่อตอบสนองต่อกระแสความต้องการของตลาด และสินค้าหัตถกรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มสู่งานหัตถศิลป์ (S3/S6/O4) 5. การปรับทิศทางการพัฒนาใหม่ของประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เช่น การค้าชายแดน (S1/O6/O7) 6. การยกระดับเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และเชื่อมโยงสู่ภาคอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ หรือสมุนไพร (S3/S8/O2) 7. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ โดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงของผลผลิตด้านการเกษตรเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะพืชผักและดอกไม้เมืองหนาวสำหรับตลาดเฉพาะที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งการแปรรูปผลผลิตการเกษตรจากผลการศึกษาวิจัยและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตขั้นสูงเข้ามาใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น อาหารเสริมสุขภาพ Functional Food และผลิตภัณฑ์เวชสำอางต่างๆ เป็นต้น (S3/S8/O2)	1. รักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานของสังคมให้เข้มแข็งและคงอยู่ต่อไป การพัฒนาระบบบริการ การอำนวยความสะดวก และการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การรักษาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการให้คงขีดความสามารถในการแข่งขันไว้ (O1/O3/O5/W2/W4/W8) 2. พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการให้มีความเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ตรงตามแนวโน้มการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น (O1/O3/O5/W2/W4/W8) 3. เร่งรัดให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่นำร่องในแผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติ การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart city) เพื่อให้ภาคเหนือเป็นฐานการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และเป็นแหล่งสร้างสรรค์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญ (O8/W5) 4. พัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาของพื้นที่ (O2/O3/O4/W1/W2/W3) 5. พัฒนา/ปรับปรุงระบบและเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่มผลผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเชื่อมโยงการสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบอุตสาหกรรมการผลิตละอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (O2/O3/O4/W1/W2/W3) 6. การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าต้นน้ำ แหล่งน้ำ ให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (O6/O7/W3/W7) 7. แก้ไขปัญหาการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูก ด้วยการประสานความร่วมมือ/บูรณาการร่วมกันในระดับ Function และประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มจังหวัดเช่น กระทรวงเกษตรฯ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ เพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่ป่าต้นน้ำ ความสมดุลของระบบนิเวศ อุทกภัยภัยแล้ง ตลอดจนปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ซึ่งเป็นผลมาจาก การเผาป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (O6/O7/W3/W7)

SO Strategy= กลยุทธ์เชิงรุก>>>>>>	WO Strategy = กลยุทธ์เชิงแก้ไข >>>>>>
ST Strategy = กลยุทธ์เชิงป้องกัน >>>>>>	WT Strategy = กลยุทธ์เชิงรับ>>>>>>
1. ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมและโลจิสติกส์ ระบบขนส่งมวลชน การคมนาคมระบบราง เพื่อเชื่อมโยงกับโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จากนโยบายของรัฐบาล เช่น อุตสาหกรรมไม้ ศูนย์กลางธุรกิจบริการสุขภาพ ศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นต้น (S8/T5) 2. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการยกระดับจุดผ่านแดนชั่วคราวที่มีศักยภาพให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร (S1/T2) 3. มุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับอาหารเพื่อสุขภาพ หรืออาหารปลอดภัย และทิศทาง/นโยบายการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลก (S3/S8/T5/T9) 4. สนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกร ด้วยแนวทางและวิธีการ Zoning by Agrimapของกระทรวงเกษตรฯ เพื่อลดปัญหาการผลิตสินค้าเกษตรและราคาสินค้าเกษตรที่ไม่มีความแน่นอน (S3/S8/T5) 5. กำหนดมาตรการเชิงป้องกันปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาหมอกควันไฟป่า ปัญหามลภาวะทางน้ำ หรือการจัดการขยะในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมทั้งการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน (S4/S5/T1/T6) 6. เร่งพัฒนาทักษะแรงงานให้เป็นกำลังแรงงานที่มีผลิตภาพและตรงตามความต้องการของภาคการผลิต (S6/S7/S8/T5/T7/T8)	1. กำหนดมาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม (W7 /T1/T6) 2. ควบคุมและกำหนดมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกการตัดไม้ทำลายป่าและปัญหาหมอกควัน ให้มีการบูรณาการทั้งในระดับส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น (W7 /T1/T6) 3. ควบคุมและบริหารการจัดการขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสียของชุมชน เมือง ชุมชนที่อาศัยริมน้ำ การท่องเที่ยว (รีสอร์ท โรงแรม) อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยความมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการ (W4/W8 /T1/T4/T6) 4. ปรับตัวของภาคธุรกิจหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตในสาขาที่มีความอ่อนไหวเพื่อให้มีขีดความสามารถในเชิงธุรกิจ (W1/W2 /T4/T5/T9) 5. พัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานทั้งในสาขาเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวโดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด (W3/W6 /T5/T9)

ตารางที่ 71 TOWS Matrix สำหรับการกำหนดทิศทางกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นกรอบของประเด็นการพัฒนาสำคัญของกลุ่มจังหวัด

SO Strategy= กลยุทธ์เชิงรุก>>>>>	WO Strategy = กลยุทธ์เชิงแก้ไข >>>>>
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวและภาคบริการโดยให้ความสำคัญกับ Culture, Creativity, High Value services อาทิ การใช้อัตลักษณ์และเสน่ห์ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นฐานที่เข้มแข็งสำหรับภาคบริการ การพัฒนารูปแบบท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการใหม่ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ธุรกิจบริการสุขภาพ → ประเด็นพัฒนาที่ 1 2. พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนพัฒนากิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวให้มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ การท่องเที่ยวเส้นทางน้ำพอร่อนเชิงสุขภาพรวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ → ประเด็นพัฒนาที่ 1 3. การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความพิเศษหรืออัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ การสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ → ประเด็นพัฒนาที่ 2 4. เป็นฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือที่มีความหลากหลายรวมทั้งพัฒนาการผลิตหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ของประเทศโดยใช้ฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีศิลปวัฒนธรรมและการออกแบบร่วมสมัยเพื่อตอบสนองต่อกระแสความต้องการของตลาด → ประเด็นพัฒนาที่ 2 5. การปรับทิศทางการพัฒนาใหม่ของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา → ประเด็นพัฒนาที่ 2 6. การยกระดับเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และเชื่อมโยงสู่ภาคอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์อาหารผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพหรือสมุนไพร → ประเด็นพัฒนาที่ 3 7. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการโดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงของผลผลิตด้านการเกษตร เกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะพืชผักและดอกไม้เมืองหนาวสำหรับตลาดเฉพาะที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งการแปรรูปผลผลิตการเกษตรจากผลการศึกษาวิจัยและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตขั้นสูงเข้ามาใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารที่มีมูลค่าเพิ่มสูง → ประเด็นพัฒนาที่ 3	1. รักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานของสังคมให้เข้มแข็งและคงอยู่ต่อไป การพัฒนาระบบบริการ การอำนวยความสะดวก และการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การรักษาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการให้คงขีดความสามารถในการแข่งขันไว้ → ประเด็นพัฒนาที่ 1 2. พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการให้มีความเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ตรงตามแนวโน้มการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น → ประเด็นพัฒนาที่ 1 3. เร่งรัดให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่นำร่องในแผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติ การพัฒนา เมืองอัจฉริยะ (Smart city) เพื่อให้ภาคเหนือเป็นฐานการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อุตสาหกรรม ซอฟต์แวร์ และเป็นแหล่งสร้างสรรค์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญ → ประเด็นพัฒนาที่ 2 4. พัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลิตภาพ การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาของพื้นที่ → ประเด็นพัฒนาที่ 3 5. พัฒนา/ปรับปรุงระบบและเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่มผลผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเชื่อมโยงการสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว → ประเด็นพัฒนาที่ 3 6. การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าต้นน้ำ แหล่งน้ำ ให้มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ → ประเด็นพัฒนาที่ 4 7. แก้ไขปัญหาการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูก ด้วยการประสานความร่วมมือ/บูรณาการร่วมกันในระดับ Function และประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มจังหวัดเพื่อลดผลกระทบต่อน้ำที่ป่าต้นน้ำ ความสมดุลของระบบนิเวศ อุทกภัย ภัยแล้ง ตลอดจนปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ซึ่งเป็นผลมาจาก การเผาป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร → ประเด็นพัฒนาที่ 4

SO Strategy= กลยุทธ์เชิงรุก>>>>>>	WO Strategy = กลยุทธ์เชิงแก้ไข >>>>>>
ST Strategy = กลยุทธ์เชิงป้องกัน >>>>>>	WT Strategy = กลยุทธ์เชิงรับ>>>>>>
1. ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคม และโลจิสติกส์ ระบบขนส่งมวลชน การคมนาคมระบบราง เพื่อเชื่อมโยงกับโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จากนโยบายของรัฐบาล เช่น อุตสาหกรรมไม้ซี้ ศูนย์กลางธุรกิจบริการสุขภาพ ศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นต้น → ประเด็นพัฒนาที่ 1 2. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการยกระดับจุดผ่านแดนชั่วคราวที่มีศักยภาพให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร → ประเด็นพัฒนาที่ 2 3. มุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับอาหารเพื่อสุขภาพ หรืออาหารปลอดภัย และทิศทาง/นโยบายการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลก → ยุทธศาสตร์ที่ 3 4. สนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกร ด้วยแนวทางและวิธีการ Zoning by Agrimap ของกระทรวงเกษตรฯ เพื่อลดปัญหาการผลิตสินค้าเกษตรและราคาสินค้าเกษตรที่ไม่มีความแน่นอน → ประเด็นพัฒนาที่ 3 5. กำหนดมาตรการเชิงป้องกันปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาหมอกควันไฟป่า ปัญหามลภาวะทางน้ำ หรือการจัดการขยะในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมทั้งการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน → ประเด็นพัฒนาที่ 4 6. เร่งพัฒนาทักษะแรงงานให้เป็นการกำลังแรงงานที่มีผลิตภาพ และตรงตามความต้องการของภาคการผลิต → ประเด็นพัฒนาที่ 1-2-3	1. กำหนดมาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม → ประเด็นพัฒนาที่ 4 2. ควบคุมและกำหนดมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุก การตัดไม้ทำลายป่าและปัญหาหมอกควัน ให้มีการบูรณาการทั้งในระดับส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น → ประเด็นพัฒนาที่ 4 3. ควบคุมและบริหารจัดการขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสียของชุมชน เมือง ชุมชนที่อาศัยริมน้ำ การท่องเที่ยว (รีสอร์ท โรงแรม) อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยความมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการ → ประเด็นพัฒนาที่ 4 4. ปรับตัวของภาคธุรกิจหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตในสาขาที่มีความอ่อนไหวเพื่อให้มีขีดความสามารถในเชิงธุรกิจ → ประเด็นพัฒนาที่ 1-2-3 5. พัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานทั้งในสาขาเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวโดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด → ประเด็นพัฒนาที่ 1-2-3

3. (ร่าง)การทบทวนแผนการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1²

3.1 วิสัยทัศน์

“ศูนย์กลางการท่องเที่ยว การค้า การลงทุนสู่สากล บนพื้นฐานความโดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา
สังคมน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”

อนึ่งจากผลสรุปจากการประชุมเชิงปฏิบัติการการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ระหว่างวันที่ 5 – 7 ตุลาคม 2561 ได้มีความเห็นต่อการทบทวนวิสัยทัศน์ควรให้มีความชัดเจนแสดงถึงเป้าหมายระยะยาวที่กลุ่มจังหวัดต้องการบรรลุถึงมิใช่เป็นคำขวัญนอกจากนี้ประสงค์ให้เพิ่มประเด็นการพัฒนาด้านสังคมคุณภาพไว้ด้วย จึงขอเสนอเพิ่มเติมในเบื้องต้นเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์เป้าหมายการพัฒนา และประเด็นการพัฒนา ดังนี้

“เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุล ชุมชนเข้มแข็งและสังคมคุณภาพ”

(ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง หมายรวมถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (value creation) อย่างยั่งยืนและต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยอัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับนวัตกรรมที่เหมาะสม การยกระดับการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงสามารถแข่งขันได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุล หมายรวมถึง การอนุรักษ์ ปันฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้คงความสมบูรณ์อย่างเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์โดยไม่ทำลาย การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษหมอกควันอย่างจริงจังด้วยความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ชุมชนเข้มแข็งและสังคมคุณภาพ หมายรวมถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียมด้วยความมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนรวมทั้งการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำและยกระดับความมั่นคงปลอดภัยของชุมชนและสังคม)

3.2 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 72 สรุปเป้าหมายการพัฒนาและตัวชี้วัดในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด
1. การท่องเที่ยว ธุรกิจ การเกษตร การค้า การลงทุน มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง	1.1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)
	1.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด (บาท)
	1.3 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการของกลุ่มจังหวัด (GPP ภาคบริการนอกเหนือจากบริการภาครัฐ) (ร้อยละ)
	1.4 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)
	1.5 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)

²ร่างการทบทวนนี้ เป็นผลสรุปจากการประชุมเชิงปฏิบัติการการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ระหว่างวันที่ 5 – 7 ตุลาคม 2561

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด
2. อัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมเพื่อเพิ่มคุณค่าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม	2.1 จำนวนที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้รับการพัฒนาต่อยอดด้วยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา
	2.2 มูลค่าของสินค้าและบริการที่เป็นอัตลักษณ์ล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการสร้างสรรค์ พัฒนาคุณภาพและเพิ่มคุณค่า
3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูอย่างมีส่วนร่วมเอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	3.1 อัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)
	3.2 ร้อยละของปริมาณขยะที่ลดลง (ร้อยละ)
	3.3 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของพื้นที่แหล่งน้ำทางธรรมชาติของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับการพัฒนา (ร้อยละ)
4. สังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคง*	4.1 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini Coefficient) ของกลุ่มจังหวัด (คะแนน)
	4.2 สัดส่วนคนจน (ร้อยละ)
	4.3 อัตราการว่างงาน(ร้อยละ)

3.3 ประเด็นการพัฒนา

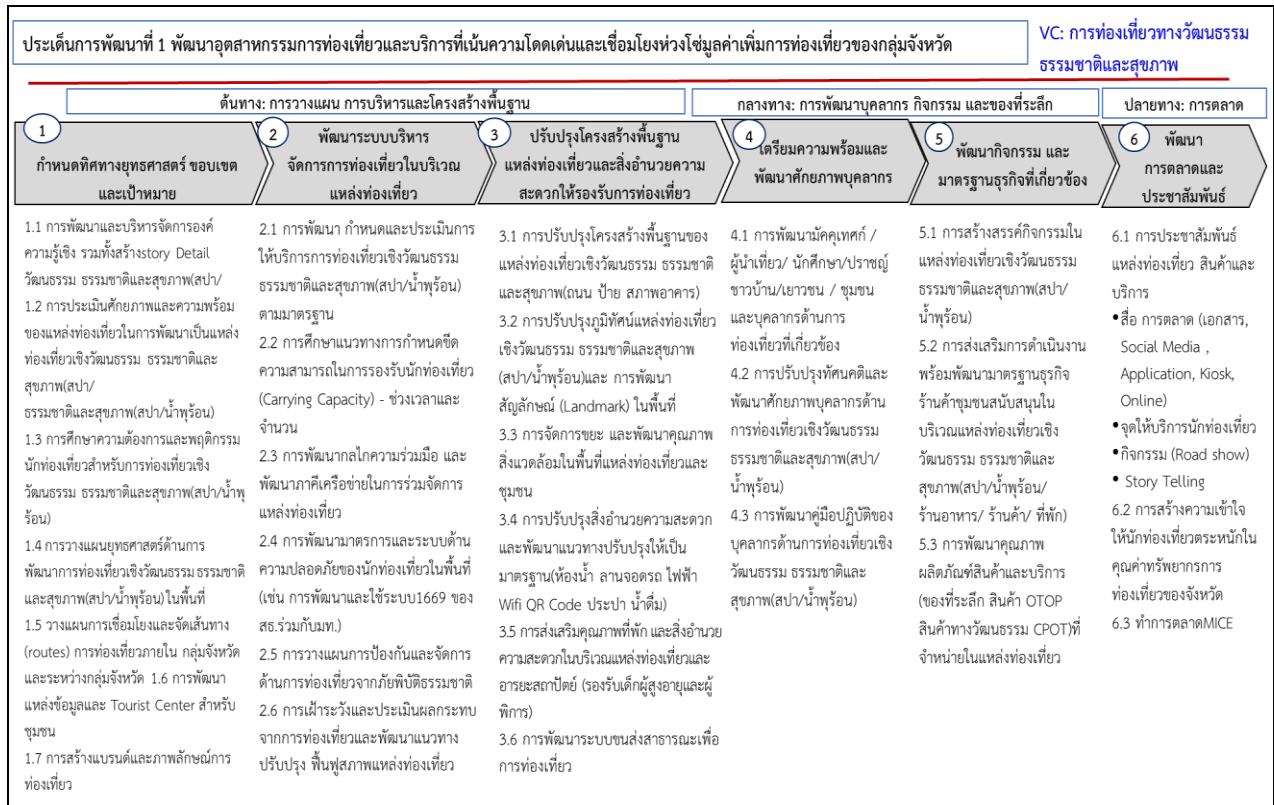
1. พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด
2. เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
3. พัฒนาเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูป ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม
4. บริหารจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
5. พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม*

หมายเหตุ * เป็นการเสนอเพิ่มเติมในเบื้องต้นเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา และประเด็นการพัฒนา เนื่องจากได้เสนอทบทวนวิสัยทัศน์ให้มีความชัดเจนแสดงถึงเป้าหมายระยะยาวที่กลุ่มจังหวัดฯ ต้องการบรรลุถึง ประกอบกับที่ประชุมเชิงปฏิบัติการการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ระหว่างวันที่ 5 - 7 ตุลาคม 2561 ประสงค์ให้เพิ่มประเด็นการพัฒนาด้านสังคมคุณภาพไว้ด้วย

ประเด็นการพัฒนาที่ 1: พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

กรอบแนวคิด

รูปภาพที่ 49 กรอบแนวคิดห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
1. จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	1.1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการของกลุ่มจังหวัด(GPP ภาคบริการนอกเหนือจากบริการภาครัฐ) (ร้อยละ) 1.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ) 1.3 ค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มขึ้น (บาท/คน/วัน)
2. มีแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการที่เป็นอัตลักษณ์ล้านนาและเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	2.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาและเพิ่มคุณค่าเพิ่มขึ้น (แหล่ง) 2.2 จำนวนย่านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์(Health & Wellness)ของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น (ย่าน) 2.3 จำนวนที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนาที่ได้รับการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพเพิ่มขึ้น(ผลิตภัณฑ์) 2.4 อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดขายสินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนาที่ได้รับการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา

1. เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรในระบบธุรกิจโดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด
2. ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมและโลจิสติกส์ ระบบขนส่งมวลชน การคมนาคมระบบราง เพื่อเชื่อมโยงกับโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
3. รักษามาตรฐานสินค้าและบริการที่มีความเชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัดตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิตสินค้าและการบริการ
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวและภาคบริการโดยให้ความสำคัญกับ Culture, Creativity, High Value services อาทิ การใช้อัตลักษณ์และเสน่ห์ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นฐานที่เข้มแข็งสำหรับภาคบริการ การพัฒนารูปแบบท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการใหม่ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ธุรกิจบริการสุขภาพ
5. พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนพัฒนากิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวให้มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ การท่องเที่ยวเส้นทางน้ำพุร้อนเชิงสุขภาพรวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ
6. สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว(ด้านแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ) และการจัดการสิ่งแวดล้อม
7. พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการให้มีความเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ตรงตามแนวโน้มการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น
8. พัฒนาระบบบริการ การอำนวยความสะดวก และการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การรักษาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการให้คงขีดความสามารถในการแข่งขันไว้

ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

กรอบแนวคิด

รูปภาพที่ 50 กรอบแนวคิดประเด็นสำคัญด้านการค้า การส่งออกและการลงทุน

ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน					
GVC: การค้า การส่งออกและการลงทุน					
1	2	3	4	5	6
โครงสร้างพื้นฐานทางการค้า การลงทุน	การพัฒนาการบริหารจัดการ	พัฒนาความพร้อมและสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการ	การบริหารจัดการสินค้า (Logistics)	พัฒนาด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย	บริการหลังการขาย (After sale Services)
1.1 พัฒนาระบบข้อมูลการผลิตและการบริโภค 1.2 พัฒนาระบบข้อมูลตลาดและปริมาณการส่งออก (Trade & Market Intelligence) 1.3 เงินลงทุนและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 1.4 อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 1.5 การทำประกันภัย 1.6 ภาวะแข่งขันด้านการส่งออก 1.7 การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จัดการห่วงโซ่อุปทานด้านอาหาร (E-Commerce) 1.8 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์	2.1 การพัฒนาระบบการสรรหาและสั่งซื้อสินค้าจากผู้ผลิต (Sourcing System) 2.2 การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา 2.3 การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากข้อตกลงต่างๆ 2.4 พัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดน และการค้าระหว่างประเทศ	3.1 การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ 3.2 การเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ 3.3 การยกระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยีเชื่อมโยงนวัตกรรมสู่พาณิชย์ (Technology Readiness) 3.4 การส่งเสริมพัฒนาการรวมกลุ่มผู้ประกอบการค้า 3.5 สร้างและขยายเครือข่ายการค้า การลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ 3.6 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิต	4.1 การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า 4.2 การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้า 4.3 อัตราการสูญเสียระหว่างขนส่ง 4.4 การลดต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง 4.5 การจัดการงานด้านศุลกากร (ส่งออก/นำเข้า)	5.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย/จัดประชุมและแสดงนิทรรศการระดับนานาชาติ (International Conference & Exhibition) 5.2 การจำหน่ายสินค้าทั้งในและต่างประเทศ (ปริมาณการส่งออก) 5.3 การทำการตลาดผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ (Digital Story Telling & Marketing) 5.4 การทำการตลาดกับผู้บริโภค (Consumer Marketing) 5.5 การติดตามผลและประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค 5.6 เชื่อมโยงทางการตลาด และธุรกิจแบบครบวงจร (Business Matching & Marketing)	6.1 การรับแจ้งปัญหาสินค้าจากผู้บริโภค 6.2 การรับคืนสินค้า (Return & Refund)

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
1. การค้า การลงทุนของกลุ่มจังหวัดฯ มีศักยภาพและมูลค่าเพิ่มขึ้นจากการเชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ทั้งในและต่างประเทศ	1.1 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)
	1.2 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)
	1.3 มูลค่าการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนของกลุ่มจังหวัด (บาท)
	1.4 ผลผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้น(บาท/คน/ปี)

แนวทางการพัฒนา

1. เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรในระบบธุรกิจและพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานในสาขาอุตสาหกรรมโดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด

2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

3. ยกระดับสินค้าและบริการให้อยู่ในมาตรฐานระดับสูงหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตในสาขาที่มีความอ่อนไหวเพื่อให้มีขีดความสามารถในเชิงธุรกิจ

4. การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความพิเศษหรืออัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ การสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ

5. เป็นฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือที่มีความหลากหลายรวมทั้งพัฒนาการผลิตหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ของประเทศโดยใช้ฐานความรู้ ด้านเทคโนโลยีศิลปวัฒนธรรมและการออกแบบร่วม สมัยเพื่อตอบสนองต่อกระแสความต้องการของตลาดและสินค้าหัตถกรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มสู่งานหัตถศิลป์

6. เร่งรัดให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่นำร่องในแผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติ การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart city) เพื่อให้ภาคเหนือเป็นฐานการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และเป็นแหล่งสร้างสรรค์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญ

7. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการยกระดับจุดผ่านแดนชั่วคราวที่มีศักยภาพให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร

ประเด็นปัญหา ความต้องการสำคัญในพื้นที่

1. ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในระยะยาว โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่มีความต้องการให้ภาครัฐสนับสนุน เช่น

- ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่แห่งที่ 2
- โครงการมอเตอร์เวย์เชียงใหม่ – เชียงราย
- การขับเคลื่อนจังหวัดลำปางในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภาคเหนือตอนบน (Land Logistics Hub)
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโครงข่ายเส้นทางและระบบขนส่งเพื่อเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในพื้นที่จังหวัดลำพูน
- ยกระดับ เพิ่มประสิทธิภาพและบูรณะซ่อมแซมทางหลวง

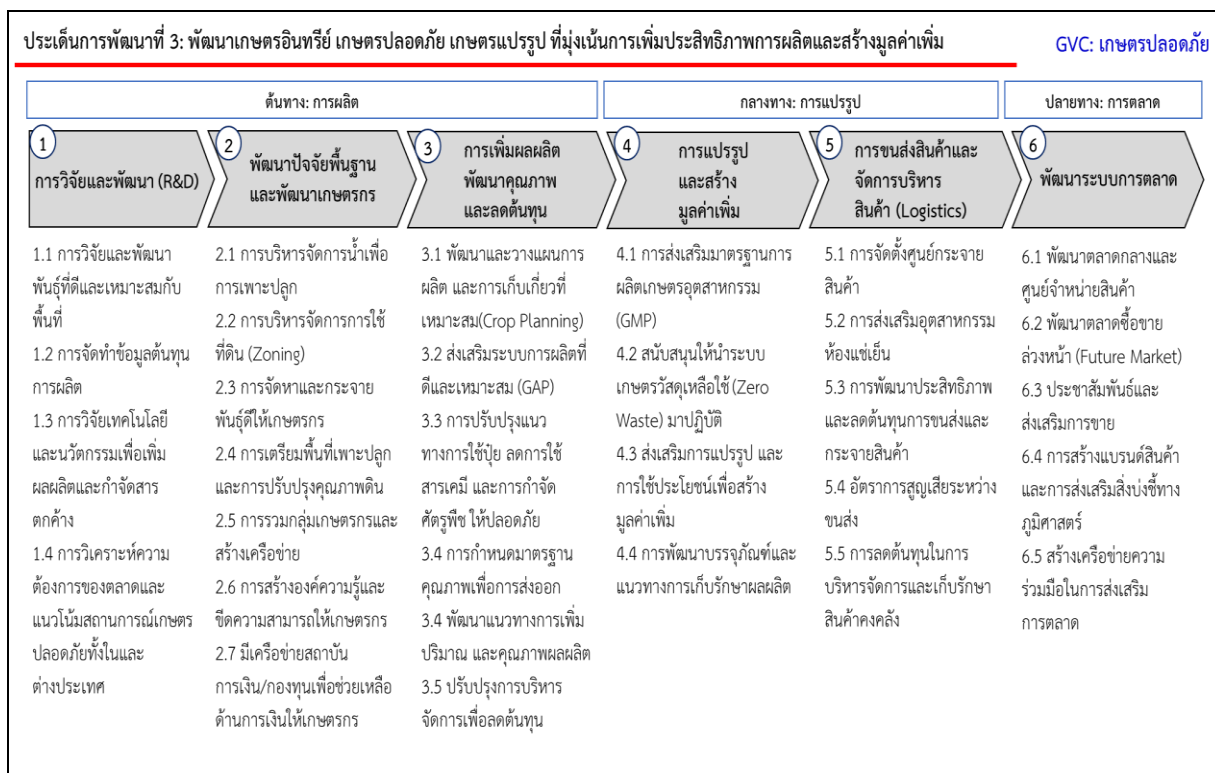
2. ให้ผลักดันด้านข้อกฎหมาย ขอเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้า (บางส่วน) เพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ผ่านจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น

3. ให้ผลักดันการดำเนินการการสำรวจภูมิประเทศร่วมกัน (Joint Detail Survey) ตามกรอบความตกลงของคณะกรรมการเขตแดนร่วม (Joint Boundary Committee - JBC) ไทย - เมียนมาร์เพื่อให้สามารถพัฒนาเส้นทางในบริเวณจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น จังหวัดแม่ฮ่องสอน – บ้านน้ำมาง รัฐคะยาได้ และเกิดประโยชน์ทางการค้า เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ 3: พัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูป ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

กรอบแนวคิด

รูปภาพที่ 51 กรอบแนวคิดประเด็นสำคัญด้านการพัฒนาเกษตรกรปลอดภัย เกษตรแปรรูป ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
1. การเพิ่มผลผลิตและมูลค่าสินค้าเกษตรสำคัญที่ได้มาตรฐาน	1.1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร(GPP ภาคเกษตร) (ร้อยละ)
	1.2 อัตราเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญโดยเฉลี่ย (ร้อยละ)
	1.3 ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่(กิโลกรัม/ไร่)
	1.4 สัดส่วนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานแปลง/ฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนแปลง/ฟาร์มทั้งหมด(ร้อยละ)
2. การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป/สินค้าอุตสาหกรรมเกษตร	2.1 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป/สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา

- สร้างศูนย์ทดสอบและบริการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและอาหารแบบเบ็ดเสร็จ
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ทางการเกษตร

3. การยกระดับเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และเชื่อมโยงสู่ภาคอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ หรือสมุนไพร

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการโดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงของผลผลิตด้านการเกษตร เกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะพืชผักและดอกไม้เมืองหนาวสำหรับตลาดเฉพาะที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งการแปรรูปผลผลิตการเกษตรจากผลการศึกษาวิจัยและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตขั้นสูงเข้ามาใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

5. พัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตภาพการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาของพื้นที่

6. พัฒนา/ปรับปรุงระบบและเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่มผลผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เชื่อมโยงการสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

7. มุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับอาหารเพื่อสุขภาพ หรืออาหารปลอดภัย และทิศทาง/นโยบายการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลก

8. สนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกร ด้วยแนวทางและวิธีการ Zoning by Agrimap ของกระทรวงเกษตรฯ เพื่อลดปัญหาการผลิตสินค้าเกษตรและราคาสินค้าเกษตรที่ไม่มีความแน่นอน

9. พัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพแรงงานในสาขาเกษตร โดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด

ประเด็นปัญหา ความต้องการสำคัญในพื้นที่

สนับสนุนโครงการยกระดับพื้นที่เศรษฐกิจนวัตกรรมอาหารภาคเหนือ มุ่งสู่การเป็นฐานการผลิตเกษตรกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูง (Next Northern Thailand Food Valley : High Value Agro Industry Base)

1. รัฐบาลประกาศให้พื้นที่ภาคเหนือเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูง เน้นการผลิตอาหารเพื่อสุขภาพ (Healthy Food) อาหารเพื่อคุณประโยชน์ (Functional Food) และอาหารเพื่อผู้สูงอายุ (Aging Food) โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่

2. BOI พิจารณาออกมาตรการส่งเสริมให้เกิดการลงทุน ในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ภาคเหนือ เช่น มาตรการทางด้านภาษี และการนำเข้าเครื่องมือเครื่องจักร เป็นกรณีพิเศษ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ออกมาตรการส่งเสริมให้เกิดการสร้างนักธุรกิจการเกษตร (Food Startup) โดยให้การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) การสนับสนุนเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยในการผลิต (Pilot Plant) และการเชื่อมโยงการตลาดเป้าหมาย โดยเฉพาะตลาดออนไลน์ (Digital Marketing) เป็นต้น

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมเชื่อมโยงทางการตลาดในลักษณะ Business Matching กับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) กลุ่มประเทศ CLMV รวมทั้งระเบียบเศรษฐกิจ หลวงพระบาง-อินโดจีน-เมะล่าย (LIMEC) รวมทั้งการจัดงานแสดงศักยภาพ

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือระดับนานาชาติ (International Northern Thailand Food Valley Expo) ในลักษณะเดียวกับการจัดงาน THAIFEX โดยจัดแสดง ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำทุกปี

ประเด็นการพัฒนาที่ 4: บริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิด

รูปภาพที่ 52 กรอบแนวคิดห่วงโซ่มูลค่าด้านการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 4: บริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					VC: อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่
1	2	3	4	5	
พัฒนาระบบเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	ป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ	อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน	บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยความมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	
1.1 การพัฒนาระบบและโครงสร้างการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง 1.2 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ 1.3 การส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น 1.4 การกำหนดมาตรการการเชิงรุกในการติดตามและตรวจสอบสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 1.5 การจัดทำระบบประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในระดับพื้นที่	2.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า 2.2 การป้องกันการพังทลายของดิน 2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ดูป่าไม้ 2.4 การสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมความพร้อมด้านภัยพิบัติแก่ประชาชน	3.1 การฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพดิน โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม 3.2 การฟื้นฟูสภาพป่า/ระบบนิเวศ 3.3 การส่งเสริมเกษตรกรรมและภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมกับอนุรักษ์ป่าอนุรักษ์น้ำและอนุรักษ์ดิน 3.4 การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน 3.5 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3.6 การพัฒนาและยกระดับบทบาทของภาคีเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน 3.7 การเผยแพร่องค์ความรู้/สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ป่าและการอนุรักษ์ดินให้ชุมชนในพื้นที่	4.1 การให้ความรู้และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด 4.2 การส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชทดแทนที่สามารถทำรายได้ให้เกษตรกรเพื่อลดการเผาตอซัง 4.3 การประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน (เช่น สร้างแนวกันไฟ การเฝ้าระวังตรวจตรา เป็นต้น) 4.4 การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและขยายผลองค์ความรู้ให้บุคลากรมีความสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่า หมอกควัน 4.5 การส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่ชายแดนเพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน	5.1 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนรวมถึงให้ความรู้และความเข้าใจในการจัดการน้ำเสียชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม 5.2 การจัดการน้ำเสียชุมชน การจัดการน้ำเสียจากการเกษตร การจัดการน้ำเสียอุตสาหกรรม 5.3 การสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพื้นที่สีเขียว จัดทำระบบบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในชุมชน 5.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่ออุปโภค และบริโภค /เกษตร / อุตสาหกรรม 5.5 การจัดการมลพิษ (คุณภาพอากาศ/ขยะและของเสียอันตรายชุมชนและอุตสาหกรรม)	

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
1. ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่าที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน	1.1 จำนวนพื้นที่ป่าต้นน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ไร่/ปี)
	1.2 สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัด (ร้อยละ)
2. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น หรืออยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เกื้อหนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน	2.2 ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยของกลุ่มจังหวัดที่สามารถกำจัดได้ (ร้อยละ)
	2.3 สัดส่วนจำนวนวันที่มีค่าคุณภาพอากาศ(ค่าAQI) ตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
3. น้ำได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	3.1 ผลตรวจวัดคุณภาพน้ำ (ค่าWQI)(คะแนน)
4. ความพร้อมในการปรับตัวและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสาธารณสุข	4.1 ร้อยละของจำนวนหมู่บ้าน ชุมชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่เสี่ยงภัยได้รับการเสริมศักยภาพและพัฒนากลไกการเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณสุขเพิ่มขึ้น(ร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา

1. ป้องกัน ควบคุม แก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน
2. ป้องกัน รักษา ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ
3. จัดทำ พัฒนา และบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพลุ่มน้ำในแม่น้ำสายหลักให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
4. บริหารจัดการสาธารณภัยในพื้นที่เสี่ยงให้สามารถปรับตัวและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน
5. แก้ไขปัญหาการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูก ด้วยการประสานความร่วมมือ/บูรณาการร่วมกันในระดับ Function และประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มจังหวัดเพื่อลดผลกระทบต่อพื้นที่ป่าต้นน้ำ ความสมดุลของระบบนิเวศ อุทกภัย ภัยแล้ง ตลอดจนปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ซึ่งเป็นผลมาจาก การเผาป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
6. ควบคุมและบริหารการจัดการขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสียของชุมชน เมือง ชุมชนที่อาศัยริมน้ำ การท่องเที่ยว (รีสอร์ท โรงแรม) อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยความมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการ

ประเด็นปัญหา ความต้องการสำคัญในพื้นที่

1. ควรพัฒนาลุ่มแม่น้ำทั้งระบบ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำบริเวณต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
2. การบริหารลุ่มน้ำปิงตอนบน ให้ปรับปรุงฝ่ายสบร้อง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นฝ่ายคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีความมั่นคงแข็งแรงพร้อมช่องบานระบายน้ำและอาคารป้องกันการกัดเซาะตลิ่งแม่น้ำปิง เพื่อเพิ่มศักยภาพการระบายน้ำ สามารถควบคุม/บริหารจัดการน้ำในแม่น้ำปิงสายหลักอย่างเป็นระบบ

อนึ่งจากผลสรุปจากการประชุมเชิงปฏิบัติการการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ระหว่างวันที่ 5 – 7 ตุลาคม 2561 ได้มีการเพิ่มประเด็นการพัฒนาด้านสังคมคุณภาพ จึงขอเสนอเพิ่มเติมในเบื้องต้น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 5: พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม

กรอบแนวคิด

**รูปภาพที่ 53 กรอบแนวคิดประเด็นสำคัญด้านการพัฒนาทุนมนุษย์
และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม**

ประเด็นการพัฒนาที่ 5: การพัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม					
1. ยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	2. การส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่ดี	3. การสร้างความอบอุ่นในครอบครัว และการสืบสานวัฒนธรรม	4. ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	5. การสร้างความสงบสุขมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน	6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
1.1 บริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการ การศึกษาของเด็กและเยาวชนใน พื้นที่ 1.2 กิจกรรมเพื่อช่วยเหลือ/สนับสนุน เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทาง การศึกษา 1.3 พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาใน พื้นที่ 1.4 พัฒนาสถานศึกษา/แหล่งเรียนรู้/ แหล่งวิจัยในพื้นที่ 1.5 ยกระดับมาตรฐานการบริหาร การศึกษาให้กับสถานศึกษา 1.6 สร้างโอกาส/แนวทางในการ เรียนรู้วิชาชีพ /ช่องทางอาชีพ 1.7 ส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาดูงาน 1.8 การเสริมทักษะจำเป็นในการใช้ ชีวิต และเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน	2.1 การพัฒนาสถานพยาบาล และระบบให้บริการ สาธารณสุข 2.2 การส่งเสริมและเพิ่ม จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ ในพื้นที่ 2.3 การป้องกันเพื่อลดอัตรา เจ็บป่วยของโรคที่ป้องกันได้ 2.4 ลดอัตราการเสียชีวิต/ เจ็บป่วยจากโรคที่เป็นสาเหตุ หลัก 2.5 การจัดระบบดูแลและจัด สวัสดิการผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส 2.6 การส่งเสริมการดูแล สุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ 2.7 การให้ความรู้ด้าน สาธารณสุข	3.1 กิจกรรมสร้างความอบอุ่น ในครอบครัว 3.2 การเตรียมความพร้อมให้ ผู้สูงวัย 3.3 การสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	4.1 การสร้างความเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 4.2 ส่งเสริมการบริหารจัดการ ทางการเงิน การออม 4.3 ส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียง 4.4 การส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชน	5.1 การพัฒนาผู้นำชุมชนการ ดูแลความเรียบร้อย 5.2 การควบคุมจำนวนคดี อาชญากรรมในพื้นที่ 5.3 ลดอุบัติเหตุบนท้องถนน 5.4 ป้องกัน/ป้องปรามยาเสพติด 5.5 การป้องกันการทุจริต 5.6 การให้ความรู้ทาง กฎหมายที่จำเป็น 5.7 การป้องกัน และบรรเทา สาธารณภัย	6.1 การปรับปรุงเส้นทาง คมนาคม 6.2 การปรับปรุงและขยาย ระบบสาธารณูปโภค พื้นฐาน 6.3 พัฒนาระบบการ สื่อสารและสารสนเทศ 6.4 การใช้เทคโนโลยีเพื่อ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และ เพิ่มประสิทธิภาพในการ ทำงาน

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
1. ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมของกลุ่มจังหวัด	1.1 อัตราพึ่งพิง (ร้อยละ) 1.2 อัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (ร้อยละ) 1.3 คนพิการ และผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน ชุมชน หรือ ภาครัฐ (ร้อยละ)
2. ประชาชนในกลุ่มจังหวัดเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของรัฐเพิ่มขึ้น	2.1 สัดส่วนประชากรในการเข้าถึงสวัสดิการ (ร้อยละ)
3. ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีขึ้น	3.1 อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (ปี) 3.2 คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี เพื่อตรวจคัดกรองความเสี่ยง ต่อโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง (ร้อยละ) 3.3 สัดส่วนประชากรที่เป็นภาวะอ้วน ลดลง (ร้อยละ)
4. ประชาชนมีการเข้าถึง และมีการศึกษาที่ดีขึ้น	4.1 ปีการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น (ปี) 4.2 คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียน (คะแนน)
5. ประชาชนในกลุ่มจังหวัดมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	5.1 อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน (คดี/100,000คน) 5.2 อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน (ราย/100,000คน)

แนวทางการพัฒนา

1. การลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างความเท่าเทียมในพื้นที่
2. การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในทุกช่วงวัย
3. การพัฒนาทุนมนุษย์ผ่านระบบการศึกษาคุณภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียม
4. ดูแลความสงบ ความเรียบร้อยและความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่

4. บัญชีชุดแผนงานและสรุปโครงการตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)

“ศูนย์กลางการท่องเที่ยว การค้า การลงทุนสู่สากล บนพื้นฐานความโดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา สังคมน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”

4.1 สรุปตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
ประเด็นการพัฒนาที่ 1: พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด	1. จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	1.1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการของกลุ่มจังหวัด(GPP ภาคบริการนอกเหนือจากบริการภาครัฐ) (ร้อยละ) 1.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ) 1.3 ค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มขึ้น (บาท/คน/วัน)								1. เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรในระบบธุรกิจโดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด 2. ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมและโลจิสติกส์ ระบบขนส่งมวลชน การคมนาคมระบบราง เพื่อเชื่อมโยงกับโอกาสในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 3. รักษามาตรฐานสินค้าและบริการที่มีความเชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัดตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิตสินค้าและการบริการ 4. การพัฒนาการท่องเที่ยวและภาคบริการโดยให้ความสำคัญกับ Culture, Creativity, High Value services อาทิ การใช้อัตลักษณ์และเสน่ห์ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นฐานที่เข้มแข็งสำหรับภาคบริการ การพัฒนารูปแบบท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการใหม่ของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ธุรกิจบริการสุขภาพ 5. พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนพัฒนากิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวให้มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ การท่องเที่ยวเส้นทางน้ำพुरुณเชิง
	2. มีแหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการที่เป็นอัตลักษณ์ล้านนาและเชิงสร้างสรรค์	2.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาและเพิ่มคุณค่าเพิ่มขึ้น (แหล่ง)								

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
	เพิ่มขึ้น	2.2 จำนวนย่านการท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์(Health & Wellness)ของกลุ่ม จังหวัดที่ได้รับการ พัฒนาเพิ่มขึ้น (ย่าน) 2.3 จำนวนที่เพิ่มขึ้น ของผลิตภัณฑ์และ บริการที่เป็นอัตลักษณ์ ทางวัฒนธรรมล้านนาที่ ได้รับการสร้างสรรค์ และพัฒนาคุณภาพ เพิ่มขึ้น (ผลิตภัณฑ์) 2.4 อัตราการเพิ่มขึ้น ของยอดขายสินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์และ บริการที่เป็นอัตลักษณ์ ทางวัฒนธรรมล้านนาที่ ได้รับการสร้างสรรค์และ พัฒนาคุณภาพเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)								สุขภาพรวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ 6. สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว(ด้านแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ) และการจัดการสิ่งแวดล้อม 7. พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการให้มีความเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทานให้ตรงตามแนวโน้มการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น 8. พัฒนาระบบบริการ การอำนวยความสะดวก และการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การรักษาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการให้คงขีดความสามารถในการแข่งขันไว้
<u>ประเด็นการพัฒนาที่ 2:</u> เพิ่มศักยภาพการค้า การ ลงทุน และการค้า ชายแดน	1. การค้า การ ลงทุนของกลุ่ม จังหวัดฯ มี ศักยภาพและ	1.1 สัดส่วนมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภาคอุตสาหกรรมต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่ม								1. เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรในระบบธุรกิจและ พัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานในสาขา อุตสาหกรรมโดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและ ความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
	มูลค่า เพิ่มขึ้น จากการ เชื่อมโยงความ ร่วมมือทาง เศรษฐกิจ ทั้งใน และ ต่างประเทศ	จังหวัด (ร้อยละ) 1.2 สัดส่วนมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขา การขนส่ง สถานที่เก็บ สินค้าและการคมนาคม ต่อผลิตภัณฑ์มวล รวมกลุ่มจังหวัด (ร้อย ละ) 1.3 มูลค่าการค้า ชายแดนและการค้า ผ่านแดนของกลุ่ม จังหวัด (บาท) 1.4 ผลผลิตภาพแรงงาน เฉลี่ยเพิ่มขึ้น (บาท/คน/ ปี)								2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน 3. ยกระดับสินค้าและการบริการให้อยู่ในมาตรฐานระดับสูงหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตในสาขาที่มีความอ่อนไหวเพื่อให้มีขีดความสามารถในเชิงธุรกิจ 4. การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความพิเศษหรืออัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ การสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ 5. เป็นฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือที่มีความหลากหลายรวมทั้งพัฒนาการผลิตหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ของประเทศโดยใช้ฐานความรู้ ด้านเทคโนโลยีศิลปวัฒนธรรมและการออกแบบร่วม สมัยเพื่อตอบสนองต่อกระแสความต้องการของตลาดและสินค้าหัตถกรรมที่มีศักยภาพในการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มสู่งานหัตถศิลป์ 6. เร่งรัดให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่นำร่องในแผนปฏิบัติการวาระแห่งชาติ การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart city) เพื่อให้ภาคเหนือเป็นฐานการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อุตสาหกรรม ซอฟต์แวร์ และเป็นแหล่งสร้างสรรค์อุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญ 7. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการยกระดับจุดผ่านแดนชั่วคราวที่มีศักยภาพให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร 8.

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
ประเด็นการพัฒนาที่ 3: พัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย เกษตร แปรรูป ที่มุ่งเน้นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม	3. การเพิ่ม ผลผลิตและ มูลค่าสินค้า เกษตรสำคัญที่ ได้มาตรฐาน	1.1 อัตราการขยายตัว ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภาคเกษตร(GPP ภาค เกษตร) (ร้อยละ) 1.2 อัตราเพิ่มของ ผลผลิตสินค้าเกษตร สำคัญโดยเฉลี่ย (ร้อย ละ) 1.3 ผลผลิตสินค้า เกษตรสำคัญต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่) 1.4 สัดส่วนแปลง/ฟาร์ม ที่ได้รับการรับรอง มาตรฐานแปลง/ฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนแปลง/ ฟาร์มทั้งหมด(ร้อยละ)								1. สร้างศูนย์ทดสอบและบริการผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และอาหารแบบเบ็ดเสร็จ 2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ทางการเกษตร 3. การยกระดับเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรกรอินทรีย์ การ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในภาค การเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และเชื่อมโยงสู่ ภาคอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ หรือสมุนไพร 4. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและ บริการโดยเฉพาะการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงของผลผลิตด้าน การเกษตร เกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะพืชผักและดอกไม้ เมืองหนาวสำหรับตลาดเฉพาะที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งการ แปรรูปผลผลิตการเกษตรจากผลการศึกษาวิจัยและนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตขั้นสูงเข้ามาใช้ในการ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารที่มีมูลค่าเพิ่มสูง 5. พัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตภาคการเกษตรและ อุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลิตภาพ การใช้ประโยชน์ จากองค์ความรู้ในการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาของพื้นที่
	4. การเพิ่ม มูลค่าผลิตภัณฑ์ สินค้าเกษตร แปรรูป/สินค้า อุตสาหกรรม เกษตร	2.1 สัดส่วนมูลค่า ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร แปรรูป/สินค้า อุตสาหกรรมเกษตรต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่ม จังหวัด (ร้อยละ)								6. พัฒนา/ปรับปรุงระบบและเทคโนโลยีการผลิตและเพิ่ม ผลผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเชื่อมโยงการสร้างมูลค่าเพิ่ม ในระบบอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยว 7. มุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญ กับอาหารเพื่อสุขภาพ หรืออาหารปลอดภัย และทิศทาง/

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
										นโยบายการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของโลก 8. สนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกร ด้วยแนวทางและวิธีการ Zoning by Agrimap ของกระทรวงเกษตรฯ เพื่อลดปัญหาการผลิตสินค้าเกษตรและราคาสินค้าเกษตรที่ไม่มีความแน่นอน 9. พัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานในสาขาเกษตร โดยเน้นตอบสนองความเป็นมาตรฐานและความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นตัวกำหนด
<u>ประเด็นการพัฒนาที่ 4:</u> บริหารจัดการ อนุรักษ์ และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	1. ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่าที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน	1.1 จำนวนพื้นที่ป่าต้นน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ไร่/ปี) 1.2 สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัด (ร้อยละ)								1. ป้องกัน ควบคุม แก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน 2. ป้องกัน รักษา ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ 3. จัดทำ พัฒนา และบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพลุ่มน้ำในแม่น้ำสายหลักให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 4. บริหารจัดการสาธารณภัยในพื้นที่เสี่ยงให้สามารถปรับตัวและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน 5. แก้ไขปัญหาการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูก ด้วยการประสานความร่วมมือ/บูรณาการร่วมกันในระดับ Function และประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มจังหวัดเพื่อลดผลกระทบต่อน้ำที่ป่าต้นน้ำ ความสมดุลของระบบนิเวศ อุทกภัย ภัยแล้ง ตลอดจนปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ซึ่งเป็น
	2. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้นหรืออยู่ใน	2.2 ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยของกลุ่มจังหวัดที่สามารถ								

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
	เกณฑ์ มาตรฐาน เกื้อหนุนการ พัฒนาอย่าง ยั่งยืน	กำจัดได้ (ร้อยละ) 2.3 สัดส่วนจำนวนวันที่ มีค่าคุณภาพอากาศ(ค่า AQI) ตามเกณฑ์ มาตรฐานเพิ่มขึ้น (ร้อย ละ)								ผลมาจาก การเผาป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาวัสดุ เหลือใช้ทางการเกษตร 6. ควบคุมและบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยและบำบัด น้ำเสียของชุมชน เมือง ชุมชนที่อาศัยริมน้ำ การท่องเที่ยว (รีสอร์ท โรงแรม) อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลัก วิชาการ ด้วยความมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการ
	3. น้ำได้รับการ บริหารจัดการ อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยการมีส่วน ร่วมของทุก ภาคส่วน	3.1 ผลตรวจวัดคุณภาพ น้ำ (ค่าWQI) (คะแนน)								
	4. ความพร้อม ในการปรับตัว และรับมือกับ ผลกระทบจาก การ เปลี่ยนแปลง สภาพ ภูมิอากาศและ สาธารณภัย	4.1 ร้อยละของจำนวน หมู่บ้าน ชุมชน สถาบัน การศึกษาในพื้นที่เสี่ยง ภัยได้รับการเสริม ศักยภาพและพัฒนา กลไกการเตรียมความ พร้อมรับมือกับสา ธารณภัยเพิ่มขึ้น(ร้อย ละ)								
<u>นำเสนอเพิ่มเติมใน เบื้องต้น</u> ประเด็นการพัฒนาที่ 5:	1. ลดความ เหลื่อมล้ำใน สังคมของกลุ่ม	1.1 อัตราพึ่งพิง (ร้อย ละ) 1.2 อัตราส่วนการออม								1. การลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างความเท่าเทียมใน พื้นที่ 2. การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดีของ

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม	จังหวัด	เฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (ร้อยละ) 1.3 คนพิการ และผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน ชุมชน หรือภาครัฐ (ร้อยละ)								ประชาชนในทุกช่วงวัย 3. การพัฒนาทุนมนุษย์ผ่านระบบการศึกษาคุณภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียม 4. ดูแลความสงบ ความเรียบร้อยและความมั่นคงในชีวิต และทรัพย์สินในพื้นที่
	2. ประชาชนในกลุ่มจังหวัดเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของรัฐเพิ่มขึ้น	2.1 สัดส่วนประชากรในการเข้าถึงสวัสดิการ (ร้อยละ)								
	3. ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพที่ดีขึ้น	3.1 อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (ปี) 3.2 คนอายุ 35 ปีขึ้นไปได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี เพื่อตรวจคัดกรองความเสี่ยง ต่อโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง (ร้อยละ) 3.3 สัดส่วนประชากรที่เป็นภาวะอ้วน ลดลง (ร้อยละ)								

ประเด็นการพัฒนา	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย							แนวทางการพัฒนา
			ค่า ฐาน	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561-2565	
	4. ประชาชนมี การเข้าถึง และ มีการศึกษาที่ดี ขึ้น	4.1 ปีการศึกษาเฉลี่ย สูงขึ้น (ปี) 4.2 คะแนนเฉลี่ย สติปัญญา (IQ) เด็ก นักเรียน (คะแนน)								
	5. ประชาชนใน กลุ่มจังหวัดมี ความมั่นคง ปลอดภัยใน ชีวิตและ ทรัพย์สิน	5.1 อัตราการเกิดคดี อาชญากรรมต่อ ประชากรแสนคน (คดี/ 100,000คน) 5.2 อัตราผู้เสียชีวิตจาก อุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อประชากรแสนคน (ราย/100,000คน)								

4.2 สรุปบัญชีแผนงาน และโครงการ

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)					งบประมาณดำเนินการ(บาท)					
ประเด็นการพัฒนา แผนงาน/โครงการ	แนวทางการ พัฒนา	แหล่ง งบประมาณ	ผลผลิต	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561 – 2565
ประเด็นการพัฒนาที่ 1: พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด										
แผนงานที่ 1 การจัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ เพื่อการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อทันสมัยที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงทุกกลุ่มเป้าหมาย	4,5,6,7									
1.1 โครงการพัฒนาและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวคุณภาพเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ				สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่						
1.2โครงการยกระดับการตลาดและประชาสัมพันธ์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ				สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
แผนงานที่ 2 การรังสรรค์สินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานพร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะและทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและควมมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	1,3,5,6,8									
2.1 โครงการการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ (Universal Desire)				สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)					งบประมาณดำเนินการ(บาท)					
ประเด็นการพัฒนา แผนงาน/โครงการ	แนวทางการ พัฒนา	แหล่ง งบประมาณ	ผลผลิต	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561 – 2565
2.2 โครงการการพัฒนาทักษะเพื่อเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน				สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่						
2.3 โครงการสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) และพัฒนาสินค้าและบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1				สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
1. โครงการ 7 Wonders of Lanna MICE Heritage : 7 อัจฉริยะไม่ซ้แห่งล้านนาสู่สากล* หมายเหตุ * เป็นโครงการเดี่ยวที่เน้นการยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยว MICE ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นการเฉพาะ ไม่อยู่ภายใต้แผนงาน	3,4,5,7			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่						
ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน										
แผนงานที่ 1 ยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป	1,3									
1.1 โครงการการเชื่อมโยงผู้ผลิตวัตถุดิบเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป สมัยใหม่ (TripleS: Smart Farmer Smart Material and Smart Food) ด้วยสร้างนวัตกรรมด้านอาหาร (Innovation Food) และสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรที่มีปัญหา เช่น กระเทียม				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)					งบประมาณดำเนินการ(บาท)					
ประเด็นการพัฒนา แผนงาน/โครงการ	แนวทางการ พัฒนา	แหล่ง งบประมาณ	ผลผลิต	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561 – 2565
ลำไย สัมปราคา										
1.2 โครงการยกระดับอุตสาหกรรมอาหาร สร้างสรรค์สำหรับการพัฒนาการผลิตอาหารเพื่อ อนาคต (Northern Innovation for Future Food)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
1.3 โครงการการสร้างอัตลักษณ์และร้อยเรียง เรื่องราวด้วยมัลติมีเดียใน อุตสาหกรรมอาหาร (Chiang Mai Food Storytelling Multimedia)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
แผนงานที่ 2 ส่งเสริมการตลาดสินค้าหัตถ อุตสาหกรรม	4,5									
2.1 โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถ อุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมวัสดุ (Innovative Material)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
2.2 โครงการการส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียง เรื่องราวสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเชื่อมโยงสู่ ตลาด (Digital Story Telling & Marketing)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
2.3 โครงการพัฒนาศักยภาพการออกแบบและ การตลาดผลิตภัณฑ์เซรามิกและหัตถ อุตสาหกรรม (Northern Industrial Creative Ceramic & Craft)										
2.4 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การตลาด				สำนักงานพาณิชย์จังหวัดในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						

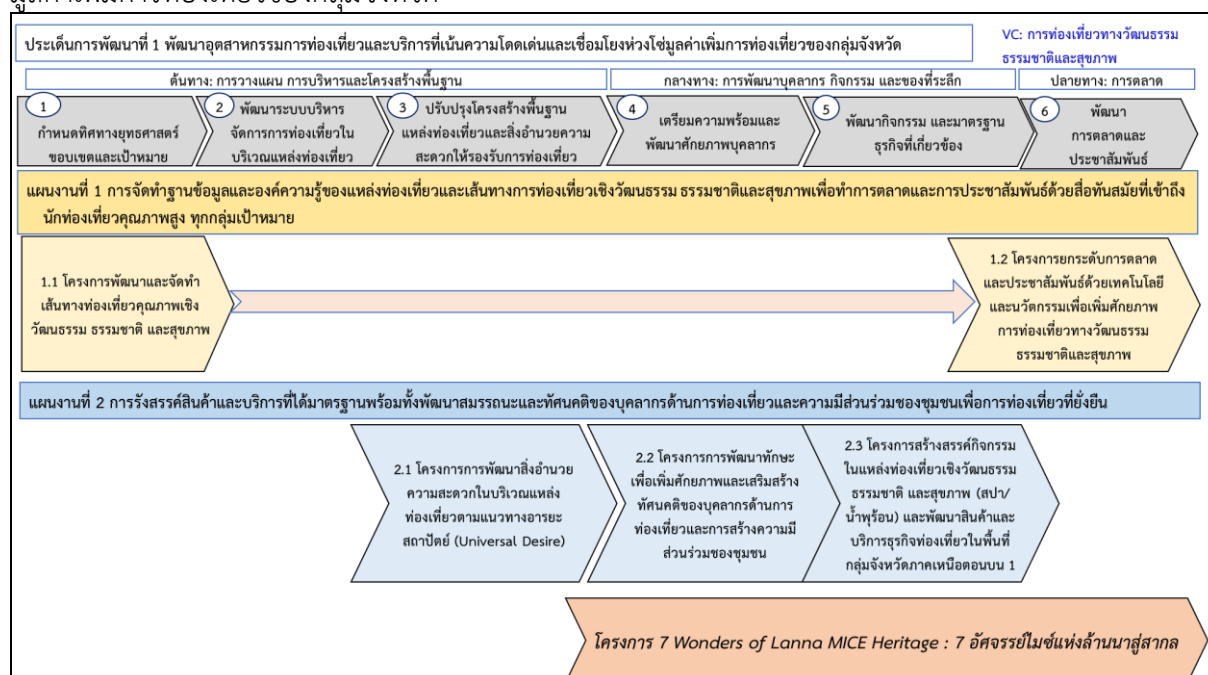
บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)					งบประมาณดำเนินการ(บาท)					
ประเด็นการพัฒนา แผนงาน/โครงการ	แนวทางการ พัฒนา	แหล่ง งบประมาณ	ผลผลิต	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561 – 2565
แผนงานที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงการค้าชายแดน	2,7									
3.1 โครงการยกระดับมาตรฐานและเพิ่ม ประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 118 ตอน เชียงใหม่ - ดอยนางแก้ว ระหว่าง กม. 2+000 - กม. 3 +500 เชื่อมโยงโครงข่าย ทางหลวงสายเชียงใหม่ – เชียงราย				แขวงทางหลวงเชียงใหม่ที่ 2 สำนักงานทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)						
3.2 โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อน ปรนการค้าชายแดนและยกระดับให้เป็นด่าน ถาวร				แขวงทางหลวงชนบท แม่ฮ่องสอน						
3.3 โครงการติดตั้งระบบป้ายข้อมูลจราจร อัจฉริยะในพื้นที่ จ. เชียงใหม่ระยะที่ 1(พ.ศ. 2563 ในทางหลวงหมายเลข 11 เชื่อมโยง ระหว่าง จ.เชียงใหม่ และ จ.ลำพูน)				แขวงทางหลวงเชียงใหม่ที่ 2 สำนักทางหลวงทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)						
3.4 โครงการยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพทาง หลวง กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทาง หลวงหมายเลข 116 ตอนป่าสัก - สะบู่ - บ้านเรือน ระหว่าง กม.13+500 – กม.16+500				แขวงทางหลวงลำพูน สำนักงาน ทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)						
3.5 โครงการพัฒนาทางหลวง ทางหลวง หมายเลข 1087 ตอน ลี้ - ก้อทุ่ง ระหว่าง กม. 31+875 – กม.37+100				แขวงทางหลวงลำพูน สำนักงาน ทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)						
3.6 โครงการส่งเสริมและพัฒนาการรวมกลุ่ม ผู้ประกอบการค้า				สำนักงานพาณิชย์จังหวัดในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)					งบประมาณดำเนินการ(บาท)					
ประเด็นการพัฒนา แผนงาน/โครงการ	แนวทางการ พัฒนา	แหล่ง งบประมาณ	ผลผลิต	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561 – 2565
แผนงานที่ 4 ยกระดับธุรกิจสุขภาพ	1,3,4,5,6									
4.1 โครงการออกแบบและพัฒนานวัตกรรม บรรจุภัณฑ์อาหารและการสร้างแบรนด์ให้แก่ ธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
4.2 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารผู้สูงอายุ โดยใช้นวัตกรรม (Food Innovation for Anti- aging)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
4.3 โครงการพัฒนานวัตกรรมสมุนไพรสำหรับ เครื่องสำอางภาคเหนือ (Northern Cosmetic Valley)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
4.4 โครงการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การตลาดออนไลน์สำหรับอาหารแปรรูปใน ภาคเหนือ (Food Digital for Online Marketing)				สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
ประเด็นการพัฒนาที่ 3: พัฒนาเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูป ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม										
1.โครงการเกษตรมูลค่าเพิ่มด้วยมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)	3,4,5,6,7,9			<u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดลำปาง <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง พาณิชย์จังหวัดลำปาง มูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์						

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)					งบประมาณดำเนินการ(บาท)					
ประเด็นการพัฒนา แผนงาน/โครงการ	แนวทางการ พัฒนา	แหล่ง งบประมาณ	ผลผลิต	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561 – 2565
				จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน 1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดใน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
ประเด็นการพัฒนาที่ 4: บริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน										
1.โครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาหมอกควัน และไฟป่าภาคเหนือตอนบน 1	1			สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัดในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนบน 1						
2. โครงการปรับตัวและเตรียมความพร้อม รองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ	4			ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยเขต 10 ลำปาง สำนักงานป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัย จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน 1 วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่						
3. โครงการอนุรักษ์ ป่า และส่งเสริมการใช้ ประโยชน์จากป่าและทรัพยากรธรรมชาติ	2,5			สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 เชียงใหม่ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สาขา (แม่สะเรียง) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 สาขา (ลำปาง) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 เชียงใหม่ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน						

บัญชีรายการชุดโครงการ (Project Idea)					งบประมาณดำเนินการ(บาท)					
ประเด็นการพัฒนา แผนงาน/โครงการ	แนวทางการ พัฒนา	แหล่ง งบประมาณ	ผลผลิต	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2561 – 2565
				สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง)						
4. การบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืน	6			สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สำนักงานส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน 1						
ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ										
รวมทั้งสิ้น										

ประเด็นการพัฒนาที่ 1: พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่1 การจัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพเพื่อทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อทันสมัยที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงทุกกลุ่มเป้าหมาย
ประเด็นการพัฒนาของ กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด
หลักการและเหตุผล / แนวคิด	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.....-.....) ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาคเมืองละพื้นที่เศรษฐกิจ เป้าหมายพัฒนาภาคเหนือ ให้มีการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์กลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาทางภาคเหนือ โดยการยกระดับการจัดการตลาดการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 อย่างยั่งยืน โดยเน้นเจาะกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองกระแสความต้องการและความเติบโตของธุรกิจ การผลักดันโอกาสทางธุรกิจ จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและนโยบายของภาครัฐบาลในเรื่องประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ทำให้ส่งผลต่อนโยบายด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยและการตลาดท่องเที่ยว 4.0 ที่เน้นด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวและตลาดการท่องเที่ยว
วัตถุประสงค์ของ แผนงาน	1. เพื่อการประเมินศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว(เดิมและใหม่)สำหรับการสร้างสรรค์และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน)ที่ได้มาตรฐาน 2. เพื่อออกแบบและจัดเส้นทาง (routes) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัดให้มีความหลากหลายและตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวรูปแบบ

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่1 การจัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพเพื่อทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อทันสมัยที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงทุกกลุ่มเป้าหมาย	
	3. เพื่อสร้างแบรนด์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน1 พร้อมทั้งการตลาดและการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วยข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง น่าสนใจ และด้วยระบบเทคโนโลยีและสื่อที่ทันสมัย	
เป้าหมายของแผนงาน ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแผนงาน	เป้าหมายความสำเร็จของแผนงาน	ตัวชี้วัด
	1) ฐานข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว(เดิมและใหม่)ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน)ที่ได้มาตรฐานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน1	1.1) จำนวนฐานข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว(เดิมและใหม่)จำแนกตามประเภท ระดับศักยภาพ ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (carrying capacity)และระดับมาตรฐานในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน) ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน1
	2) การออกแบบและรายละเอียดเส้นทาง (routes) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัดให้มีความหลากหลายและตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกรูปแบบ	2.1) จำนวนเส้นทาง (routes) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัดที่มีความหลากหลายและตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกรูปแบบ
	3) นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 เพิ่มขึ้น	3.1) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2562 (... คน / ร้อยละ ..)
	4) รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 เพิ่มขึ้น	4.1) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2562 (รายได้ชาวไทย ...บาท /รายได้ชาวต่างชาติ..... บาท)
	5) แบรนด์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 พร้อมทั้งการตลาดและการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วยข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง น่าสนใจและด้วยระบบเทคโนโลยีและสื่อที่ทันสมัย	5.1) ภาพลักษณ์และความประทับใจต่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้รับการจัดอันดับหรือได้รับการรับรองมาตรฐานด้านใดด้านหนึ่งจากองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
ขอบเขตการดำเนินงาน	ค้นหา 1) พัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 2) สำรวจ ศึกษาและการประเมินศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน) ที่มีอยู่เดิมและที่ค้นพบใหม่ 3) ประมวลผล จัดกลุ่มและอันดับศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว 4) จัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อใช้ในการถ่ายทอดสู่ชุมชน ภาคีเครือข่ายและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวรวมทั้งการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และทำการตลาด ตลอดจนเพื่อใช้ในการจัดเส้นทาง (routes) การท่องเที่ยว 5) วางแผนการเชื่อมโยงและจัดเส้นทาง (routes) การท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัดเพื่อให้เป็นทางเลือกที่หลากหลายโดยแต่ละเส้นทางจะต้องกำหนดแหล่งท่องเที่ยวหลัก แหล่งท่องเที่ยวรองและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนStoryที่สำคัญ ร้านอาหาร จุดจำหน่ายสินค้า ที่พักริมทาง ห้องน้ำ	

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่1 การจัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพเพื่อทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อทันสมัยที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงทุกกลุ่มเป้าหมาย
	6) จัดทำรายละเอียดข้อมูลของเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และทำการตลาด รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการถ่ายทอดสู่ชุมชน ภาครัฐเครือข่ายและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ปลายทาง 7) ศึกษาเรื่องราวและกำหนดความโดดเด่นเพื่อการสร้างแบรนด์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยว 8) กำหนดรูปแบบ วิธีการและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างแบรนด์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวด้วยความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ปลายทาง 9) ยกระดับการตลาดและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและสื่อที่ทันสมัยเพื่อให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย • สื่อ การตลาด (เอกสาร, Social Media , Application, Kiosk, Online) • จุดให้บริการนักท่องเที่ยว • กิจกรรม (Road show) • Story Telling
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	

ชื่อโครงการ	1.โครงการพัฒนาและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวคุณภาพเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปป) 2) เพื่อประเมินศักยภาพและความพร้อมขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว(carrying capacity)ตามระดับมาตรฐานในการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปป) 3) เพื่อวางแผนการเชื่อมโยงและจัดเส้นทาง (Routes) ภายในกลุ่มจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัด	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) มีฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปป)	1.1) จำนวนฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปป) ของภาคเหนือตอนบน 1 จำนวน 3 ฐาน
	2) แหล่งท่องเที่ยวได้รับการประเมินศักยภาพและความพร้อมขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว(carrying capacity)ตามมาตรฐานในการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปป)	2.1) จำนวนฐานข้อมูลศักยภาพและความพร้อมขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (carrying capacity)ตามมาตรฐานในการพัฒนาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปป)ของภาคเหนือตอนบน 1 จำนวน 3 ฐาน
	3)มีรายละเอียดการเชื่อมโยงและจัดเส้นทาง (Routes) ภายในกลุ่มจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัด	3.1) จำนวนเส้นทาง(Routes)เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปป) จำนวนอย่างน้อย 4 เส้นทาง
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	

ชื่อโครงการ	1.โครงการพัฒนาและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวคุณภาพเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ	
กิจกรรมหลัก	1. สำรวจ รวบรวม แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา) ใน 4 จังหวัด 2. จัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา) 3. ประเมินศักยภาพและความพร้อมขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว(carrying capacity)และระดับมาตรฐานในการพัฒนาและความพร้อมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา) 4. จัดเส้นทาง (Routes) เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา) ภายในกลุ่มจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัด	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
งบประมาณ		
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1. ได้แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา) ที่มีคุณภาพ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงมากขึ้น 2. ได้เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา) เชื่อมโยงภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 และระหว่างกลุ่มจังหวัด 3. ได้รายได้จากการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงและเกิดการกระจายรายได้ไปทั้ง 4 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
ชื่อโครงการ	2.โครงการยกระดับการตลาดและประชาสัมพันธ์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อการสร้างแบรนด์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยว 2) เพื่อเสริมสร้างแบรนด์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวด้วยความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 3) เพื่อยกระดับการตลาดและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและสื่อที่ทันสมัยเพื่อให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 เพิ่มขึ้น	1.1) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2562 (... คน/ ร้อยละ ..)
	2) รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 เพิ่มขึ้น	2.1) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2562 (รายได้ชาวไทย ...บาท /รายได้ชาวต่างชาติ.....บาท)
	3) สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น	3.1) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 (เพิ่มขึ้นร้อยละ) 3.2) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมและนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (.....แห่ง)
	4) รักษา ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ ของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 อย่างยั่งยืน	4.1) ภาพลักษณ์และความประทับใจต่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้รับการจัดอันดับหรือได้รับการรับรองมาตรฐานด้านใดด้านหนึ่งจากองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ชื่อโครงการ	1.โครงการพัฒนาและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวคุณภาพเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน
กิจกรรมหลัก	กิจกรรมที่ 1 ออกแบบวิธีการและช่องทางการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ ของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 ที่เข้าถึงตลาดการท่องเที่ยวรวมทั้งการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การพัฒนาสร้างเรื่องราว (Story Telling) ที่น่าสนใจเพื่อการท่องเที่ยว และสร้างภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 และการพัฒนาสื่อการตลาด Social Media, Application, Kiosk, Online สิ่งพิมพ์ , วีดิทัศน์ ฯลฯ) ที่เจาะจงกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดภายในประเทศ เช่น Road Show / Table top sale / Business Matching / Expo มีระยะเวลาดำเนินการ 3 ระยะ (ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว) การจัดกิจกรรม Table Top Sale เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าทางการท่องเที่ยวระหว่างผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน1 ได้แก่ บริษัทนำเที่ยว ผู้ประกอบการที่พัก ประกอบกร้านอาหาร และร้านค้าของที่ระลึก กิจกรรมที่ 3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดที่เจาะจงกลุ่มเป้าหมาย เช่น Lanna Travel Mart กลุ่มลักซ์วอรี่(Luxury Group) และ Art Festival เป็นต้น กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีเสวนาให้ความรู้เกี่ยวกับทิศทางและแนวโน้มทางการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมและสร้างสรรค์ในยุคปัจจุบัน กิจกรรมที่ 5 จัดอบรมให้ความรู้ด้านการตลาดยุค 4.0 ต่อผู้ที่สนใจด้านการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมและสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 6 จัด Road show การท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมและสร้างสรรค์ ในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาจุดให้บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทั้ง 4 จังหวัด
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
งบประมาณ	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	- ยกระดับเศรษฐกิจ ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 - เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงสู่จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ทั้ง 4 จังหวัด - เกิดภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 2 การรังสรรค์สินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานพร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะและทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและความมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความโดดเด่นและเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด
หลักการและเหตุผล / แนวคิด	การตลาดการท่องเที่ยวมีการแข่งขันสูงมากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ประกอบกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมีความหลากหลายทั้งด้านรสนิยม ราคาสินค้าและบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานต้องการการบริการจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะสูงมีทัศนคติเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีความซื่อสัตย์และเป็นมิตร กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จึงต้องรังสรรค์สินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานตามความต้องการของนักท่องเที่ยวพร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะและทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อสร้างความประทับใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพำนักรานขึ้นและใช้จ่ายมากขึ้นและเป็นการยกระดับการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 2 การรังสรรค์สินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานพร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะและทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและความมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	
วัตถุประสงค์ของ แผนงาน	1. เพื่อพัฒนาแนวทางและปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นมาตรฐาน 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน 3. เพื่อสร้างสรรคกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน) รวมทั้งพัฒนาและรังสรรค์สินค้าและบริการที่ได้มาตรฐาน	
เป้าหมายของแผนงาน ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแผนงาน	เป้าหมายความสำเร็จของแผนงาน	ตัวชี้วัด
	1) แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นมาตรฐานและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว รวมทั้งผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ	1.1) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นมาตรฐานและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว 1.2) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
	2) บุคลากรมีศักยภาพเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินกิจการด้านท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นวดและสปาในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 อย่างได้มาตรฐาน	2.1) ร้อยละของบุคลากรเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรมีศักยภาพเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินกิจการด้านท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นวดและสปาในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 อย่างได้มาตรฐาน
	3) บุคลากรทุกกลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติการเป็นเจ้าของที่ดีเป็นมิตรและพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยความซื่อสัตย์และเป็นมิตร	3.1) ร้อยละของบุคลากรทุกกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาทัศนคติการเป็นเจ้าของที่ดีเป็นมิตรและพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยความซื่อสัตย์และเป็นมิตร
	4) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านแอนติคราฟท์ ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้มีความโดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา	4.1) จำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านแอนติคราฟท์ ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา 4.2) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
	5) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้ได้มาตรฐานและมีความโดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา	5.1) จำนวนกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้ได้มาตรฐานและมีความโดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา 5.2) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)
ขอบเขตการดำเนินงาน	1) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ (Universal Desire) 1.1) ปีแรก- สำรวจ ศึกษา ออกแบบ และพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ในสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้ได้มาตรฐานและตอบสนองการพัฒนาที่ต้องการอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ	

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 2 การรังสรรค์สินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานพร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะและทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและความมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
	1.2) ปัดอมา- ดำเนินการพัฒนาและหรือปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ เช่น ห้องน้ำ ลานจอดรถ ไฟฟ้า ประปา Wifi QR Code น้ำดื่ม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นมาตรฐานและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวรวมทั้งผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ 2) การพัฒนาทักษะเพื่อเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน 2.1) อบรมพัฒนาทักษะและเสริมสร้างทัศนคติให้บุคลากร ครอบคลุมเป้าหมายด้วย เช่น ประชาชนชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ชุมชน ดังนี้ 2.1.1) พัฒนาทักษะบุคลากรนวดไทย(พื้นบ้านล้านนา) 2.1.2) พัฒนาทักษะบุคลากรนวดไทยเพื่อธุรกิจสปา 2.1.3) พัฒนาทักษะบุคลากรนวดสปาเพื่อสุขภาพและเพื่อดูแลผู้สูงอายุ 2.2) ออกแบบและจัดทำคู่มือมาตรฐานหลักสูตรการพัฒนาทักษะ 3) การสร้างสรรคกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) และพัฒนาสินค้าและบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 3.1) พัฒนาหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ผลิตสินค้าและร้านค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานสินค้าและบริการแต่ละประเภท 3.2) การรับสมัครและคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ 3.3) การประเมินศักยภาพ ตามเกณฑ์การคัดเลือก 3.4) การฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติและศึกษาดูงานจากตัวอย่างที่ดี(Best Practices)ผู้เข้าร่วมโครงการ 3.5) การประเมินผลการออกแบบและพัฒนาสินค้าและบริการ 3.6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3.7) การจัดมหกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาดและการรับรู้ (เปิดตัว/มอบรางวัล) 3.8) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาด(Road Show และคาราวานสุดยอดผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน
งบประมาณ	

ชื่อโครงการ	1.การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ (Universal Desire)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบและดำเนินการปรับปรุง/พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ (Universal Desire)	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) มีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานของอารยะสถาปัตย์(Universal Desire) เพิ่มขึ้น	1.1) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้มาตรฐานของอารยะสถาปัตย์ จำนวน 8 แห่งต่อปี
	2) แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็น	2.1) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นมาตรฐานและ

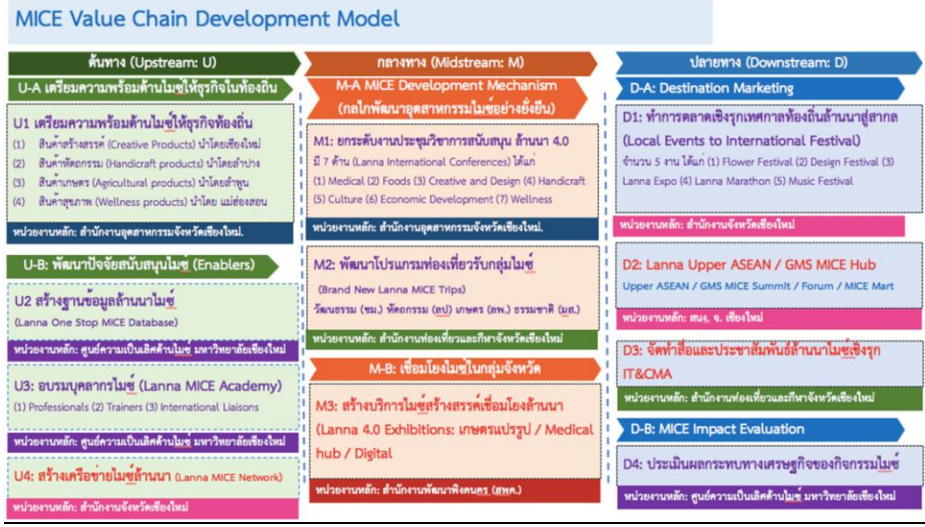
ชื่อโครงการ	1.การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ (Universal Desire)	
	มาตรฐานและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยว รวมทั้งผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ	เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว 2.2) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	ปีแรก-สำรวจ ศึกษา ออกแบบ และพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ในสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้ได้มาตรฐานและตอบสนองต่อการพัฒนาที่ต้องการอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ ปีต่อมา-ดำเนินการพัฒนาและหรือปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวตามแนวทางอารยะสถาปัตย์ เช่น ห้องน้ำ ลานจอดรถ ไฟฟ้า ประปา Wifi QR Code น้ำดื่ม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นมาตรฐานและเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวรวมทั้งผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ		
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	นักท่องเที่ยวจะได้รับความสะดวกสบายและเกิดความประทับใจจนอาจกลับมาเที่ยวอีกและแนะนำบอกต่อให้ผู้อื่นมาเที่ยวเพิ่มขึ้น	

ชื่อโครงการ	2. การพัฒนาทักษะเพื่อเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) บุคลากรมีศักยภาพเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินกิจการด้านท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นวดและสปาในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 อย่างได้มาตรฐาน	1.1) ร้อยละของบุคลากรเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรมีศักยภาพเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินกิจการด้านท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นวดและสปาในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 อย่างได้มาตรฐาน
	2) บุคลากรทุกกลุ่มเป้าหมายมีทัศนคติการเป็นเจ้าบ้านที่ดีเป็นมิตรและพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยความซื่อสัตย์และเป็นมิตร	2.1) ร้อยละของบุคลากรทุกกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาทัศนคติการเป็นเจ้าบ้านที่ดีเป็นมิตรและพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยวด้วยความซื่อสัตย์และเป็นมิตร
พื้นที่เป้าหมาย	3) คู่มือปฏิบัติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน) มีความเหมาะสมได้มาตรฐานตามประเภทงานบริการด้านการท่องเที่ยว	3.1) จำนวนคู่มือปฏิบัติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ได้มาตรฐานตามประเภทงานบริการด้านการท่องเที่ยว
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	1) อบรมพัฒนาทักษะและเสริมสร้างทัศนคติให้บุคลากร ครัวเรือนกลุ่มเป้าหมายด้วย เช่น ปรากฏชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ชุมชน จำนวน 3 หลักสูตร หลักสูตรละ 2 รุ่น รุ่นละ 50 คน ดังนี้ (7 ล้านบาท) 1.1) พัฒนาทักษะบุคลากรนวดไทย(พื้นบ้านล้านนา) จำนวน 2 รุ่นละ 50 คน	

ชื่อโครงการ	2. การพัฒนาทักษะเพื่อเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างทัศนคติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชน
	1.2) พัฒนาทักษะบุคลากรนวดไทยเพื่อธุรกิจสปา จำนวน 2 รุ่นละ 50 คน 1.3) พัฒนาทักษะบุคลากรนวดสปาเพื่อสุขภาพและเพื่อดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 2 รุ่นละ 50 คน 2) ออกแบบและจัดทำคู่มือมาตรฐานหลักสูตรการพัฒนาทักษะ (1.5 ล้านบาท)
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
งบประมาณ	8.5 ล้านบาท
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1) นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในบริการจากบุคลากรที่มีคุณภาพ 2) บุคลากร กลุ่มเป้าหมาย เช่น ประชาชนชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ชุมชน มีอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้น

ชื่อโครงการ	3.โครงการสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) และพัฒนาสินค้าและบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านแอนติคราฟท์ ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ของกลุ่มจังหวัดฯ 2) เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) 3) เพื่อส่งเสริมการดำเนินงาน ร้านค้าชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน/ร้านอาหาร/ร้านค้า/ที่พัก) 4) เพื่อพัฒนารูปแบบและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (เชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) และบริการภายใต้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (Start Up) 5) เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ (ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT) ที่จำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวให้พร้อมรับการตรวจและรับรองมาตรฐาน	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านแอนติคราฟท์ ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้มีความโดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา	1.1) จำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านแอนติคราฟท์ ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้โดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา 1.2) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
	2) กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้ได้มาตรฐานและมีความโดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา	2.1) จำนวนกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ได้รับการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้ได้มาตรฐานและมีความโดดเด่นด้วยอัตลักษณ์ล้านนา 2.2) ร้อยละของระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)
	3) การดำเนินงานร้านค้าชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	3.1) ร้านค้าชุมชนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน/ร้านอาหาร/ร้านค้า/ที่พัก) มีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 10)

ชื่อโครงการ	3.โครงการสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) และพัฒนาสินค้าและบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
	ร้าน/ร้านอาหาร/ร้านค้า/ที่พัก) และการขยายฐานบริการการขาย ด้วยการจัดการกิจกรรมคาราวานสุดยออดผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว	3.1) มียอดขายผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากการจัดการกิจกรรมคาราวานสุดยออดผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว
	4) รูปแบบและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (เชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) มีคุณภาพสามารถบริการภายใต้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (Start Up)	4.1) จำนวนรูปแบบและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (เชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) และบริการภายใต้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (Start Up)(100 ราย) 4.2) จำนวนผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการที่ได้รับการพัฒนา (20 ผลิตภัณฑ์)
	5) ผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ (ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT) ที่จำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้พร้อมรับการตรวจและรับรองมาตรฐาน	5.1) จำนวนผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ (ของที่ระลึก สินค้า OTOP สินค้าทางวัฒนธรรม CPOT) ที่จำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาพร้อมรับการตรวจและรับรองมาตรฐาน 5.2) จำนวนร้านค้าได้รับการพัฒนาพร้อมรับการตรวจและรับรองมาตรฐาน
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	กิจกรรมที่ 1 พัฒนาหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ผลิตสินค้าและร้านค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานสินค้าและบริการแต่ละประเภท กิจกรรมที่ 2. การรับสมัครและคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ กิจกรรมที่ 3 การประเมินศักยภาพ ตามเกณฑ์การคัดเลือก กิจกรรมที่ 4 การฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติและศึกษาดูงานจากตัวอย่างที่ดี(Best Practices)ผู้เข้าร่วมโครงการ กิจกรรมที่ 5 การประเมินผลการออกแบบและพัฒนาสินค้าและบริการ กิจกรรมที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมที่ 7 การจัดมหกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาดและการรับรู้ (เปิดตัว/มอบรางวัล) กิจกรรมที่ 8 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาด(Road Show และคาราวานสุดยออดผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว)	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ		
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 2) ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันเพิ่มขึ้น 3) สร้างรายได้ให้กับชุมชนและกลุ่มจังหวัด	

ชื่อโครงการ	1. โครงการ 7 Wonders of Lanna MICE Heritage: 7 อัจฉริยะไมซ์แห่งล้านนาสู่สากล*	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับการประชาสัมพันธ์และการตลาดไมซ์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ด้วยอัตลักษณ์โดดเด่นของ 7 อัจฉริยะไมซ์แห่งล้านนาสู่สากล MICE Value Chain Development Model ต้นทาง (Upstream: U) U-A: เตรียมความพร้อมด้านไมซ์ให้ธุรกิจท้องถิ่น U1: เตรียมความพร้อมด้านไมซ์ให้ธุรกิจท้องถิ่น (1) สินค้าสร้างสรรค์ (Creative Products) นำโดยเชียงใหม่ (2) สินค้าหัตถกรรม (Handicraft products) นำโดยลำปาง (3) สินค้าเกษตร (Agricultural products) นำโดยสุโขทัย (4) สินค้าสุขภาพ (Wellness products) นำโดย แม่ฮ่องสอน หน่วยงานหลัก: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ U-B: พัฒนาปัจจัยสนับสนุนไมซ์ (Enablers) U2: สร้างฐานข้อมูลล้านนาไมซ์ (Lanna One Stop MICE Database) หน่วยงานหลัก: ศูนย์ความเป็นเลิศด้านไมซ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ U3: อบรมบุคลากรไมซ์ (Lanna MICE Academy) (1) Professionals (2) Trainers (3) International Liaisons หน่วยงานหลัก: ศูนย์ความเป็นเลิศด้านไมซ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ U4: สร้างเครือข่ายไมซ์ล้านนา (Lanna MICE Network) หน่วยงานหลัก: สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ กลางทาง (Midstream: M) M-A MICE Development Mechanism (กลไกพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์อย่างยั่งยืน) M1: ยกระดับงานประชุมวิชาการสนับสนุน ล้านนา 4.0 มี 7 ด้าน (Lanna International Conferences) ได้แก่ (1) Medical (2) Foods (3) Creative and Design (4) Handicraft (5) Culture (6) Economic Development (7) Wellness หน่วยงานหลัก: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ M2: พัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวรับกลุ่มไมซ์ (Brand New Lanna MICE Trips) วัฒนธรรม (ชม.) พิพิธภัณฑ์ (ชม.) เกษตร (ชม.) ธรรมชาติ (ชม.) หน่วยงานหลัก: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ M-B: เชื่อมโยงไมซ์ในกลุ่มจังหวัด M3: สร้างบริการไมซ์สร้างสรรค์เชื่อมโยงล้านนา (Lanna 4.0 Exhibitions: เกษตรแปรรูป / Medical hub / Digital) หน่วยงานหลัก: สำนักงานพัฒนาพิเศษฯ (สทพ.) ปลายทาง (Downstream: D) D-A: Destination Marketing D1: ทำการตลาดเชิงรุกเพื่อผลักดันงานสู่สากล (Local Events to International Festival) จำนวน 5 งาน ได้แก่ (1) Flower Festival (2) Design Festival (3) Lanna Expo (4) Lanna Marathon (5) Music Festival หน่วยงานหลัก: สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ D2: Lanna Upper ASEAN / GMS MICE Hub Upper ASEAN / GMS MICE Summit / Forum / MICE Mart หน่วยงานหลัก: สท. จ. เชียงใหม่ D3: จัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์สู่ล้านนาไมซ์เชิงรุก IT&CMA หน่วยงานหลัก: สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ D-B: MICE Impact Evaluation D4: ประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจของกิจกรรมไมซ์ หน่วยงานหลัก: ศูนย์ความเป็นเลิศด้านไมซ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	1) พัฒนาโปรแกรมไมซ์ล้านนาในรูปแบบใหม่ ภายใต้ธีม 7 wonders (14 ล้านนา) 2) พัฒนาเนื้อหาทางการตลาด (marketing contents) เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการไมซ์รูปแบบใหม่ เช่น VDO promotion, และ Special Report (7 ล้านนา) 3) ประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านไมซ์ล้านนาในสื่อไมซ์นานาชาติ เช่น IT&CMA Daily, TTG MICE, TTG Association, CTW เป็นต้น (5 ล้านนา) 4) จัด Lanna MICE Pavilion ณ งาน Trade shows IT&CMA 2020 ณ Centara Grand (พื้นที่ 120 ตารางเมตร) (7 ล้านนา)	
ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	1) เกิดโปรแกรมไมซ์รูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น (New 7 wonders of Lanna MICE) 2) มีสื่อการตลาดไมซ์มุ่งเป้าตลาดมูลค่าสูง ได้แก่ Luxury Corporate Incentive Programmes และ Creative CSR Programmes 3) เกิดการรับรู้ (Awareness) ล้านนา ในฐานะเป็นจุดหมายปลายทางไมซ์ในระดับนานาชาติใน positionings ของกลุ่มจังหวัด คือ Smart city, Healthy City และ Creative City 4) มีการเจรจา และ ตกลงทางธุรกิจในการจัดงานไมซ์ในกลุ่มจังหวัดฯ	ตัวชี้วัด 1.1) จำนวนโปรแกรมไมซ์ที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ (No. of MICE Programmes) 2.1) จำนวนสื่อการตลาดไมซ์ที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ (No. of MICE Media) 3.1) ร้อยละของจำนวนผู้จัดงานไมซ์นานาชาติที่รับรู้ศักยภาพของล้านนาในฐานะการเป็นจุดหมายปลายทางไมซ์ใน 3 positionings หลัก 4.1) จำนวนการเจรจาธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการล้านนาและผู้จัดงานไมซ์นานาชาติ

ชื่อโครงการ	1. โครงการ 7 Wonders of Lanna MICE Heritage: 7 อัจฉริยะไมซ์แห่งล้านนาสู่สากล*
	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ร่วมกับ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านไมซ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Chiang MICE), สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเหนือ เขต 1
งบประมาณ	33 ล้านบาท
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ล้านนาได้รับการยกระดับเป็นจุดหมายปลายทางไมซ์ในระดับนานาชาติ (International MICE Destination)

หมายเหตุ* เป็นโครงการเดียวที่เน้นการยกระดับและพัฒนาการท่องเที่ยว MICE-ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เป็นการเฉพาะไม่อยู่ภายใต้แผนงาน

ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 1 ยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป
ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
หลักการและเหตุผล / แนวคิด	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปีของจังหวัดเชียงใหม่ปี 2555 มีมูลค่า 159,484 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตรมีมูลค่า 21,441 ล้านบาทและภาคนอกเกษตรมีมูลค่า 138,043 ล้านบาท มีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ลำไย ข้าวนาปี ส้มเขียวหวาน กระเทียม หอมแดง ถั่วลิสง มันฝรั่ง สุกร ไก่ไข่ และน้ำมันดิบ ในขณะที่เกษตรกรมีความต้องการเพิ่มรายได้ และเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค มักมีการใช้สารเคมีเพื่อช่วยในการรักษาคุณภาพ หรือเพิ่มปริมาณการผลิต ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) หนึ่งในประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญ คือ การปรับระบบการผลิตการเกษตรให้สอดคล้องกับพันธกรณีในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และศักยภาพของพื้นที่ เน้นการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการเกษตร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรชีวภาพ (Bio Based) ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรมีความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และสิ่งแวดล้อมของประเทศ การพัฒนาระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืน และการขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกร อีกทั้งต้องการผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมด้าน

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 1 ยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป	
	อาหาร (Innovation Food) และ สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรที่มีปัญหาในการจำหน่ายตรง เช่น กระเทียม ลำไย สับปะรด และกาแฟ	
วัตถุประสงค์ของแผนงาน	1) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการดำเนินธุรกิจให้ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหาร และส่งเสริมความ เข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการในการต่อ ยอดธุรกิจ 2) เพื่อเชื่อมโยง และขยายมูลค่าการค้า การลงทุนของผู้ประกอบกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อสร้างโอกาสในการบอกเล่าเรื่องราวผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของภาคเหนือ ให้เป็นที่ รู้จักในตลาดโลก 4) เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์โดยการบอกเล่าเรื่องราวของ ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของ ภาคเหนือให้สูงขึ้น	
	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการค้า การลงทุน และต่างประเทศ Outward: Export Promotion	
เป้าหมายของแผนงาน ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแผนงาน	เป้าหมายความสำเร็จของแผนงาน 1) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ สามารถจัดทำสื่อ ดิจิทัลเพื่อบอกเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ และ เผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม 2) เกษตรกรรุ่นใหม่ และกลุ่มอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูปเกิดองค์ความรู้ และการเพิ่ม ประสิทธิภาพ ผลผลิตภาพในกระบวนการ ผลิต โดยใช้ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	ตัวชี้วัด 1.1) จำนวนสื่อดิจิทัลเพื่อบอกเล่าเรื่องราวของ ผลิตภัณฑ์และ เผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลอย่าง เหมาะสม (จำนวน 20 กิจการ) 2.1) จำนวน เกษตรกรรุ่นใหม่ และ กลุ่ม อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปเกิดองค์ความรู้ และ การเพิ่มประสิทธิภาพ ผลผลิตภาพในกระบวนการ ผลิต โดยใช้ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (จำนวน 50 คน)
ขอบเขตการดำเนินงาน	การเชื่อมโยงผู้ผลิตวัตถุดิบเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป สมัยใหม่ (TripleS: Smart Farmer Smart Material and Smart Food) ด้วยสร้างนวัตกรรมด้านอาหาร (Innovation Food) และ สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรที่มีปัญหา เช่น กระเทียม ลำไย สับปะ รด ด้านอุตสาหกรรมอาหารสร้างสรรค์สำหรับการพัฒนาการผลิต อาหารเพื่ออนาคต (NorthernInnovation for Future Food)	
พื้นที่เป้าหมาย	เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	
งบประมาณ	15.5 ล้านบาท	

ชื่อโครงการ	1. โครงการการเชื่อมโยงผู้ผลิตวัตถุดิบเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปสมัยใหม่ (TripleS: Smart Farmer Smart Material and Smart Food) ด้วยสร้างนวัตกรรมด้านอาหาร (Innovation Food) และสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรที่มีปัญหา เช่น กระเทียม ลำไย สับปะรด	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์เชื่อมโยงผู้ผลิตวัตถุดิบเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปสมัยใหม่ 2) เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ไทยสู่ภูมิภาคอาเซียน	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer รุ่นใหม่ และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย เพื่อเชื่อมโยงผู้ผลิตวัตถุดิบเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปสมัยใหม่	1.1) จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer รุ่นใหม่ และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย (จำนวน 50 คน)
	2) การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจระหว่าง กลุ่ม Smart Farmer รุ่นใหม่ และกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป	2.1) จำนวนเครือข่ายธุรกิจระหว่าง กลุ่ม Smart Farmer รุ่นใหม่ และกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป (จำนวน 50 คน)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
กิจกรรมหลัก	1. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ไทยสู่ภูมิภาคอาเซียน 2. พัฒนาเทคโนโลยีต้นแบบสำหรับการจัดการการเพาะปลูก/เก็บเกี่ยวเพื่อการลดสารเคมี/เพิ่มผลผลิต รักษาคุณภาพและยืดอายุหลังการเก็บเกี่ยวในผลผลิตการเกษตรของจังหวัดเป้าหมาย ในกลุ่มผัก ผลไม้ สมุนไพร 3. ฝึกอบรมและขยายเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer รุ่นใหม่ และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายจำนวนไม่น้อยกว่า 50 คน	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	4.0 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1. เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากความเข้มแข็งของกลุ่ม Smart Farmer รุ่นใหม่ และกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย	

ชื่อโครงการ	2. โครงการยกระดับอุตสาหกรรมอาหารสร้างสรรค์สำหรับการพัฒนาการผลิตอาหารเพื่ออนาคต (Northern Innovation for Future Food)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเพิ่มผลิตภาพอุตสาหกรรมอาหาร 2) เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนากิจการผลิตอาหารเพื่ออนาคต (Northern Innovation for Future Food)	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) วิสาหกิจที่เข้าร่วมกิจกรรม มีผลิตภาพเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด	1.1) ร้อยละของวิสาหกิจที่เข้าร่วมกิจกรรม มีผลิตภาพเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 65)
	2) วิสาหกิจที่ผ่านการคัดเลือกสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหาร จนเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่/ผลิตภัณฑ์เดิมที่ได้รับการปรับปรุง	2.1) จำนวนโครงการนำร่องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหาร จนเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่/ผลิตภัณฑ์เดิมที่ได้รับการปรับปรุง(.....โครงการ)

ชื่อโครงการ	2. โครงการยกระดับอุตสาหกรรมอาหารสร้างสรรค์สำหรับการพัฒนาการผลิตอาหารเพื่ออนาคต (Northern Innovation for Future Food)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
กิจกรรมหลัก	ยกระดับอุตสาหกรรมอาหารสร้างสรรค์สำหรับการพัฒนาการผลิต อาหารเพื่ออนาคต (Northern Innovation for Future Food) ด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำวิสาหกิจที่ผ่านการคัดเลือกให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหาร จนเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่/ผลิตภัณฑ์เดิมได้รับการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตอาหารเพื่ออนาคตและจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมประกวด Innovation Craft for Future Food
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
งบประมาณ	5.0 ล้านบาท
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	เกิดผลิตภัณฑ์ต้นแบบนวัตกรรมอาหารในอนาคต

ชื่อโครงการ	3. โครงการการสร้างอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวด้วยมัลติมีเดียใน อุตสาหกรรมอาหาร (Chiang Mai Food Storytelling Multimedia)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย ในด้านการตลาด โดยวิธี Storytelling 2) เพื่อเพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1)ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาด โดยวิธี Storytelling	1.1)จำนวนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาด โดยวิธี Storytelling (จำนวน 100 กิจการ)
	2)ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดทำสื่อดิจิทัลเพื่อบอกเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์และเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม	2.1)จำนวนสื่อดิจิทัลเพื่อบอกเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์และ เผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม (จำนวน 20 กิจการ)
	3)กลุ่มเป้าหมายและผู้บริโภคไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 เกิดการรับรู้ รู้จัก ถึงคุณค่าหรือประโยชน์ของผลิตภัณฑ์มากขึ้น	3.1)ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายและผู้บริโภค ที่เกิดการรับรู้ รู้จัก ถึงคุณค่าหรือประโยชน์ของผลิตภัณฑ์มากขึ้น (ร้อยละ 20)
	4)ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ของมูลค่ายอดขายเดิม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย	4.1) รายได้ของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นจากยอดขายเดิม (ร้อยละ 5 ของมูลค่าจากยอดขายเดิม)
	5)ระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่เข้ารับการอบรม	5.1)ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการจากการเข้ารับการอบรม (ร้อยละ 80)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
กิจกรรมหลัก	จัดกิจกรรมคัดเลือกและอบรมผู้ประกอบการเพื่อสร้าง Digital Storytelling Multimedia for Value Added Food Product และ เผยแพร่เรื่องราวผลิตภัณฑ์ผ่านสื่อดิจิทัล ไม่น้อยกว่า 20 กิจการ	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	6.5 ล้านบาท	

ชื่อโครงการ	3. โครงการการสร้างอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวด้วยมัลติมีเดียใน อุตสาหกรรมอาหาร (Chiang Mai Food Storytelling Multimedia)
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1. เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงได้เผยแพร่อัตลักษณ์อันดีงามของผลิตภัณฑ์อาหารในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย 2. ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย
ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 2 ส่งเสริมการตลาดสินค้าหัตถอุตสาหกรรม
ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
หลักการและเหตุผล / แนวคิด	อุตสาหกรรมเซรามิกเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับการทำเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และเชื่อมโยงไปสู่ธุรกิจบริการต่างๆ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การขนส่ง และระบบโลจิสติกส์อื่นๆ เป็นอุตสาหกรรมสร้างรายได้และเศรษฐกิจให้กับจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้แก่ ลำปาง เชียงใหม่ และลำพูน ปีละกว่า 3,000 ล้านบาท ด้านหัตถอุตสาหกรรม ภาคเหนือตอนบน 1 ยังเป็นแหล่งผลิตสินค้าหัตถอุตสาหกรรมที่มีอัตลักษณ์ในเชิงศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายที่ถือเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เซรามิกและหัตถอุตสาหกรรมประสบปัญหาคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันด้านคุณภาพและด้านราคาระหว่างผู้ประกอบการในพื้นที่ และคู่แข่งจากภายนอก เช่น จีน และเวียดนาม การสร้างความแตกต่างจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น การออกแบบจึงเป็นหัวใจของการพัฒนา โครงการพัฒนาศักยภาพการออกแบบและการตลาดผลิตภัณฑ์เซรามิกและหัตถอุตสาหกรรม (Northern Industrial Creative Ceramic & Craft) เป็นโครงการที่นำความคิดสร้างสรรค์จากฐานต้นทุนทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร สังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการตลาดในรูปแบบต่างๆ โดยริเริ่มการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมวัสดุ และส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวสินค้าหัตถ อุตสาหกรรมเชื่อมโยงสู่ตลาด รวมถึงพัฒนาศักยภาพการออกแบบและการตลาดผลิตภัณฑ์เซรามิกและหัตถอุตสาหกรรม (Northern Industrial Creative Ceramic & Craft)
วัตถุประสงค์ของแผนงาน	1) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมในการเลือกซื้อหัตถอุตสาหกรรม และ Gift & Lifestyle ของทั้งในและต่างประเทศ 2) จัดกิจกรรมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุ สำหรับกลุ่ม Lifestyle (Material Innovation) ตลอดจนเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่/ผลิตภัณฑ์เดิมที่ 3) จับคู่ผู้ประกอบการและนักออกแบบ (Matching Design Talent) 4) ส่งเสริมการตลาดสินค้าเซรามิกและหัตถอุตสาหกรรม (Creative Showcase & Exhibition)

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 2 ส่งเสริมการตลาดสินค้าหัตถอุตสาหกรรม	
	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการค้า การลงทุน และต่างประเทศ หัตถอุตสาหกรรม	
เป้าหมายของแผนงาน ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแผนงาน	เป้าหมายความสำเร็จของแผนงาน 1) ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายเกิดการพัฒนางานองค์ความรู้ และสามารถเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภค 2) สร้างการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้าน วัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภค	ตัวชี้วัด 1.1) จำนวนผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายเกิดการพัฒนางานองค์ความรู้จนสามารถเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภค (จำนวน 50 ราย) 2.1) จำนวนผลิตภัณฑ์ที่มีการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภค (จำนวน 50 ผลิตภัณฑ์)
ขอบเขตการดำเนินงาน	การพัฒนาศักยภาพไปสู่ตลาดสากล โดยมีการริเริ่มการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมวัสดุ และส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเชื่อมโยงสู่ตลาด รวมถึงพัฒนาศักยภาพการออกแบบและการตลาดผลิตภัณฑ์เซรามิกและหัตถอุตสาหกรรม (Northern Industrial Creative Ceramic & Craft)	
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	
งบประมาณ	102.5 ล้านบาท	

ชื่อโครงการ	1. โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมวัสดุ (Innovative Material)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพผู้ประกอบการในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุ สำหรับ กลุ่ม Lifestyle (Material Innovation)	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 1) ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายเกิดการพัฒนางานองค์ความรู้ และสามารถเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภคLifestyle 2) สร้างการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้าน วัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภค Lifestyle	ตัวชี้วัด 1.1) จำนวนผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายเกิดการพัฒนางานองค์ความรู้จนสามารถเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภคLifestyle(จำนวน 50 ราย) 2.1) จำนวนผลิตภัณฑ์ที่มีการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุสำหรับกลุ่มผู้บริโภคLifestyle (จำนวน 50 ผลิตภัณฑ์)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	

ชื่อโครงการ	1. โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมวัสดุ (Innovative Material)
กิจกรรมหลัก	1) ศึกษาสถานการณ์และศักยภาพของ ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายรวมทั้งงานวิจัย การ เพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุ สำหรับกลุ่ม Lifestyle ที่มีอยู่แล้ว และสามารถนำไปต่อยอด สู่อการผลิตเชิงพาณิชย์ 2) คัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรม ด้านวัสดุ สำหรับ กลุ่ม Lifestyle (Material Innovation) 3) จัดกิจกรรมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมด้านวัสดุ สำหรับกลุ่ม Lifestyle (Material Innovation) ตลอดจนเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่/ผลิตภัณฑ์เดิมที่ได้รับการ ปรับปรุง จำนวนไม่น้อยกว่า 50 ผลิตภัณฑ์
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
งบประมาณ	4 ล้านบาท
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัด เป้าหมาย อย่างยั่งยืน

ชื่อโครงการ	2. โครงการการส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเชื่อมโยงสู่ ตลาด (Digital Story Telling&Marketing)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ Gift&Lifestyle สู่ตลาดดิจิทัล	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ผู้ประกอบการเกิดองค์ความรู้และ สามารถเพิ่มคุณค่าและ มูลค่าผลิตภัณฑ์ Gift&Lifestyle สู่ตลาดดิจิทัล	1.1) จำนวนผู้ประกอบการที่มีองค์ความรู้ และสามารถเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์ Gift&Lifestyle สู่ตลาดดิจิทัล (จำนวน 20 กิจการ)
	2) เกิดการส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียง เรื่องราวเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าสินค้า Gift&Lifestyle พื้นที่จังหวัดเป้าหมาย	2.1) จำนวนสินค้า Gift&Lifestyle พื้นที่ จังหวัด เป้าหมายที่มีการเพิ่มคุณค่าด้วยการ ส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราว (จำนวน 20 ผลิตภัณฑ์)
	3) เกิดการเผยแพร่อัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ Gift&Lifestyle พื้นที่จังหวัดเป้าหมายไปยัง ตลาดดิจิทัล	3.1) จำนวนผลิตภัณฑ์ Gift&Lifestyle พื้นที่ จังหวัดเป้าหมายที่ได้รับการเผยแพร่อัตลักษณ์ ไปยังตลาดดิจิทัล (จำนวน 20 ผลิตภัณฑ์)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	
กิจกรรมหลัก	1) จัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนิน ธุรกิจของผู้ประกอบการสินค้า Gift & Lifestyle โดยการใช้ วิธี การส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเชื่อมโยงสู่ ตลาด (Digital Story Telling & Marketing) จำนวนไม่น้อยกว่า 100 กิจการ 2) คัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมการ ส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวเพื่อ สร้างมูลค่าสินค้า Gift & Lifestyle ด้วยมัลติมีเดีย และเผยแพร่เรื่องราว ผลิตภัณฑ์ผ่านสื่อ ดิจิทัล จำนวน 20 กิจการ 3) กิจกรรมการส่งเสริมอัตลักษณ์ และร้อยเรียง เรื่องราวเพื่อเพิ่มคุณค่า และมูลค่าสินค้า Gift & Lifestyle ของภาคเหนือสู่ตลาดดิจิทัล (Identity and Storytelling for digital Market) และเผยแพร่เรื่องราวผลิตภัณฑ์ผ่านสื่อ ดิจิทัล ไม่น้อยกว่า 20 กิจการ	

ชื่อโครงการ	2. โครงการส่งเสริมอัตลักษณ์และร้อยเรียงเรื่องราวสินค้าหัตถอุตสาหกรรมเชื่อมโยงสู่ตลาด (Digital Story Telling&Marketing)
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
งบประมาณ	5.5 ล้านบาท
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ชื่อโครงการ	3. โครงการพัฒนาศักยภาพการออกแบบและการตลาดผลิตภัณฑ์เซรามิกและหัตถอุตสาหกรรม (Northern Industrial Creative Ceramic&Craft)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อยกระดับและพัฒนาการออกแบบสินค้าเซรามิกและหัตถอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในเชิงอุตสาหกรรมสมัยใหม่ 2) เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ให้มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาด	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 1)สินค้าเซรามิกและหัตถอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้รับการพัฒนาการออกแบบในเชิงอุตสาหกรรมสมัยใหม่ 2)ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาด	ตัวชี้วัด 1.1)จำนวนสินค้าเซรามิกและหัตถอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่ได้รับการพัฒนาการออกแบบในเชิงอุตสาหกรรมสมัยใหม่ (จำนวนไม่น้อยกว่า 100 ผลิตภัณฑ์) 2.1)จำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ที่ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาด (จำนวนไม่น้อยกว่า 100 ราย)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	
กิจกรรมหลัก	1) เตรียมความพร้อมสู่ความเป็นผู้ประกอบการ ODM & OBM 2) ประกวดสรรหานักออกแบบเพื่อผู้ประกอบการ (Northern Designer Contest 2020) 3) จับคู่ผู้ประกอบการและนักออกแบบ (Matching Design Talent) 4) ยกย่องประสิทธิภาพการผลิตด้านประหยัดพลังงาน 5) ส่งเสริมการตลาดสินค้าเซรามิกและหัตถอุตสาหกรรม (Creative Showcase & Exhibition)	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	
งบประมาณ	90 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1.ผู้ประกอบการฯ ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกและหัตถอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพมาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น 2.ผลิตภัณฑ์เซรามิกและหัตถอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีภาพลักษณ์เป็นสินค้าระดับ Premium มีมูลค่าสูง 3.ช่วยให้การค้าการลงทุน ด้านอุตสาหกรรมเซรามิกและหัตถอุตสาหกรรม รวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ขยายตัวเพิ่มขึ้น	

ชื่อโครงการ	4. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อวางแผนการตลาด	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับวางแผนการตลาดผลิตภัณฑ์ในรูปแบบวัสดุผสมผสานหัตถอุตสาหกรรม และ Gift&Lifestyle 2) เพื่อยกระดับและพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบวัสดุผสมผสานหัตถอุตสาหกรรม และ Gift&Lifestyle	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) การศึกษาความต้องการและพฤติกรรม การเลือกซื้อหัตถอุตสาหกรรม และ Gift&Lifestyle ของทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับวางแผน การตลาด	1.1) จำนวนผลการศึกษาความต้องการและ พฤติกรรมในการเลือกซื้อหัตถอุตสาหกรรม และ Gift&Lifestyle ของทั้งในและต่างประเทศ (จำนวน 5 กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ)
	2) การพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในรูปแบบวัสดุผสมผสานหัตถอุตสาหกรรม และ Gift&Lifestyle	2.1) จำนวนเครือข่ายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใน รูปแบบวัสดุผสมผสานหัตถอุตสาหกรรม และ Gift&Lifestyle (จำนวน 5 กลุ่ม)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ กรุงเทพฯ และเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ ไทย	
กิจกรรมหลัก	1) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมในการเลือกซื้อหัตถอุตสาหกรรม และ Gift & Lifestyle ของทั้งในและต่างประเทศ 2) สืบค้นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญหัตถอุตสาหกรรม และ Gift & Lifestyle ของทั้งในและ ต่างประเทศ 3) วิเคราะห์ปัจจัยเลือกซื้อ และรูปแบบการเข้าถึงสื่อของกลุ่มผู้บริโภค 4) สรุปและจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	3 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1) ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถอุตสาหกรรม และ Gift & Lifestyle และเป็นแนวทางการพัฒนาสื่อดิจิทัล 2) ข้อเสนอการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการทำให้มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์	

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการค้าชายแดน
ประเด็นการพัฒนาของ กลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
หลักการและเหตุผล / แนวคิด	การค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้นตามระดับ การพัฒนาของประเทศเมียนมาร์และประเทศจีน การยกระดับมาตรฐานและเพิ่ม ประสิทธิภาพโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนการค้าและการลงทุนชายแดน จึงมีบทบาทในการกระจาย สินค้าและพัฒนาการค้าระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น แต่ปัจจุบันพบว่า ระบบการขนส่งและระบบ การพัฒนาโลจิสติกส์ยังขาดมาตรฐาน
วัตถุประสงค์ของแผนงาน	1) ยกระดับมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง 2) ปรับปรุงผิวจราจรจากถนนลูกรังให้เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 3) ติดตั้งและพัฒนาระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทางโดยป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะ ตำแหน่งที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการค้าชายแดน	
	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการค้า การลงทุน และต่างประเทศ การค้าชายแดน และ การค้าระหว่างประเทศ ปลายทาง : พัฒนาปัจจัยพื้นฐาน กลางทาง : สร้างมูลค่าเพิ่ม ปลายทาง : เชื่อมโยงธุรกิจ	
เป้าหมายของแผนงาน ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแผนงาน	เป้าหมายความสำเร็จของแผนงาน	ตัวชี้วัด
	1) การค้าชายแดนมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	1.1) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ....)
	2) ลดระยะเวลาในการเดินทาง และลดต้นทุนในการขนส่งลดลง	2.1) ระยะเวลาในการเดินทางลดลง (ร้อยละ....) 2.2) ลดต้นทุนในการขนส่งลดลง (ร้อยละ....)
ขอบเขตการดำเนินงาน	การปรับปรุงถนน และระบบจราจรในเส้นทางขนส่งสินค้าเชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน	
พื้นที่เป้าหมาย	เชียงใหม่ ลำพูน และแม่ฮ่องสอน	
งบประมาณ	215.00 ล้านบาท	

ชื่อโครงการ	1. โครงการยกระดับมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 118 ตอน เชียงใหม่ - ดอยนางแก้ว ระหว่าง กม. 2+000 - กม. 3 +500 เชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงสายเชียงใหม่ - เชียงราย	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 118 ตอน เชียงใหม่ - ดอยนางแก้ว ระหว่าง กม. 2+000 - กม. 3 +500 เชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงสายเชียงใหม่ - เชียงราย	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	การก่อสร้างทางขนาด 6-8 ช่องจราจร ผิวทางแบบคอนกรีต พร้อมก่อสร้างระบบระบายน้ำข้างทาง	ระยะทางดำเนินการก่อสร้างฯ 1.500 กม.
พื้นที่เป้าหมาย	ทางหลวงหมายเลข 118 ตอน เชียงใหม่ - ดอยนางแก้ว ต.สันทรายน้อย อ.สันทราย จ. เชียงใหม่	
กิจกรรมหลัก	ยกระดับมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 118 ตอน เชียงใหม่ - ดอยนางแก้ว ระหว่าง กม. 2+000 - กม. 3 +500 เชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงสายเชียงใหม่ - เชียงราย	
หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงเชียงใหม่ที่ 2 สำนักงานทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)	
งบประมาณ	45 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ต้นทุนการขนส่ง และเวลาในการเดินทางลดลง เพื่อส่งเสริมการขนส่ง การค้า การลงทุน	

ชื่อโครงการ	2. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนและยกระดับให้เป็นด่านถาวร	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ พัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงการค้าการลงทุน สาย มส.3004 แยกทางหลวงหมายเลข 105 – บ.แม่สามแลบ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ระยะทาง 7.000 กม.	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1)การปรับปรุงผิวจราจรจากถนนลูกรังให้เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง 5.00 เมตร ยาว 7.000 กิโลเมตร พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกความปลอดภัย	1.1)ระยะทางการปรับปรุงผิวจราจรจากถนนลูกรังให้เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยฯ (.....กิโลเมตร)
พื้นที่เป้าหมาย	โครงข่ายถนนของกรมทางหลวงชนบท สาย มส.3004 แยกทางหลวงหมายเลข 105 – บ.แม่สามแลบ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	พัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงการค้าการลงทุน สาย มส.3004 แยกทางหลวงหมายเลข 105 – บ.แม่สามแลบ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ระยะทาง 7.000 กม.	
หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงชนบทแม่ฮ่องสอน	
งบประมาณ	50 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1. เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน 2. พ่อค้าได้ขายตามแนวชายแดน ประชาชนผู้ใช้เส้นทางในพื้นที่และผู้ให้บริการทางคมนาคมทางบก ตลอดจนประชาชนในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงได้รับความสะดวกในการสัญจร	

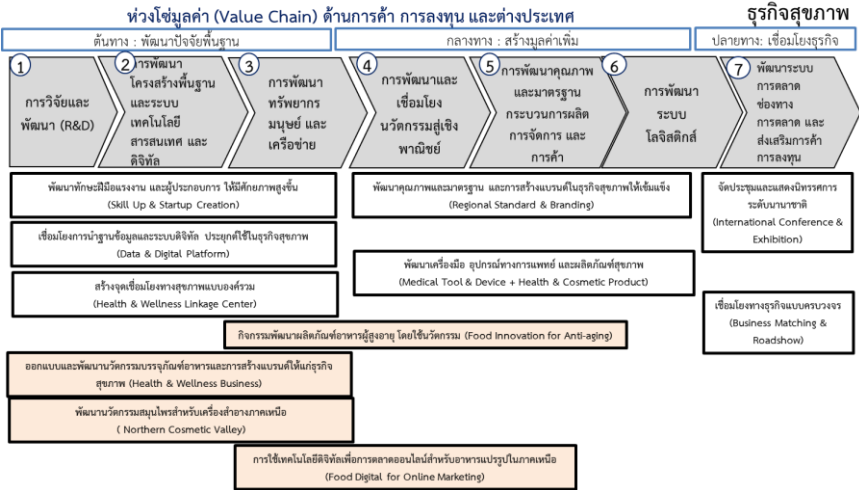
ชื่อโครงการ	3. โครงการติดตั้งระบบป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะในพื้นที่ จ. เชียงใหม่ระยะที่ 1(พ.ศ. 2563 ในทางหลวงหมายเลข 11 เชื่อมโยงระหว่าง จ.เชียงใหม่ และ จ.ลำพูน)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับและพัฒนาระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทางโดยป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะ ณ ตำแหน่งที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) มีระบบเผยแพร่ข้อมูลการจราจรให้กับผู้ใช้ทางโดยป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะ ณ ตำแหน่งที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์บริหารจัดการจราจรและอุบัติเหตุ	1.1) ระยะเวลาในการเดินทางลดลง (ร้อยละ)
พื้นที่เป้าหมาย	ทางหลวงหมายเลข 11 ตอน อุโมงค์ – กองบิน 41 ต.ท่าศาลา อ.เมือง จ.เชียงใหม่	
กิจกรรมหลัก	โครงการติดตั้งระบบป้ายข้อมูลจราจรอัจฉริยะในพื้นที่ จ. เชียงใหม่ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2563 ในทางหลวงหมายเลข 11 เชื่อมโยงระหว่าง จ.เชียงใหม่ และ จ.ลำพูน	
หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงเชียงใหม่ที่ 2 สำนักทางหลวงทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)	
งบประมาณ	40.000 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ต้นทุนการขนส่ง และเวลาในการเดินทางลดลง เพื่อส่งเสริมการขนส่ง การค้า การลงทุน	

ชื่อโครงการ	4. โครงการยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงทางหลวงหมายเลข 116 ตอนป่าสัก - สะปุ่น - บ้านเรือน ระหว่าง กม.13+500 – กม.16+500	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 116 ตอนป่าสัก – สะปุ่น - บ้านเรือน ระหว่าง กม.13+500 – กม.16+500	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1)เพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 116	1.1)ระยะทางดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 116 (ระยะทาง 4.000 กม.)
		1.2)ระยะเวลาในการเดินทางลดลง (ร้อยละ....)
พื้นที่เป้าหมาย	ทางหลวงหมายเลข 116 ตอนป่าสัก – สะปุ่น - บ้านเรือน ต.ม่วงน้อย อ.ป่าซาง จ.ลำพูน	
กิจกรรมหลัก	กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 116 ตอนป่าสัก – สะปุ่น - บ้านเรือน ระหว่าง กม.13+500 – กม.16+500	
หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงลำพูน สำนักงานทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)	
งบประมาณ	50 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	เป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุนของภาคเหนือ เชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ ปรับปรุงถนนเชื่อมโยงแหล่งการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน เพื่อประชาชนผู้ใช้โครงข่ายทางหลวงได้รับความสะดวก รวดเร็ว สามารถเชื่อมต่อกับระบบขนส่งอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	

ชื่อโครงการ	5. โครงการพัฒนาทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 1087 ตอน ลี้ - ก้อทุ่ง ระหว่าง กม.31+875 – กม.37+100	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงหมายเลข 1087 ตอน ลี้ - ก้อทุ่ง ระหว่าง กม.31+875 – กม.37+100โดยขยายผิวจราจรจากเดิม 6.00 ม. เป็น 9.00 ม.	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1)เพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงขยายผิวจราจรจากเดิม 6.00 ม. เป็น 9.00 ม.	1.1) ระยะทางดำเนินการ ขยายผิวจราจรจากเดิม 6.00 ม. เป็น 9.00 ม. (ระยะทางดำเนินการ 5.225 กม.)
		1.2)ระยะเวลาในการเดินทางลดลง (ร้อยละ....)
พื้นที่เป้าหมาย	ทางหลวงหมายเลข 1087 ตอน ลี้ - ก้อทุ่ง ต.ก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน	
กิจกรรมหลัก	กิจกรรมโครงการพัฒนาทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 1087 ตอน ลี้ - ก้อทุ่ง ระหว่าง กม.31+875 – กม.37+100	
หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงลำพูน สำนักงานทางหลวงที่ 1 (เชียงใหม่)	
งบประมาณ	30 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ปรับปรุงถนนเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อประชาชนผู้ใช้โครงข่ายทางหลวงได้รับความสะดวก รวดเร็ว สามารถเชื่อมต่อกับระบบขนส่งอื่น ๆ ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำพูน อย่างมีประสิทธิภาพ	

ชื่อโครงการ	6.โครงการส่งเสริมและพัฒนาการรวมกลุ่มผู้ประกอบการค้า	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มธุรกิจในกระบวนการห่วงโซ่อุปทาน(Supply Chain) ในการพัฒนาธุรกิจแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไปสู่อาหาร เวชภัณฑ์ร่วมกับส่งเสริมการค้าและการลงทุน	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1)พัฒนากลุ่มธุรกิจเพื่อสนับสนุนการค้าผ่านแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	1.1)จำนวนกลุ่มธุรกิจที่ได้รับการพัฒนาเพื่อสนับสนุนการค้าผ่านแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (จำนวน 5 กลุ่ม)
	2)การพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปที่สำคัญของภาคเหนือตอนบน 1	2.1)จำนวนสินค้าเกษตรแปรรูปสำคัญของภาคเหนือตอนบน 1ที่ได้รับการพัฒนา (จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการรวมกลุ่มธุรกิจในกระบวนการห่วงโซ่อุปทาน(Supply Chain) ที่เกี่ยวเนื่องในการประกอบธุรกิจแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไปสู่อาหาร เวชภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุน	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	3 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	กลุ่มภาคเหนือตอนบน 1 มีกลุ่มผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการแปรรูปผลผลิตในพื้นที่เพื่อการจำหน่ายไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นสามารถสร้างมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น	

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 4ยกระดับธุรกิจสุขภาพ
ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	ประเด็นการพัฒนาที่ 2: เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
หลักการและเหตุผล / แนวคิด	ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรครั้งสำคัญ คือการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสัดส่วนจำนวนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยโดยเฉลี่ยมีอายุยืนยาวขึ้น ซึ่งสถานการณ์ของประเทศไทยก็มีลักษณะเช่นเดียวกับนานาประเทศ จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากรในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจกันเป็นอย่างมากทั้งในระดับชาติและในระดับโลก เนื่องจากมีผลกระทบอย่างกว้างขวางในระดับมหภาค ได้แก่ ผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รายได้ต่อหัวของประชากร การออม การลงทุน งบประมาณของรัฐบาล การจ้างงานและผลิตภาพของแรงงาน และในระดับจุลภาค ได้แก่ ผลต่อตลาดผลิตภัณฑ์และบริการด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการเงินและด้านสุขภาพ การเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนสำคัญที่ต้องการวางแผนล่วงหน้าหลายประเทศทั่วโลกที่กำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ทั้งประเทศในยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ไปจนถึงประเทศในอาเซียนเช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม และไทย เริ่มมีการคิดค้นนวัตกรรมขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ และทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งหนึ่งในนวัตกรรมเหล่านั้นคือนวัตกรรมด้านอาหารที่ถูกออกแบบมาให้เหมาะสมกับผู้สูงวัย เพราะวัยสูงอายุจะเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อาหารที่เหมาะสมสำหรับวัยนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะนอกจากจะทำให้ห่างไกลโรคแล้ว ยังต้องช่วยทำให้อวัยวะต่างๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงควรสนับสนุนให้มีการคิดค้นนวัตกรรมด้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุ และเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรภายในประเทศ

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 4ยกระดับธุรกิจสุขภาพ	
	โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับสินค้า สร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยบรรจุภัณฑ์ และพัฒนาความสามารถแข่งขันของผู้ประกอบการ SME, OTOP หรือกลุ่ม Startup ภาคเหนือด้วยการยกระดับบรรจุภัณฑ์ ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์อาหารและการสร้างแบรนด์ให้แก่ธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business)	
วัตถุประสงค์ของแผนงาน	1. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในพื้นที่ภาคเหนือ ให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารผู้สูงอายุ โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม 2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารผู้สูงอายุ ในพื้นที่ภาคเหนือให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น และตอบโจทย์ความต้องการของตลาด 3. เพื่อพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ให้มีองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี/นวัตกรรม กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับผู้สูงอายุ 4. เพื่อสร้างโอกาสในการนำเสนอผลิตภัณฑ์นวัตกรรมใหม่ การทดสอบตลาดจริง และเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ไปยังตลาดภายในประเทศ และต่างประเทศ 5. เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ 	
เป้าหมายของแผนงาน ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ของแผนงาน	เป้าหมายความสำเร็จของแผนงาน	ตัวชี้วัด
	1) ผู้ประกอบการหรือกลุ่ม Startup หรือบุคคลทั่วไปได้รับการพัฒนาศักยภาพ พัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์สินค้าในกลุ่มธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business) 2) ผู้ประกอบที่เข้าร่วมโครงการ เกิดการสร้างแบรนด์และการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (Value added)	1.1)จำนวนผู้ประกอบการหรือกลุ่ม Startup หรือบุคคลทั่วไปได้รับการพัฒนาศักยภาพ พัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์สินค้าในกลุ่มธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business) (จำนวน 50 กิจการ) 2.1)ร้อยละของผู้ประกอบที่เข้าร่วมโครงการ เกิดการสร้างแบรนด์และการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (Value added) (ร้อยละ 10)
ขอบเขตการดำเนินงาน	ยกระดับสินค้า สร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยบรรจุภัณฑ์ และพัฒนาความสามารถแข่งขันของผู้ประกอบการ SME, OTOP หรือกลุ่ม Startup ภาคเหนือด้วยการยกระดับบรรจุภัณฑ์ ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์อาหารและการสร้างแบรนด์ให้แก่ธุรกิจสุขภาพ (Health&Wellness Business)และพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในพื้นที่ภาคเหนือ ให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารผู้สูงอายุ โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	

ชื่อแผนงาน (ชุดโครงการ)	แผนงานที่ 4ยกระดับธุรกิจสุขภาพ
	และนวัตกรรม ด้วยสื่อดิจิทัล
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
งบประมาณ	15.5 ล้านบาท

ชื่อโครงการ	1. โครงการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์อาหารและการสร้างแบรนด์ให้แก่ธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการหรือกลุ่ม Startup หรือบุคคลทั่วไปด้านพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์สินค้าในกลุ่มธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business)	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ผู้ประกอบการหรือกลุ่ม Startup หรือบุคคลทั่วไปได้รับการพัฒนาศักยภาพพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์สินค้าในกลุ่มธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business)	1.1) จำนวนผู้ประกอบการหรือกลุ่ม Startup หรือบุคคลทั่วไปที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์สินค้าในกลุ่มธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business) (จำนวน 50 กิจการ)
	2) ผู้ประกอบที่เข้าร่วมโครงการ เกิดการสร้างแบรนด์และการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (Value added)	2.1) ร้อยละของผู้ประกอบที่เข้าร่วมโครงการเกิดการสร้างแบรนด์และการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (Value added) (ร้อยละ 10)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
กิจกรรมหลัก	ยกระดับสินค้า สร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยบรรจุภัณฑ์ และพัฒนาความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการ SME, OTOP หรือกลุ่ม Startup ภาคเหนือด้วยการยกระดับบรรจุภัณฑ์ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์อาหารและการสร้างแบรนด์ให้แก่ธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business)	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	3.0 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	การยกระดับการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์อาหารและการสร้างแบรนด์ให้แก่ธุรกิจสุขภาพ (Health & Wellness Business) ช่วยสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ SME, OTOP หรือกลุ่ม Startup ของภาคเหนือ	

ชื่อโครงการ	2. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารผู้สูงอายุ โดยใช้นวัตกรรม (Food Innovation for Anti-aging)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม 2) เพื่อส่งเสริมด้านการตลาดอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในพื้นที่ภาคเหนือ เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	1.1)จำนวนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในพื้นที่ภาคเหนือ ที่เกิดการ พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (จำนวน 20 กิจการ)
	2)ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิด เจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ไปยังตลาดทั้งภายใน ประเทศ และ ต่างประเทศ	2.1)จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิด เจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ไป ยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (จำนวน 20 กิจการ)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
กิจกรรมหลัก	พัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปในพื้นที่ภาคเหนือ ให้เกิดการ พัฒนา ผลิตภัณฑ์อาหารผู้สูงอายุ โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	3.0ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1. เกิดความเชื่อมโยงเครือข่ายการประกอบธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการและนักธุรกิจในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือ เพื่อร่วมกันยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันร่วมกัน 2. เกิดผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทั้งใน ระดับชาติ และระดับโลก	

ชื่อโครงการ	3. โครงการพัฒนานวัตกรรมการสมุนไพรสำหรับเครื่องสำอางภาคเหนือ(Northern Cosmetic Valley)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรด้วยนวัตกรรม 2) เพื่อจัดตั้งศูนย์ข้อมูล-ฐานข้อมูลวิจัยการตลาด Northern Cosmetics Valley สำหรับการ ขึ้นนำด้านการตลาด การสำรวจจัดทำฐานข้อมูลทั้ง แหล่งปลูก ผู้แปรรูปวัตถุดิบ ผู้ผลิต เครื่องสำอาง ผู้จำหน่าย นักวิจัย แหล่งทุนสนับสนุน ข้อมูลความต้องการ สิทธิบัตรตลาด Supply Chain และการบริหารจัดการ 3) เพื่อพัฒนากิจกรรมและพัฒนาศักยภาพให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง ให้ สามารถผลิตและจัดจำหน่ายเชื่อมโยงตลาดในสหภาพยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส) รวมทั้งการ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1)สมุนไพรในพื้นที่เป้าหมายได้รับการ พัฒนาต่อยอดให้มีศักยภาพด้วย นวัตกรรม	1.1)จำนวนสมุนไพรในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการ พัฒนาต่อยอดให้มีศักยภาพด้วยนวัตกรรม (จำนวน 20 สมุนไพร)

ชื่อโครงการ	3. โครงการพัฒนานวัตกรรมสมุนไพรสำหรับเครื่องสำอางภาคเหนือ(Northern Cosmetic Valley)	
	2)มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล-ฐานข้อมูลวิจัย การตลาด Northern Cosmetics Valley เพื่อเป็นการชี้นำด้านการตลาด การสำรวจจัดทำฐานข้อมูลทั้ง แหล่งปลูก ผู้แปรรูปวัตถุดิบ ผู้ผลิตเครื่องสำอาง ผู้จำหน่าย นักวิจัย แหล่งทุนสนับสนุน ข้อมูลความต้องการ สิทธิบัตรตลาด Supply Chain และการบริหารจัดการ	2.1)มีศูนย์ข้อมูล-ฐานข้อมูลวิจัยการตลาด Northern Cosmetics Valley จำนวน 1 แห่ง
	3)ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องสำอางได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเชิงลึกเกี่ยวกับแนวโน้มการตลาด Trend , การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การทดสอบผลิตภัณฑ์ (Products Testing) เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องสำอางที่มีความพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากโครงการนำร่อง พร้อมทั้งมีการสร้างแผนนวัตกรรม แผนการตลาด แผนธุรกิจ เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องสำอางปลอดภัยสู่ตลาดต่างประเทศ	3.1) จำนวนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องสำอางที่ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเชิงลึกเกี่ยวกับแนวโน้มการตลาด Trend , การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การทดสอบผลิตภัณฑ์ (Products Testing) (จำนวน 400 คน)
	4)มีการพัฒนากิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมด้านการตลาดให้กับผู้ผลิตและจัดจำหน่ายในการเชื่อมโยงตลาดในสหภาพยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส) และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	4.1)จำนวนกิจกรรมเชื่อมโยงตลาด ในสหภาพยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส) และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อช่วยส่งเสริมด้านการตลาดให้กับผู้ผลิตและจัดจำหน่าย (จำนวน 1 ครั้ง)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
กิจกรรมหลัก	พัฒนาผู้ประกอบการยอตสมุนไพรในพื้นที่สู่ตลาดเครื่องสำอาง และประชาสัมพันธ์ศักยภาพของอุตสาหกรรมเครื่องสำอางของภาคเหนือไปยังตลาดเป้าหมาย ที่มีศักยภาพ	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	3.0ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1) ได้ดำเนินกิจกรรมโครงการต่อเนื่องตามแผนแม่บทที่ได้กำหนดไว้ในการต่อยอดสมุนไพรในพื้นที่สู่ตลาดเครื่องสำอาง 2) ได้ส่งเสริม การตลาด การพัฒนาสินค้าและบริการด้านอุตสาหกรรมเครื่องสำอางของภาคเหนือสู่ตลาดต่างประเทศ 3) ได้ประชาสัมพันธ์ศักยภาพของอุตสาหกรรมเครื่องสำอางของภาคเหนือไปยังตลาดเป้าหมายที่มีศักยภาพ	

ชื่อโครงการ	4. โครงการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการตลาดออนไลน์สำหรับอาหารแปรรูปในภาคเหนือ (Food Digital for Online Marketing)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจอาหารให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าธุรกิจอาหารทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า และ ภาคบริการ 2) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในพื้นที่มีผลิตภาพ (Productivity) และมียอดขายเพิ่มขึ้น	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้	1.1) จำนวนร้อยละของผู้ประกอบการธุรกิจอาหารมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60)
	2) ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารในภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า ภาคบริการสามารถเป็นกรณีศึกษา (Success Story) ให้กับ SMEs รายอื่นๆ ในพื้นที่ ในการประยุกต์ใช้ระบบไอทีในกิจการเพื่อเพิ่มผลิตภาพ	2.1) ร้อยละของผู้ประกอบการธุรกิจอาหารในภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า ภาคบริการสามารถเป็นกรณีศึกษา (SuccessStory) ให้กับ SMEs รายอื่นๆ ในพื้นที่ ในการประยุกต์ใช้ระบบไอทีในกิจการเพื่อเพิ่มผลิตภาพ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ที่เข้าร่วมโครงการ)
	3) ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ มีผลิตภาพ (Productivity) มียอดขายเพิ่มขึ้น	3.1) ร้อยละของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ มีผลิตภาพ (Productivity) และมียอดขายเพิ่มขึ้น (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
กิจกรรมหลัก	การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการตลาดออนไลน์สำหรับอาหารแปรรูปในภาคเหนือโดยผู้เชี่ยวชาญ	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ	6.5 ล้านบาท	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้ประกอบการธุรกิจอาหาร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า ภาคบริการที่เข้าร่วมโครงการได้รับการส่งเสริม การพัฒนาด้าน DigitalMarketing ทำให้มีผลิตภาพสูงขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้น	

ประเด็นการพัฒนาที่ 3: พัฒนาเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูป ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ชื่อโครงการ	1. โครงการเกษตรมูลค่าเพิ่ม ด้วยมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์การเกษตรและอาหาร 2) เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ด้วยมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System, PGS) 3) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรด้านการเกษตรในระบบธุรกิจ	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ผลิตภัณฑ์การเกษตรและอาหาร	1.1) ร้อยละของผลิตภัณฑ์การเกษตรและอาหารของ

ชื่อโครงการ	1. โครงการเกษตรมูลค่าเพิ่ม ด้วยมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)	
	ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น(ร้อยละ 5.5 (ปัจจุบันพื้นที่เกษตรอินทรีย์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประมาณ 7,000 ไร่))
	2) มูลค่าผลิตภัณฑ์และอาหารกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น	2.1) ร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรและอาหารอินทรีย์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดฯที่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย (ร้อยละ)
	3) เกษตรกรสามารถบริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ด้วยตัวเอง	3.1)ร้อยละของเกษตรกร/บุคลากรด้านการเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานมีสมรรถนะในการเข้าสู่ระบบธุรกิจ (ร้อยละ 10)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	กิจกรรมหลักที่ 1 กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ของเกษตรกรผู้ปลูก สับปะรด ผัก ลำไย ผลไม้เมืองหนาว เช่น กาแฟ โกโก้ แมคคาดีเมีย และอื่น เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเกษตรกรรายใหม่ 120 ราย (1) ให้ความรู้สร้างความเข้าใจใน กระบวนการ PGS และขั้นตอนการดำเนินการ จำนวน 2 รุ่น ๆ ละ 60 ราย (2) ให้ความรู้สร้างความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามหลักเกษตรอินทรีย์สากล ตั้งแต่การเตรียมแหล่งผลิตและพื้นที่เพาะปลูก การปรับปรุงคุณภาพดินที่เหมาะสม (เกษตร สถาบันการศึกษา มูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย) จำนวน 2 รุ่น ๆ ละ 60 ราย (3) จัดทำกระบวนการกลุ่ม เกษตรกรผ่านการอบรม ทำความเข้าใจกับสมาชิกตามขั้นตอนการรวมกลุ่มเกษตรกร และเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร สับปะรด ผัก ลำไย ผลไม้เมืองหนาว เช่น กาแฟ โกโก้ แมคคาดีเมีย เป็นต้น (เกษตร สถาบันการศึกษา มูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย) จำนวน 2 รุ่น ๆ ละ 60 ราย (4) พัฒนาทักษะเกษตรกรในการเขียนแผนโครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนทุนเพื่อการเกษตร (เกษตร สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย พณธ.) กิจกรรมหลักที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตามความต้องการของตลาด และติดตาม ตรวจสอบ ประเมินแปลง เกษตรอินทรีย์อย่างมีส่วนร่วม (PGS) กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเกษตรกรรายใหม่ 120 ราย (1) อบรมเชิงปฏิบัติการ “ผู้ตรวจเยี่ยมประเมินฟาร์มเกษตรอินทรีย์ประจำกลุ่ม”และดำเนินการวางแผนการตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนทุกฟาร์ม (2) พัฒนาและวางแผนการผลิตและการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สับปะรด ผัก ผลไม้เมืองหนาว ผัก ลำไย และอื่น ๆ (Crop Planning) (เกษตร สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) (3) จัดทำ MOU ส่งเสริมสนับสนุนสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) กับผู้ประกอบการ (เกษตร สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) (4) การพัฒนาแนวทางการเพิ่มปริมาณ และคุณภาพผลผลิต รวมทั้งควบคุมคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐานคุณภาพที่ได้รับการรับรอง (เกษตร สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) (5) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต –ด้วยเกษตรแม่นยำสูง ส่งเสริมการใช้นวัตกรรม การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร (เกษตร สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) กิจกรรมหลักที่ 3 การเพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์ กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเกษตรกรรายเดิม 80 ราย	

ชื่อโครงการ	1. โครงการเกษตรมูลค่าเพิ่ม ด้วยมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)
	(1) ให้ความรู้และสนับสนุน การพัฒนาการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (Zero waste) มาเพิ่มมูลค่า (กษ สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) (2) ให้ความรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์ การเก็บรักษาผลผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และรูปแบบการบริโภค (3) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ (กษ สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) (4) ให้ความรู้ในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้รับ (สถาบันการศึกษา กษ.) (5) การพัฒนาประสิทธิภาพและลดต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง การขนส่งและกระจายสินค้า การลดอัตราการสูญเสียระหว่างขนส่ง (กษ สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) <u>กิจกรรมหลักที่ 4</u>เสริมสร้างสมรรถนะเกษตรกรกรเกษตรอินทรีย์ตามระบบ PGS เข้าสู่ระบบธุรกิจ กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเกษตรกรรายเดิม+รายใหม่ (1) ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายในหลายช่องทางและสื่อที่ทันสมัย (กษ สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย พณ ประชาสัมพันธ์) (2) สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาด (พณ. กษ. สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย) (3) ส่งเสริมการตลาดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในงาน Lana Expo และในการจัดงานอื่น ๆ (กษ. พณ.) (4) ส่งเสริมการตลาดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในงาน Organic & Natural Expo (กษ. พณ.) (5) Food Educate การให้ความรู้ ประโยชน์ และความสำคัญการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ให้กับนักเรียน นักศึกษา (กษ สถาบันการศึกษา ประชาธิปไตย สสจ.) <u>กิจกรรมหลักที่ 5</u>การบริหารจัดการขับเคลื่อนเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS) อย่างยั่งยืน (1) การประชุมขับเคลื่อนเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS) อย่างยั่งยืนระดับกลุ่มจังหวัด (2) การประชุมขับเคลื่อนเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS) อย่างยั่งยืนระดับพื้นที่ (3) อำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS) อย่างยั่งยืน
หน่วยงานดำเนินการ	<u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง พาณิชย์จังหวัดลำปาง มูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
งบประมาณ	5,500,000 บาท
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1) เกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการปรับเปลี่ยนสู่เกษตรอินทรีย์ด้วยการรับรองมาตรฐานแบบมีส่วนร่วม (PGS) และสามารถพัฒนาให้เป็นแกนนำของแต่ละจังหวัดในการขับเคลื่อนเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ในระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ได้ 2) ก่อให้เกิดการขยายตัวของการทำงานเกษตรอินทรีย์ในชุมชน และสร้างช่องทางการตลาดให้เกษตรกรมีพื้นที่จำหน่ายสินค้ามากขึ้น 3) เกิดเครือข่ายระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค มีผลทำให้เกิดการวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด และเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการทำเกษตรอินทรีย์

ประเด็นการพัฒนาที่ 4: บริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ชื่อโครงการ	1. โครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าภาคเหนือตอนบน 1	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพิ่มประสิทธิภาพและบูรณาการความร่วมมือในการป้องกัน แก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) การป้องกัน แก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 มีประสิทธิภาพ	1.1) จำนวนวันที่มีค่าคุณภาพอากาศตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	1) เชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีระหว่างจังหวัด เพื่อเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการศึกษาวិเคราะห์ปัญหา การตัดสินใจ และการวางแผนประสานการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (เช่น การวางแผนกิจกรรมจากส่วนกลาง การบริหารจัดการรถบรรทุกน้ำในการปฏิบัติการกำจัดหมอกควันและไฟป่า) 2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลในข้อ 1 เพื่อระบุสาเหตุและพื้นที่หลักของปัญหา และศึกษาบริบทของพื้นที่เพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ (เช่น การปรับปรุงพฤติกรรมเผาซึ่งข้าวโพด การจัดกิจกรรมเสริมรายได้ที่เอื้อที่ช่วยลดการเผา เช่น การส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนเพื่อลดการเผา ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้เพื่อลดการเผา การจัดการท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น) 3) พัฒนาวัดกรรมการจัดการวัสดุและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่เป็นสาเหตุของการเกิดไฟเพื่อรองรับการออกแบบรูปแบบการจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ตามข้อ 2 (เช่น การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับซึ่งข้าวโพด) 4) เชื่อมโยงความร่วมมือเครือข่ายป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควันระหว่างจังหวัด เพื่อยืดอายุการทำงานของอาสาสมัครช่วยป้องกันและดับไฟป่าและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์/แนวปฏิบัติที่ดี การขยายเครือข่ายพื้นที่เผ่าละวังเดือนก้อย และการเข้าพื้นที่ทำงาน (เช่น เขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์) 5) จัดทำแผนสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและรับมือปัญหาหมอกควัน 6) วิเคราะห์พฤติกรรมมารับข้อมูลข่าวสารของประชาชนกลุ่มต่างๆ เพื่อออกแบบกลไกกระตุ้นให้ประชาชนให้ความร่วมมือและความสนใจเกี่ยวกับสาเหตุของหมอกควัน แนวทางการเผ่าละวังไฟป่า และการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ในภาคเกษตรอย่างถูกต้อง (เช่น การใช้สื่อเสียงตามสายและการสื่อสารจากผู้นำชุมชนในชุมชนชนบท การจัดแคมเปญรณรงค์เกมบังคับ) 7) จัดทำแผนสื่อสารให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงอย่างครบถ้วน และจัดประเมินผลประสิทธิภาพกิจกรรมสื่อสาร เพื่อพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการสื่อสารให้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ		
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ประชาชนมีความปลอดภัยในการเดินทางและมีสุขภาพดีขึ้น	

ชื่อโครงการ	2.โครงการปรับตัวและเตรียมความพร้อมรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยให้เกิดความยั่งยืน 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกรูปแบบ 3) เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการสร้างวัฒนธรรมแห่งความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในสังคม 4) เพื่อยกระดับการจัดการสาธารณภัยให้มีศูนย์กลางแหล่งข้อมูลด้านภัยพิบัติที่สนับสนุนการปรับตัวและรับมือกับสาธารณภัย 5) เพื่อให้นักเรียน เยาวชน ภาควิชาเครือข่าย ตลอดจนประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมรับมือกับภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติและขยายผลให้กับครอบครัวและคนในชุมชนได้	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยเพิ่มขึ้นและเกิดความยั่งยืน	1.1) มูลค่าความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติลดลง
	2) มีแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนในการช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดภัยพิบัติเพื่อลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน	2.1) จำนวนแผนที่เสี่ยงอุทกภัย วาตภัยและดินถล่ม จำนวน 1 แผนที่หนึ่งชุมชน/หมู่บ้าน
	3) เครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกรูปแบบ	3.1) จำนวนเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับชุมชน/หมู่บ้าน และโรงเรียนเพิ่มขึ้น 3.2) ผู้ผ่านการฝึกอบรม นำความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้ไปขยายผลให้กับครอบครัวและคนในชุมชน
	4) ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนและสร้างวัฒนธรรมแห่งความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในสังคม	4.1) จำนวนกิจกรรมต่างๆที่ทุกภาคส่วนมีการเตรียมความพร้อมของประชาชนในการร่วมจัดการภัยในพื้นที่
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	1) สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเกิดภัย การพยากรณ์ เพื่อคาดการณ์และเตรียมมาตรการเชิงป้องกัน 1.1) จัดหาเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครอบคลุมจุดเสี่ยง เช่น ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และพัฒนาระบบบูรณาการเชื่อมโยงการจัดเก็บวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล (สิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนการจัดทำโครงการ (ต้องตรวจสอบสถานะปัจจุบันในการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วแปลงผลเป็นการแจ้งเตือนภัยว่ามีแล้วหรือยัง ประเมินประสิทธิภาพและความครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงว่ามีอยู่แล้วมากน้อยเพียงใด) 1.2) จัดเก็บวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเพื่อพยากรณ์การเกิดภัยพิบัติ เพื่อจัดชุดเคลื่อนที่เตรียมพร้อม stand by ในจุดที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว (เครื่องมือมีจำกัด เมื่อเกิดเหตุ อาจต้องใช้เวลากว่า 2-3 ชั่วโมงในการนำเครื่องมือลงไปถึงพื้นที่) 2) จัดทำแผนวิเคราะห์ความเสี่ยงและภาวะวิกฤติเมื่อเกิดภัยพิบัติและจัดทำแนวปฏิบัติรองรับ เช่น จัดทำแนวปฏิบัติในการสื่อสารในสถานะที่ไฟฟ้าดับ/โครงข่ายสื่อสารล้มเหลวว่าจะต้องใช้วิธีการใด เช่น ระบบ AM/FM โดยจะต้องประสานกับหน่วยงานใด	

ชื่อโครงการ	2.โครงการปรับตัวและเตรียมความพร้อมรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ
	3) พัฒนาศักยภาพเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงาน 4) พัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางเกี่ยวกับแนวปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดภัยพิบัติ 4.1) วิเคราะห์พฤติกรรมการรับข้อมูลข่าวสารของประชาชนกลุ่มต่างๆ 4.2) ออกแบบวิธีการรูปแบบใหม่ที่จะกระตุ้นให้ประชาชนเรียนรู้และเตรียมความพร้อมช่วยเหลือตัวเองในยามคับขันให้มากที่สุด เช่น การใช้ผู้นำสื่อ ผู้นำชุมชน การจัดกิจกรรมในวัด/โรงเรียน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีอิทธิพลทางความคิด และการรับสื่อ เช่น สื่อมวลชน ดารา บริษัทที่รับซื้อผลผลิต ในการทำกิจกรรม CSR รณรงค์เรื่องสาธารณภัย การสร้างสรรค์บทเพลงรับมือภัยพิบัติ 4.3) การออกแบบกิจกรรมอบรมให้ความรู้ให้มัลไกการประเมินผลการรับรู้และความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรม (สร้างช่องทางในการใช้งบประมาณอบรมและกำหนด KPI เพื่อสร้างผลในการรับรู้จริงมากกว่าแค่การนับหัวผู้เข้าอบรม)
หน่วยงานดำเนินการ	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 10 ลำปาง สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิทยาเขตเชียงใหม่
งบประมาณ	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1) ประชาชนและทุกภาคส่วนมีความตระหนักและจิตสำนึกในการป้องกันตัวเองเบื้องต้นให้ปลอดภัยจากสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป 2) ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ชื่อโครงการ	3. โครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากป่าและทรัพยากรธรรมชาติ	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและชุมชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน 2) เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นในพื้นที่ป่าเพื่อรักษาระบบนิเวศให้มีความสมดุลและช่วยลดการเกิดไฟป่า 3) เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูด้วยความมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและชุมชน	1.1) อัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าของกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)
		1.2) อัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าชุมชน (ร้อยละ)
		1.3) มูลค่าเศรษฐกิจในพื้นที่ป่าชุมชน(บาท)
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	1) พัฒนาระบบข้อมูล/องค์ความรู้เพื่อการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (เชื่อมโยงข้อมูลป่า น้ำ อากาศ) โดยจัดให้มีการทบทวนนิยามและวิธีการจัดเก็บข้อมูล “พื้นที่ป่า” ที่สะท้อนสภาพความเป็นจริง เพื่อนำไปสู่การวางแผนอนุรักษ์ ป่าไม้ แก้ไขปัญหาป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมอย่างแท้จริง (ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานในส่วนกลาง เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยาน สสช.กพร.) 2) ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ ป่าเสื่อมโทรมและระบบนิเวศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน 2.1) จัดเก็บข้อมูลขอบเขตพื้นที่ชุมชนในป่า และจัดระบบกลไกเพื่อไม่ให้มีการขยายการ	

ชื่อโครงการ	3. โครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากป่าและทรัพยากรธรรมชาติ	
	บุกรุกเพิ่มและเจรจาขอลดพื้นที่ลงเรื่อยๆ (ดำเนินการรายแปลง) โดยมีการกำหนดกติกาหมู่บ้านให้มีกลไกควบคุมดูแลกันเอง มีหน่วยงานเข้าไปช่วยดูแลพัฒนาความเป็นอยู่และเพิ่มประสิทธิภาพการทำมาหากินในพื้นที่นั้น (เช่น แนะนำพืชที่ไม่ต้องใช้สารเคมีและมีตลาดตอบรับที่ดี เช่น การปลูกบุก หวาย กาแฟ ไข่) รวมถึงการทำกิจกรรมส่งเสริมการฟื้นฟูป่าในบริเวณโดยรอบ เชื่อมโยงกับกลุ่มการค้าในการสร้างตลาดและสร้างเรื่องราวให้กับผลิตภัณฑ์ 2.2) วางแผนบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าให้สัมพันธ์กับแผนการท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมท่องเที่ยวให้มีผลในเชิงอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้ เช่น การท่องเที่ยวปลูกป่า การจัดเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยการอนุรักษ์หรือเรื่องราวสำคัญต่างๆ และออกแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าไม้ เช่น กิจกรรมปลูกป่าด้วยปลายนิ้ว (สร้าง application ในการปลูกป่า ที่ผู้ใช้งานสามารถเลือกชนิดพืชที่จะปลูก มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการปลูก และสามารถติดตามการเจริญเติบโตของต้นไม้ on-line และมาเที่ยวชมผลงานจริงได้) 3) สร้างการรับรู้และขยายเครือข่ายการดูแลป่าและทรัพยากรธรรมชาติ 3.1) ประชาสัมพันธ์การถอดบทเรียนโมเดลอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งในส่วนแนวคิด แนวทางดำเนินการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และผลประโยชน์ที่ได้รับ 3.2) จัดกลไกขยายผลโมเดลที่ประสบผลสำเร็จในข้อ 3.1 (เช่น โมเดลนาแลกป่า) จัดการประชุมเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพ ศึกษาวิเคราะห์บริบทของแต่ละพื้นที่ในรายละเอียด เพื่อออกแบบรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม (แต่ละชุมชนล้วนมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน) 3.3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติระหว่างจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เทคนิค/เทคโนโลยีเพื่อนำไปปรับใช้ในพื้นที่ต่างๆ 3.4) ส่งเสริมและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน เช่น สวนสัตว์ สถาบันการศึกษา สถานที่ราชการ ที่ดินทรัพย์สินของราชการ โดยกำหนดนโยบาย/ขอความร่วมมือในการจัดและเพิ่มพื้นที่สีเขียว 3.5) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ป่า/เฝ้าระวังไฟป่าเพื่อสร้างจิตสำนึกตั้งแต่วัยเด็ก	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 เชียงใหม่ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 สาขา (ลำปาง) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สาขาแม่ฮ่องสอน	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3
งบประมาณ		
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1) การฟื้นฟูอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติทำให้เพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ และรักษาระบบนิเวศให้มีความสมดุลและช่วยลดการเกิดไฟป่า 2) มีเครือข่ายที่ช่วยสอดส่องดูแลพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่	

ชื่อโครงการ	4. การบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืน	
วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะอย่างครบวงจรตั้งแต่การผลิต บริโภค จนถึงการจัด ขยะ	
	ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด
	1) การจัดการขยะมีประสิทธิภาพอย่างครบ วงจรตั้งแต่การผลิต บริโภค จนถึงการจัด ขยะ	1.1) ปริมาณขยะลดลง
		1.2) ปริมาณการใช้ประโยชน์จากขยะเพิ่มขึ้น
พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน	
กิจกรรมหลัก	แนวคิดในการจัดการขยะครบวงจรคือลดการสร้างขยะที่ต้นทาง การออกแบบ zero waste community และวางแผนจัดการขยะในภาพรวม (ซึ่งจะลดภาระลงจากการดำเนินการ 2 กิจกรรมแรก) 1) การกำหนดมาตรการส่งเสริมเชิงบังคับเพื่อลดการสร้างขยะ โดยเฉพาะการใช้ผลิตภัณฑ์ แบบครั้งเดียวทิ้ง เช่น ถ้วยพลาสติก บรรจุภัณฑ์อาหาร อาทิ การกำหนดให้ร้านค้าต้องใช้ พลาสติก/โฟม โดยจัดถุงผ้าไว้จำหน่ายหรือให้บริการ การส่งเสริมให้ผู้บริโภคนำภาชนะ ของตนเองมาซื้ออาหารหรือเครื่องดื่มโดยจะได้รับส่วนลด 2) ส่งเสริมการคัดแยกขยะ และนำขยะมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบต่างๆ ที่จูง ใจให้ชาวบ้านสนใจดำเนินการหรือเกิดการสร้างธุรกิจใหม่ 3) การขยายหรือจัดหาที่ทิ้งขยะเพิ่มเติม โดยความร่วมมือจากกรมควบคุมมลพิษ	
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	
งบประมาณ		
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1. ภาพลักษณ์ที่ดี Green and Clean 2. ประชาชนมีความตระหนักถึงการจัดการและการใช้ประโยชน์จากขยะมากขึ้นจนเป็น วัฒนธรรมของคนในพื้นที่กลุ่มจังหวัด	